

Z A K O N

O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O BEZBEDNOSTI HRANE

Član 1.

U Zakonu o bezbednosti hrane („Službeni glasnik RS”, broj 41/09) u članu 4. posle tačke 2) dodaje se nova tačka 2a), koja glasi:

„2a) *Međunarodno prihvaćeni standardi, smernice, vodiči i preporuke* jesu oni koji su razrađeni u okviru Organizacije Ujedinjenih nacija za hranu i poljoprivredu (FAO), Svetske zdravstvene organizacije (WHO), Komisije *Codex Alimentarius*, Međunarodne organizacije za zaštitu zdravlja životinja (OIE), Međunarodne konvencije o zaštiti bilja (IPPC), Evropske i mediteranske organizacije za zaštitu bilja (EPPO), Međunarodnog udruženja hemijskih analitičara (AOAC), Međunarodnog kolaborativnog saveta za analitiku pesticida (CIPAC), Evropske organizacije za saradnju i razvoj (OECD), Evropske agencije za bezbednost hrane (EFSA), Međunarodne organizacije za standardizaciju (ISO) i dr;”.

U tački 4) reč: „genetski” zamenjuje se rečju: „genetički”, reč: „aroma” zamenjuje se rečima: „prehrambenih aroma”, a reči: „enzimskih preparata” rečima: „prehrambenih enzimskih preparata”.

Tačka 8) briše se.

Tačka 11) briše se.

Tačka 12) menja se i glasi:

„12) *Primarna proizvodnja* jeste proizvodnja, uzgoj i gajenje primarnih poljoprivrednih proizvoda, uključujući žetvu, berbu ili ubiranje plodova, muža, uzgoj životinja pre klanja, kao i lov, ribolov i sakupljanje samoniklih plodova;”.

U tački 14) podtačka (4) menja se i glasi:

„(4) ugostiteljskim objektima, pečenjarama, objektima brze hrane, poslastičarnicama, pekarama, kao i katering usluge i usluge isporuke gotove hrane;”.

Tačka 17. briše se.

Posle tačke 21) dodaje se nova tačka 21a), koja glasi:

„21a) *Službena kontrola* jeste bilo koji postupak kontrole koji nadležni organ sprovodi radi potvrde usaglašenosti sa propisima o bezbednosti hrane i hrane za životinje, kao i sa propisima iz oblasti zdravlja i dobrobiti životinja;”.

Posle tačke 23) dodaje se nova tačka 23a), koja glasi:

„23a) *Uputstva ili vodiči* jesu dokumenta koja se donose od strane subjekata u poslovanju hranom, odnosno hranom za životinje, njihovih udruženja, odnosno nadležnog organa u cilju postizanja efikasnog sistema bezbednosti hrane, odnosno hrane za životinje;”.

U tački 25) stav 1. podtačka (1) reči: „koje ne služe za proizvodnju hrane” brišu se.

Podtačka (7) menja se i glasi:

„(7) psihoaktivno kontrolisanih supstanci i prekursora,“.

Član 2.

Član 5. menja se i glasi:

„Član 5.

Hrana u smislu ovog zakona je:

- 1) hrana životinjskog porekla;
- 2) hrana biljnog porekla;
- 3) mešovita hrana koja sadrži sastojke biljnog i životinjskog porekla;
- 4) hrana ni biljnog, ni životinjskog porekla (mineralne materije, so);
- 5) nova hrana;
- 6) genetički modifikovana hrana i genetički modifikovana hrana za životinje i hrana i hrana za životinje dobijena od genetički modifikovanih organizama u skladu sa posebnim propisom.

Član 3.

Član 12. menja se i glasi:

„Član 12.

Službene kontrole u smislu ovog zakona, u oblasti bezbednosti hrane sprovode nadležna ministarstva, i to:

1) Ministarstvo preko nadležnih inspekcija:

(1) u svim fazama proizvodnje, prerade, prometa na veliko, uključujući uvoz i izvoz hrane biljnog i životinjskog porekla, bezalkoholna pića i mešovite hrane,

(2) u svim fazama proizvodnje, prerade, prometa hrane za životinje (biljnog i životinjskog porekla), mešovite hrane uključujući uvoz i izvoz,

(3) u fazi prometa na malo hrane životinjskog porekla u objektima registrovanim odnosno odobrenim od strane Ministarstva, kao i u prometu na malo svežeg mesa, mleka, jaja, meda, ribe i divljači u specijalizovanim objektima (kasapnice, ribarnice i sl), vina i alkoholnih pića;

2) Ministarstvo nadležno za poslove zdravlja preko nadležne sanitarne inspekcije:

(1) u svim fazama proizvodnje, prerade i prometa (promet na veliko, promet na malo, uvoz na mestima carinjenja i izvoz), i to: nove hrane, hrane za specifične populacione grupe (hrana za odojčad i malu decu, hrana za posebne medicinske namene, zamene za kompletnu dnevnu ishranu za osobe na dijeti za mršavljenje), dodatka ishrani (dijetetski suplementi), hrane sa izmenjenim nutritivnim sastavom (hrana za osobe intolerantne na gluten, zamene za so za ljudsku ishranu, hrana obogaćena vitaminima, mineralima i drugim supstancama sa hranljivim ili fiziološkim efektom i dr), soli za ishranu ljudi i proizvodnju hrane, prehrambenih aditiva, prehrambenih aroma, prehrambenih enzima, pomoćnih sredstava u proizvodnji hrane, vode za piće koja se potrošačima isporučuje putem javnog vodovodnog sistema ili u originalnoj ambalaži (prirodne mineralne, prirodne izvorske i stone vode), materijala i predmeta namenjenih da dođu u kontakt sa hranom,

(2) u fazi prometa na malo sve hrane, osim hrane navedene u tački 1) podtačka (3) ovog stava.

Ministar propisuje vrstu hrane i način vršenja službene kontrole.

Ministar bliže propisuje listu mešovite hrane i način vršenja kontrole te hrane, a ministar nadležan za poslove zdravlja bliže propisuje uslove za proizvodnju i promet nove hrane, kao i način vršenja kontrole te hrane.”.

Član 4.

Član 13. menja se i glasi:

„Član 13.

Subjekti u poslovanju hranom i hranom za životinje u svim fazama proizvodnje, prerade i prometa, u okviru delatnosti koju obavljaju, dužni su da obezbede da hrana i hrana za životinje ispunjava sve uslove propisane ovim zakonom i propisima donetim na osnovu njega.

Nadležni organi sprovode odredbe ovog zakona i propisa donetih na osnovu njega i vrše službenu kontrolu da li subjekti u poslovanju hranom i hranom za životinje ispunjavaju sve uslove propisane ovim zakonom i propisima donetim na osnovu njega.”.

Član 5.

U članu 14. stav 1. posle reči: „u skladu sa” dodaju se reči: „standardima, smernicama, vodičima i”, a posle reči: „organizacija” dodaju se reči: „uključujući i komisiju Codex Alimentarius”.

Posle stava 2. dodaje se stav 3, koji glasi:

„Vlada propisuje način uspostavljanja i organizacije sistema u oblasti bezbednosti i kvaliteta hrane, pružanja informacija i obaveštavanja o standardima, smernicama i preporukama, u skladu sa Codex Alimentarius.”.

Član 6.

U članu 18. stav 3. menja se i glasi:

„Direkcija za nacionalne referentne laboratorije mora da bude akreditovana u skladu sa standardom SRPS ISO/IEC 17025 - „Opšti zahtevi za kompetentnost laboratorija za ispitivanje i laboratorija za etaloniranje”.”.

Član 7.

Član 19. menja se i glasi:

„Član 19.

Direkcija za nacionalne referentne laboratorije (u daljem tekstu: Nacionalna referentna laboratorija) obavlja poslove u oblasti bezbednosti hrane, kontrole kvaliteta i bezbednosti mleka i ispitivanja zabranjenih, nedozvoljenih, štetnih i nepoželjnih supstanci u hrani i hrani za životinje, zdravlja bilja, semena i sadnog materijala i banke biljnih gena.

U okviru Nacionalne referentne laboratorije obavljaju se sledeći poslovi:

- 1) saradnja sa nacionalnim laboratorijama drugih zemalja;
- 2) staranje o uspostavljanju jedinstvenih kriterijuma i metoda i sprovođenje standarda za rad ovlašćenih laboratorija;
- 3) organizovanje po potrebi uporednih testova između zvaničnih nacionalnih laboratorija i vršenje odgovarajućeg praćenja takvog uporednog testiranja;
- 4) razmena informacija dobijenih od nacionalnih laboratorija drugih zemalja Ministarstvu i ovlašćenim laboratorijama;

5) obezbeđivanje stručne i tehničke pomoći Ministarstvu za primenu koordinisanih planova kontrole;

6) implementacija, odnosno razvijanje metode testiranja u skladu s međunarodnim standardima uz obaveznu validaciju;

7) vršenje usluga potvrde analize i superanalize ako je to relevantno za potrebe ovlašćenih laboratorija;

8) obezbeđivanje i primenjivanje preko ovlašćenih laboratorija statistički kreirane kontrole i praćenja rezultata;

9) organizovanje uporednih testova za ovlašćene laboratorije u cilju jedinstvene primene metoda koje primenjuju;

10) pružanje usluga iz oblasti statistike i informacionih sistema ovlašćenim laboratorijama;

11) obučavanje osoblja u ovlašćenim laboratorijama;

12) priprema nacionalnih vodiča za uzorkovanje i rukovanje uzorcima radi sprovođenja pouzdane dijagnoze;

13) priprema, održavanje i distribucija referentnog materijala;

14) učešće u međunarodnim uporednim testovima;

15) i drugi poslovi.

Pored poslova iz stava 2. ovog člana Nacionalna referentna laboratorija obavlja i laboratorijska ispitivanja u oblasti bezbednosti hrane i hrane za životinje, kao i ispitivanja kvaliteta mleka i ispitivanja mleka za potrebe praćenja i unapređenja proizvodnih sposobnosti muznih grla.

Laboratorijski i sa njima povezani stručni poslovi iz oblasti zdravlja bilja, semena i sadnog materijala koji se obavljaju u okviru Nacionalne referentne laboratorije uređuju se propisima kojima se uređuje zdravlje bilja, seme i sadni materijal.

Pored poslova iz st. 2-4. ovog člana Nacionalna referentna laboratorija obavlja i poslove banke biljnih gena, i to:

1) čuvanje kolekcije semena i sadnog materijala;

2) registraciju uzoraka, njihovo čišćenje, sušenje, pakovanje, skladištenje i održavanje;

3) umnožavanje i regeneraciju uzoraka;

4) skladištenje duplikata uzoraka;

5) organizovanje održavanja, odnosno održavanje kolekcije sadnog materijala;

6) razmenu uzoraka sa drugim bankama gena u svetu.

Pored poslova iz st. 2-5. ovog člana Nacionalna referentna laboratorija obavlja i:

1) poslove investicionog održavanja objekata i prateće infrastrukture svojih laboratorija;

2) iniciranje, planiranje, pripremu, programiranje, sprovođenje i praćenje realizacije projekata opremanja nacionalne referentne laboratorije;

3) inicira i koordinira stručnu saradnju između referentnih laboratorija.

Poslove iz st. 2. i 6. ovog člana ne mogu da obavljaju druge laboratorije izabrane putem konkursa.”.

Član 8.

Posle člana 19. dodaje se naziv člana i član 19a, koji glase:

„Referentna laboratorija

Član 19a

Poslove iz člana 19. st. 3. i 5. ovog zakona mogu da obavljaju i laboratorije izabrane putem konkursa (u daljem tekstu: referentne laboratorije).

Laboratorije iz stava 1. ovog člana moraju da budu akreditovane u skladu sa standardom SRPS ISO/IEC 17025 - „Opšti zahtevi za kompetentnost laboratorija za ispitivanje i laboratorija za etaloniranje”.

Za poslove iz člana 19. stav 3. ovog zakona iz oblasti veterinarstva i sredstava za zaštitu bilja konkurs iz stava 1. ovog člana raspisuje se u skladu sa propisom kojim se uređuje veterinarstvo, odnosno propisom kojim se uređuju sredstva za zaštitu bilja.

Konkurs iz stava 1. ovog člana raspisuje Ministarstvo, odnosno ministarstvo nadležno za poslove zdravlja u skladu sa nadležnostima i objavljuje se u „Službenom glasniku Republike Srbije”.

Konkurs iz stava 1. ovog člana naročito sadrži:

- 1) poslove za koje se konkurs raspisuje;
- 2) period na koji se obavljaju poslovi;
- 3) dokaz koji se odnosi na obim akreditacije;
- 4) kriterijume za izbor;
- 5) rok za donošenje i objavljivanje odluke o izboru;
- 6) način obaveštavanja o rezultatima konkursa.

Konkurs iz stava 1. ovog člana sprovodi komisija koju obrazuje ministar, odnosno ministar nadležan za poslove zdravlja.

Odluku o izboru referentne laboratorije donosi ministar, odnosno ministar nadležan za poslove zdravlja.

Sa laboratorijom izabranom na konkursu ministar, odnosno ministar nadležan za poslove zdravlja zaključuje ugovor.

Ugovor iz stava 8. ovog člana naročito sadrži:

- 1) poslove laboratorijskih ispitivanja koji su predmet ugovora;
- 2) odgovorno lice koje će obavljati određene poslove koji su predmet ugovora;
- 3) metode, način i postupak obavljanja poslova laboratorijskih ispitivanja;
- 4) međusobna prava, obaveze i odgovornosti;
- 5) vreme za koje se zaključuje ugovor;
- 6) način finansiranja poslova;
- 7) uslove za raskid ugovora.

Spisak referentnih laboratorija objavljuje se u „Službenom glasniku Republike Srbije” i dostavlja ministarstvu nadležnom za poslove koji se odnose na tehničke propise, radi upisa u registar ovlašćenih tela za ocenjivanje usaglašenosti.

Ako u Republici Srbiji ne postoji referentna laboratorija koja ispunjava propisane uslove ministar, odnosno ministar nadležan za poslove zdravlja može za pojedine vrste ispitivanja da odredi referentnu laboratoriju sa teritorije druge države za tražena ispitivanja.

Jedna referentna laboratorija može biti referentna za više ispitivanja.

Sredstva za obavljanje poslova iz ovog člana obezbeđuju se u budžetu Republike Srbije.”.

Član 9.

U članu 20. st. 1. i 2. menjaju se i glase:

„Laboratorijska ispitivanja u oblasti bezbednosti hrane i hrane za životinje u postupku službene kontrole mogu da se ustupe laboratorijama (u daljem tekstu: službene laboratorije) putem konkursa koji raspisuje Ministarstvo, odnosno ministarstvo nadležno za poslove zdravlja i objavljuje u „Službenom glasniku Republike Srbije”.

Laboratorijska ispitivanja u oblasti bezbednosti hrane i hrane za životinje u postupku službene kontrole ne mogu da se ustupe internim laboratorijama subjekata u poslovanju hranom i hranom za životinje.”.

Posle stava 2. dodaje se novi stav 3, koji glasi:

„Interne laboratorije iz stava 2. ovog člana moraju vršiti validaciju metoda ispitivanja i učestvovati u eksternim proverama kvaliteta.”.

U dosadašnjem stavu 3. koji postaje stav 4. posle reči: „ispune” dodaju se reči: „službene”, a posle reči: „hrane” dodaju se reči: „i hrane za životinje”.

U dosadašnjem stavu 4. koji postaje stav 5. reči: „,kao i sprovođenje programa monitoringa” brišu se.

U dosadašnjem stavu 5, koji postaje stav 6. tačka 1) reči: „,odnosno programa monitoringa” brišu se.

U tački 2) reči: „,odnosno sprovođenje programa monitoringa” brišu se.

Tačka 3) menja se i glasi:

„3) dokaz o ispunjenosti standarda SRPS ISO/IEC 17025 - „Opšti zahtevi za kompetentnost laboratorija za ispitivanje i laboratorija za etaloniranje”;”.

Dosadašnji stav 6. postaje stav 7.

U dosadašnjem stavu 7. koji postaje stav 8. posle reči: „,izboru” dodaju se reči: „službene”, a reči: „,odnosno sprovođenja programa monitoringa” brišu se.

Dosadašnji stav 8. postaje stav 9.

Posle stava 9. dodaje se stav 10. koji glasi:

„Ministar, odnosno ministar nadležan za poslove zdravlja utvrđuje spisak službenih laboratorija izabranih putem konkursa, objavljuje ga u „Službenom glasniku Republike Srbije” i dostavlja ministarstvu nadležnom za poslove koji se odnose na tehničke propise, radi upisa u registar ovlašćenih tela za ocenjivanje usaglašenosti.”.

Član 10.

U članu 21. tačka 1) reči: „,i sprovođenje programa monitoringa” brišu se.

U tački 3) zapeta i reči: „odnosno sprovođenje programa monitoringa” brišu se.

Član 11.

U članu 22. stav 1. reči: „i programa monitoringa” brišu se.

Član 12.

U članu 25. stav 3. menja se i glasi:

„Hrana nije bezbedna ukoliko sadrži:

- 1) sredstva za zaštitu bilja, biocide ili kontaminante ili njihove metabolite ili proizvode razgradnje iznad maksimalno dozvoljenih koncentracija;
- 2) sredstva za zaštitu bilja, odnosno biocide čija upotreba nije odobrena ili dozvoljena;
- 3) supstance sa farmakološkim dejstvom ili njihove metabolite koji se ne smeju davati životinjama koje služe za proizvodnju hrane ili prekoračuju maksimalno dozvoljene količine ostataka ili nisu odobreni ili registrovani za primenu na životinjama koje služe za proizvodnju hrane ili nisu odobreni kao aditivi u hrani za životinje koje služe za proizvodnju hrane;
- 4) supstance sa farmakološkim dejstvom ili njihove metabolite kod lečenih životinja, a da nije ispoštovan propisani period karence;
- 5) mikroorganizme, viruse, parazite i njihove razvojne oblike koji predstavljaju opasnost za zdravlje ljudi;
- 6) materije (fizičke, hemijske, radioaktivne) koje same ili zajedno sa drugim materijama prelaze maksimalno dozvoljene vrednosti i predstavljaju opasnost po zdravlje ljudi.”.

Član 13.

U članu 26. stav 1. tačka 2) menja se i glasi:

„2) informacije koje su dostupne potrošaču, uključujući i međunarodne potvrde (sertifikate) i ostala dokumenta koja prate hranu u prometu, kao i podatke na deklaraciji, a koje se odnose na sprečavanje specifičnih štetnih delovanja pojedinih vrsta ili kategorija hrane na zdravlje ljudi.”.

U stavu 3. posle reči: „raspadanja” dodaju se reči: „i isteklog roka trajanja”.

St. 4. i 5. menjaju se i glase:

„Ministar, uz saglasnost ministra nadležnog za poslove zdravlja, bliže propisuje opšte uslove higijene hrane, posebne uslove higijene hrane životinjskog porekla i mikrobiološke kriterijume hrane.

Ministar, uz saglasnost ministra nadležnog za poslove zdravlja, bliže propisuje maksimalne koncentracije određenih kontaminata u hrani, kao i metode uzorkovanja i ispitivanja hrane radi utvrđivanja prisustva i nivoa određenih kontaminata u hrani.”.

Posle stava 5. dodaju se st. 6-9, koji glase:

„Ministar nadležan za poslove zdravlja, uz saglasnost ministra, bliže propisuje:

- 1) zdravstvenu ispravnost vode za piće;
- 2) zdravstvenu ispravnost i kvalitet prirodne mineralne, prirodne izvorske i stone vode u originalnoj ambalaži;

- 3) postupak i način priznavanja prirodnih mineralnih i prirodnih izvorskih voda;
- 4) hranu za specifične populacione grupe (hrana za odojčad i malu decu, hrana za posebne medicinske namene, zamene za kompletnu dnevnu ishranu za osobe na dijeti za mršavljenje);
- 5) dodatke ishrani (dijetetski suplementi);
- 6) zdravstvenu ispravnost i kvalitet soli za ishranu ljudi i proizvodnju hrane;
- 7) zdravstvenu ispravnost i bezbednost materijala i predmeta namenjenih da dođu u kontakt sa hranom;
- 8) prehrambene aditive;
- 9) prehrambene arome;
- 10) prehrambene enzimske preparate;
- 11) pomoćna sredstva u proizvodnji hrane;
- 12) nutritivne i zdravstvene izjave koje se navode na deklaraciji hrane;
- 13) hranu sa izmenjenim nutritivnim sastavom (hrana za osobe intolerantne na gluten, zamene za so za ljudsku ishranu, hrana obogaćena vitaminima, mineralima i drugim supstancama sa hranljivim ili fiziološkim efektom i dr);
- 14) novu hranu.

Ministar nadležan za poslove zdravlja, uz saglasnost ministra, bliže propisuje metode ispitivanja, dozvoljene nivoe radioaktivnosti, načine vođenja evidencije i način izveštavanja, uslove i način formiranja stručnih tela u vezi sa rešavanjem konkretnih pitanja koja mogu nastati prilikom primene propisa o hrani iz stava 6. tač. 4) -14) ovog člana.

Ministar, odnosno ministar nadležan za poslove zdravlja bliže propisuje način izdavanja međunarodne potvrde (sertifikata) o bezbednosti hrane koja se izvozi, izgled obrasca međunarodne potvrde, kao i evidenciju o izdatim potvrdama.

Međunarodnu potvrdu (sertifikat) o bezbednosti hrane iz stava 8. ovog člana koja se izvozi izdaje inspektor u skladu sa podelom nadležnosti iz člana 12. ovog zakona.”.

Član 14.

U članu 45. stav 2. posle reči: „prometu hrane” dodaju se reči: „rukuju i”.

Stav 4. menja se i glasi:

„Ministar, odnosno ministar nadležan za poslove zdravlja u okviru svoje nadležnosti bliže propisuje način, postupak i metode sprovođenja službene kontrole, sistem odobravanja i sertifikacije, način pregleda, način uzimanja uzoraka, elemente za određivanje rokova za sprovođenje službene kontrole, kao i izveštavanje o sprovedenim službenim kontrolama.”.

Stav 5. briše se.

Član 15.

Naziv člana 46. i član 46. brišu se.

Član 16.

Član 49. menja se i glasi:

„Član 49.

Izuzetno od odredaba čl. 45. i 47. ovog zakona propisani uslovi u vezi sa higijenom hrane ne odnose se na direktno snabdevanje potrošača primarnim proizvodima u malim količinama.

Ministar, odnosno ministar nadležan za poslove zdravlja bliže propisuje isključenja, prilagođavanja ili odstupanja od zahteva o higijeni hrane iz čl. 45. i 47. ovog zakona za proizvodnju i promet hrane životinjskog porekla, odnosno za hranu biljnog porekla, i to za objekte:

- 1) u kojima se proizvode male količine hrane;
- 2) u kojima se primenjuju tradicionalne metode u određenim fazama proizvodnje, prerade i prometa hrane (stari zanati i sl);
- 3) u kojima se posluje hranom sa tradicionalnim karakteristikama;
- 4) koji se nalaze u područjima u kojima postoje posebna geografska ograničenja.

Isključenja, prilagođavanja ili odstupanja iz stava 2. ovog člana mogu da se odnose na izgradnju, uređenje i opremanje objekata u poslovanju hranom, kao i na olakšice u primeni sistema samokontrole u objektima u kojima se proizvode male količine hrane, uzimajući u obzir odgovarajuće faktore rizika i ako takva odstupanja ne utiču na ostvarivanje ciljeva ovog zakona.

Ministar bliže propisuje male količine primarnih proizvoda koje služe za snabdevanje potrošača, kao i područje za obavljanje te delatnosti.

Ministar, odnosno ministar nadležan za poslove zdravlja bliže propisuje uslove za stavljanje u promet malih količina hrane, koje se količine hrane smatraju malim količinama, vrstu hrane, mesto odnosno područje na kome male količine hrane mogu da se stave u promet, kao i obrazac potvrde u zavisnosti od vrste hrane koja se stavlja u promet i sadržinu evidencije.”.

Član 17.

U članu 50. dodaju se st. 2-7, koji glase:

„Proizvodi, aditivi i dodaci namenjeni za hranu za životinje ne smeju da sadrže nepoželjne supstance koje mogu ugroziti zdravlje životinja ili, zbog njihovog prisustva u hrani životinjskog porekla, zdravlje ljudi ili životnu sredinu.

Izuzetno od stava 2. ovog člana, proizvodi, aditivi i dodaci (suplementi) namenjeni za hranu za životinje mogu da sadrže nepoželjne supstance pod propisanim uslovima u skladu sa ovim zakonom.

Ministar bliže propisuje uslove pod kojima proizvodi i aditivi namenjeni za hranu za životinje mogu da sadrže nepoželjne supstance.

Ministar bliže propisuje uslove za proizvodnju, odobravanje, upotrebu, deklarisanje, označavanje, pakovanje i promet aditiva namenjenih za hranu za životinje.

Ministar bliže propisuje uslove za deklarisanje, označavanje, predstavljanje, pakovanje, promet, upotrebu i oglašavanje hrane za životinje.

Ministar bliže propisuje uslove za proizvodnju, deklarisanje, označavanje, predstavljanje, pakovanje, promet i upotrebu dodataka hrani za životinje.”.

Član 18.

U članu 55. st. 2. i 3. menjaju se i glase:

„Ministar, odnosno ministar nadležan za poslove zdravlja u skladu sa podelom nadležnosti iz člana 12. ovog zakona bliže propisuje uslove u pogledu kvaliteta hrane, i to za:

- 1) klasifikaciju, kategorizaciju i naziv proizvoda;
- 2) fizička, hemijska, fizičko-hemijska i senzorska svojstva, kao i sastav hrane;
- 3) fizička, hemijska, fizičko-hemijska i senzorska svojstva sirovina, kao i vrstu i količinu sirovina, dodataka i drugih supstanci koje se upotrebljavaju u proizvodnji i preradi hrane;
- 4) metode uzimanja uzoraka i ispitivanje kvaliteta hrane;
- 5) izdavanje ovlašćenja ocenjivačima senzorskih svojstava hrane za određene proizvode;
- 6) elemente bitnih tehnoloških postupaka koji se primenjuju u proizvodnji i preradi hrane;
- 7) pakovanje i deklarisanje;
- 8) dodatne zahteve za označavanje hrane.

Ministar, odnosno ministar nadležan za poslove zdravlja, u skladu sa podelom nadležnosti iz člana 12. ovog zakona, bliže propisuje uslove i način proizvodnje i stavljanje u promet hrane za koju nisu propisani uslovi za kvalitet.”.

Član 19.

Naziv glave XI. OSTALA HRANA menja se i glasi: „XI. NOVA HRANA”.

Član 20.

Član 58. menja se i glasi:

„Član 58.

Nova hrana jeste hrana koja se nije u značajnoj meri koristila u ishrani ljudi, a pripada jednoj od sledećih kategorija:

- 1) hrana sa novom ili namerno izmenjenom molekulskom strukturom;
- 2) hrana koja se sastoji ili je izolovana iz mikroorganizama, gljiva ili algi;
- 3) hrana koja je proizvedena ili se sastoji od supstanci mineralnog porekla ili je iz njih izolovana;
- 4) hrana koja se sastoji ili je proizvedena od biljaka i životinja ili njihovih delova ili je iz njih izolovana, osim hrane dobijene tradicionalnim načinima razmnožavanja ili uzgoja za koje je poznato da se mogu bezbedno konzumirati;
- 5) hrana dobijena proizvodnim postupkom koji se do sada nije koristio, a izaziva znatne promene u sastavu ili strukturi hrane, što utiče na njenu prehrambenu vrednost, metabolizam ili nivo nepoželjnih supstanci za ishranu ljudi;
- 6) hrana koja se sastoji ili je proizvedena od kultura ćelija ili tkiva dobijenih od životinja, biljaka, mikroorganizama, gljiva ili algi ili je iz njih izolovana;
- 7) hrana koja se sastoji od sintetizovanih nanomaterijala;
- 8) vitamini, minerali i druge supstance koje se upotrebljavaju u skladu sa propisima koji uređuju oblast dodataka ishrani, dodavanje vitamina, minerala i drugih supstanci hrani, hrane za odojčad i malu decu, hrane za posebne medicinske namene i hrani namenjenoj zameni za celodnevnu ishranu za osobe na dijeti za mršavljenje ukoliko su dobijeni proizvodnim postupkom koji se do sada nije koristio, a

izaziva znatne promene u sastavu ili strukturi hrane što utiče na njenu prehrambenu vrednost, metabolizam ili nivo nepoželjnih supstanci ili sadrže sintetizovane nanomaterijale ili se od njih sastoje.

Nova hrana iz stava 1. ovog člana ne sme da:

- 1) predstavlja opasnost za zdravlje potrošača;
- 2) stvara zablude kod potrošača;
- 3) se razlikuje od hrane koju bi po svojoj nameni trebalo da zameni, u meri koja dovodi u pitanje njenu prehrambenu vrednost.

Nova hrana ne uključuje prehrambene aditive, prehrambene arome, prehrambene enzimske preparate, pomoćna sredstva u proizvodnji (rastvarači za ekstrakciju) hrane i genetički modifikovanu hranu, koji su odobreni za upotrebu u hrani i hrani za životinje, u skladu sa posebnim propisima.”.

Član 21.

U glavi XI. nazivi odeljaka 1. i 2. i čl. 59. i 60. brišu se.

Član 22.

U glavi XI. naziv odeljka 3. briše se, a član 61. menja se i glasi:

„Stavljanje u promet nove hrane

Član 61.

Kada se nova hrana stavlja u promet prvi put na teritoriji Republike Srbije, ili ako se takva hrana nađe u prometu, subjekt u poslovanju hranom mora imati dozvolu, u skladu sa odredbama ovog zakona i posebnih propisa.

Dozvolu iz stava 1. ovog člana za novu hranu rešenjem izdaje ministar nadležan za poslove zdravlja, a na osnovu prethodno pribavljenog mišljenja Stručnog saveta, u skladu sa propisom kojim se uređuju uslovi za stavljanje u promet nove hrane.

Rešenje iz stava 2. ovog člana je konačno i protiv njega se može pokrenuti upravni spor.

Ministarstvo nadležno za poslove zdravlja vodi evidenciju izdatih dozvola za stavljanje u promet nove hrane.”.

Član 23.

U glavi XI. naziv odeljka 4. i član 62. brišu se.

Član 24.

U glavi XI. naziv odeljka 5. briše se, a član 63. menja se i glasi:

„Označavanje nove hrane

Član 63.

Nova hrana koja se stavlja u promet mora na deklaraciji, pored opštih zahteva za deklarisanje i označavanje iz člana 30. ovog zakona, da sadrži i dodatne podatke o svojstvima nove hrane.”.

Član 25.

U članu 64. posle reči: „ „proizvod starog zanata”,” dodaju se reči: „kao i druge nacionalne šeme kvaliteta,”.

Član 26.

U članu 65. stav 1. posle reči: „ „proizvod starog zanata”,” dodaju se reči: „kao i druge nacionalne šeme kvaliteta.”.

Posle stava 3. dodaje se stav 4, koji glasi:

„Vlada propisuje uslove, način i postupak označavanja poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda nacionalnom oznakom višeg kvaliteta „srpski kvalitet”, kontrolu usaglašenosti kvaliteta i posebnih svojstava proizvoda u postupku označavanja nacionalnom oznakom višeg kvaliteta „srpski kvalitet”, izgled nacionalne oznake višeg kvaliteta „srpski kvalitet”, kao i način vođenja evidencije o označavanju proizvoda nacionalnom oznakom višeg kvaliteta „srpski kvalitet” i pravu korišćenja te oznake.”.

Član 27.

U članu 69. stav 2. briše se.

Dosadašnji stav 3. postaje stav 2.

U dosadašnjem stavu 4. koji postaje stav 3. reči: „stava 3.”, zamenjuju se rečima: „stava 2.”.

U dosadašnjem stavu 5. koji postaje stav 4. reči: „stava 3.”, zamenjuju se rečima: „stava 2.”.

Dosadašnji stav 6. postaje stav 5.

Član 28.

Naziv člana i član 70. menjaju se i glase:

„Uzorkovanje i ispitivanje

Član 70.

Prilikom uzimanja uzoraka hrane ili hrane za životinje subjekt u poslovanju hranom ili hranom za životinje dužan je da nadležnom inspektorstu stavi besplatno na raspolaganje potrebne količine uzoraka radi laboratorijskog ispitivanja.

Subjekti u poslovanju hranom i hranom za životinje čiji su proizvodi predmet uzimanja uzoraka i ispitivanja imaju pravo na dodatno stručno mišljenje (superanaliza) koje ne odlaže preduzimanje hitnih mera u slučaju iznenadne opasnosti.

Ministar, odnosno ministar nadležan za poslove zdravlja u skladu sa podelom nadležnosti iz člana 12. ovog zakona, bliže propisuje metode uzorkovanja i ispitivanja hrane i hrane za životinje u postupku službene kontrole.”.

Član 29.

Naziv člana i član 71. menjaju se i glase:

„Takse

Član 71.

Subjekti u poslovanju hranom i hranom za životinje plaćaju taksu za izvršene službene kontrole u skladu sa ovim zakonom i posebnim propisima.

Izuzetno od stava 1. ovog člana taksa za izvršenu službenu kontrolu ne naplaćuje se ako se službena kontrola vrši kod subjekata u poslovanju hranom po zahtevu trećeg lica.

Sredstva ostvarena od taksi iz stava 1. ovog člana uplaćuju se na odgovarajući račun za uplatu javnih prihoda budžeta Republike Srbije.”.

Član 30.

Naziv člana i član 73. menjaju se i glase:

„Prava i dužnosti nadležnog inspektora

Član 73.

U sprovođenju službenih kontrola nadležni inspektor Ministarstva ima pravo i dužnost da:

- 1) kontroliše da li svi subjekti i organi na koje se zakon odnosi preduzimaju mere u oblasti bezbednosti hrane i hrane za životinje u skladu sa ovim zakonom;
- 2) proverava da li su subjekti u oblasti bezbednosti hrane i hrane za životinje upisani u Centralni registar objekata iz člana 15. stav 1. ovog zakona;
- 3) proverava da li je pravno lice, preduzetnik, odnosno fizičko lice otpočelo da obavlja delatnost pre upisa u Centralni registar, odnosno u registar utvrđen posebnim propisom iz člana 15. stav 8. ovog zakona;
- 4) proverava da li su laboratorije i nacionalne laboratorije akreditovane i ovlašćene u skladu sa čl. 18, 19a i 20. ovog zakona;
- 5) kontroliše bezbednost hrane u prometu iz člana 25. stav 1. ovog zakona;
- 6) kontroliše uslove u svakoj fazi proizvodnje, prerade i prometa hrane, kao i pripreme hrane u skladu sa njenom namenom (član 26. stav 1. tačka 1));
- 7) kontroliše dostupnost informacija potrošaču, uključujući i međunarodne potvrde (sertifikate) i ostala dokumenta koja prate hranu u prometu, kao i podatke na deklaraciji koji se odnose na sprečavanje specifičnih štetnih delovanja pojedinih vrsta ili kategorija hrane na zdravlje ljudi (član 26. stav 1. tačka 2));
- 8) kontroliše preduzimanje naređenih mera u slučaju osnovane sumnje, ograničenja ili zabrane i povlačenja te hrane iz prometa do otklanjanja sumnje na njenu bezbednost (član 27. stav 1);
- 9) kontroliše preduzimanje naređenih mera u slučaju kada se utvrdi da hrana nije bezbedna, ograničenja ili zabrane i povlačenja te hrane iz prometa u skladu sa zakonom (član 27. stav 2);
- 10) kontroliše bezbednost hrane za životinje u prometu iz člana 28. stav 1. ovog zakona;
- 11) kontroliše bezbednost hrane za životinje kojom se hrane životinje, koje služe za proizvodnju hrane (član 28. stav 2);
- 12) kontroliše uslove za bezbednost hrane za životinje, u skladu sa ovim zakonom i posebnim propisom o hrani za životinje (član 28. stav 4);
- 13) kontroliše preduzimanje naređenih mera u slučaju osnovane sumnje, ograničenja ili zabrane i povlačenja hrane za životinje iz prometa do otklanjanja sumnje na njenu bezbednost (član 29. stav 1);
- 14) kontroliše preduzimanje naređenih mera u slučaju kada se utvrdi da hrana za životinje nije bezbedna, ograničenja ili zabrane i povlačenja te hrane iz prometa, u skladu sa ovim zakonom i drugim posebnim propisima (član 29. stav 2);
- 15) kontroliše preduzimanje mera u skladu sa članom 29. stav 3. ovog zakona;
- 16) kontroliše da li je hrana i hrana za životinje koja se stavlja u promet označena, deklarirana, oglašena i izložena, u skladu sa ovim zakonom i drugim posebnim propisima (član 30. stav 1);

17) kontroliše da li je označavanje, deklarisanje, oglašavanje i izlaganje hrane ili hrane za životinje izvršeno, u skladu sa ovim zakonom i na način koji ne dovodi potrošača u zabludu (član 30. stav 2);

18) kontroliše da li je subjekt u poslovanju hranom obezbedio uslove u svim fazama proizvodnje i prometa hrane i hrane za životinje, u skladu sa ovim zakonom i drugim posebnim propisima (član 31);

19) kontroliše da li je subjekt u poslovanju hranom ili hranom za životinje u svim fazama proizvodnje, prerade i prometa obezbedio sledljivost (član 32. stav 1);

20) kontroliše da li je subjekt u poslovanju hranom ili hranom za životinje uspostavio kontrolne sisteme za identifikaciju svakog subjekta od kog nabavlja i koga snabdeva hranom, hranom za životinje, životinjama koje služe za proizvodnju hrane ili bilo koju supstancu koja se ugrađuje ili se očekuje da će biti ugrađena u tu hranu ili hranu za životinje (član 32. stav 2);

21) kontroliše da li subjekt u poslovanju hranom ili hranom za životinje ima uspostavljen sistem i procedure koje obezbeđuju dostupnost podataka o sledljivosti (član 32. stav 3);

22) kontroliše da li je subjekt u poslovanju hranom pokrenuo postupak za povlačenje hrane iz prometa za koju se osnovano sumnja ili utvrdi da je u bilo kojoj fazi proizvodnje ili prometa nastala povreda propisanih uslova bezbednosti hrane, odnosno da li je o tome obavestio ministarstvo nadležno za poslove zdravlja (član 33. stav 1);

23) kontroliše da li je subjekt u poslovanju hranom koja je došla do potrošača na efikasan i precizan način informisao potrošača o razlogu povlačenja hrane i da li je ako je to neophodno zahtevao od potrošača povraćaj hrane koja mu je isporučena (član 33. stav 2);

24) kontroliše da li je subjekt u poslovanju hranom odgovoran za promet na malo i distribuciju hrane pokrenuo postupak za povlačenje predmetne hrane iz prometa na osnovu informacije o povredi propisanih uslova (član 33. stav 3);

25) kontroliše da li je subjekt u poslovanju hranom pružio informacije o sledljivosti hrane i da li sarađuje u aktivnostima koje preduzimaju subjekti u proizvodnji i prometu kao i Ministarstvo, odnosno ministarstvo nadležno za poslove zdravlja (član 33. stav 4);

26) kontroliše da li je subjekt u poslovanju hranom postupio u skladu sa članom 33. stav 5. ovog zakona i o tome obavestio Ministarstvo, odnosno ministarstvo nadležno za poslove zdravlja;

27) kontroliše da li je subjekt u poslovanju hranom za životinje pokrenuo postupak za povlačenje hrane za životinje iz prometa za koju se osnovano sumnja ili utvrdi da je u bilo kojoj fazi proizvodnje ili prometa nastala povreda propisanih uslova bezbednosti hrane, odnosno da li je o tome obavestio Ministarstvo (član 34. stav 1);

28) kontroliše da li je proizvodna partija, serija ili pošiljka hrane za životinje koja ne zadovoljava uslove bezbednosti hrane za životinje uništena, odnosno da li je sa tom hranom postupljeno u skladu sa članom 34. stav 2. ovog zakona;

29) kontroliše da li je subjekt u poslovanju hranom za životinje koja je došla do vlasnika ili držaoca životinje na efikasan i precizan način informisao vlasnika ili držaoca životinje o razlogu povlačenja hrane za životinje i da li je ako je to neophodno zahtevao od vlasnika ili držaoca životinje povraćaj hrane za životinje koja mu je isporučena (član 34. stav 3);

30) kontroliše da li je subjekt u poslovanju hranom za životinje odgovoran za promet na malo i distribuciju hrane za životinje pokrenuo postupak za povlačenje

predmetne hrane iz prometa na osnovu informacije o povredi propisanih uslova (član 34. stav 4);

31) kontroliše da li je subjekt u poslovanju hranom za životinje pružio informacije o sledljivosti hrane za životinje i da li saraduje u aktivnostima koje preduzimaju subjekti u proizvodnji i prometu, kao i Ministarstvo (član 34. stav 5);

32) kontroliše da li je subjekt u poslovanju hranom za životinje postupio u skladu sa članom 34. stav 6. ovog zakona i o tome obavestio Ministarstvo;

33) kontroliše da li su propisane mere za bezbednost hrane i hrane za životinje prilagođene karakterističnim područjima koje mogu da utiču na bezbednost hrane i hrane za životinje, odnosno da li postupa u skladu sa članom 36. stav 2. ovog zakona;

34) kontroliše da li hrana ili hrana za životinje koja se uvozi radi stavljanja u promet u Republiku Srbiju ispunjava uslove u skladu s propisima o hrani ili uslove koje je Republika Srbija priznala kao istovetne (član 37. stav 1);

35) kontroliše da li su podaci koji se odnose na rizik po zdravlje čiji je uzrok hrana ili hrana za životinje dostupni svim učesnicima u sistemu brzog obaveštavanja i uzbunjivanja, kao i javnosti (član 40);

36) kontroliše da li su svi učesnici u sistemu brzog obaveštavanja i uzbunjivanja u okviru svoje nadležnosti obavestili Ministarstvo, odnosno ministarstvo nadležno za poslove zdravlja o pojavi rizika (član 41. stav 2);

37) kontroliše da li je subjekt u poslovanju hranom obezbedio u svim fazama proizvodnje i prometa hrane ispunjenost propisanih uslova u vezi sa higijenom hrane (član 45. stav 1);

38) kontroliše da li lica na radnim mestima u proizvodnji ili prometu hrane koja rukuju i dolaze u dodir sa hranom imaju osnovna znanja o higijeni hrane i o ličnoj higijeni, odnosno da li nose radnu odeću i obuću (član 45. stav 2);

39) kontroliše da li su subjekti u poslovanju hranom uspostavili sistem za osiguranje bezbednosti hrane u svim fazama proizvodnje, prerade i prometa hrane, osim na nivou primarne proizvodnje u skladu sa principima dobre proizvođačke i higijenske prakse i HACCP (član 47. stav 1);

40) kontroliše da li subjekt u poslovanju hranom koristi uputstvo za dobru proizvođačku i higijensku praksu i primenu HACCP (član 48. stav 1);

41) kontroliše da li subjekt u poslovanju hranom ima u radnom odnosu na neodređeno vreme odgovorno lice za sprovođenje dobre proizvođačke i higijenske prakse i primenu HACCP (član 48. stav 2);

42) kontroliše da li je subjekt u poslovanju hranom za životinje obezbedio u svim fazama proizvodnje, prerade i prometa hrane za životinje ispunjenost propisanih uslova u vezi sa higijenom hrane za životinje (član 50);

43) kontroliše da li su subjekti u poslovanju hranom za životinje uspostavili sistem za osiguranje bezbednosti hrane za životinje u svim fazama proizvodnje, prerade i prometa hrane za životinje, osim na nivou primarne proizvodnje i prevoza u skladu sa principima dobre proizvođačke i higijenske prakse i HACCP (član 52. stav 1);

44) kontroliše da li subjekt u poslovanju hranom za životinje koristi uputstvo za dobru proizvođačku i higijensku praksu i primenu HACCP (član 53. stav 1);

45) proverava da li subjekt u poslovanju hranom za životinje ima u radnom odnosu na neodređeno vreme odgovorno lice za sprovođenje dobre proizvođačke i higijenske prakse i primenu HACCP (član 53. stav 2);

46) kontroliše da li je subjekt u poslovanju hranom obezbedio u svim fazama proizvodnje, prerade i prometa ispunjenost uslova za kvalitet a za hranu za koju nisu propisani uslovi za kvalitet da li ispunjava uslove o bezbednosti hrane (član 55. stav 1);

47) kontroliše da li je subjekt u poslovanju hranom za životinje obezbedio u svim fazama proizvodnje, prerade i prometa ispunjenost uslova za kvalitet, a za hranu za životinje za koju nisu propisani uslovi za kvalitet da li ispunjava uslove o bezbednosti hrane (član 56. stav 1);

48) kontroliše da li hrana za životinje kojom se hrane životinje zadovoljava propisane uslove za kvalitet (član 57. stav 1);

49) kontroliše da li hrana koja nosi oznaku tradicionalnog naziva, imena porekla, geografskog porekla i naziv „proizvod starog zanata” kao i druge nacionalne šeme kvaliteta ispunjava uslove, u skladu sa posebnim propisima (član 64);

50) kontroliše da li hrana koja nosi oznaku tradicionalnog naziva, imena porekla, geografskog porekla i naziv „proizvod starog zanata” kao i druge nacionalne šeme kvaliteta pored opštih zahteva za deklarisanje i označavanje iz člana 30. ovog zakona sadrži i dodatne podatke iz člana 64. ovog zakona (član 65. stav 1);

51) kontroliše izvršavanje mera po ovom zakonu.

U vršenju poslova inspekcijskog nadzora sanitarni inspektor, pored ovlašćenja utvrđenih zakonom kojim je uređen inspekcijски nadzor sanitarnog inspektora, ima pravo i dužnost da:

1) kontroliše da li svi subjekti i organi na koje se zakon odnosi preduzimaju mere u oblasti bezbednosti hrane, u skladu sa ovim zakonom;

2) proverava da li su laboratorije i nacionalne laboratorije akreditovane i ovlašćene u skladu sa čl. 18, 19a i 20. ovog zakona;

3) kontroliše bezbednost hrane u prometu iz člana 25. stav 1. ovog zakona;

4) kontroliše uslove u svakoj fazi proizvodnje, prerade i prometa hrane, kao i pripreme hrane u skladu sa njenom namenom (član 26. stav 1. tačka 1));

5) kontroliše dostupnost informacija potrošaču, uključujući i međunarodne potvrde (sertifikate) i ostala dokumenta koja prate hranu u prometu, kao i podatke na deklaraciji koji se odnose na sprečavanje specifičnih štetnih delovanja pojedinih vrsta ili kategorija hrane na zdravlje ljudi (član 26. stav 1. tačka 2));

6) kontroliše preduzimanje naređenih mera u slučaju osnovane sumnje, ograničenja ili zabrane i povlačenja te hrane iz prometa do otklanjanja sumnje na njenu bezbednost (član 27. stav 1);

7) kontroliše preduzimanje naređenih mera u slučaju kada se utvrdi da hrana nije bezbedna, ograničenja ili zabrane i povlačenja te hrane iz prometa u skladu sa zakonom (član 27. stav 2);

8) kontroliše da li je hrana koja se stavlja u promet označena, deklarisana, oglašena i izložena, u skladu sa ovim zakonom i drugim posebnim propisima (član 30. stav 1);

9) kontroliše da li je označavanje, deklarisanje, oglašavanje i izlaganje hrane izvršeno, u skladu sa ovim zakonom i na način koji ne dovodi potrošača u zabludu (član 30. stav 2);

10) kontroliše da li je subjekt u poslovanju hranom obezbedio uslove u svim fazama proizvodnje, prerade i prometa hrane, u skladu sa ovim zakonom i drugim posebnim propisima (član 31);

11) kontroliše da li je subjekt u poslovanju hranom u fazi proizvodnje, prerade i distribucije obezbedio sledljivost (član 32. stav 1);

12) kontroliše da li je subjekt u poslovanju hranom uspostavio kontrolne sisteme za identifikaciju snabdevanja hranom ili bilo koju supstancu koja se ugrađuje ili se očekuje da će biti ugrađena u tu hranu (član 32. stav 2);

13) kontroliše da li subjekt u poslovanju hranom ima uspostavljen sistem i procedure koje obezbeđuju dostupnost podataka o sledljivosti (član 32. stav 3);

14) kontroliše da li je subjekt u poslovanju hranom pokrenuo postupak za povlačenje hrane iz prometa za koju se osnovano sumnja ili utvrdi da je u bilo kojoj fazi proizvodnje, prerade ili prometa nastala povreda propisanih uslova bezbednosti hrane, odnosno da li je o tome obavestio Ministarstvo, odnosno ministarstvo nadležno za poslove zdravlja (član 33. stav 1);

15) kontroliše da li je subjekt u poslovanju hranom koja je došla do potrošača na efikasan i precizan način informisao potrošača o razlogu povlačenja hrane i da li je ako je to neophodno zahtevao od potrošača povraćaj hrane koja mu je isporučena (član 33. stav 2);

16) kontroliše da li je subjekt u poslovanju hranom odgovoran za promet na malo i distribuciju hrane pokrenuo postupak za povlačenje predmetne hrane iz prometa na osnovu informacije o povredi propisanih uslova (član 33. stav 3);

17) kontroliše da li je subjekt u poslovanju hranom pružio informacije o sledljivosti hrane i da li saraduje na aktivnostima koje preduzimaju subjekti u proizvodnji i prometu, kao i Ministarstvo, odnosno ministarstvo nadležno za poslove zdravlja (član 33. stav 4);

18) kontroliše da li je subjekt u poslovanju hranom postupio u skladu sa članom 33. stav 5. ovog zakona i o tome obavestio Ministarstvo, odnosno ministarstvo nadležno za poslove zdravlja;

19) kontroliše da li su propisane mere za bezbednost hrane prilagođene karakterističnim područjima koje mogu da utiču na bezbednost hrane, odnosno da li postupa u skladu sa članom 36. stav 2. ovog zakona;

20) kontroliše da li su podaci koji se odnose na rizik po zdravlje čiji su uzrok hrana dostupni svim učesnicima u sistemu brzog obaveštavanja i uzbunjivanja, kao i javnosti (član 40. stav 1);

21) kontroliše da li su svi učesnici u sistemu brzog obaveštavanja i uzbunjivanja u okviru svoje nadležnosti obavestili Ministarstvo, odnosno ministarstvo nadležno za poslove zdravlja o pojavi rizika (član 41. stav 2);

22) kontroliše da li je subjekt u poslovanju hranom obezbedio u svim fazama proizvodnje i prometa hrane ispunjenost propisanih uslova u vezi sa higijenom hrane (član 45. stav 1);

23) kontroliše da li lica na radnim mestima u proizvodnji ili prometu hrane koja rukuju i dolaze u dodir sa hranom imaju osnovna znanja o higijeni hrane i o ličnoj higijeni, odnosno da li nose radnu odeću i obuću (član 45. stav 2);

24) kontroliše da li su subjekti u poslovanju hranom uspostavili sistem za osiguranje bezbednosti hrane u svim fazama proizvodnje i prometa hrane, osim na nivou primarne proizvodnje u skladu sa principima dobre proizvođačke i higijenske prakse i NASSR (član 47. stav 1);

25) kontroliše da li subjekt u poslovanju hranom koristi uputstvo za dobru proizvođačku i higijensku praksu i primenu NASSR (član 48. stav 1);

26) kontroliše da li subjekt u poslovanju hranom ima u radnom odnosu na neodređeno vreme odgovorno lice za sprovođenje dobre proizvođačke i higijenske prakse i primenu NASSR (član 48. stav 2);

27) kontroliše da li je subjekt u poslovanju hranom obezbedio u fazi proizvodnje i prometa ispunjenost uslova, a za hranu za koju nisu propisani uslovi za kvalitet da li ispunjava uslove o bezbednosti hrane (član 55. stav 1);

28) kontroliše da li subjekt u poslovanju novom hranom za stavljanje prvi put u promet te hrane ima dozvolu (član 61. stav 1);

29) kontroliše da li hrana koja nosi oznaku tradicionalnog naziva, imena porekla, geografskog porekla i naziv „proizvod starog zanata”, kao i druge nacionalne šeme kvaliteta ispunjava uslove u skladu sa posebnim propisima (član 64);

30) kontroliše da li hrana koja nosi oznaku tradicionalnog naziva, imena porekla, geografskog porekla i naziv „proizvod starog zanata”, kao i druge nacionalne šeme kvaliteta pored opštih zahteva za deklarisanje i označavanje iz člana 30. ovog zakona sadrži i dodatne podatke iz člana 64. ovog zakona (član 65. stav 1);

31) kontroliše izvršavanje mera po ovom zakonu.

Član 31.

Naziv člana i član 74. menjaju se i glase:

„Mere koje nalaže nadležni inspektor Ministarstva

Član 74.

U vršenju poslova iz člana 73. ovog zakona nadležni inspektor Ministarstva je ovlašćen i dužan da:

1) naredi povlačenje iz prometa hrane i hrane za životinje koja nije bezbedna;

2) naredi ograničenje ili zabrani promet hrane i hrane za životinje, odnosno povlačenje hrane i hrane za životinje iz prometa do otklanjanja opasnosti, odnosno sumnji u njenu bezbednost;

3) naredi uništavanje hrane i hrane za životinje koja nije bezbedna na propisan način;

4) naredi obradu, odnosno osposobljavanje hrane i hrane za životinje na propisan način;

5) zabrani reklamiranje i označavanje hrane i hrane za životinje na način koji može da dovede u zabludu potrošača;

6) zabrani upotrebu objekta, prostorije, opreme i prevoznih sredstava kada ne ispunjavaju propisane zahteve;

7) zabrani upotrebu materijala, ambalaže i predmeta koji dolaze u kontakt sa hranom i hranom za životinje koji bi mogli da ugroze zdravlje ljudi i životinja i dovedu do neprihvatljivih promena u sastavu hrane i hrane za životinje ili do promena senzornih svojstava pod uobičajenim i predviđenim uslovima upotrebe;

8) zabrani rad licima koja rukuju hranom i dolaze u kontakt s hranom a koja ne poseduje propisane dokaze o zdravstvenim pregledima i o tome bez odlaganja obavesti mesno nadležnog sanitarnog inspektora;

9) naredi ograničenje ili zabranu prometa do otklanjanja nedostataka, ako hrana i hrana za životinje nije označena, deklarirana, oglašena i izložena, u skladu sa ovim zakonom i drugim posebnim propisima;

10) naredi ograničenje ili zabranu prometa do otklanjanja nedostataka ako subjekt u poslovanju hranom postupi suprotno odredbama člana 55. stav 1. ovog zakona;

11) podnosi zahtev za pokretanje prekršajnog postupka i prijavu za privredni prestup zbog kršenja odredbi ovog zakona i propisa donetih na osnovu njega;

12) naredi druge mere i preduzme druge radnje, u skladu sa ovim zakonom.

Mere iz stava 1. tač. 1) - 10) i tačka 12) ovog člana nalažu se rešenjem nadležnog inspektora.

Pored upravnih mera i radnji iz stava 1. ovog člana nadležni granični inspektor koji sprovodi službenu kontrolu na graničnom prelazu ili u carinskom skladištu obavezan je da preduzima i sledeće upravne mere i radnje:

1) zabrani uvoz, izvoz ili prevoz pošiljki životinja, hrane i hrane za životinje ako:

(1) pošiljka ili prevozno sredstvo ne ispunjava propisane uslove,

(2) pošiljka hrane i hrane za životinje nije bezbedna,

(3) pošiljku ne prati propisana dokumentacija i sertifikat na osnovu kojeg se može utvrditi identitet pošiljke;

2) privremeno zabrani uvoz, izvoz ili prevoz pošiljke životinja, hrane i hrane za životinje ako treba otkloniti nedostatke na pošiljci i u pratećoj dokumentaciji ili ako posumnja u bezbednost pošiljke, u skladu s analizom rizika;

3) zabrani upotrebu i korišćenje objekata za skladištenje hrane i hrane za životinje na graničnim prelazima i na mestima carinjenja, ako ne ispunjavaju propisane uslove;

4) zabrani upotrebu hrane i hrane za životinje ako ne ispunjava propisane uslove u pogledu bezbednosti;

5) zabrani upotrebu prevoznih sredstava za prevoz pošiljki životinja, hrane i hrane za životinje ako ne ispunjavaju propisane uslove;

6) naredi uništavanje pošiljke hrane i hrane za životinje za koje se utvrdi da nije bezbedna, odnosno naredi vraćanje pošiljke isporučiocu na zahtev uvoznika;

7) podnosi zahtev za pokretanje prekršajnog postupka i prijavu za privredni prestup zbog kršenja odredbi ovog zakona i propisa donetih na osnovu njega;

8) naredi preduzimanje i drugih mera, u skladu sa ovim zakonom i obavezama po međunarodnim ugovorima o bezbednosti hrane.

Mere iz stava 3. tač. 1) - 6) i tačka 8) ovog člana nalažu se rešenjem nadležnog graničnog inspektora.

Troškovi nastali sprovođenjem mere uništavanja, odnosno vraćanja nebezbedne pošiljke hrane i hrane za životinje padaju na teret stranke, odnosno uvoznika.

Član 32.

Nazivi čl. 75. i 76. i čl. 75. i 76. brišu se.

Član 33.

U članu 78. reči: „veterinarskog, fitosanitarnog, poljoprivrednog i sanitarnog” zamenjuju se rečju: „nadležnog”.

Član 34.

U članu 79. stav 1. tačka 16) menja se i glasi:

„16) prvi put stavlja u promet novu hranu na teritoriji Republike Srbije ili se takva hrana nađe u prometu, a nema dozvolu (član 61. stav 1);”.

Član 35.

U članu 80. stav 1. tačka 18) posle reči: „koja” dodaju se reči: „rukuju i”.

Tačka 23) briše se.

U tački 24) reči: „članom 63. stav 2.” zamenjuju se rečima: „članom 63.”.

U tački 25) posle reči: „ „proizvod starog zanata” ” dodaju se reči: „ , kao i druge nacionalne šeme kvaliteta”.

U tački 26) posle reči: „ „proizvod starog zanata” ” dodaju se reči: „ , kao i druge nacionalne šeme kvaliteta”.

U tački 27) reči u zagradi: „(član 70. stav 3)” zamenjuju se rečima u zagradi: „(član 70. stav 1)”.

Član 36.

U članu 81. u tački 13) reči u zagradi: „(član 56. stav 1.)” menjaju se i glase: „(član 55. stav 1.)”.

Tačka 16) menja se i glasi:

„16) prvi put stavlja u promet novu hranu na teritoriji Republike Srbije ili se takva hrana nađe u prometu, a nema dozvolu (član 61. stav 1);”.

Član 37.

U članu 82. tačka 22) briše se.

U tački 23) reči: „članom 63. stav 2.” zamenjuju se rečima: „članom 63.”.

U tački 24) posle reči: „ „proizvod starog zanata” ” dodaju se reči: „,kao i druge nacionalne šeme kvaliteta”.

U tački 25) posle reči: „proizvod starog zanata” dodaju se reči: „,kao i druge nacionalne šeme kvaliteta”.

U tački 26) reči u zagradi: „(član 70. stav 3)” zamenjuju se rečima u zagradi: „(član 70. stav 1).”.

Član 38.

U članu 83. tačka 10) posle reči: „koja” dodaju se reči: „rukuju i”.

Tačka 14) menja se i glasi:

„14) prvi put stavlja u promet novu hranu na teritoriji Republike Srbije ili se takva hrana nađe u prometu, a nema dozvolu (član 61. stav 1);”.

Član 39.

U članu 84. tačka 18) briše se.

U tački 19) reči: „članom 63. stav 2.” zamenjuju se rečima: „članom 63.”.

U tački 20) posle reči: „ „proizvod starog zanata” ” dodaju se reči: „ , kao i druge nacionalne šeme kvaliteta”.

U tački 21) reči u zagradi: „(član 70. stav 3)” zamenjuju se rečima u zagradi: „(član 70. stav 1)”.

Član 40.

Pravno lice i preduzetnik koji se bave proizvodnjom i prometom hrane i hrane za životinje dužni su da svoje poslovanje usklade sa odredbama ovog zakona najkasnije u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 41.

Direkcija za nacionalne referentne laboratorije osnovana Zakonom o bezbednosti hrane („Službeni glasnik RS”, broj 41/09) nastavlja sa radom u skladu sa delokrugom utvrđenim ovim zakonom.

Laboratorije kojima je na osnovu Zakona o bezbednosti hrane („Službeni glasnik RS”, broj 41/09) putem konkursa ustupljeno obavljanje poslova od javnog interesa nastavljaju da obavljaju te poslove do isteka perioda na koji su im poslovi ustupljeni.

Član 42.

Podzakonski propisi za sprovođenje ovog zakona biće doneti u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 43.

Danom početka primene ovog zakona prestaju da važe:

- 1) odredba člana 29. Zakona o veterinarstvu („Službeni glasnik RS”, br. 91/05, 30/10 i 93/12);
- 2) odredba člana 8. Zakona o organskoj proizvodnji („Službeni glasnik RS”, broj 30/10).

Član 44.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”, a primenjuje se od 1. januara 2019. godine.

O B R A Z L O Ź E N j E

I. USTAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u članu 97. tač. 5, 6. i 9. kojima je utvrđeno da Republika Srbija uređuje i obezbeđuje sistem kontrole prometa roba i usluga preko granice, sistem obavljanja pojedinih privrednih i drugih delatnosti, sistem zaštite i unapređenja životne sredine i zaštitu i unapređivanje biljnog i životinjskog sveta.

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Zakonom o bezbednosti hrane („Službeni glasnik RS”, broj 41/09) uveden je novi koncept kojim su obuhvaćeni svi sektori u lancu hrane, uključujući i proizvodnju hrane za životinje, primarnu proizvodnju, preradu, skladištenje, transport hrane i maloprodaju čime je sistem bezbednosti hrane u Republici Srbiji postao sveobuhvatan i integrisan. Takođe, Zakonom su stvoreni pravni osnovi za podzakonska akta kojim su jasno definisani uslovi za proizvodnju hrane i hrane za životinje, na sveobuhvatan i koherentan način, za strateško upravljanje u oblasti bezbednosti hrane i hrane za životinje i bolju organizaciju sistema službenih kontrola, preko koordinacije nadležnih inspekcija.

Zakonom je predviđeno osnivanje Saveta za bezbednost hrane koji je zadužen za davanje naučnog mišljenja i pomoć nadležnim organima, daje osnovne procedure za upravljanje krizama i preduzimanje hitnih mera, kao i uspostavljanje Sistema za brzo obaveštavanje i uzbunjivanje za hranu i hranu za životinje (RASFF).

Zakon osigurava visoki nivo zaštite zdravlja ljudi i zaštite interesa potrošača, obezbeđujući istovremeno efikasno funkcionisanje trgovine na unutrašnjem i međunarodnom prometu.

Zakonom su u nacionalno zakonodavstvo preneti odgovarajući propisi Evropske unije, i to: Uredba (EZ) Evropskog parlamenta i Saveta broj 178/2002 od 28. januara 2002. godine o utvrđivanju opštih načela i uslova zakona o hrani, osnivanju Evropske agencije za bezbednost hrane i utvrđivanju postupaka u oblastima bezbednosti hrane i Uredba (EZ) Evropskog parlamenta i Saveta broj 882/2004 od 29. aprila 2004. godine o službenim kontrolama koje se sprovode radi provere poštovanja propisa o hrani i hrani za životinje i propisa o zdravlju i dobrobiti životinja.

Iako je novim zakonskim rešenjem sistem bezbednosti hrane i hrane za životinje postao prepoznatljiv i priznat u evropskim i svetskim okvirima, između ostalog primenom principa sledljivosti za svu hranu i pravne odgovornosti subjekata u poslovanju hranom i hranom za životinje, kao i uvođenjem načela analize rizika, predostrožnosti, zaštite potrošača i transparentnosti u obaveštavanju javnosti o riziku po zdravlje, tokom primene Zakona, utvrđeni su i određeni nedostaci, kojim se bitno narušava koncept sveobuhvatne kontrole integrisanog lanca hrane u slučaju pojave opasnosti u hrani i hrani za životinje.

Uočeni nedostaci se odnose na:

1) podelu nadležnosti, naročito imajući u vidu službenu kontrolu u prometu na malo (maloprodaja, pečenjare, restorani), koja zakonom nije bila u nadležnosti nijedne od inspekcija Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, ni Ministarstva zdravlja;

2) uspostavljanje, organizaciju i funkcionisanje referentnih laboratorija tako da zbog, nedostatka kadrova i opreme, osnovna uloga Direkcije za nacionalne

referentne laboratorije, utvrđena Zakonom o bezbednosti hrane, ne može biti ispunjena;

3) pravni osnov za donošenje podzakonskih propisa za sprovođenje zakona, od koji neki nisu bili predviđeni, a određeni pravni osnovi nisu potpuni, kao što je slučaj sa sledećim oblastima:

- kontaminanti, za koje ne postoji pravni osnov za utvrđivanje dozvoljenih nivoa i metoda uzorkovanja i ispitivanja radi utvrđivanja njihovog prisustva,

- službene kontrole, jer nedostaju ovlašćenja za donošenje propisa koji će omogućiti preuzimanje Uredbe 882/2004, kao što su sistem odobravanja i sertifikacije, način saradnje sa drugim organima u zemlji i nadležnim organima zemalja članica evropske unije i trećih zemalja, način uzimanja uzoraka, elementi za određivanje rokova za sprovođenje službene kontrole, kao i izveštavanje o sprovedenim službenim kontrolama,

- hrana koja je u nadležnosti Ministarstva zdravlja, gde su bile nepotpuno obuhvaćene oblasti kojima se propisuju uslovi za hranu za specifične populacione grupe, dodatke ishrani, kvalitet soli, zdravstvenu ispravnost bezbednost materijala i predmeta koji dolaze u kontakt sa hranom; aditive, arome, enzimske preparate, nutritivne i zdravstvene izjave koje se navode na deklaraciji hrane, novu hranu, voda za piće za javno vodosnabdevanje i prirodne mineralne, prirodne izvorske i stone vode u originalnoj ambalaži,

- oblik i sadržaj obrasca, način i postupak izdavanja međunarodne potvrde (sertifikata) o bezbednosti hrane koja se izvozi, za koga ne postoji pravni osnov, osim za hranu životinjskog i mešovitog porekla, utvrđen u propisu kojim se uređuje oblast veterinarstva, isključenja, prilagođavanja ili odstupanja zahteva o higijeni hrane za objekte u kojima se proizvode male količine hrane, u kojima se primenjuju tradicionalne metode, posluje hranom sa tradicionalnim karakteristikama i objekte koji se nalaze u područjima u kojima postoje posebna geografska ograničenja,

- pravni osnov za formiranje Nacionalnog *Codex* komiteta radi komunikacije i preuzimanje obaveza iz međunarodnog *Codex Alimentarius*, kao i stvaranje mreže kontakata za lakšu implementaciju standarda za hranu i pripremu subjekata u poslovanju hranom za izvoz na druga tržišta.

Pored navedenog, neophodno je rešiti i određena pitanja u vezi sa uzrokovanjem i ispitivanjem hrane, usklađivanje sa novim trendovima, a naročito nadoknadu troškova za izvršene službene kontrole. Sadašnjim zakonskim rešenjem nije jasno predviđeno kada takvu vrstu troška snosi subjekat u poslovanju hranom i hranom za životinje, kada nadležni organ. Naime, odredbama člana 70. stav 5. predviđeno je da ti troškovi padaju na teret budžeta, osim u slučaju neusaglašenosti, odnosno kada se utvrdi da hrana, odnosno hrana za životinje ne odgovara propisanim svojstvima. Suprotno tome, odredbama člana 71. stav 1. predviđeno je da je to trošak stranke, osim u slučaju kada je to zakonom drugačije propisano.

U skladu sa EU propisima, pri uvozu subjekt u poslovanju hranom ili hranom za životinje, koji je odgovoran za pošiljku, ili njegov predstavnik, dužan je da plati troškove koje su nadležni organi imali zbog preduzimanja radnji u slučaju da postoji sumnja o neusaglašenosti, ako se utvrdi da pošiljka mora biti uništena, ili podvrgnuta daljem procesu obrade ili prerade, zbog postojanja rizika po zdravlje ljudi i/ili životinja,

Države članice obezbeđuju dodatna finansijska sredstva za sprovođenje službenih kontrola na bilo koji način koji one smatraju primerenim, uključujući i putem opšteg oporezivanja ili uvođenjem taksi ili naknada. Države članice Evropske unije mogu da naplaćuju takse ili naknade za pokriće troškova službenih kontrola, pri čemu su propisani minimalni iznosi troškova sprovođenja službenih kontrola kada je u pitanju hrana životinjskog porekla i životinje koje služe za proizvodnju hrane.

Takođe, nadležna tela država članica imaju pravo nadoknade troškova za sprovođenje dodatnih službenih kontrola u koje, u skladu sa članom 29. Uredbe 882/2004 spadaju uzimanje uzoraka i njihovo ispitivanje, kao i ostale kontrole, koje su potrebne da bi se proverio obim neusaglašenosti ili proverilo da li su preduzete naređene mere ili da bi se otkrilo i/ili potvrdilo nepoštovanje propisa o hrani.

Neophodno je iz Zakona o bezbednosti hrane izuzeti genetički modifikovanu hranu i hranu za životinje, imajući u vidu da je ova oblast uređena Zakonom o genetički modifikovanim organizmima („Službeni glasnik RS”, broj 41/09).

Nedostaci sistema bezbednosti hrane u Republici Srbiji uočeni su i u odgovarajućim radnim dokumentima EU (2009-2014) o napretku Republike Srbije u procesu evropskih integracija, odnosno u Godišnjim izveštajima o napretku:

1) „Određeni napredak beleži se u oblasti bezbednosti hrane. Novi Zakon o bezbednosti hrane usvojen je u maju 2009. godine. On razjašnjava nadležnosti i saradnju među ministarstvima nadležnim za bezbednost lanca ishrane. reorganizovana je veterinarska inspekcija – ranije prebačena u novoosnovani Generalni Inspektorat. Uvedena je nova raspodela nadležnosti za inspekcije, kojom se poboljšava okvir za aktivnosti kontrole. Srbija je još uvek u početnoj fazi u pogledu poboljšanja objekata u prehrambenoj industriji i objekata za neškodljivo uklanjanje otpadaka životinjskog porekla. Nijedno postrojenje nije dobilo dozvolu za izvoz mleka ili proizvoda od mleka u EU. Objavljena je zakonska regulativa za sprovođenje propisa o kvalitetu sirovog mleka. Postoji još uvek izvestan broj manjkavosti u lancu bezbednosti hrane. Neophodna su dalja poboljšanja u sprovođenju principa analize rizika kritičnih kontrolnih tačaka (sistem HACCP).” (Izveštaj o napretku Srbije za 2009. godinu {KOM(2009) 533} - Serbia 2009 Progress Report {COM(2009) 533});

2) „U oblasti bezbednosti hrane ostvaren je mali napredak. Usvojeni su podzakonski propisi neophodni za omogućavanje izvoza u Evropsku uniju. Međutim, neophodno je unaprediti sprovođenje zakona o bezbednosti hrane. Neophodno je doneti i primeniti značajne podzakonske propise. Još uvek se ne primenjuje načelo analize rizika i neophodno je uspostaviti odgovarajući sistem baze podataka u tu svrhu. Neophodno je da inspektori i druge zvanične službe kontrole bolje sprovode planove analize opasnosti i kritičnih kontrolnih tačaka. Neophodno je dodatno unaprediti preglede i kontrolu na spoljnim granicama. Ministarstvo mora da unapredi kapacitete kako bi preuzelo svoje nove nadležnosti u vezi sa bezbednošću hrane. Zabeležen je mali napredak kada se radi o jačanju nadležnih službi za poljoprivredne proizvode. Usvojeno je uputstvo o higijenskim zahtevima i službenim kontrolama proizvoda i institucijama koje imaju dozvolu za izvoz mleka i mlečnih proizvoda i izvoz ribe i ribljih proizvoda u EU nakon preporuka Kancelarije za hranu i veterinu. Međutim, još uvek nije usvojen nacionalni program za unapređenje tih institucija.” (Izveštaj o napretku Srbije za 2010. godinu {KOM (2010) 660}, 9. novembar 2010. godine - Serbia 2010 Progress Report” {COM(2010) 660}, 9 November 2010);

3) „Mali napredak je postignut u pogledu opštih principa bezbednosti hrane. Zakon o bezbednosti hrane već uključuje većinu načela koje zahtevaju pravne tekovine EU. Neke od karakteristika uvedenih Zakonom o bezbednosti hrane počele su da se primenjuju, kao što su načelo analize rizika i sprovođenje analize opasnosti i kritičnih kontrolnih tačaka (HACCP). Obe moraju biti poboljšane i odgovarajući IT sistemi treba da budu nadograđeni. Poboljšani su osnovna znanja i oprema organa nadležnih za zvanične kontrole i kreiranje politike, ali je dalje jačanje neophodno. Započet je proces usklađivanja etiketiranja namirnica sa pravnim tekovinama EU. Međutim, sprovođenje zakona treba da bude poboljšano. Direkcija za nacionalne referentne laboratorije ima ozbiljan manjak osoblja i zato nije u stanju da obavlja dužnosti koje su joj dodeljene Zakonom o bezbednosti hrane. Pripreme u oblasti opšte bezbednosti hrane su umereno napredovale.” (Izveštaj o napretku Srbije za

2012. godinu {KOM (2012) 600}, 10. oktobar 2012. godine - Serbia 2012 Progress Report {COM(2012) 600}, 10 October 2012);

4) „U oblasti opštih načela bezbednosti hrane, aflatoksinška kriza naglasila je nedostatke sistema bezbednosti hrane i hrane za životinje u Srbiji, posebno nedostatak dobro ustanovljene nacionalne referentne laboratorije. Da bi se rešio ovaj problem osnovana je radna grupa za pripremu neophodnih zakonskih propisa. Direkcija za nacionalne referentne laboratorije u Ministarstvu poljoprivrede ima ozbiljan manjak službenika i ne može da vrši svoje dužnosti. Većina laboratorijskog osoblja je administrativno osoblje. Što se tiče pravila za bezbednost hrane i posebnih pravila za hranu za životinje, juna meseca usvojen je pravilnik o sistemu brzog uzbunjivanja za hranu i hranu za životinje.” (Izveštaj o napretku Srbije za 2013. godinu {KOM (2013) 700}, 16. oktobar 2013. godine - Serbia 2013 Progress Report” {SOM (2013) 700}, 16 October 2013);

5) „U oblasti opšte bezbednosti hrane, i pored neznatnog povećanja naučnog kadra, nacionalne referentne laboratorije i dalje nemaju dovoljno kadrova i ne mogu da obavljaju svoje zadatke. Srbija još uvek nema operativnu laboratoriju za ispitivanje kvaliteta mleka kao ni pouzdani sistem za kontrolu kvaliteta sirovog mleka.” (Republika Srbija 2014 Izveštaj o napretku {KOM (2014) 700}, 8. oktobar 2014. godine - Serbia 2013 Progress Report” {SOM (2014) 700}, 8 October 2014).

U Izveštaju za 2016. godinu koji prati Saopštenje Komisije upućeno Evropskom parlamentu, Savetu, Evropskom ekonomskom i socijalnom komitetu i Komitetu regiona Saopštenje o politici proširenja EU za 2016. godinu, konstatovala je sledeće:

1) „Srbija je umereno pripremljena u oblasti bezbednosti hrane, a u protekloj godini nije ostvaren napredak. U narednom periodu, Srbija naročito treba da razvije sveobuhvatnu strategiju za prenošenje, sprovođenje i primenu pravnih tekovina EU u oblasti bezbednosti hrane, veterinarske i fitosanitarne politike; preispita kapacitete direkcija za veterinarske, fitosanitarne i nacionalne referentne laboratorije i usvoji akcioni plan za njihovo jačanje.”

2) „U vezi sa plasiranjem hrane, hrane za životinje i životinjskih nusproizvoda na tržište, Srbija još nije usvojila program za unapređenje poljoprivredno-prehrambenih objekata. Sprovođenje propisa o upravljanju životinjskim nusproizvodima treba da se znatno poboljša, a nacionalna strategija za upravljanje životinjskim nusproizvodima treba da se usvoji i sprovodi. I dalje treba da se usvoji nacionalni program za monitoring i kontrolu bezbednosti hrane i hrane za životinje. Potrebno je izraditi jasnije postupke za kontrolu uvezenih pošiljki zasnovanu na proceni rizika.”

Iz svega napred iznetog, nameću se tri osnovna razloga za izmene i dopune Zakona o bezbednosti hrane, a to su:

1) jasnija podela nadležnosti i odgovornosti organa zaduženih za sprovođenje službenih kontrola, odnosno „pokrivenost” lanca hrane, uključivanjem i kontrole sve hrane u faze maloprodaje;

2) donošenje svih podzakonskih propisa za sprovođenje zakona, propisivanjem ovlašćenja za donošenje podzakonskih akata koja nisu postojala i preciznije definisanje obima već utvrđenih pravnih osnova;

3) stvaranje uslova za uspostavljanje i funkcionisanje mreže ovlašćenih i nacionalnih referentnih laboratorija, koje su u stanju da pruže podršku poljoprivrednoj proizvodnji i državnim organima zaduženim za sprovođenje službene kontrole.

Prva dva razloga, prethodno su detaljno objašnjena.

Kada su u pitanju nacionalne referentne laboratorije one, kao nezavisne državne institucije, pre svega moraju predstavljati mrežu laboratorija koje su finansijski i funkcionalno nezavisne od bilo kakvog negativnog uticaja, kadrovski i tehnički opremljene najsavremenijom opremom i sposobne da obezbede svaku vrstu stručne ekspertize, i laboratorijsko ispitivanje po zahtevu državnih organa.

Iz tih razloga su u svim zemljama EU, ova vrsta laboratorija osniva se kao nezavisno pravno lice, gde je država glavni korisnik i naručilac ispitivanja i gde se njihovo finansiranje na prvom mestu obezbeđuje sredstvima iz budžeta. Osnovni prihodi ovih ustanova se na prvom mestu ostvaruju pružanjem usluga laboratorijskih ispitivanja koja se rade po zahtevu državnih organa i službi, od unapred ugovorenih poslova i opredeljenih sredstava iz državnog budžeta za održavanje spremnosti laboratorija, naučno istraživačke delatnosti, učešća u međunarodnim i domaćim razvojno istraživačkim i naučnim projektima.

Da bi laboratorije ispunile zahteve koji se pred njih postavljaju moraju biti opremljene adekvatnom opremom, moraju da imaju uveden i održiv sistem upravljanja kvalitetom, moraju da imaju odgovarajuće stručne i edukovane kadrove i biti nezavisne u svom radu. Ispitivanja koja se obavljaju u laboratorijama moraju biti maksimalno iskorišćena, kako u oblasti rutinske i potvrđne dijagnostike i ispitivanja, tako i u oblasti naučno istraživačkog rada i pružanja podrške svim zainteresovanim stranama u rešavanju najsloženijih problema i zahteva koje savremena proizvodnja postavlja pred proizvođače i državu.

Laboratorije moraju biti akreditovane, međunarodno prepoznate kao kompetentne i stručno osposobljene da mogu da prate trendove moderne laboratorijske dijagnostike i analitike i obezbeđuju stručne i naučne ekspertize. Za njihova rad mora da postoji zakonski osnov i jasno utvrđene nadležnosti i obaveze.

Zbog svih ovih činjenica Ministarstvo mora da obezbedi kontinuitet i maksimalnu iskorišćenost postojećih resursa i ujedno unapredi njihov rad tako što će postojeće laboratorije zajedno sa kapacitetima koji se izgrađuju u kompleksu „Zemun Gornji grad”, biti integrisani u jedinstvenu mrežu opremljenih i dobro organizovanih servisa, bez dupliranja i preklapanja postojećih resursa. Ovim se obezbeđuje dvostepenost u sistemu laboratorija preko referentnih laboratorija koje predstavljaju „centre izvrsnosti” i koje sprovode superviziju rada ostalih ovlašćenih laboratorija.

Formiranje nacionalnih referentnih laboratorija u kompleksu Zemun Gornji grad (Batajnica), Batajnički drum bb, koncipiran je i finansiran u okviru finansijske pomoći Evropske unije u sektoru poljoprivrede, a takođe i jednim delom iz nacionalnog budžeta.

Koncept je osmišljen i formalizovan usvajanjem Zaključka Vlade 05 Broj: 337-7049/2004 od 1. novembra 2004 godine, o prihvatanju Informacije o donaciji Evropske unije u sektoru poljoprivrede. Ovim zaključkom je formalizovana finansijska pomoć, definisane su laboratorije koje će biti osnovane u kompleksu „Zemun Gornji grad” kao deo Nacionalne referentne laboratorije za bezbednost hrane a finansijska sredstva jasno opredeljena za posebnu namenu u sektoru poljoprivrede.

Istovremeno je ovim dokumentom postavljena jasna veza između veterinarskog javnog zdravlja i javnog zdravlja, odnosno uspostavljen je jedinstven sistem koji jasno razgraničava nadležnosti i upućuje na vezu koja mora da postoji kada je u pitanju bezbednost hrane između dva ministarstva.

Zaključkom Vlade 05 Broj: 337-7049/2004 o prihvatanju Informacije o donaciji Evropske unije u sektoru poljoprivrede i uspostavljanju sistema nacionalne mreže referentnih i regionalnih laboratorija kao integralnog dela kontrole lanca ishrane, odnosno proizvodnje hrane, predviđeno je uspostavljanje mreže referentnih i regionalnih laboratorija. Polazna osnova za ovu mrežu su postojeće laboratorije Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede i Ministarstva zdravlja.

U međuvremenu je, u ovom kompleksu, predviđeno da bude opremljena i operativna laboratorija za ispitivanje kvaliteta sirovog mleka.

Pored pomoći Evropske unije koja je opredeljena za opremanje Nacionalne referentne laboratorije, u okviru nacionalnog budžeta opredeljena su sredstva i izvršena nabavka laboratorijske opreme za opremanje laboratorije za ispitivanje kvaliteta mleka. Svrha ove laboratorije je da se obezbedi sistem nezavisne kontrole sirovog mleka na osnovu koje se kategoriše sirovo mleko na osnovu

ukupnog broja bakterija i broja somatskih ćelija i formira cena shodno ostvarenom kvalitetu.

Transparentan, nezavistan i kompetentan rad laboratorija daje garancije od strane države o potpuno objektivnom stanju stepenu kvaliteta proizvedenog sirovog mleka. Verodostojno utvrđeni kvalitet proizvedenog i isporučenog sirovog mleka je osnovni preduslov za formiranje realne cene. Ovako formirana cena sirovog mleka je prihvatljiva za sve subjekte, a posebno za proizvođače i prerađivače mleka, čime se stimuliše proizvodnja mleka višeg kvaliteta i unapređenje celog sistema mlekarstva.

Rezultate koje laboratorije koje ispituju kvalitet mleka izdaju koriste se i za potrebe unapređenja genetskog potencija i praćenja proizvodnih osobina stoke. Rezultati tih ispitivanja spadaju u najvažnije preduslove za unapređenje odgajivačko-selekcijskog rada i genetskog unapređenja stočarstva jedne zemlje.

Pozitivna iskustva mnogih zemalja su pokazala apsolutnu opravdanost i neophodnost postojanja ovakvih laboratorija i potrebu da ovu ulogu preuzme upravo država.

S obzirom da je izvršena nabavka većeg dela laboratorijske opreme za opremanje laboratorije za bezbednost hrane i ispitivanje kvaliteta sirovog mleka, da su izvedeni radovi na adaptaciji laboratorija u kompleksu u kome se uspostavljaju laboratorije, i kako bi se osigurao kontinuitet investicija EU u ovom sektoru, potrebno je obezbediti pravni osnov i finansijsku održivost za rad buduće Nacionalne referentne laboratorije za bezbednost hrane i ispitivanje kvaliteta mleka. Jedan od preduslova za početak rada ove laboratorije jeste i zakonsko rešenje koje će jasno razgraničiti poslove državne uprave od poslova koje obavljaju laboratorije, stvoriti pravni preduslovi za osnivanje i rad laboratorije prema najvišim standardima i zahtevima, kako domaćeg zakonodavstva, tako i najboljih praksi i standarda EU.

III. OBJAŠNJENJE OSNOVNIH PRAVNIH INSTITUTA I POJEDINAČNIH REŠENJA

Članom 1. Predloga zakona vrši se izmena člana 4. Zakona o bezbednosti hrane, kojim je uređeno značenje pojedinih izraza. Izmjena se odnosi na uvođenje novih izraza, kao što je pojam „međunarodno prihvaćeni standardi, smernice, vodiči i preporuke”, odnosno pojam „uputstva ili vodiči”, odnosno na brisanje pojedinih izraza (revizija i dr), a sve iz razloga usaglašavanja teksta sa promenama u izrazima u propisima koji uređuju oblast bezbednosti hrane do kojih je došlo u periodu primene zakona (od 2009. godine), kao i preciznijeg definisanja pojedinih pojmova.

Članom 2. Predloga zakona vrši se izmena člana 5. Zakona o bezbednosti hrane, kojim je uređena podela hrane. Ova izmena vrši se iz razloga što je iz Zakona o bezbednosti hrane neophodno izuzeti genetički modifikovanu hranu i hranu za životinje, imajući u vidu da je ova oblast uređena Zakonom o genetički modifikovanim organizmima („Službeni glasnik RS”, broj 41/09). Takođe, dodatno se precizira pojam hrane u smislu ovog zakona.

Članom 3. Predloga zakona propisana je izmena člana 12. Zakona o bezbednosti hrane, kojim je uređena podela nadležnosti između organa koji obavljaju poslove državne uprave u oblasti bezbednosti hrane. Naime, prilikom donošenja Zakona o bezbednosti hrane iz oblasti kontrole bila je ispuštena maloprodaja (promet na malo). Predlogom zakona propisano je da je kontrola te faze prometa, sve hrane u nadležnosti nadležne inspekcije ministarstva zdravlja, sa izuzetkom hrane životinjskog porekla u objektima koji su registrovani, odnosno odobreni od strane ministarstva nadležnog za poslove poljoprivrede, kao i prometa na malo svežeg mesa, mleka, jaja, meda, ribe i divljači u specijalizovanim objektima (za čiju je kontrolu nadležna veterinarska inspekcija), odnosno vina i alkoholnih pića. Takođe je

propisano ovlaštenje za ministra nadležnog za poslove poljoprivrede da pravilnikom bliže propiše vrstu hrane i način vršenja službene kontrole.

Članom 4. Predloga zakona vrši se izmena člana 13. Zakona o bezbednosti hrane na način da se jasnije uređuju obaveze subjekata u poslovanju hranom i hranom za životinje kao i obaveze nadležnih organa.

Članom 5. Predloga zakona vrši se izmena člana 14. Zakona o bezbednosti hrane, kojim su uređene međunarodne obaveze u oblasti bezbednosti hrane. Postojeće odredbe dopunjene su odredbama koje se odnose na standarde, smernice i preporuke Codex Alimentarius, kao i propisivanjem ovlašćenja na osnovu koga Vlada propisuje način uspostavljanja i organizacije sistema u oblasti bezbednosti i kvaliteta hrane, pružanja informacija i obaveštenja o standardima, smernicama i preporukama, a u skladu sa Codex Alimentarius.

Članom 6. Predloga zakona vrši se izmena člana 18. Zakona o bezbednosti hrane, kojim je uređeno osnivanje Direkcije za nacionalne referentne laboratorije. Izmjena se odnosi na izmenu standarda u skladu sa kojim ta direkcija mora da bude akreditovana.

Čl. 7, 8. i 9. Predloga zakona vrši se izmena člana 19, dopuna teksta Zakona o bezbednosti hrane članom 19a i izmena člana 20. Zakona o bezbednosti hrane, tako što se stvaraju uslovi za uspostavljanje i funkcionisanje mreže ovlašćenih i nacionalnih referentnih laboratorija, koje su u stanju da pruže podršku poljoprivrednoj proizvodnji i državnim organima zaduženim za sprovođenje službene kontrole.

Laboratorije moraju biti akreditovane, međunarodno prepoznate kao kompetentne i stručno osposobljene da mogu da prate trendove moderne laboratorijske dijagnostike i analitike i obezbeđuju stručne i naučne ekspertize. Za njihova rad mora da postoji zakonski osnov i jasno utvrđene nadležnosti i obaveze. U tom smislu članom 7. Predloga zakona propisuju se poslovi Direkcije za nacionalne referentne laboratorije, članom 8. Predloga zakona propisuju se određene poslove Direkcije za nacionalne referentne laboratorije mogu da obavljaju laboratorije izabrane putem konkursa, koje su akreditovane u skladu sa odgovarajućim standardom (referentne laboratorije), sadržina konkursa, zaključivanje ugovora sa izabranom laboratorijom, sadržina ugovora, kao i objavljivanje spiska referentnih laboratorija u službenom glasilu. Na ovaj način obezbeđuje se uspostavljanje jasnih pravila prilikom izbora referentnih laboratorija, kao i transparentan način izbora tih laboratorija. Članom 9. propisuju se da laboratorijska ispitivanja u oblasti bezbednosti hrane i hrane za životinje u postupku službene kontrole mogu da se ustupe laboratorijama izabranim putem konkursa (službenim laboratorijama, koje rade laboratorijska ispitivanja/analize uzoraka koji su uzeti u toku službene kontrole).

Članom 10. Predloga zakona vrši se izmena člana 21. Zakona o bezbednosti hrane, kojim je uređena sadržina ugovora o obavljanju ustupljenih poslova, tako što se izuzimaju odredbe koje se odnose na program monitoringa, imajući u vidu da program monitoringa predstavlja samo jednu od tehnika službene kontrole.

Članom 11. Predloga zakona vrši se izmena člana 22. Zakona o bezbednosti hrane tako što se izuzimaju odredbe koje se odnose na program monitoringa.

Članom 12. Predloga zakona vrši se izmena člana 25. Zakona o bezbednosti hrane i propisuje da hrana nije bezbedna ukoliko sadrži sredstva za zaštitu bilja, biocide ili kontaminante ili njihove metabolite ili proizvode razgradnje iznad maksimalno dozvoljenih koncentracija; sredstva za zaštitu bilja, odnosno biocide čija upotreba nije odobrena ili dozvoljena; supstance sa farmakološkim dejstvom ili njihove metabolite koji se ne smeju davati životinjama koje služe za proizvodnju hrane ili prekoračuju maksimalno dozvoljene količine ostataka ili nisu odobreni ili registrovani za primenu na životinjama koje služe za proizvodnju hrane ili nisu odobreni kao aditivi u hrani za životinje koje služe za proizvodnju hrane;

supstance sa farmakološkim dejstvom ili njihove metabolite kod lečenih životinja, a da nije ispoštovan propisani period karence; mikroorganizme, viruse, parazite i njihove razvojne oblike koji predstavljaju opasnost za zdravlje ljudi; materije (fizičke, hemijske, radioaktivne) koje same ili zajedno sa drugim materijama prelaze maksimalno dozvoljene vrednosti i predstavljaju opasnost po zdravlje ljudi.

Članom 13. Predloga zakona vrši se izmena člana 26. Zakona o bezbednosti hrane iz razloga što je neophodno propisati ovlašćenje ministra nadležnog za poslove poljoprivrede, odnosno ministra nadležnog za poslove zdravlja da donesu podzakonske propise kojima će se bliže urediti uslovi za utvrđivanje bezbednosti hrane.

Članom 14. Predloga zakona vrši se izmena člana 45. Zakona o bezbednosti hrane, iz razloga što je neophodno precizirati ovlašćenja za donošenje podzakonskog propisa koji se odnosi na način i metode sprovođenja službene kontrole, sistem odobravanja i sertifikacije, način pregleda i druga pitanja od značaja za sprovođenje službene kontrole.

Članom 15. Predloga zakona briše se naziv člana 46. i član 46. Zakona o bezbednosti hrane koji se odnosio na odstupanja od propisanih uslova u vezi sa higijenom hrane. Odredbe koje se odnose na odstupanja od opštih i posebnih uslova higijene hrane na jedinstven način propisane su članom 16. Predloga zakona, kojim je izvršena izmena člana 49. Zakona o bezbednosti hrane i u skladu sa čijim odredbama je propisano ovlašćenje ministra, odnosno ministra nadležnog za poslove zdravlja da pravilnikom bliže propiše isključenja, prilagođavanja ili odstupanja od zahteva o higijene hrane za proizvodnju i promet hrane životinjskog porekla odnosno za hranu biljnog porekla.

Članom 17. Predloga zakona vrši se izmena člana 50. Zakona o bezbednosti, kojim su uređeni uslovi higijene hrane za životinje koje treba da obezbede subjekti u poslovanju hranom za životinje, a izmena se, pre svega, odnosi na upotrebu proizvoda koji sadrže nepoželjne supstance i upotrebu aditiva u proizvodnji hrane za životinje. Takođe, propisani su novi pravni osnovni za donošenje podzakonskih akata u oblasti aditiva i dodata namenjenih za hranu za životinje.

Članom 18. Predloga zakona vrši se izmena člana 55. Zakona o bezbednosti hrane, kojim je uređen kvalitet hrane. Navedenom izmenom omogućava se ministru nadležnom za poslove zdravlja da, u skladu sa podelom nadležnosti, donese propise kojima će se bliže urediti uslovi u pogledu kvaliteta hrane.

Članom 19. Predloga zakona menja se naziv glave, a članom 20. Predloga zakona vrši se izmena člana 58. Zakona o bezbednosti hrane, koji se odnosi na novu hranu i bezbednost nove hrane, a članom 21. brišu se odredbe Zakona o bezbednosti hrane koje su se odnosile na novu hranu, genetski modifikovanu hranu i genetski modifikovanu hranu za životinje, iz razloga što predmet uređenja ovog zakona ne obuhvata genetski modifikovanu hranu i genetski modifikovanu hranu za životinje, a odredbe koje se odnose na novu hranu precizno su uređene članom 20. Predloga zakona.

Članom 22. Predloga zakona vrši se izmena člana 61. Zakona o bezbednosti hrane i propisuje izdavanje dozvole za stavljanje u promet nove hrane i vođenje evidencije o izdatim dozvolama.

Članom 23. Predloga zakona briše se član 62. Zakona o bezbednosti hrane, obzirom da je obaveza vođenja evidencije o izdatim dozvolama propisana članom 22. Predloga zakona, a članom 24. vrši se izmena člana 63. Zakona o bezbednosti hrane, čime se tekst usklađuje sa prethodnim izmenama koji se odnose na genetski modifikovanu hranu i genetski modifikovanu hranu za životinje.

Članom 25. Predloga zakona vrši se dopuna člana 64. Zakona o bezbednosti hrane, tako što se propisuje da hrana, pored oznake tradicionalnog naziva, imena porekla, geografskog porekla, naziva „proizvod starog zanata” može da nosi i naziv druge nacionalne šeme kvaliteta, ako ispunjava uslove u skladu sa posebnim propisima.

Članom 26. Predloga zakona vrši se izmena člana 65. Zakona o bezbednosti hrane, kojim se uređuju dodatni podaci u deklarisanju i označavanju hrane, na način da se dodatni zahtevi u skladu sa predloženom izmenom ne odnose samo na hranu koja nosi oznaku tradicionalnog naziva, imena porekla, geografskog porekla i proizvoda starih zanata, već i na druge nacionalne šeme kvaliteta. Takođe, propisano je i ovlašćenje za donošenje uredbe kojom se uređuje označavanje poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda nacionalnom oznakom višeg kvaliteta.

Članom 27. Predloga zakona vrše se izmene odredaba člana 69. Zakona o bezbednosti hrane, koji se odnose na planove službenih kontrola.

Članom 28. Predloga zakona vrši se izmena člana 70. Zakona o bezbednosti hrane na način da se propisuje da prilikom uzimanja uzoraka hrane ili hrane za životinje subjekt u poslovanju hranom ili hranom za životinje je dužan da nadležnom inspektor stavi besplatno na raspolaganje potrebne količine uzoraka radi laboratorijskog ispitivanja, kao i da subjekti u poslovanju hranom ili hranom za životinje čiji su proizvodi predmet uzimanja uzoraka i ispitivanja imaju pravo na dodatno stručno mišljenje (superanalizu). Takođe je propisano i ovlašćenje za donošenje podzakonskih propisa kojima se uređuju metode uzorkovanja i ispitivanja hrane i hrane za životinje u postupku službene kontrole.

Članom 29. Predloga zakona vrši se izmena naziva člana i člana 71. Zakona o bezbednosti hrane, koji se odnosi na takse koje plaćaju subjekti u poslovanju hranom i hranom za životinje, na način da je propisano da subjekti u poslovanju hranom i hranom za životinje plaćaju taksu za izvršene službene kontrole u skladu sa ovim zakonom i posebnim propisima, odnosno da se taksa ne plaća u slučaju kada se službena kontrola vrši kod subjekata u poslovanju hranom po zahtevu trećeg lica. Sredstva ostvarena od taksi uplaćuju se na odgovarajući račun za uplatu javnih prihoda budžeta Republike Srbije.

Čl. 30-34. Predloga zakona izmenjene su odredbe čl. 73, 74, 78. i 79, a izbrisani čl. 75. i 76. Zakona o bezbednosti hrane, kojim su propisana prava i dužnosti nadležnih inspektora u vršenju poslova službene kontrole, kao i mere koje nalažu nadležni inspektori, tako što su odredbe koje se odnose na nadzor usklađene sa izmenama u materijalnom delu propisa.

Čl. 35-39. Predloga zakona izmenjene su odredbe Zakona o bezbednosti hrane koje se odnose na privredne prestupe, kao i prekršaje pravnih lica, preduzetnika i fizičkih lica. Na ovaj način kaznene odredbe usklađene su sa izmenama u materijalnom delu propisa.

Čl. 40-44. propisane su prelazne i završne odredbe.

IV. PROCENA FINANSIJSKIH SREDSTAVA POTREBNIH ZA SPROVOĐENJE ZAKONA

Za sprovođenje ovog zakona sredstva su obezbeđena Zakonom o budžetu Republike Srbije za 2018. godinu („Službeni glasnik RS”, broj 113/17), i to:

1) u okviru Razdela 24 - Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, Glava 24.3. Uprava za zaštitu bilja - Program 0109 - Bezbednost hrane, veterinarska i fitosanitarna politika, Funkcija 420 - Poljoprivreda, šumarstvo, lov i ribolov, Programska aktivnost/projekat 0005 - Fitosanitarna inspekcija, Ekonomska klasifikacija 424 - Specijalizovane usluge, u iznosu od 311.036.000 dinara, od čega za sprovođenje ovog zakona sredstva u iznosu od 175.836.000 dinara;

2) u okviru Razdela 24 - Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, Glava 24.2. Uprava za veterinu - Program 0109 - Bezbednost hrane, veterinarska i fitosanitarna politika, Funkcija 760 - Zdravstvo neklasifikovano na drugom mestu, Programska aktivnost/projekat 0002 - Bezbednost hrane životinjskog porekla i hrane za životinje, Ekonomska klasifikacija 451 - Subvencije javnim nefinansijskim preduzećima i organizacijama, u iznosu od 200.000.000 dinara.

Navedena sredstva se koriste za ispitivanje rezidua i štetnih materija u životinjama, hrani životinjskog porekla i hrani za životinje i sprovođenje Programa monitoringa bezbednosti hrane životinjskog porekla i hrane za životinje.

3) u okviru Razdela 24 - Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, Glava 24.0. Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede - Program 0101 - Uređenje i nadzor u oblasti poljoprivrede, Funkcija 420 - Poljoprivreda, šumarstvo, lov i ribolov, Programska aktivnost/projekat 0002 - Poljoprivredna inspekcija, i to: Ekonomska klasifikacija 411 - Plate, dodaci i naknade zaposlenih, u iznosu od 80.375.000 dinara, 412 - Socijalni doprinosi na teret poslodavca, u iznosu od 14.387.000 dinara, 422 - Troškovi putovanja, u iznosu od 5.150.000 dinara, 424 - Specijalizovane usluge, u iznosu od 8.750.000 dinara (troškovi specijalizovanih usluga koji nastaju pri inspeksijskim pregledima i kontrolama, a odnose se na ispitivanja uzorkovane robe), 426 - Materijal, u iznosu od 11.300.000 dinara (troškovi benzina za službene automobile koji koriste inspektori pri obavljanju redovnih aktivnosti).

4) U okviru Razdela 27 – Ministarstvo zdravlja, Glava 27.0 – Ministarstvo zdravlja, Program 1801 – Uređenje i nadzor u oblasti zdravstva, Funkcija 760 – Zdravstvo neklasifikovano na drugom mestu, Programska aktivnost/projekat 0003 – Sanitarni nadzor, Ekonomska klasifikacija 424 – Specijalizovane usluge, u iznosu od 100.000.000 dinara.

Finansijska sredstva za sprovođenje Zakona o izmenama i dopuna Zakona o bezbednosti hrane u 2019. i 2020. godini biće obezbeđena u skladu sa bilansnim mogućnostima u okviru limita utvrđenih od strane Ministarstva finansija na razdelu Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, odnosno na razdelu Ministarstva zdravlja.

V. PREGLED ODREĐABA ZAKONA O BEZBEDNOSTI HRANE KOJE SE MENJAJU, ODNOSNO DOPUNJUJU

Značenje pojmova

Član 4.

Pojedini izrazi upotrebljeni u ovom zakonu, imaju sledeće značenje:

1) *Analiza rizika* jeste proces koji se sastoji od tri međusobno povezane komponente: procena rizika, upravljanje rizikom i obaveštavanje o riziku;

2) *Krajnji potrošač* je lice koje konzumira hranu, a ne koristi hranu u bilo kojoj fazi poslovanja hranom (u daljem tekstu: potrošač);

„2A) *MEĐUNARODNO PRIHVAĆENI STANDARDI, SMERNICE, VODIČI I PREPORUKE* SU ONI KOJI SU RAZRAĐENI U OKVIRU ORGANIZACIJE UJEDINJENIH NACIJA ZA HRANU I POLJOPRIVREDU (FAO), SVETSKE ZDRAVSTVENE ORGANIZACIJE (WHO), KOMISIJE *CODEX ALIMENTARIUS*, MEĐUNARODNE ORGANIZACIJE ZA ZAŠTITU ZDRAVLJA ŽIVOTINJA (OIE), MEĐUNARODNE KONVENCIJE O ZAŠTITI BILJA (IPPC), EVROPSKE I MEDITERANSKE ORGANIZACIJE ZA ZAŠTITU BILJA (EPPO), MEĐUNARODNOG UDRUŽENJA HEMIJSKIH ANALITIČARA (AOAC), MEĐUNARODNOG KOLABORATIVNOG SAVETA ZA ANALITIKU PESTICIDA (CIPAC), EVROPSKE ORGANIZACIJE ZA SARADNJU I RAZVOJ (OECD), EVROPSKE AGENCIJE ZA BEZBEDNOST HRANE (EFSA), MEĐUNARODNE ORGANIZACIJE ZA STANDARDIZACIJU (ISO) I DR;”

3) *Monitoring* jeste sprovođenje niza planiranih aktivnosti koje se odnose na praćenje ili merenje, kako bi se dobio uvid u pravilnu primenu propisa o hrani i hrani za životinje, kao i propisa iz oblasti zdravlja i dobrobiti životinja i zdravlja bilja;

4) *Nova hrana* jeste hrana ili sastojci hrane koji se do sada nisu koristili u ishrani ljudi, osim ~~genetski~~ GENETIČKI modifikovane hrane, prehrambenih aditiva, ~~aroma~~ PREHRAMBENIH AROMA, pomoćnih sredstava u proizvodnji i

enzimskih preparata PREHRAMBENIH ENZIMSKIH PREPARATA, koji su odobreni za upotrebu u hrani i hrani za životinje;

5) *Obaveštavanje o riziku* jeste međusobna razmena podataka i mišljenja kroz proces analize rizika koja se odnosi na opasnosti i rizike, faktore rizika i uočavanje rizika, između procenjivača rizika, nadležnih za upravljanje rizikom, potrošača, subjekata u poslovanju hranom ili hranom za životinje, naučnih i visokoškolskih ustanova, kao i drugih zainteresovanih strana, uključujući i objašnjenje rezultata procene rizika i osnovu za donošenje odluka o upravljanju rizikom;

6) *Objekat* jeste građevinska celina u kojem se obavlja delatnost u bilo kojoj fazi proizvodnje, prerade i prometa hrane, odnosno hrane za životinje;

7) *Opasnost* jeste biološki, hemijski ili fizički činilac u hrani ili hrani za životinje ili stanje hrane ili hrane za životinje, koji mogu potencijalno da izazovu štetno dejstvo na zdravlje;

~~8) *Nadzor* jeste službena procedura koja se sprovodi radi pažljivog posmatranja jednog ili više subjekata u poslovanju hranom i hranom za životinje, odnosno njihovih aktivnosti;~~

9) *Poslovanje hranom* jeste svaka delatnost, javna ili privatna, koja se obavlja radi sticanja dobiti ili ne, u bilo kojoj fazi proizvodnje, prerade i prometa hrane;

10) *Poslovanje hranom za životinje* jeste svaka delatnost, javna ili privatna, koja se obavlja radi sticanja dobiti ili ne, u bilo kojoj fazi proizvodnje, prerade i prometa hrane za životinje;

~~11) *Praćenje bezbednosti hrane i hrane za životinje* jeste bilo koji postupak kontrole koji sprovodi nadležni organ radi potvrde usaglašenosti i primene propisa u poslovanju hranom i hranom za životinje, kao i sa propisima iz oblasti zdravlja i dobrobiti životinja (u daljem tekstu: službena kontrola);~~

~~12) *Primarna proizvodnja* jeste proizvodnja, uzgoj i gajenje primarnih poljoprivrednih proizvoda, uključujući žetvu i ubiranje plodova, muža, gajenje životinja pre klanja, lov, ribolov i sakupljanje samoniklih plodova i biljaka, kao i prateće aktivnosti koje se odnose na skladištenje i rukovanje primarnim proizvodima na mestu proizvodnje, transport živih životinja, primarnih proizvoda, ribe i divljači od mesta proizvodnje do objekta;~~

12) **PRIMARNA PROIZVODNJA JESTE PROIZVODNJA, UZGOJ I GAJENJE PRIMARNIH POLJOPRIVREDNIH PROIZVODA, UKLJUČUJUĆI ŽETVU, BERBU ILI UBIRANJE PLODOVA, MUŽA, UZGOJ ŽIVOTINJA PRE KLANJA, KAO I LOV, RIBOLOV I SAKUPLJANJE SAMONIKLIH PLODOVA;**

13) *Promet hrane i hrane za životinje* jeste skladištenje, distribucija, prodaja, izlaganje radi prodaje, razmena i ustupanje, bilo da je besplatno ili ne, uvoz, provoz i izvoz, osim u naučnoistraživačke svrhe;

14) *Promet na malo* jeste rukovanje hranom, odnosno njena prerada, priprema, skladištenje, na mestu prodaje ili isporuke potrošaču, delatnosti pripreme i posluživanja hrane, a naročito u:

- (1) prodavnicama, supermarketima, megamarketima,
- (2) objektima kolektivne ishrane (kantine, bolnice, vrtići, škole i sl.),
- (3) objektima javne ishrane (javne kuhinje),
- ~~(4) ugostiteljskim objektima, kao i catering usluge i usluge isporuke~~

~~gotove hrane;~~

(4) **UGOSTITELJSKIM OBJEKTIMA, PEČENJARAMA, OBJEKTIMA BRZE HRANE, POSLASTIČARNICAMA, PEKARAMA, KAO I KATERING USLUGE I USLUGE ISPORUKE GOTOVE HRANE;**

15) *Promet na veliko* jeste rukovanje hranom, njena prerada, priprema, skladištenje na mestu prodaje ili isporuke, radi dalje prodaje ili prerade (distributivni centri);

16) *Procena rizika* jeste naučno zasnovan proces koji se sastoji od četiri faze: utvrđivanje opasnosti, definisanje opasnosti, procena izloženosti i definisanje rizika;

17) ~~*Revizija* jeste sistemsko i nezavisno ispitivanje radi potvrde da li su aktivnosti i rezultati koji proizlaze iz tih aktivnosti usaglašeni sa planovima i da li je primena tih planova bila efikasna i odgovarajuća za postizanje planiranih rezultata;~~

18) *Rizik* jeste faktor verovatnoće štetnog uticaja na zdravlje i ozbiljnost tog uticaja, kao posledice postojanja opasnosti;

19) *Sledljivost* jeste mogućnost praćenja hrane, hrane za životinje, životinja koje služe za proizvodnju hrane, sirovina ili supstanci namenjenih ili za koje se očekuje da će biti ugrađene u hranu ili hranu za životinje, kroz sve faze proizvodnje, prerade i prometa;

20) *Subjekt u poslovanju hranom* jeste pravno ili fizičko lice, odnosno preduzetnik, odgovorno za ispunjenje zakonskih uslova za poslovanje hranom kojom upravlja;

21) *Subjekt u poslovanju hranom za životinje* jeste pravno ili fizičko lice, odnosno preduzetnik, odgovorno za ispunjenje zakonskih uslova za poslovanje hranom za životinje kojom upravlja;

21A) **SLUŽBENA KONTROLA JESTE BILO KOJI POSTUPAK KONTROLE KOJI NADLEŽNI ORGAN SPROVODI RADI POTVRDE USAGLAŠENOSTI SA PROPISIMA O BEZBEDNOSTI HRANE I HRANE ZA ŽIVOTINJE, KAO I SA PROPISIMA IZ OBLASTI ZDRAVLJA I DOBROBITI ŽIVOTINJA;**

22) *Službeni uzorak* jeste uzorak hrane ili hrane za životinje, ili bilo koje druge supstance uključujući i one iz prirodnog okruženja, koje su važne za proizvodnju, preradu i promet hrane ili hrane za životinje ili za zdravlje životinja, zdravlje bilja i kvalitet hrane ili hrane za životinje, uzet od strane nadležnog inspektora ili ovlašćenog lica;

23) *Upravljanje rizikom* jeste proces utvrđivanja politike i mera, odvojen od procene rizika, koji se odvija razmatranjem mogućih alternativa za postupanje, uz konsultaciju sa zainteresovanim stranama, kao i sprovođenje mera umanjavanja rizika, zasnovan na proceni rizika i relevantnim podacima;

23A) **UPUTSTVA ILI VODIČI JESU DOKUMENTA KOJA SE DONOSE OD STRANE SUBJEKATA U POSLOVANJU HRANOM, ODNOSNO HRANOM ZA ŽIVOTINJE, NJIHOVIH UDRUŽENJA, ODNOSNO NADLEŽNOG ORGANA U CILJU POSTIZANJA EFIKASNOG SISTEMA BEZBEDNOSTI HRANE, ODNOSNO HRANE ZA ŽIVOTINJE;**

24) *Higijena hrane, odnosno hrane za životinje* obuhvata neophodne mere i uslove kontrole rizika i osiguranja bezbednosti hrane, odnosno hrane za životinje, u skladu sa njenom namenom;

25) *Hrana* jeste svaka supstanca ili proizvod, prerađena, delimično prerađena ili neprerađena, a namenjena je za ishranu ljudi ili se opravdano može očekivati da će se koristiti za ljudsku upotrebu, osim:

(1) hrane za životinje koje ne služe za proizvodnju hrane,
 (2) živih životinja, ako nisu pripremljene za stavljanje u promet radi ishrane ljudi,

(3) biljaka pre žetve, berbe ili ubiranja plodova,

(4) medicinskih proizvoda,

(5) kozmetičkih proizvoda,

(6) duvana i duvanskih proizvoda,

~~(7) narkotika ili psihotropnih supstanci,~~

(7) PSIHOAKTIVNO KONTROLISANIH SUPSTANCI I PREKUSORA,

(8) ostataka (rezidua) i kontaminenata.

Hrana jeste i piće, guma za žvakanje, kao i bilo koja supstanca namenski dodata hrani tokom pripreme, obrade ili proizvodnje.

Hrana jeste i voda za piće, uključujući vodu u originalnoj ambalaži (stona voda, mineralna voda i izvorska voda), kao i voda koja se upotrebljava, odnosno dodaje tokom pripreme, obrade ili proizvodnje hrane.

Voda za piće jeste voda u originalnoj ambalaži i voda za javno snabdevanje stanovništva;

26) *Hrana za životinje* jeste svaka supstanca ili proizvod, prerađena, delimično prerađena ili neprerađena, a namenjena je za ishranu životinja koje služe za proizvodnju hrane;

27) *Faza proizvodnje, prerade i prometa* jeste bilo koji deo proizvodnje, prerade i prometa, uključujući uvoz, primarnu proizvodnju hrane, doradu, preradu, skladištenje, transport, prodaju ili snabdevanje potrošača, odnosno uvoz, primarnu proizvodnju, doradu, preradu, skladištenje, transport, prodaju i snabdevanje hranom za životinje.

Član 5.

Hrana se prema poreklu deli na:

- 1) hranu životinjskog porekla;
- 2) hranu biljnog porekla;
- 3) mešovitu hranu koja sadrži sastojke biljnog i životinjskog porekla;
- 4) hranu ni biljnog, ni životinjskog porekla (mineralne materije, so);
- 5) ostalu hranu (nova hrana, genetski modifikovana hrana i genetski modifikovana hrana za životinje).

ČLAN 5.

HRANA U SMISLU OVOG ZAKONA JE:

- 1) HRANA ŽIVOTINJSKOG POREKLA;
- 2) HRANA BILJNOG POREKLA;
- 3) MEŠOVITA HRANA KOJA SADRŽI SASTOJKE BILJNOG I ŽIVOTINJSKOG POREKLA;
- 4) HRANA NI BILJNOG, NI ŽIVOTINJSKOG POREKLA (MINERALNE MATERIJE, SO);
- 5) NOVA HRANA;
- 6) GENETIČKI MODIFIKOVANA HRANA I GENETIČKI MODIFIKOVANA HRANA ZA ŽIVOTINJE I HRANA I HRANA ZA ŽIVOTINJE DOBIJENA OD GENETIČKI MODIFIKOVANIH ORGANIZAMA U SKLADU SA POSEBNIM PROPISOM.

Član 12.

~~Poslove organa državne uprave u smislu ovog zakona, u oblasti bezbednosti hrane obavlja:~~

- 1) U fazi primarne proizvodnje, i to:
  - ~~(1) hrane životinjskog porekla – veterinarska inspekcija,~~
  - ~~(2) hrane biljnog porekla – fitosanitarna inspekcija;~~
- 2) U fazi proizvodnje, prerade i prometa na veliko, i to:
  - ~~(1) hrane životinjskog porekla – veterinarska inspekcija,~~
  - ~~(2) hrane biljnog porekla i bezalkoholnih pića – poljoprivredna inspekcija,~~
  - ~~(3) mešovite hrane – veterinarska i poljoprivredna inspekcija,~~
- 3) U fazi uvoza i provoza, i to:
  - ~~(1) hrane životinjskog porekla – granična veterinarska inspekcija,~~
  - ~~(2) hrane biljnog porekla – fitosanitarna inspekcija,~~
  - ~~(3) mešovite hrane – granična veterinarska i fitosanitarna inspekcija;~~
- 4) U fazi izvoza, i to:
  - ~~(1) hrane životinjskog porekla – veterinarska inspekcija,~~
  - ~~(2) hrane biljnog porekla – fitosanitarna inspekcija,~~

~~(3) mešovite hrane – veterinarska i poljoprivredna inspekcija;~~

~~(4) vina i alkoholnih pića – poljoprivredna inspekcija;~~

~~5) Kontrolu nove hrane, dijetetskih proizvoda, dečje hrane – zamene za majčino mleko, dijetetskih suplemenata i soli za ishranu ljudi i proizvodnju aditiva, aroma, enzimskih preparata neživotinjskog porekla i pomoćnih sredstava neživotinjskog porekla, kao i vode za piće u originalnoj ambalaži (stona voda, mineralna voda i izvorska voda), kao i vode za javno snabdevanje stanovništva vodom za piće u svim fazama proizvodnje, prerade i prometa (promet na veliko, promet na malo, uvoz na mestima carinjenja i izvoz) – sanitarna inspekcija;~~

~~U fazi prometa na malo hranu životinjskog porekla u objektima registrovanim odnosno, odobrenim od strane Ministarstva, kao i u prometu na malo svežeg mesa, mleka, jaja, meda, ribe i divljači u specijalizovanim objektima (kasapnice, ribarnice i sl.) – veterinarska inspekcija, odnosno vina i alkoholnih pića – poljoprivredna inspekcija;~~

~~6) Kontrolu genetski modifikovane hrane u svim fazama proizvodnje, prerade i prometa vrši fitosanitarna inspekcija, a genetski modifikovane hrane za životinje – veterinarska inspekcija.~~

~~Ministar bliže propisuje listu mešovite hrane, kao i način vršenja kontrole te hrane, a ministar nadležan za poslove zdravlja bliže propisuje uslove za proizvodnju i promet nove hrane, kao i način vršenja kontrole te hrane.~~

~~Poslove organa državne uprave u smislu ovog zakona, u oblasti bezbednosti hrane za životinje obavlja:~~

~~1) U fazi primarne proizvodnje, i to:~~

~~(1) hrane za životinje životinjskog porekla – veterinarska inspekcija;~~

~~(2) hrane za životinje biljnog porekla – fitosanitarna inspekcija;~~

~~2) U fazi proizvodnje, prerade i prometa veterinarska inspekcija;~~

~~3) U fazi uvoza, provoza i izvoza, i to:~~

~~(1) hrane za životinje životinjskog porekla i mešovite hrane – veterinarska inspekcija;~~

~~(2) hrane za životinje biljnog porekla – fitosanitarna inspekcija.~~

ČLAN 12.

SLUŽBENE KONTROLE U SMISLU OVOG ZAKONA, U OBLASTI BEZBEDNOSTI HRANE SPROVODE NADLEŽNA MINISTARSTVA, I TO:

1) MINISTARSTVO PREKO NADLEŽNIH INSPEKCIJA:

(1) U SVIM FAZAMA PROIZVODNJE, PRERADE, PROMETA NA VELIKO, UKLJUČUJUĆI UVOZ I IZVOZ HRANE BILJNOG I ŽIVOTINJSKOG POREKLA, BEZALKOHOLNA PIĆA I MEŠOVITE HRANE,

(2) U SVIM FAZAMA PROIZVODNJE, PRERADE, PROMETA HRANE ZA ŽIVOTINJE (BILJNOG I ŽIVOTINJSKOG POREKLA), MEŠOVITE HRANE UKLJUČUJUĆI UVOZ I IZVOZ,

(3) U FAZI PROMETA NA MALO HRANE ŽIVOTINJSKOG POREKLA U OBJEKTIMA REGISTROVANIM ODNOSNO ODOBRENIM OD STRANE MINISTARSTVA, KAO I U PROMETU NA MALO SVEŽEG MESA, MLEKA, JAJA, MEDA, RIBE I DIVLJAČI U SPECIJALIZOVANIM OBJEKTIMA (KASAPNICE, RIBARNICE I SL), VINA I ALKOHOLNIH PIĆA;

2) MINISTARSTVO NADLEŽNO ZA POSLOVE ZDRAVLJA PREKO NADLEŽNE SANITARNE INSPEKCIJE:

(1) U SVIM FAZAMA PROIZVODNJE, PRERADE I PROMETA (PROMET NA VELIKO, PROMET NA MALO, UVOZ NA MESTIMA CARINJENJA I IZVOZ) I TO: NOVE HRANE, HRANE ZA SPECIFIČNE POPULACIONE GRUPE (HRANA ZA ODOJČAD I MALU DECU, HRANA ZA POSEBNE MEDICINSKE NAMENE, ZAMENE ZA KOMPLETNU DNEVNU ISHRANU ZA OSOBE NA DIJETI ZA MRŠAVLJENJE), DODACI ISHRANI – DIJETETSKI SUPLEMENTI, HRANE SA IZMENJENIM NUTRITIVNIM SASTAVOM (HRANA ZA OSOBE INTOLERANTNE NA

GLUTEN, ZAMENE ZA SO ZA LJUDSKU ISHRANU, HRANA OBOGAĆENA VITAMINIMA, MINERALIMA I DRUGIM SUPSTANCAMA I DR), SOLI ZA ISHRANU LJUDI I PROIZVODNJU PREHRAMBENIH PROIZVODA, PREHRAMBENIH ADITIVA, PREHRAMBENIH AROMA, PREHRAMBENIH ENZIMA, POMOĆNIH SREDSTAVA U PROIZVODNJI, VODE ZA PIĆE KOJA SE POTROŠAČIMA ISPORUČUJE PUTEM JAVNOG VODOVODNOG SISTEMA ILI U ORIGINALNOJ AMBALAŽI (PRIRODNE MINERALNE, PRIRODNE IZVORSKE I STONE VODE), MATERIJALA I PREDMETA NAMENJENIH DA DOĐU U KONTAKT SA HRANOM,

(2) U FAZI PROMETA NA MALO SVE HRANE, OSIM HRANE NAVEDENE U TAČKI 1) PODTAČKA (3) OVOG ČLANA.

MINISTAR PROPISUJE VRSTU HRANE I NAČIN VRŠENJA SLUŽBENE KONTROLE.

MINISTAR BLIŽE PROPISUJE LISTU MEŠOVITE HRANE I NAČIN VRŠENJA KONTROLE TE HRANE, A MINISTAR NADLEŽAN ZA POSLOVE ZDRAVLJA BLIŽE PROPISUJE USLOVE ZA PROIZVODNJU I PROMET NOVE HRANE, KAO I NAČIN VRŠENJA KONTROLE TE HRANE.”.

~~Član 13.~~

~~U ostvarivanju bezbednosti hrane i hrane za životinje Republika Srbija, svi organi i subjekti na koje se zakon odnosi, odgovorni su za svaku aktivnost, odnosno nepreduzimanje mera u oblasti bezbednosti hrane i hrane za životinje, u skladu sa ovim zakonom.~~

ČLAN 13.

SUBJEKTI U POSLOVANJU HRANOM I HRANOM ZA ŽIVOTINJE U SVIM FAZAMA PROIZVODNJE, PRERADE I PROMETA, U OKVIRU DELATNOSTI KOJU OBAVLJAJU, DUŽNI SU DA OBEZBEDE DA HRANA I HRANA ZA ŽIVOTINJE ISPUNJAVA SVE USLOVE PROPISANE OVIM ZAKONOM I PROPISIMA DONETIM NA OSNOVU NJEGA.

NADLEŽNI ORGANI SPROVODE ODREDBE OVOG ZAKONA I PROPISA DONETIH NA OSNOVU NJEGA I VRŠE SLUŽBENU KONTROLU DA LI SUBJEKTI U POSLOVANJU HRANOM I HRANOM ZA ŽIVOTINJE ISPUNJAVAJU SVE USLOVE PROPISANE OVIM ZAKONOM I PROPISIMA DONETIM NA OSNOVU NJEGA.

Član 14.

Međunarodne obaveze u oblasti bezbednosti hrane izvršavaju se u skladu sa STANDARDIMA, SMERNICAMA, VODIČIMA I preporukama relevantnih međunarodnih organizacija UKLJUČUJUĆI I KOMISIJU CODEX ALIMENTARIUS, Sporazumom o primeni sanitarnih i fitosanitarnih mera STO (*SPS Ageement*), međunarodnim konvencijama i drugim odgovarajućim međunarodnim sporazumima i razmenjuju se informacije sa drugim nacionalnim organizacijama odgovornim za bezbednost hrane.

Vlada bliže propisuje način pružanja informacija i postupak obaveštavanja u skladu sa obavezama preuzetim Sporazumom o sanitarnim i fitosanitarnim merama STO.

VLADA PROPISUJE NAČIN USPOSTAVLJANJA I ORGANIZACIJE SISTEMA U OBLASTI BEZBEDNOSTI I KVALITETA HRANE, PRUŽANJA INFORMACIJA I OBAVEŠTAVANJA O STANDARDIMA, SMERNICAMA I PREPORUKAMA, U SKLADU SA CODEX ALIMENTARIUS.

III OSTALI SUBJEKTI U OBLASTI BEZBEDNOSTI HRANE I NJIHOVI ORGANIZACIONI OBLICI

1. Direkcija za nacionalne referentne laboratorije

Član 18.

Za poslove laboratorijskog ispitivanja i njima povezane stručne poslove u lancu hrane osniva se Direkcija za nacionalne referentne laboratorije, kao organ uprave u sastavu Ministarstva.

Direkcija za nacionalne referentne laboratorije iz stava 1. ovog člana ima svojstvo pravnog lica.

~~Direkcija za nacionalne referentne laboratorije mora da bude akreditovana u skladu sa sledećim standardima: EN ISO/IEC 17025 - "Opšti zahtevi za kompetentnost laboratorija za testiranje i kalibraciju", EN 45002 - "Opšti kriterijumi za izvodljivost laboratorija za testiranje", EN 45003 - "Akreditacioni sistem laboratorija za testiranje i akreditaciju - opšti zahtevi za operativnost i priznavanje", kao i u skladu sa strukovnim akreditacijama gde je to relevantno.~~

DIREKCIJA ZA NACIONALNE REFERENTNE LABORATORIJE MORA DA BUDE AKREDITOVANA U SKLADU SA STANDARDOM SRPS ISO/IEC 17025 - „OPŠTI ZAHTEVI ZA KOMPETENTNOST LABORATORIJA ZA ISPITIVANJE I LABORATORIJA ZA ETALONIRANJE”.

Član 19.

~~Direkcija za nacionalne referentne laboratorije (u daljem tekstu: Nacionalna referentna laboratorija) obavlja poslove u oblasti bezbednosti hrane, zdravlja životinja, zdravlja bilja, sadnog materijala poljoprivrednog i ukrasnog bilja, rezidua, mleka i banke biljnih gena.~~

~~U okviru Nacionalne referentne laboratorije obavljaju se sledeći poslovi:~~

- ~~1) saradnja sa nacionalnim laboratorijama drugih zemalja;~~
- ~~2) staranje o uspostavljanju jedinstvenih kriterijuma i metoda i sprovođenje standarda za rad ovlašćenih laboratorija;~~
- ~~3) organizovanje po potrebi uporednih testova između zvaničnih nacionalnih laboratorija i vršenje odgovarajućeg praćenja takvog uporednog testiranja;~~
- ~~4) razmena informacija dobijenih od nacionalnih laboratorija drugih zemalja Ministarstvu i ovlašćenim laboratorijama;~~
- ~~5) obezbeđivanje stručne i tehničke pomoći Ministarstvu za primenu koordinisanih planova kontrole;~~
- ~~6) implementacija, odnosno razvijanje metode testiranja u skladu s međunarodnim standardima uz obaveznu validaciju;~~
- ~~7) uspostavljanje sistema kontrole kvaliteta ne samo za sopstvenu upotrebu nego i za ovlašćene laboratorije;~~
- ~~8) vršenje usluga potvrde analize i superanalize ako je to relevantno za potrebe ovlašćenih laboratorija;~~
- ~~9) obezbeđivanje i primenjivanje preko ovlašćenih laboratorija statistički kreirane kontrole i praćenja rezultata;~~
- ~~10) organizovanje uporednih testova za ovlašćene laboratorije u cilju jedinstvene primene metoda koje primenjuju;~~
- ~~11) pružanje usluga iz oblasti statistike i informacionih sistema ovlašćenim laboratorijama;~~
- ~~12) obučavanje osoblja u ovlašćenim laboratorijama;~~
- ~~13) priprema nacionalnih vodiča za uzorkovanje i rukovanje uzorcima radi sprovođenja pouzdane dijagnoze;~~
- ~~14) priprema, održavanje i distribucija referentnog materijala;~~
- ~~15) učešće u međunarodnim uporednim testovima;~~
- ~~16) i drugi poslovi.~~

~~Pored poslova iz stava 2. ovog člana u oblasti zdravlja bilja obavljaju se i sledeći poslovi:~~

- ~~1) razmena informacija oko zvaničnih dijagnostičkih aktivnosti i saradnja sa nacionalnim laboratorijama drugih zemalja;~~
- ~~2) vršenje konfirmativnih testova ili testova potvrde;~~
- ~~3) pripremanje nacionalnih vodiča za fitosanitarne preglede;~~
- ~~4) pripremanje vodiča za primenu dijagnostičkih protokola;~~
- ~~5) saradnja u razvoju, validaciji i standardizaciji međunarodnih dijagnostičkih protokola;~~
- ~~6) nadzor nad radom ovlašćenih laboratorija i drugih komercijalnih laboratorija i obezbeđivanje vodiča za njihov rad;~~
- ~~7) obezbeđivanje obuke zaposlenima u ovlašćenim laboratorijama, kao i komercijalnim laboratorijama na njihov zahtev;~~
- ~~8) organizovanje i nadzor nad sprovođenjem sertifikacije semena poljoprivrednog bilja kroz postupak zdravstvene kontrole;~~
- ~~9) organizovanje i nadzor nad sprovođenjem sertifikacije sadnog materijala poljoprivrednog bilja kroz postupak zdravstvene kontrole;~~
- ~~10) organizovanje obuka za vršenje zdravstvenih pregleda i uzorkovanja semena i sadnog materijala;~~
- ~~11) izrade programa analize rizika o pojavi i širenju štetnih organizama;~~
- ~~12) obrade prikupljenih bioloških, meteoroloških i drugih podataka radi pripreme osnova za prognozu pojave i širenja štetnih organizama;~~
- ~~13) čuvanje uzoraka koji su analizirani u svim ovlašćenim laboratorijama u postupku rutinskih dijagnostičkih testova;~~
- ~~14) obavljanje i drugih poslova u skladu s propisima iz oblasti zdravlja bilja.~~

~~Pored poslova iz stava 2. ovog člana u oblasti sadnog materijala poljoprivrednog i ukrasnog bilja obavljaju se i sledeći poslovi:~~

- ~~1) čuvanje standardnih uzoraka i čuvanje svih uzoraka obrađenih u postupku zvaničnog ispitivanja kvaliteta;~~
- ~~2) čuvanje referentnih kolekcija;~~
- ~~3) organizovanje sertifikacije kroz postupak stručne kontrole nad proizvodnjom;~~
- ~~4) obuka lica za stručnu kontrolu proizvodnje i uzorkovanja;~~
- ~~5) organizovanje zvaničnog ispitivanja kvaliteta;~~
- ~~6) organizovanje i/ili izdavanje etiketa;~~
- ~~7) sprovođenje ili organizovanje postkontrolnog ispitivanja;~~
- ~~8) organizovanje i/ili izdavanje ISTA i OECD sertifikata;~~
- ~~9) postkontrolno ispitivanje;~~
- ~~10) sprovođenje i organizovanje poslova vezanih za postupak zaštite prava oplemenjivača;~~
- ~~11) organizovanje i nadzor nad sprovođenjem sertifikacije sadnog materijala kroz postupak pomoleške i fitosanitarne kontrole nad proizvodnjom sadnog materijala.~~

~~Osim poslova navedenih u st. 2, 3. i 4. nacionalna referentna laboratorija vrši i poslove banke biljnih gena i to:~~

- ~~1) čuvanje kolekcije sadnog materijala;~~
- ~~2) registracija uzoraka, njihovo čišćenje, sušenje, pakovanje, skladištenje i održavanje;~~
- ~~3) umnožavanje i regeneracija uzoraka;~~
- ~~4) skladištenje duplikata uzoraka;~~
- ~~5) organizovanje održavanja ili održavanje kolekcije sadnog materijala;~~
- ~~6) razmena uzoraka sa drugim bankama gena u svetu.~~

ČLAN 19.

DIREKCIJA ZA NACIONALNE REFERENTNE LABORATORIJE (U DALJEM TEKSTU: NACIONALNA REFERENTNA LABORATORIJA) OBAVLJA POSLOVE U OBLASTI BEZBEDNOSTI HRANE, KONTROLE KVALITETA I BEZBEDNOSTI MLEKA I ISPITIVANJA ZABRANJENIH, NEDOZVOLJENIH, ŠTETNIH I NEPOŽELJNIH SUPSTANCI U HRANI I HRANI ZA ŽIVOTINJE, ZDRAVLJA BILJA, SEMENA I SADNOG MATERIJALA I BANKE BILJNIH GENA.

U OKVIRU NACIONALNE REFERENTNE LABORATORIJE OBAVLJAJU SE SLEDEĆI POSLOVI:

1) SARADNJA SA NACIONALNIM LABORATORIJAMA DRUGIH ZEMALJA;

2) STARANJE O USPOSTAVLJANJU JEDINSTVENIH KRITERIJUMA I METODA I SPROVOĐENJE STANDARDA ZA RAD OVLAŠĆENIH LABORATORIJA;

3) ORGANIZOVANJE PO POTREBI UPOREDNIH TESTOVA IZMEĐU ZVANIČNIH NACIONALNIH LABORATORIJA I VRŠENJE ODGOVARAJUĆEG PRAĆENJA TAKVOG UPOREDNOG TESTIRANJA;

4) RAZMENA INFORMACIJA DOBIJENIH OD NACIONALNIH LABORATORIJA DRUGIH ZEMALJA MINISTARSTVU I OVLAŠĆENIM LABORATORIJAMA;

5) OBEZBEĐIVANJE STRUČNE I TEHNIČKE POMOĆI MINISTARSTVU ZA PRIMENU KOORDINISANIH PLANOVA KONTROLE;

6) IMPLEMENTACIJA, ODNOSNO RAZVIJANJE METODE TESTIRANJA U SKLADU S MEĐUNARODNIM STANDARDIMA UZ OBAVEZNU VALIDACIJU;

7) VRŠENJE USLUGA POTVRDE ANALIZE I SUPERANALIZE AKO JE TO RELEVANTNO ZA POTREBE OVLAŠĆENIH LABORATORIJA;

8) OBEZBEĐIVANJE I PRIMENJIVANJE PREKO OVLAŠĆENIH LABORATORIJA STATISTIČKI KREIRANE KONTROLE I PRAĆENJA REZULTATA;

9) ORGANIZOVANJE UPOREDNIH TESTOVA ZA OVLAŠĆENE LABORATORIJE U CILJU JEDINSTVENE PRIMENE METODA KOJE PRIMENJUJU;

10) PRUŽANJE USLUGA IZ OBLASTI STATISTIKE I INFORMACIONIH SISTEMA OVLAŠĆENIM LABORATORIJAMA;

11) OBUČAVANJE OSOBLJA U OVLAŠĆENIM LABORATORIJAMA;

12) PRIPREMA NACIONALNIH VODIČA ZA UZORKOVANJE I RUKOVANJE UZORCIMA RADI SPROVOĐENJA POUZDANE DIJAGNOZE;

13) PRIPREMA, ODRŽAVANJE I DISTRIBUCIJA REFERENTNOG MATERIJALA;

14) UČEŠĆE U MEĐUNARODNIM UPOREDNIM TESTOVIMA;

15) I DRUGI POSLOVI.

PORED POSLOVA IZ STAVA 2. OVOG ČLANA NACIONALNA REFERENTNA LABORATORIJA OBAVLJA I LABORATORIJSKA ISPITIVANJA U OBLASTI BEZBEDNOSTI HRANE I HRANE ZA ŽIVOTINJE, KAO I ISPITIVANJA KVALITETA MLEKA I ISPITIVANJA MLEKA ZA POTREBE PRAĆENJA I UNAPREĐENJA PROIZVODNIH SPOSOBNOSTI MUZNIH GRILA.

LABORATORIJSKI I SA NJIMA POVEZANI STRUČNI POSLOVI IZ OBLASTI ZDRAVLJA BILJA, SEMENA I SADNOG MATERIJALA KOJI SE OBAVLJAJU U OKVIRU NACIONALNE REFERENTNE LABORATORIJE UREĐUJU SE PROPISIMA KOJIMA SE UREĐUJE ZDRAVLJE BILJA, SEME I SADNI MATERIJAL.

PORED POSLOVA IZ ST. 2, 3. I 4. OVOG ČLANA NACIONALNA REFERENTNA LABORATORIJA OBAVLJA I POSLOVE BANKE BILJNIH GENA, I TO:

1) ČUVANJE KOLEKCIJE SEMENA I SADNOG MATERIJALA;

2) REGISTRACIJU UZORAKA, NJIHOVO ČIŠĆENJE, SUŠENJE, PAKOVANJE, SKLADIŠTENJE I ODRŽAVANJE;

3) UMNOŽAVANJE I REGENERACIJU UZORAKA;

- 4) SKLADIŠTENJE DUPLIKATA UZORAKA;
  - 5) ORGANIZOVANJE ODRŽAVANJA, ODNOSNO ODRŽAVANJE KOLEKCIJE SADNOG MATERIJALA;
  - 6) RAZMENU UZORAKA SA DRUGIM BANKAMA GENA U SVETU.
- PORED POSLOVA IZ ST. 2, 3, 4. I 5. OVOG ČLANA NACIONALNA REFERENTNA LABORATORIJA OBAVLJA I :
- 1) POSLOVE INVESTICIONOG ODRŽAVANJA OBJEKATA I PRATEĆE INFRASTRUKTURE SVOJIH LABORATORIJA;
  - 2) INICIRANJE, PLANIRANJE, PRIPREMU, PROGRAMIRANJE, SPROVOĐENJE I PRAĆENJE REALIZACIJE PROJEKATA OPREMANJA NACIONALNE REFERENTNE LABORATORIJE;
  - 3) INICIRA I KOORDINIRA STRUČNU SARADNJU IZMEĐU REFERENTNIH LABORATORIJA.”.
- POSLOVE IZ ST. 2. I 6. OVOG ČLANA NE MOGU DA OBAVLJAJU DRUGE LABORATORIJE IZABRANE PUTEM KONKURSA.

REFERENTNA LABORATORIJA

ČLAN 19A

POSLOVE IZ ČLANA 19. ST. 3. I 5. OVOG ZAKONA MOGU DA OBAVLJAJU I LABORATORIJE IZABRANE PUTEM KONKURSA (U DALJEM TEKSTU: REFERENTNE LABORATORIJE).

LABORATORIJE IZ STAVA 1. OVOG ČLANA MORAJU DA BUDU AKREDITOVANE U SKLADU SA STANDARDOM SRPS ISO/IEC 17025 - „OPŠTI ZAHTEVI ZA KOMPETENTNOST LABORATORIJA ZA ISPITIVANJE I LABORATORIJA ZA ETALONIRANJE”.

ZA POSLOVE IZ ČLANA 19. STAV 3. OVOG ZAKONA IZ OBLASTI VETERINARSTVA I SREDSTAVA ZA ZAŠTITU BILJA KONKURS IZ STAVA 1. OVOG ČLANA RASPISUJE SE U SKLADU SA PROPISOM KOJIM SE UREĐUJE VETERINARSTVO, ODNOSNO PROPISOM KOJIM SE UREĐUJU SREDSTVA ZA ZAŠTITU BILJA.

KONKURS IZ STAVA 1. OVOG ČLANA RASPISUJE MINISTARSTVO, ODNOSNO MINISTARSTVO NADLEŽNO ZA POSLOVE ZDRAVLJA U SKLADU SA NADLEŽNOSTIMA I OBJAVLJUJE SE U „SLUŽBENOM GLASNIKU REPUBLIKE SRBIJE”.

KONKURS IZ STAVA 1. OVOG ČLANA NAROČITO SADRŽI:

- 1) POSLOVE ZA KOJE SE KONKURS RASPISUJE;
- 2) PERIOD NA KOJI SE OBAVLJAJU POSLOVI;
- 3) DOKAZ KOJI SE ODNOSI NA OBIM AKREDITACIJE;
- 4) KRITERIJUME ZA IZBOR;
- 5) ROK ZA DONOŠENJE I OBJAVLJIVANJE ODLUKE O IZBORU;
- 6) NAČIN OBAVEŠTAVANJA O REZULTATIMA KONKURSA.

KONKURS IZ STAVA 1. OVOG ČLANA SPROVODI KOMISIJA KOJU OBRAZUJE MINISTAR, ODNOSNO MINISTAR NADLEŽAN ZA POSLOVE ZDRAVLJA.

ODLUKU O IZBORU REFERENTNE LABORATORIJE DONOSI MINISTAR, ODNOSNO MINISTAR NADLEŽAN ZA POSLOVE ZDRAVLJA.

SA LABORATORIJOM IZABRANOM NA KONKURSU MINISTAR, ODNOSNO MINISTAR NADLEŽAN ZA POSLOVE ZDRAVLJA ZAKLJUČUJU UGOVOR.

UGOVOR IZ STAVA 8. OVOG ČLANA NAROČITO SADRŽI:

- 1) POSLOVE LABORATORIJSKIH ISPITIVANJA KOJI SU PREDMET UGOVORA;
- 2) ODGOVORNO LICE KOJE ĆE OBAVLJATI ODREĐENE POSLOVE KOJI SU PREDMET UGOVORA;

3) METODE, NAČIN I POSTUPAK OBAVLJANJA POSLOVA LABORATORIJSKIH ISPITIVANJA;

4) MEĐUSOBNA PRAVA, OBAVEZE I ODGOVORNOSTI;

5) VREME ZA KOJE SE ZAKLJUČUJE UGOVOR;

6) NAČIN FINANSIRANJA POSLOVA;

7) USLOVE ZA RASKID UGOVORA.

SPISAK REFERENTNIH LABORATORIJA OBJAVLJUJE SE U „SLUŽBENOM GLASNIKU REPUBLIKE SRBIJE” I DOSTAVLJA MINISTARSTVU NADLEŽNOM ZA POSLOVE KOJI SE ODOSE NA TEHNIČKE PROPISE, RADI UPIISA U REGISTAR OVLAŠĆENIH TELA ZA OCENJIVANJE USAGLAŠENOSTI.

AKO U REPUBLICI SRBIJI NE POSTOJI REFERENTNA LABORATORIJA KOJA ISPUNJAVA PROPISANE USLOVE MINISTAR, ODNOSNO MINISTAR NADLEŽAN ZA POSLOVE ZDRAVLJA MOŽE ZA POJEDINE VRSTE ISPITIVANJA DA ODREDI REFERENTNU LABORATORIJU SA TERITORIJE DRUGE DRŽAVE ZA TRAŽENA ISPITIVANJA.

JEDNA REFERENTNA LABORATORIJA MOŽE BITI REFERENTNA ZA VIŠE ISPITIVANJA.

SREDSTVA ZA OBAVLJANJE POSLOVA IZ OVOG ČLANA OBEZBEĐUJU SE U BUDŽETU REPUBLIKE SRBIJE.

Član 20.

~~Laboratorijska ispitivanja u oblasti bezbednosti hrane i hrane za životinje, kao i sprovođenje programa monitoringa, kao poslovi od javnog interesa mogu da se ustupe laboratorijama putem konkursa koji raspisuje Ministarstvo, odnosno ministarstvo nadležno za poslove zdravlja i objavljuje u "Službenom glasniku Republike Srbije".~~

~~Konkurs se ne raspisuje za poslove koje obavlja Nacionalna referentna laboratorija.~~

LABORATORIJSKA ISPITIVANJA U OBLASTI BEZBEDNOSTI HRANE I HRANE ZA ŽIVOTINJE U POSTUPKU SLUŽBENE KONTROLE MOGU DA SE USTUPE LABORATORIJAMA (U DALJEM TEKSTU: SLUŽBENE LABORATORIJE) PUTEM KONKURSA KOJI RASPISUJE MINISTARSTVO, ODNOSNO MINISTARSTVO NADLEŽNO ZA POSLOVE ZDRAVLJA I OBJAVLJUJE U „SLUŽBENOM GLASNIKU REPUBLIKE SRBIJE”.

LABORATORIJSKA ISPITIVANJA U OBLASTI BEZBEDNOSTI HRANE I HRANE ZA ŽIVOTINJE U POSTUPKU SLUŽBENE KONTROLE NE MOGU DA SE USTUPE INTERNIM LABORATORIJAMA SUBJEKATA U POSLOVANJU HRANOM I HRANOM ZA ŽIVOTINJE.

INTERNE LABORATORIJE IZ STAVA 2. OVOG ČLANA MORAJU VRŠITI VALIDACIJU METODA ISPITIVANJA I UČESTVOVATI U EKSTERNIM PROVERAMA KVALITETA.

Ministar, odnosno ministar nadležan za poslove zdravlja propisuje bliže uslove koje moraju da ispune SLUŽBENE laboratorije za laboratorijska ispitivanja u oblasti bezbednosti hrane I HRANE ZA ŽIVOTINJE, u skladu sa nadležnostima iz člana 12. ovog zakona.

~~Za poslove laboratorijskih ispitivanja u oblasti bezbednosti hrane i hrane za životinje, kao i sprovođenje programa monitoringa iz stava 1. ovog člana konkurs se raspisuje na period od najmanje pet godina.~~

Konkurs iz stava 1. ovog člana sadrži:

1) vrste laboratorijskih analiza, ~~odnosno programa monitoringa~~ u oblasti bezbednosti hrane i hrane za životinje za koje se konkurs raspisuje;

2) period na koji se dodeljuju poslovi laboratorijskih analiza, ~~odnosno sprovođenje programa monitoringa;~~

3) ~~dokaz o ispunjenosti međunarodnih standarda u pogledu tehničke i profesionalne osposobljenosti u smislu akreditacije u skladu sa sledećim~~

standardima: EN ISO/IEC 17025 – „Opšti zahtevi za kompetentnost laboratorija za testiranje i kalibraciju”, EN 45002 – „Opšti kriterijumi za izvodljivost laboratorija za testiranje”, EN 45003 – „Akreditacioni sistem laboratorija za testiranje i akreditaciju – opšti zahtevi za operativnost i priznavanje”;

3) DOKAZ O ISPUNJENOSTI STANDARDA SRPS ISO/IEC 17025 - „OPŠTI ZAHTEVI ZA KOMPETENTNOST LABORATORIJA ZA ISPITIVANJE I LABORATORIJA ZA ETALONIRANJE”;

4) dokaz o ispunjenosti uslova u pogledu iskustva, rezultata i blagovremenosti u dosadašnjem obavljanju poslova laboratorijskih ispitivanja;

5) rok za donošenje i objavljivanje odluke o izboru;

6) način obaveštavanja o rezultatima konkursa.

Konkurs iz stava 1. ovog člana sprovodi Komisija koju obrazuje ministar, odnosno ministar nadležan za poslove zdravlja.

Odluku o izboru SLUŽBENE laboratorije za obavljanje poslova laboratorijskih ispitivanja, ~~odnosno sprovođenja programa monitoringa~~ donosi ministar, odnosno ministar nadležan za poslove zdravlja.

Rezultati konkursa objavljuju se u „Službenom glasniku Republike Srbije”.

MINISTAR, ODNOSNO MINISTAR NADLEŽAN ZA POSLOVE ZDRAVLJA UTVRĐUJE SPISAK SLUŽBENIH LABORATORIJA IZABRANIH PUTEM KONKURSA, OBJAVLJUJE GA U „SLUŽBENOM GLASNIKU REPUBLIKE SRBIJE” I DOSTAVLJA MINISTARSTVU NADLEŽNOM ZA POSLOVE KOJI SE ODOSE NA TEHNIČKE PROPISE, RADI UPISA U REGISTAR OVLAŠĆENIH TELA ZA OCENJIVANJE USAGLAŠENOSTI.

Ugovor o obavljanju ustupljenih poslova

Član 21.

Na osnovu odluke o izboru ministarstvo, odnosno ministarstvo nadležno za poslove zdravlja sa laboratorijom kojoj je dodeljeno obavljanje poslova zaključuje ugovor kojim se utvrđuju:

1) poslovi laboratorijskih ispitivanja i ~~sprovođenje programa monitoringa~~ koji su predmet ugovora;

2) odgovorno lice koje će obavljati određene poslove koji su predmet ugovora;

3) metode, način i postupak obavljanja poslova laboratorijskih ispitivanja, ~~odnosno sprovođenje programa monitoringa~~;

4) međusobna prava, obaveze i odgovornosti;

5) vreme za koje se zaključuje ugovor;

6) način finansiranja poslova za koje se zaključuje ugovor.

Jedinstvene metode, kriterijumi i smernice za obavljanje ustupljenih poslova

Član 22.

Nacionalna referentna laboratorija organizuje i uspostavlja primenu jedinstvenih metoda, kriterijume i smernice za obavljanje poslova laboratorijskih ispitivanja i ~~programa monitoringa~~ na području Republike Srbije koje obavljaju laboratorije kojima su ustupljeni poslovi.

Laboratorije iz stava 1. ovog člana dužne su da poslove laboratorijskih ispitivanja obavljaju u skladu sa jedinstvenim metodama, kriterijumima i smernicama nacionalnih referentnih laboratorija.

Zabrana

Član 25.

Zabranjeno je stavljanje u promet hrane koja nije bezbedna.

Hrana nije bezbedna, ako je štetna po zdravlje ljudi i ako nije pogodna za ishranu ljudi.

~~Hrana nije bezbedna ukoliko sadrži:~~

~~1. proizvode za zaštitu bilja, biocide ili zagađivače ili njihove metabolite ili reaktivne proizvode koji prelaze maksimalno dozvoljenu količinu ostataka, ili njihova upotreba nije odobrena ili dozvoljena;~~

~~2. supstance sa farmakološkim dejstvom ili njihove metabolite koji se ne smeju davati životinjama koje služe za proizvodnju hrane ili prekoračuju maksimalno dozvoljene količine ostataka ili nisu odobreni ili registrovani za primenu na životinjama koje služe za proizvodnju hrane ili nisu odobreni kao aditivi u hrani za životinje koje služe za proizvodnju hrane;~~

~~3. supstance sa farmakološkim dejstvom ili njihove metabolite kod lečenih životinja, a nije ispoštovan propisani period karence.~~

HRANA NIJE BEZBEDNA UKOLIKO SADRŽI:

1) SREDSTVA ZA ZAŠTITU BILJA, BIOCIDE ILI KONTAMINENTE ILI NJIHOVE METABOLITE ILI PROIZVODE RAZGRADNJE IZNAD MAKSIMALNO DOZVOLJENIH KONCENTRACIJA;

2) SREDSTVA ZA ZAŠTITU BILJA, ODNOSNO BIOCIDE ČIJA UPOTREBA NIJE ODOBRENA ILI DOZVOLJENA;

3) SUPSTANCE SA FARMAKOLOŠKIM DEJSTVOM ILI NJIHOVE METABOLITE KOJI SE NE SMEJU DAVATI ŽIVOTINJAMA KOJE SLUŽE ZA PROIZVODNJU HRANE ILI PREKORAČUJU MAKSIMALNO DOZVOLJENE KOLIČINE OSTATAKA ILI NISU ODOBRENI ILI REGISTROVANI ZA PRIMENU NA ŽIVOTINJAMA KOJE SLUŽE ZA PROIZVODNJU HRANE ILI NISU ODOBRENI KAO ADITIVI U HRANI ZA ŽIVOTINJE KOJE SLUŽE ZA PROIZVODNJU HRANE;

4) SUPSTANCE SA FARMAKOLOŠKIM DEJSTVOM ILI NJIHOVE METABOLITE KOD LEČENIH ŽIVOTINJA, A DA NIJE ISPOŠTOVAN PROPISAN PERIOD KARENCE;

5) MIKROORGANIZME, VIRUSE, PARAZITE I NJIHOVE RAZVOJNE OBLIKE KOJI PREDSTAVLJAJU OPASNOST ZA ZDRAVLJE LJUDI;

6) MATERIJE (FIZIČKE, HEMIJSKE, RADIOAKTIVNE) KOJE SAME ILI ZAJEDNO SA DRUGIM MATERIJAMA PRELAZE MAKSIMALNO DOZVOLJENE VREDNOSTI I PREDSTAVLJAJU OPASNOST PO ZDRAVLJE LJUDI.

Uslovi za utvrđivanje bezbednosti

Član 26.

Bezbednost hrane se utvrđuje na osnovu:

1) uslova u svakoj fazi proizvodnje, prerade i prometa hrane, kao i pripreme i načina konzumiranja hrane od strane potrošača, u skladu sa njenom namenom;

~~2) informacija koje su dostupne potrošaču, uključujući i podatke na deklaraciji, a koje se odnose na sprečavanje specifičnih štetnih delovanja pojedinih vrsta ili kategorija hrane na zdravlje ljudi.~~

2) INFORMACIJE KOJE SU DOSTUPNE POTROŠAČU, UKLJUČUJUĆI I MEĐUNARODNE POTVRDE (SERTIFIKATE) I OSTALA DOKUMENTA KOJA PRATE HRANU U PROMETU, KAO I PODATKE NA DEKLARACIJI, A KOJE SE ODOSE NA SPREČAVANJE SPECIFIČNIH ŠTETNIH DELOVANJA POJEDINIH VRSTA ILI KATEGORIJA HRANE NA ZDRAVLJE LJUDI.

Štetnost hrane po zdravlje ljudi se utvrđuje na osnovu:

1) mogućih neposrednih ili posrednih, kratkoročnih ili dugoročnih štetnih uticaja te hrane po zdravlje potrošača, kao i mogućih uticaja na zdravlje budućih generacija;

2) mogućih kumulativnih toksičnih delovanja;

3) posebne zdravstvene osetljivosti specifične kategorije potrošača kada je hrana namenjena toj kategoriji potrošača.

Hrana nije pogodna za ishranu ljudi, ako je ta hrana neprihvatljiva za upotrebu kojoj je namenjena, zbog kontaminacije spoljnim ili nekim drugim faktorom, kao i zbog truljenja, kvarenja ili raspadanja I ISTEKLOG ROKA TRAJANJA.

~~Ministarstvo bliže uređuje opšte i posebne uslove higijene hrane u bilo kojoj fazi proizvodnje, prerade i prometa; uslove u pogledu veterinarskog javnog zdravstva; supstance sa farmakološkim dejstvom ili njihove metabolite, način njihove upotrebe kao i maksimalno dozvoljene količine njihovih ostataka; monitoring živih životinja, njihovih proizvoda radi utvrđivanja prisustva ostataka i uticaja na zdravlje životinja i ljudi, kao i uslove i način postupanja sa sporednim proizvodima koji nastaju u toku postupka sa hranom.~~

~~Ministar nadležan za poslove zdravlja bliže uređuje: zdravstvenu ispravnost vode za piće, prirodne mineralne, prirodne izvorske i stene vode; zdravstvenu ispravnost dijetetskih proizvoda (dodaci ishrani, hrana za posebne prehrambene potrebe, hrana za odojčad i malu decu, hrana za posebne medicinske potrebe i dr.); zdravstvenu ispravnost predmeta i materijala koji dolaze u kontakt sa hranom; prehrambene aditive, arome, enzime i pomoćne materijale u procesu proizvodnje hrane; monitoring hrane radi utvrđivanja prisustva kontaminenata i uticaja na zdravlje; prehrambene i zdravstvene izjave koje se navode na deklaraciji hrane.~~

MINISTAR, UZ SAGLASNOST MINISTRA NADLEŽNOG ZA POSLOVE ZDRAVLJA, BLIŽE PROPISUJE OPŠTE USLOVE HIGIJENE HRANE, POSEBNE USLOVE HIGIJENE HRANE ŽIVOTINJSKOG POREKLA I MIKROBIOLOŠKE KRITERIJUME HRANE.

MINISTAR, UZ SAGLASNOST MINISTRA NADLEŽNOG ZA POSLOVE ZDRAVLJA, BLIŽE PROPISUJE MAKSIMALNE KONCENTRACIJE ODREĐENIH KONTAMINENATA U HRANI, KAO I METODE UZORKOVANJA I ISPITIVANJA HRANE RADI UTVRĐIVANJA PRISUSTVA I NIVOVA ODREĐENIH KONTAMINENATA U HRANI.

MINISTAR NADLEŽAN ZA POSLOVE ZDRAVLJA, UZ SAGLASNOST MINISTRA, BLIŽE PROPISUJE:

- 1) ZDRAVSTVENU ISPRAVNOST VODE ZA PIĆE;
- 2) ZDRAVSTVENU ISPRAVNOST I KVALITET PRIRODNE MINERALNE, PRIRODNE IZVORSKE I STENE VODE U ORIGINALNOJ AMBALAŽI;
- 3) POSTUPAK I NAČIN PRIZNAVANJA PRIRODNIH MINERALNIH I PRIRODNIH IZVORSKIH VODA;
- 4) HRANU ZA SPECIFIČNE POPULACIONE GRUPE (HRANA ZA ODOJČAD I MALU DECU, HRANA ZA POSEBNE MEDICINSKE NAMENE, ZAMENE ZA KOMPLETNU DNEVNU ISHRANU ZA OSOBE NA DIJETI ZA MRŠAVLJENJE);
- 5) DODATKE ISHRANI (DIJETETSKI SUPLEMENTI);
- 6) ZDRAVSTVENU ISPRAVNOST I KVALITET SOLI ZA ISHRANU LJUDI I PROIZVODNJU HRANE;
- 7) ZDRAVSTVENU ISPRAVNOST I BEZBEDNOST MATERIJALA I PREDMETA NAMENJENIH DA DOĐU U KONTAKT SA HRANOM;
- 8) PREHRAMBENE ADITIVE;
- 9) PREHRAMBENE AROME;
- 10) PREHRAMBENE ENZIMSKE PREPARATE;
- 11) POMOĆNA SREDSTVA U PROIZVODNJI HRANE;
- 12) NUTRITIVNE I ZDRAVSTVENE IZJAVE KOJE SE NAVODE NA DEKLARACIJI HRANE;
- 13) HRANU SA IZMENJENIM NUTRITIVNIM SASTAVOM (HRANA ZA OSOBE INTOLERANTNE NA GLUTEN, ZAMENE ZA SO ZA LJUDSKU ISHRANU, HRANA OBOGAĆENA VITAMINIMA, MINERALIMA I DRUGIM SUPSTANCAMA SA HRANLJIVIM ILI FIZIOLOŠKIM DEJSTVOM I DR.);

14) NOVO HRANU.

MINISTAR NADLEŽAN ZA POSLOVE ZDRAVLJA, UZ SAGLASNOST MINISTRA, BLIŽE PROPISUJE METODE ISPITIVANJA, DOZVOLJENE NIVOE RADIOAKTIVNOSTI, NAČINE VOĐENJA EVIDENCIJE I NAČIN IZVEŠTAVANJA, USLOVE I NAČIN FORMIRANJA STRUČNIH TELA U VEZI SA REŠAVANJEM KONKRETNIH PITANJA KOJA MOGU NASTATI PRILIKOM PRIMENE PROPISA O HRANI IZ STAVA 6. TAČ. 4) - 14) OVOG ČLANA.

MINISTAR, ODNOSNO MINISTAR NADLEŽAN ZA POSLOVE ZDRAVLJA BLIŽE PROPISUJE NAČIN IZDAVANJA MEĐUNARODNE POTVRDE (SERTIFIKATA) O BEZBEDNOSTI HRANE KOJA SE IZVOZI, IZGLED OBRASCA MEĐUNARODNE POTVRDE, KAO I EVIDENCIJU O IZDATIM POTVRDAMA.

MEĐUNARODNU POTVRDU (SERTIFIKAT) O BEZBEDNOSTI HRANE IZ STAVA 8. OVOG ČLANA KOJA SE IZVOZI IZDAJE INSPEKTOR U SKLADU SA PODELOM NADLEŽNOSTI IZ ČLANA 12. OVOG ZAKONA.

Uslovi higijene hrane u poslovanju hranom

Član 45.

Subjekti u poslovanju hranom dužni su da obezbede da su u svim fazama proizvodnje, prerade i prometa hrane koje su pod njihovom kontrolom, ispunjeni propisani uslovi u vezi sa higijenom hrane, u skladu sa ovim zakonom i drugim propisima.

Lica koja na radnim mestima u proizvodnji ili prometu hrane RUKUJU I dolaze u dodir sa hranom moraju imati osnovna znanja o higijeni hrane i o ličnoj higijeni i moraju nositi radnu odeću i obuću.

Ministar bliže propisuje uslove higijene hrane za sve subjekte u poslovanju hranom iz stava 1. ovog člana.

~~Ministar nadležan za poslove zdravlja bliže propisuje uslove higijene hrane za subjekte koji se bave proizvodnjom, preradom i prometom dijetetskih proizvoda, dečije hrane zamene za majčino mleko, dijetetskih suplemenata i soli za ishranu ljudi i proizvodnju aditiva, aroma, enzimskih preparata neživotinjskog porekla i pomoćnih sredstava neživotinjskog porekla, nove hrane, kao i vode za piće u originalnoj ambalaži (stona voda, mineralna voda i izvorska voda), vode za javno snabdevanje stanovništva vodom za piće, kao i način i program za sticanje osnovnih znanja o higijeni hrane i ličnoj higijeni i radnoj odeći i obući, u skladu sa članom 12. ovog zakona.~~

MINISTAR, ODNOSNO MINISTAR NADLEŽAN ZA POSLOVE ZDRAVLJA U OKVIRU SVOJE NADLEŽNOSTI BLIŽE PROPISUJE NAČIN, POSTUPAK I METODE SPROVOĐENJA SLUŽBENE KONTROLE, SISTEM ODOBRAVANJA I SERTIFIKACIJE, NAČIN PREGLEDA, NAČIN UZIMANJA UZORAKA, ELEMENTE ZA ODREĐIVANJE ROKOVA ZA SPROVOĐENJE SLUŽBENE KONTROLE, KAO I IZVEŠTAVANJE O SPROVEDENIM SLUŽBENIM KONTROLAMA.

~~Ministar, odnosno ministar nadležan za poslove zdravlja u okviru svoje nadležnosti, bliže propisuje uslove za sprovođenje službene kontrole, način obavljanja službene kontrole, način pregleda, kao i rokove za njihovo sprovođenje.~~

Izuzetak u poslovanju hranom

Član 46.

~~Izuzetno od odredbe člana 45. stav 1. ovog zakona, propisani uslovi u vezi sa higijenom hrane ne odnose se na direktno snabdevanje potrošača primarnim proizvodima u malim količinama.~~

~~Ministar bliže propisuje male količine primarnih proizvoda koje služe za snabdevanje potrošača, kao i područje za obavljanje te delatnosti.~~

~~Član 49.~~

~~Izuzetno od odredbe člana 47. ovog zakona, ministar, odnosno ministar nadležan za poslove zdravlja može propisati odstupanja koja se odnose na male subjekte u poslovanju hranom, radi olakšanja njihovog poslovanja, imajući u vidu bitne faktore rizika, ako takva odstupanja ne utiču na ostvarivanje ciljeva ovog zakona.~~

~~Odstupanje iz stava 1. ovog člana može se propisati u slučaju primene tradicionalnih metoda u određenim fazama proizvodnje i prometa hrane, kao i kod subjekata u poslovanju hranom koji se nalaze u područjima u kojima postoje posebna geografska ograničenja.~~

~~Odstupanje od odredbe stava 1. ovog člana može da se odnosi na izgradnju, uređenje i opremanje objekata u poslovanju hranom.~~

ČLAN 49.

IZUZETNO OD ODREĐABA ČL. 45. I 47. OVOG ZAKONA PROPISANI USLOVI U VEZI SA HIGIJENOM HRANE NE ODOSE SE NA DIREKTNO SNABDEVANJE POTROŠAČA PRIMARNIM PROIZVODIMA U MALIM KOLIČINAMA.

MINISTAR, ODNOSNO MINISTAR NADLEŽAN ZA POSLOVE ZDRAVLJA BLIŽE PROPISUJE ISKLJUČENJA, PRILAGOĐAVANJA ILI ODSUPANJA OD ZAHTEVA O HIGIJENI HRANE IZ ČL. 45. I 47. OVOG ZAKONA ZA PROIZVODNJU I PROMET HRANE ŽIVOTINJSKOG POREKLA, ODNOSNO ZA HRANU BILJNOG POREKLA, I TO ZA OBJEKTE:

- 1) U KOJIMA SE PROIZVODE MALE KOLIČINE HRANE;
- 2) U KOJIMA SE PRIMENJUJU TRADICIONALNE METODE U ODREĐENIM FAZAMA PROIZVODNJE, PRERADE I PROMETA HRANE (STARI ZANATI I SL.);
- 3) U KOJIMA SE POSLUJE HRANOM SA TRADICIONALNIM KARAKTERISTIKAMA;
- 4) KOJI SE NALAZE U PODRUČJIMA U KOJIMA POSTOJE POSEBNA GEOGRAFSKA OGRANIČENJA.

ISKLJUČENJA, PRILAGOĐAVANJA ILI ODSUPANJA IZ STAVA 2. OVOG ČLANA MOGU DA SE ODOSE NA IZGRADNJU, UREĐENJE I OPREMANJE OBJEKATA U POSLOVANJU HRANOM, KAO I NA OLAKŠICE U PRIMENI SISTEMA SAMOKONTROLE U OBJEKTIMA U KOJIMA SE PROIZVODE MALE KOLIČINE HRANE, UZIMAJUĆI U OBZIR ODGOVARAJUĆE FAKTORE RIZIKA I AKO TAKVA ODSUPANJA NE UTIČU NA OSTVARIVANJE CILJEVA OVOG ZAKONA.

MINISTAR BLIŽE PROPISUJE MALE KOLIČINE PRIMARNIH PROIZVODA KOJE SLUŽE ZA SNABDEVANJE POTROŠAČA, KAO I PODRUČJE ZA OBAVLJANJE TE DELATNOSTI.

MINISTAR, ODNOSNO MINISTAR NADLEŽAN ZA POSLOVE ZDRAVLJA BLIŽE PROPISUJE USLOVE ZA STAVLJANJE U PROMET MALIH KOLIČINA HRANE, KOJE SE KOLIČINE HRANE SMATRAJU MALIM KOLIČINAMA, VRSTU HRANE, MESTO ODNOSNO PODRUČJE NA KOME MALE KOLIČINE HRANE MOGU DA SE STAVE U PROMET, KAO I OBRAZAC POTVRDE U ZAVISNOSTI OD VRSTE HRANE KOJA SE STAVLJA U PROMET I SADRŽINU EVIDENCIJE.

Uslovi higijene hrane za životinje u poslovanju hranom za životinje

Član 50.

Subjekti u poslovanju hranom za životinje dužni su da obezbede da su u svim fazama proizvodnje, prerade i prometa hrane za životinje koje su pod njihovom kontrolom, ispunjeni propisani uslovi u vezi sa higijenom hrane za životinje, u skladu sa ovim zakonom i drugim propisima.

PROIZVODI, ADITIVI I DODACI NAMENJENI ZA HRANU ZA ŽIVOTINJE NE SMEJU DA SADRŽE NEPOŽELJNE SUPSTANCE KOJE MOGU UGROZITI ZDRAVLJE ŽIVOTINJA ILI, ZBOG NJIHOVOG PRISUSTVA U HRANI ŽIVOTINJSKOG POREKLA, ZDRAVLJE LJUDI ILI ŽIVOTNU SREDINU.

IZUZETNO OD STAVA 2. OVOG ČLANA, PROIZVODI, ADITIVI I DODACI (SUPLEMENTI) NAMENJENI ZA HRANU ZA ŽIVOTINJE MOGU DA SADRŽE NEPOŽELJNE SUPSTANCE POD PROPISANIM USLOVIMA U SKLADU SA OVIM ZAKONOM.

MINISTAR BLIŽE PROPISUJE USLOVE POD KOJIMA PROIZVODI I ADITIVI NAMENJENI ZA HRANU ZA ŽIVOTINJE MOGU DA SADRŽE NEPOŽELJNE SUPSTANCE.

MINISTAR BLIŽE PROPISUJE USLOVE ZA PROIZVODNJU, ODOBRAVANJE, UPOTREBU, DEKLARISANJE, OZNAČAVANJE, PAKOVANJE I PROMET ADITIVA NAMENJENIH ZA HRANU ZA ŽIVOTINJE.

MINISTAR BLIŽE PROPISUJE USLOVE ZA DEKLARISANJE, OZNAČAVANJE, PREDSTAVLJANJE, PAKOVANJE, PROMET, UPOTREBU I OGLAŠAVANJE HRANE ZA ŽIVOTINJE.

MINISTAR BLIŽE PROPISUJE USLOVE ZA PROIZVODNJU, DEKLARISANJE, OZNAČAVANJE, PREDSTAVLJANJE, PAKOVANJE, PROMET I UPOTREBU DODATAKA HRANI ZA ŽIVOTINJE.

Kvalitet hrane

Član 55.

Subjekti u poslovanju hranom dužni su da obezbede u svim fazama proizvodnje, prerade i prometa koji su pod njihovom kontrolom, ispunjenost propisanih uslova za kvalitet, a za hranu za koju nisu propisani uslovi za kvalitet ispunjenost uslova bezbednosti hrane.

~~Ministar bliže propisuje uslove u pogledu kvaliteta hrane, i to za:~~

~~1) klasifikaciju, kategorizaciju i naziv proizvoda;~~

~~2) fizička, hemijska, fizičko-hemijska i senzorska svojstva, kao i sastav~~

~~hrane;~~

~~3) fizička, hemijska, fizičko-hemijska i senzorska svojstva sirovina, kao i vrstu i količinu sirovina, dodataka i drugih supstanci koje se upotrebljavaju u proizvodnji i preradi hrane;~~

~~4) metode uzimanja uzoraka i ispitivanje kvaliteta hrane;~~

~~5) izdavanje ovlašćenja ocenjivačima senzorskih svojstava hrane za određene proizvode;~~

~~6) elemente bitnih tehnoloških postupaka koji se primenjuju u proizvodnji i preradi hrane;~~

~~7) pakovanje i deklarisanje;~~

~~8) dodatne zahteve za označavanje hrane.~~

~~Ministar bliže propisuje uslove, način proizvodnje i stavljanja hrane u promet za hranu za koju nisu propisani uslovi za kvalitet.~~

MINISTAR, ODNOSNO MINISTAR NADLEŽAN ZA POSLOVE ZDRAVLJA U SKLADU SA PODELOM NADLEŽNOSTI IZ ČLANA 12. OVOG ZAKONA BLIŽE PROPISUJE USLOVE U POGLEDU KVALITETA HRANE, I TO ZA:

1) KLASIFIKACIJU, KATEGORIZACIJU I NAZIV PROIZVODA;

2) FIZIČKA, HEMIJSKA, FIZIČKO-HEMIJSKA I SENZORSKA SVOJSTVA, KAO I SASTAV HRANE;

3) FIZIČKA, HEMIJSKA, FIZIČKO-HEMIJSKA I SENZORSKA SVOJSTVA SIROVINA, KAO I VRSTU I KOLIČINU SIROVINA, DODATAKA I DRUGIH SUPSTANCI KOJE SE UPOTREBLJAVAJU U PROIZVODNJI I PRERADI HRANE;

4) METODE UZIMANJA UZORAKA I ISPITIVANJE KVALITETA HRANE;

5) IZDAVANJE OVLAŠĆENJA OCENJIVAČIMA SENZORSKIH SVOJSTAVA HRANE ZA ODREĐENE PROIZVODE;

6) ELEMENTE BITNIH TEHNOLOŠKIH POSTUPAKA KOJI SE PRIMENJUJU U PROIZVODNJI I PRERADI HRANE;

7) PAKOVANJE I DEKLARISANJE;

8) DODATNE ZAHTEVE ZA OZNAČAVANJE HRANE.

MINISTAR, ODNOSNO MINISTAR NADLEŽAN ZA POSLOVE ZDRAVLJA, U SKLADU SA PODELOM NADLEŽNOSTI IZ ČLANA 12. OVOG ZAKONA, BLIŽE PROPISUJE USLOVE I NAČIN PROIZVODNJE I STAVLJANJE U PROMET HRANE ZA KOJU NISU PROPISANI USLOVI ZA KVALITET.

~~XI OSTALA HRANA~~

~~XI. NOVA HRANA~~

~~Pojam ostale hrane~~

~~Član 58.~~

~~Ostala hrana jeste nova hrana, genetski modifikovana hrana i genetski modifikovana hrana za životinje.~~

ČLAN 58.

NOVA HRANA JESTE HRANA KOJA SE NIJE U ZNAČAJNOJ MERI KORISTILA U ISHRANI LJUDI, A PRIPADA JEDNOJ OD SLEDEĆIH KATEGORIJA:

1) HRANA SA NOVOM ILI NAMERNO IZMENJENOM MOLEKULSKOM STRUKTUROM;

2) HRANA KOJA SE SASTOJI ILI JE IZOLOVANA IZ MIKROORGANIZAMA, GLJIVA ILI ALGI;

3) HRANA KOJA JE PROIZVEDENA ILI SE SASTOJI OD SUPSTANCI MINERALNOG POREKLA ILI JE IZ NJIH IZOLOVANA;

4) HRANA KOJA SE SASTOJI ILI JE PROIZVEDENA OD BILJAKA I ŽIVOTINJA ILI NJIHOVIH DELOVA ILI JE IZ NJIH IZOLOVANA, OSIM HRANE DOBIJENE TRADICIONALNIM NAČINIMA RAZMNOŽAVANJA ILI UZGOJA ZA KOJE JE POZNATO DA SE MOGU BEZBEDNO KONZUMIRATI;

5) HRANA DOBIJENA PROIZVODNIM POSTUPKOM KOJI SE DO SADA NIJE KORISTIO, A IZAZIVA ZNATNE PROMENE U SASTAVU ILI STRUKTURI HRANE, ŠTO UTIČE NA NJENU PREHRAMBENU VREDNOST, METABOLIZAM ILI NIVO NEPOŽELJNIH SUPSTANCI ZA ISHRANU LJUDI;

6) HRANA KOJA SE SASTOJI ILI JE PROIZVEDENA OD KULTURA ĆELIJA ILI TKIVA DOBIJENIH OD ŽIVOTINJA, BILJAKA, MIKROORGANIZAMA, GLJIVA ILI ALGI ILI JE IZ NJIH IZOLOVANA;

7) HRANA KOJA SE SASTOJI OD SINTETIZOVANIH NANOMATERIJALA;

8) VITAMINI, MINERALI I DRUGE SUPSTANCE KOJE SE UPOTREBLJAVAJU U SKLADU SA PROPISIMA KOJI UREĐUJU OBLAST DODATAKA ISHRANI, DODAVANJE VITAMINA, MINERALA I DRUGIH SUPSTANCI HRANI, HRANE ZA ODOJČAD I MALU DECU, HRANE ZA POSEBNE MEDICINSKE NAMENE I HRANI NAMENJENOJ ZAMENI ZA CELODNEVNU ISHRANU ZA OSOBE NA DIJETI ZA MRŠAVLJENJE UKOLIKO SU DOBIJENI PROIZVODNIM POSTUPKOM KOJI SE DO SADA NIJE KORISTIO, A IZAZIVA ZNATNE PROMENE U SASTAVU ILI STRUKTURI HRANE ŠTO UTIČE NA NJENU PREHRAMBENU VREDNOST, METABOLIZAM ILI NIVO NEPOŽELJNIH SUPSTANCI ILI SADRŽE SINTETIZOVANE NANOMATERIJALE ILI SE OD NJIH SASTOJE.

NOVA HRANA IZ STAVA 1. OVOG ČLANA NE SME DA:

1) PREDSTAVLJA OPASNOST ZA ZDRAVLJE POTROŠAČA;

2) STVARA ZABLUDU KOD POTROŠAČA;

3) SE RAZLIKUJE OD HRANE KOJU BI PO SVOJOJ NAMENI TREBALO DA ZAMENI, U MERI KOJA DOVODI U PITANJE NJENU PREHRAMBENU VREDNOST.

NOVA HRANA NE UKLJUČUJE PREHRAMBENE ADITIVE, PREHRAMBENE AROME, PREHRAMBENE ENZIMSKE PREPARATE, POMOĆNA SREDSTAVA U PROIZVODNJI (RASTVARAČI ZA EKSTRAKCIJU) HRANE I GENETIČKI MODIFIKOVANU HRANU, KOJI SU ODOBRENI ZA UPOTREBU U HRANI I HRANI ZA ŽIVOTINJE, U SKLADU SA POSEBNIM PROPISIMA.

1. Nova hrana

~~Član 59.~~

~~Nova hrana jeste hrana ili sastojci hrane koji se do sada nisu koristili u ishrani, a obuhvataju sledeće kategorije hrane:~~

~~1) hrana i sastojci hrane sa novom ili namerno izmenjenom primarnom molekulskom strukturom;~~

~~2) hrana i sastojci hrane koji se sastoje ili su izolovani iz mikroorganizama, gljiva ili algi;~~

~~3) hrana i sastojci hrane koji se sastoje ili su izolovani iz biljaka i sastojci hrane izolovani iz životinja, osim hrane i sastojaka hrane dobijenih tradicionalnim načinima razmnožavanja ili uzgoja za koje je poznato da se mogu bezbedno konzumirati;~~

~~4) hrana i sastojci hrane dobijeni tehnološkim proizvodnim postupkom koji se do sada nije koristio, a izaziva znatne promene u sastavu ili strukturi hrane ili sastojaka hrane, što utiče na njihovu prehrambenu vrednost, metabolizam ili nivo neprihvatljivih supstanci za ishranu ljudi.~~

~~Nova hrana iz stava 1. ovog člana ne sme da:~~

~~1) predstavlja opasnost za zdravlje potrošača;~~

~~2) stvara zabludu kod potrošača;~~

~~3) se razlikuje od hrane ili sastojaka hrane koju bi po svojoj nameni trebalo da zameni, u meri koja dovodi u pitanje njenu prehrambenu vrednost.~~

~~Nova hrana ne uključuje prehrambene aditive, arome, enzimske preparate i hranu dobijenu genetskom modifikacijom, koji su odobreni za upotrebu u hrani i hrani za životinje, u skladu sa posebnim propisima.~~

~~Ministar nadležan za poslove zdravlja bliže propisuje uslove stavljanja u promet nove hrane.~~

2. Genetski modifikovana hrana i genetski modifikovana hrana za životinje

~~Član 60.~~

~~Genetski modifikovana hrana i genetski modifikovana hrana za životinje jeste:~~

~~1) genetski modifikovani organizmi koji se koriste kao hrana i hrana za životinje;~~

~~2) hrana i hrana za životinje koja sadrži ili se sastoji od genetski modifikovanih organizama;~~

~~3) hrana i hrana za životinje proizvedena ili koja sadrži sastojke proizvedene od genetski modifikovanih organizama.~~

~~Hrana i hrana za životinje iz stava 1. ovog člana ne sme da:~~

~~1) ima štetan uticaj na zdravlje ljudi, zdravlje životinja ili životnu sredinu;~~

~~2) stvara zabludu kod potrošača;~~

~~3) se razlikuje od hrane i hrane za životinje, odnosno sastojaka hrane i hrane za životinje koju bi po svojoj nameni trebalo da zameni, u meri koja dovodi u pitanje njenu prehrambenu vrednost.~~

~~Ministar bliže propisuje uslove stavljanja u promet genetski modifikovane hrane i genetski modifikovane hrane za životinje.~~

~~3. Stavljanje u promet nove hrane, genetski modifikovane hrane i genetski modifikovane hrane za životinje~~

~~Član 61.~~

~~Za prvo stavljanje u promet nove hrane, genetski modifikovane hrane i genetski modifikovane hrane za životinje na teritoriji Republike Srbije, ili se takva hrana nađe u prometu subjekt u poslovanju hranom, odnosno hranom za životinje mora imati dozvolu, u skladu sa odredbama ovog zakona i posebnih propisa.~~

~~Dozvolu iz stava 1. ovog člana za novu hranu rešenjem izdaje ministar nadležan za poslove zdravlja, a na osnovu prethodno pribavljenog naučnog mišljenja Stručnog saveta, u skladu sa propisom koji se odnosi na uslove za stavljanje u promet nove hrane.~~

~~Dozvolu iz stava 1. ovog člana za genetski modifikovanu hranu i genetski modifikovanu hranu za životinje rešenjem izdaje ministar, a na osnovu prethodno pribavljenog naučnog mišljenja Stručnog saveta, u skladu sa propisom koji se odnosi na uslove za stavljanje u promet genetski modifikovane hrane i genetski modifikovane hrane za životinje.~~

~~Rešenje iz st. 2. i 3. ovog člana je konačno i protiv njega se može pokrenuti upravni spor.~~

STAVLJANJE U PROMET NOVE HRANE

ČLAN 61.

KADA SE NOVA HRANA STAVLJA U PROMET PRVI PUT NA TERITORIJI REPUBLIKE SRBIJE, ILI AKO SE TAKVA HRANA NAĐE U PROMETU, SUBJEKT U POSLOVANJU HRANOM MORA IMATI DOZVOLU, U SKLADU SA ODREDBAMA OVOG ZAKONA I POSEBNIH PROPISA.

DOZVOLU IZ STAVA 1. OVOG ČLANA ZA NOVU HRANU REŠENJEM IZDAJE MINISTAR NADLEŽAN ZA POSLOVE ZDRAVLJA, A NA OSNOVU PRETHODNO PRIBAVLJENOG MIŠLJENJA STRUČNOG SAVETA, U SKLADU SA PROPISOM KOJI SE ODNOSI NA USLOVE ZA STAVLJANJE U PROMET NOVE HRANE.

REŠENJE IZ STAVA 2. OVOG ČLANA JE KONAČNO I PROTIV NJEGA SE MOŽE POKRENUTI UPRAVNI SPOR.

MINISTARSTVO NADLEŽNO ZA POSLOVE ZDRAVLJA VODI EVIDENCIJU IZDATIH DOZVOLA ZA STAVLJANJE U PROMET NOVE HRANE.

~~4. Evidencija izdatih dozvola~~

~~Član 62.~~

~~Ministarstvo, odnosno ministarstvo nadležno za poslove zdravlja vodi evidenciju izdatih dozvola za stavljanje u promet nove hrane, odnosno genetski modifikovane hrane i genetski modifikovane hrane za životinje, u skladu sa svojom nadležnošću.~~

~~5. Slodljivost i označavanje nove hrane, genetski modifikovane hrane i genetski modifikovane hrane za životinje~~

~~Član 63.~~

~~Pri stavljanju u promet genetski modifikovane hrane i genetski modifikovane hrane za životinje, uključujući i količine u rasutom stanju, subjekt u poslovanju takvom hranom ili hranom za životinje dužan je da subjektu koji prima tu hranu ili hranu za životinje, u pisanom obliku dostavi sledeće podatke:~~

~~1) da je u pitanju genetski modifikovana hrana i genetski modifikovana hrana za životinje;~~

~~2) o jedinstvenoj identifikacijskoj oznaci, u skladu sa međunarodnim standardom.~~

~~Genetski modifikovana hrana, genetski modifikovana hrana za životinje i nova hrana koja se stavlja u promet mora na deklaraciji, pored opštih zahteva za deklarisanje i označavanje iz člana 30. ovog zakona, da sadrži i dodatne podatke o tim svojstvima.~~

~~Ministar bliže propisuje uslove koji se odnose na sledljivost, odnosno posebno označavanje genetski modifikovane hrane i genetski modifikovane hrane za životinje.~~

~~Ministar nadležan za poslove zdravlja bliže propisuje uslove koji se odnose na sledljivost, odnosno na označavanje nove hrane.~~

OZNAČAVANJE NOVE HRANE

ČLAN 63.

NOVA HRANA KOJA SE STAVLJA U PROMET MORA NA DEKLARACIJI, PORED OPŠTIH ZAHTEVA ZA DEKLARISANJE I OZNAČAVANJE IZ ČLANA 30. OVOG ZAKONA, DA SADRŽI I DODATNE PODATKE O SVOJSTVIMA NOVE HRANE.

Oznaka hrane

Član 64.

Hrana može da nosi oznaku: tradicionalnog naziva, imena porekla, geografskog porekla, kao i naziv "proizvod starog zanata", KAO I DRUGE NACIONALNE ŠEME KVALITETA, ako ispunjava uslove u skladu sa posebnim propisima.

Dodatni podaci u deklarisanju i označavanju hrane

Član 65.

Hrana koja nosi oznaku: tradicionalnog naziva, imena porekla, geografskog porekla i naziv "proizvod starog zanata", KAO I DRUGE NACIONALNE ŠEME KVALITETA, pored opštih zahteva za deklarisanje i označavanje iz člana 30. ovog zakona, mora da sadrži i dodatne podatke iz člana 64. ovog zakona.

Odredbe člana 64. i stava 1. ovog člana ne odnose se na jaka alkoholna pića, aromatizirana pića i vina.

Ministar propisuje oblik i sadržinu oznake: tradicionalnog naziva, imena porekla i geografskog porekla.

VLADA PROPISUJE USLOVE, NAČIN I POSTUPAK OZNAČAVANJA POLJOPRIVREDNIH I PREHRAMBENIH PROIZVODA NACIONALNOM OZNAKOM VIŠEG KVALITETA „SRPSKI KVALITET“, KONTROLU USAGLAŠENOSTI KVALITETA I POSEBNIH SVOJSTAVA PROIZVODA U POSTUPKU OZNAČAVANJA NACIONALNOM OZNAKOM VIŠEG KVALITETA „SRPSKI KVALITET“, IZGLED NACIONALNE OZNAKE VIŠEG KVALITETA „SRPSKI KVALITET“, KAO I NAČIN VOĐENJA EVIDENCIJE O OZNAČAVANJU PROIZVODA NACIONALNOM OZNAKOM VIŠEG KVALITETA „SRPSKI KVALITET“ I PRAVU KORIŠĆENJA TE OZNAKE.

Planovi službene kontrole i monitoring bezbednosti hrane i hrane za životinje

Član 69.

Radi zaštite bezbednosti hrane i hrane za životinje ministar, odnosno ministar nadležan za poslove zdravlja donosi planski dokument koji sadrži strukturu i

organizaciju sistema kontrole hrane i hrane za životinje, ciljeve, prioritete kontrola, način, rokove i sredstva vršenja službenih kontrola, koordinaciju između nadležnih organa odgovornih za vršenje službenih kontrola u oblasti bezbednosti hrane i hrane za životinje.

~~Mere sistemske kontrole mikrobioloških, hemijskih i bioloških kontaminanata u hrani i hrani za životinje u svim fazama proizvodnje, prerade i prometa (u daljem tekstu: monitoring bezbednosti hrane), uslove i način sprovođenja monitoringa, metode kontrole, uslove i način uzimanja i čuvanja uzoraka, vođenje evidencije o uzorcima i metode laboratorijskih analiza za određene mikrobiološke, hemijske i biološke kontaminante bliže propisuje ministar, odnosno ministar nadležan za poslove zdravlja, u skladu sa podelom nadležnosti iz člana 12. ovog zakona.~~

Ministar, odnosno ministar nadležan za poslove zdravlja donosi program monitoringa bezbednosti hrane, odnosno hrane za životinje, kao i način i postupak službene kontrole, u skladu sa podelom nadležnosti iz člana 12. ovog zakona.

Program monitoringa iz ~~stava 3.~~ STAVA 2. ovog člana sadrži naročito: potrebna sredstva za finansiranje programa; mere koje će se preduzeti u slučaju prisustva mikrobioloških, hemijskih i bioloških kontaminanata; strukturu organa i organizacija za sprovođenje programa i druge parametre od značaja za sprovođenje programa.

Program monitoringa iz ~~stava 3.~~ STAVA 2. ovog člana donosi se do kraja tekuće za narednu godinu.

Sredstva za sprovođenje programa obezbeđuju se u budžetu Republike Srbije.

Uzorkovanje i analiza

Član 70.

~~Uzimanje uzoraka i metode analize koje se koriste kod posebne kontrole moraju da budu u skladu sa odredbama posebnog propisa koji donosi ministar, odnosno ministar nadležan za poslove zdravlja.~~

~~Subjekti u poslovanju hranom ili hranom za životinje čiji su proizvodi predmet uzimanja uzoraka i analize moraju da imaju pravo na dodatno stručno mišljenje (superanaliza) koje ne odlaže preduzimanje hitnih mera u slučaju iznenadne opasnosti.~~

~~Prilikom uzimanja uzoraka hrane ili hrane za životinje subjekt u poslovanju hranom ili hranom za životinje je dužan da nadležnom inspektoru stavi besplatno na raspolaganje potrebne količine uzoraka radi laboratorijskog ispitivanja.~~

~~Sa uzorcima se mora postupati i moraju se označiti na propisan način tako da je osigurana njihova celovitost i podobnost za predviđene analize.~~

~~Troškove analize i superanalize svih uzoraka snosi stranka od koje je uzorak uzet, ako se u konačnom postupku utvrdi da ne odgovara propisanim svojstvima. Ako uzorak odgovara propisanim svojstvima troškovi laboratorijskih analiza i superanaliza padaju na teret sredstava predviđenih budžetom Republike Srbije.~~

UZORKOVANJE I ISPITIVANJE

ČLAN 70.

PRILIKOM UZIMANJA UZORAKA HRANE ILI HRANE ZA ŽIVOTINJE SUBJEKT U POSLOVANJU HRANOM ILI HRANOM ZA ŽIVOTINJE JE DUŽAN DA NADLEŽNOM INSPEKTORU STAVI BESPLATNO NA RASPOLAGANJE POTREBNE KOLIČINE UZORAKA RADI LABORATORIJSKOG ISPITIVANJA.

SUBJEKTI U POSLOVANJU HRANOM ILI HRANOM ZA ŽIVOTINJE ČIJI SU PROIZVODI PREDMET UZIMANJA UZORAKA I ISPITIVANJA IMAJU PRAVO NA DODATNO STRUČNO MIŠLJENJE (SUPERANALIZA) KOJE NE ODLAŽE PREDUZIMANJE HITNIH MERA U SLUČAJU IZNENADNE OPASNOSTI.

MINISTAR, ODNOSNO MINISTAR NADLEŽAN ZA POSLOVE ZDRAVLJA U SKLADU SA PODELOM NADLEŽNOSTI IZ ČLANA 12. OVOG ZAKONA, BLIŽE PROPISUJE METODE UZORKOVANJA I ISPITIVANJA HRANE I HRANE ZA ŽIVOTINJE U POSTUPKU SLUŽBENE KONTROLE.

Naknade

Član 71.

~~Subjekti u poslovanju hranom i hranom za životinje plaćaju naknadu za laboratorijske analize uzoraka uzetih tokom službenih kontrola, kao i za izvršene službene kontrole u slučaju kada je rezultat analize nepovoljan, osim kada je to ovim zakonom drukčije propisano.~~

~~Sredstva ostvarena od naknade iz stava 1. ovog člana prihod su Republike Srbije i vode se na posebnom računu u budžetu Republike.~~

~~Visinu naknade iz stava 1. ovog člana utvrđuje Vlada.~~

TAKSE

ČLAN 71.

SUBJEKTI U POSLOVANJU HRANOM I HRANOM ZA ŽIVOTINJE PLAĆAJU TAKSU ZA IZVRŠENE SLUŽBENE KONTROLE U SKLADU SA OVIM ZAKONOM I POSEBNIM PROPISIMA.

IZUZETNO OD STAVA 1. OVOG ČLANA TAKSA ZA IZVRŠENU SLUŽBENU KONTROLU NE NAPLAĆUJE SE AKO SE SLUŽBENA KONTROLA VRŠI KOD SUBJEKATA U POSLOVANJU HRANOM PO ZAHTEVU TREĆEG LICA.

SREDSTVA OSTVARENA OD TAKSI IZ STAVA 1. OVOG ČLANA UPLAĆUJU SE NA ODGOVARAJUĆI RAČUN ZA UPLATU JAVNIH PRIHODA BUDŽETA REPUBLIKE SRBIJE.

~~Prava i dužnosti veterinarskog, fitosanitarnog, poljoprivrednog i sanitarnog inspektora~~

Član 73.

~~U vršenju poslova inspeksijskog nadzora veterinarski inspektor, pored ovlašćenja utvrđenih zakonom kojim je uređen inspeksijski nadzor veterinarskog inspektora, odnosno u skladu sa podelom nadležnosti iz člana 12. ovog zakona ima pravo i dužnost da:~~

~~1) kontroliše da li svi subjekti i organi na koje se zakon odnosi preduzimaju mere u oblasti bezbednosti hrane i hrane za životinje u skladu sa ovim zakonom;~~

~~2) proverava da li su subjekti u oblasti bezbednosti hrane i hrane za životinje upisani u Centralni registar objekata iz člana 15. stav 1. ovog zakona;~~

~~3) proverava da li je pravno lice, preduzetnik, odnosno fizičko lice otpočelo da obavlja delatnost pre upisa u Centralni registar, odnosno u registar utvrđen posebnim propisom iz člana 15. stav 8. ovog zakona;~~

~~4) proverava da li su laboratorije i nacionalne laboratorije akreditovane i ovlašćene u skladu sa čl. 18. i 20. ovog zakona;~~

~~5) kontroliše bezbednost hrane u prometu iz člana 25. stav 1. ovog zakona;~~

~~6) kontroliše uslove u svakoj fazi proizvodnje, prerade i prometa hrane, kao i pripreme hrane u skladu sa njenom namenom (član 26. stav 1. tačka 1);~~

~~7) kontroliše dostupnost informacija potrošaču, kao i podatke na deklaraciji koji se odnose na sprečavanje specifičnih štetnih delovanja pojedinih vrsta ili kategorija hrane na zdravlje ljudi (član 26. stav 1. tačka 2);~~

~~8) kontroliše preduzimanje naređenih mera u slučaju osnovane sumnje, ograničenja ili zabrane i povlačenja te hrane iz prometa do otklanjanja sumnje na njenu bezbednost (član 27. stav 1);~~

~~9) kontroliše preduzimanje naređenih mera u slučaju kada se utvrdi da hrana nije bezbedna, ograničenja ili zabrane i povlačenja te hrane iz prometa u skladu sa zakonom (član 27. stav 2);~~

~~10) kontroliše bezbednost hrane za životinje u prometu iz člana 28. stav 1. ovog zakona;~~

~~11) kontroliše bezbednost hrane za životinje kojom se hrane životinje, koje služe za proizvodnju hrane (član 28. stav 2);~~

~~12) kontroliše uslove za bezbednost hrane za životinje, u skladu sa ovim zakonom i posebnim propisom o hrani za životinje (član 28. stav 4);~~

~~13) kontroliše preduzimanje naređenih mera u slučaju osnovane sumnje, ograničenja ili zabrane i povlačenja hrane za životinje iz prometa do otklanjanja sumnje na njenu bezbednost (član 29. stav 1);~~

~~14) kontroliše preduzimanje naređenih mera u slučaju kada se utvrdi da hrana za životinje nije bezbedna, ograničenja ili zabrane i povlačenja te hrane iz prometa, u skladu sa ovim zakonom i drugim posebnim propisima (član 29. stav 2);~~

~~15) kontroliše preduzimanje mera u skladu sa članom 29. stav 3. ovog zakona;~~

~~16) kontroliše da li je hrana i hrana za životinje koja se stavlja u promet označena, deklarirana, oglašena i izložena, u skladu sa ovim zakonom i drugim posebnim propisima (član 30. stav 1);~~

~~17) kontroliše da li je označavanje, deklarisanje, oglašavanje i izlaganje hrane ili hrane za životinje izvršeno, u skladu sa ovim zakonom i na način koji ne dovodi potrošača u zabludu (član 30. stav 2);~~

~~18) kontroliše da li je subjekt u poslovanju hranom obezbedio uslove u svim fazama proizvodnje i prometa hrane i hrane za životinje, u skladu sa ovim zakonom i drugim posebnim propisima (član 31);~~

~~19) kontroliše da li je subjekt u poslovanju hranom ili hranom za životinje u svim fazama proizvodnje, prerade i distribucije obezbedio sledljivost (član 32. stav 1);~~

~~20) kontroliše da li je subjekt u poslovanju hranom ili hranom za životinje uspostavio kontrolne sisteme za identifikaciju svakog subjekta od kog nabavlja i koga snabdeva hranom, hranom za životinje, životinjama koje služe za proizvodnju hrane ili bilo koju supstancu koja se ugrađuje ili se očekuje da će biti ugrađena u tu hranu ili hranu za životinje (član 32. stav 2);~~

~~21) kontroliše da li subjekt u poslovanju hranom ili hranom za životinje ima uspostavljen sistem i procedure koje obezbeđuju dostupnost podataka o sledljivosti (član 32. stav 3);~~

~~22) kontroliše da li je subjekt u poslovanju hranom pokrenuo postupak za povlačenje hrane iz prometa za koju se osnovano sumnja ili utvrdi da je u bilo kojoj fazi proizvodnje ili prometa nastala povreda propisanih uslova bezbednosti hrane, odnosno da li je o tome obavestio ministarstvo nadležno za poslove zdravlja (član 33. stav 1);~~

~~23) kontroliše da li je subjekt u poslovanju hranom koja je došla do potrošača na efikasan i precizan način informisao potrošača o razlogu povlačenja hrane i da li je ako je to neophodno zahtevao od potrošača povraćaj hrane koja mu je isporučena (član 33. stav 2);~~

~~24) kontroliše da li je subjekt u poslovanju hranom odgovoran za promet na malo i distribuciju hrane pokrenuo postupak za povlačenje predmetne hrane iz prometa na osnovu informacije o povredi propisanih uslova (član 33. stav 3);~~

~~25) kontroliše da li je subjekt u poslovanju hranom pružio informacije o sledljivosti hrane i da li saraduje u aktivnostima koje preduzimaju subjekti u proizvodnji i prometu kao i Ministarstvo, odnosno ministarstvo nadležno za poslove zdravlja (član 33. stav 4);~~

~~26) kontroliše da li je subjekt u poslovanju hranom postupio u skladu sa članom 33. stav 5. ovog zakona i o tome obavestio Ministarstvo, odnosno ministarstvo nadležno za poslove zdravlja;~~

~~27) kontroliše da li je subjekt u poslovanju hranom za životinje pokrenuo postupak za povlačenje hrane za životinje iz prometa za koju se osnovano sumnja ili utvrdi da je u bilo kojoj fazi proizvodnje ili prometa nastala povreda propisanih uslova bezbednosti hrane, odnosno da li je o tome obavestio Ministarstvo (član 34. stav 1);~~

~~28) kontroliše da li je proizvodna partija, serija ili pošiljka hrane za životinje koja ne zadovoljava uslove bezbednosti hrane za životinje uništena, odnosno da li je sa tom hranom postupljeno u skladu sa članom 34. stav 2. ovog zakona;~~

~~29) kontroliše da li je subjekt u poslovanju hranom za životinje koja je došla do vlasnika ili držaoca životinje na efikasan i precizan način informisao vlasnika ili držaoca životinje o razlogu povlačenja hrane za životinje i da li je ako je to neophodno zahtevao od vlasnika ili držaoca životinje povraćaj hrane za životinje koja mu je isporučena (član 34. stav 3);~~

~~30) kontroliše da li je subjekt u poslovanju hranom za životinje odgovoran za promet na malo i distribuciju hrane za životinje pokrenuo postupak za povlačenje predmetne hrane iz prometa na osnovu informacije o povredi propisanih uslova (član 34. stav 4);~~

~~31) kontroliše da li je subjekt u poslovanju hranom za životinje pružio informacije o sledljivosti hrane za životinje i da li saraduje u aktivnostima koje preduzimaju subjekti u proizvodnji i prometu, kao i Ministarstvo (član 34. stav 5);~~

~~32) kontroliše da li je subjekt u poslovanju hranom za životinje postupio u skladu sa članom 34. stav 6. ovog zakona i o tome obavestio Ministarstvo;~~

~~33) kontroliše da li su propisane mere za bezbednost hrane i hrane za životinje prilagođene karakterističnim područjima koje mogu da utiču na bezbednost hrane i hrane za životinje, odnosno da li postupa u skladu sa članom 36. stav 2. ovog zakona;~~

~~34) kontroliše da li hrana ili hrana za životinje koja se uvozi radi stavljanja u promet u Republiku Srbiju ispunjava uslove u skladu s propisima o hrani ili uslove koje je Republika Srbija priznala kao istovetne (član 37. stav 1);~~

~~35) kontroliše da li su podaci koji se odnose na rizik po zdravlje čiji su uzrok hrana ili hrana za životinje dostupni svim učesnicima u sistemu brzog obaveštavanja i uzbunjivanja, kao i javnosti (član 40);~~

~~36) kontroliše da li su svi učesnici u sistemu brzog obaveštavanja i uzbunjivanja u okviru svoje nadležnosti obavestili Ministarstvo, odnosno ministarstvo nadležno za poslove zdravlja o pojavi rizika (član 41. stav 2);~~

~~37) kontroliše da li je subjekt u poslovanju hranom obezbedio u svim fazama proizvodnje i prometa hrane ispunjenost propisanih uslova u vezi sa higijenom hrane (član 45. stav 1);~~

~~38) kontroliše da li lica na radnim mestima u proizvodnji ili prometu hrane koja dolaze u dodir sa hranom imaju osnovna znanja o higijeni hrane i o ličnoj higijeni, odnosno da li nose radnu odeću i obuću (član 45. stav 2);~~

~~39) kontroliše da li su subjekti u poslovanju hranom uspostavili sistem za osiguranje bezbednosti hrane u svim fazama proizvodnje, prerade i prometa hrane, osim na nivou primarne proizvodnje u skladu sa principima dobre proizvođačke i higijenske prakse i HACCP (član 47. stav 1);~~

~~40) kontroliše da li subjekt u poslovanju hranom koristi uputstvo za dobru proizvođačku i higijensku praksu i primenu HACPP (član 48. stav 1);~~

~~41) kontroliše da li subjekt u poslovanju hranom ima u stalnom radnom odnosu odgovorno lice za sprovođenje dobre proizvođačke i higijenske prakse i primenu HACCP (član 48. stav 2);~~

~~42) kontroliše da li je subjekt u poslovanju hranom za životinje obezbedio u svim fazama proizvodnje, prerade i prometa hrane za životinje ispunjenost propisanih uslova u vezi sa higijenom hrane za životinje (član 50);~~

~~43) kontroliše da li su subjekti u poslovanju hranom za životinje uspostavili sistem za osiguranje bezbednosti hrane za životinje u svim fazama proizvodnje, prerade i prometa hrane za životinje, osim na nivou primarne proizvodnje i prevoza u skladu sa principima dobre proizvođačke i higijenske prakse i HACCP (član 52. stav 1);~~

~~44) kontroliše da li subjekt u poslovanju hranom za životinje koristi uputstvo za dobru proizvođačku i higijensku praksu i primenu HACCP (član 53. stav 1);~~

~~45) proverava da li subjekt u poslovanju hranom za životinje ima u stalnom radnom odnosu odgovorno lice za sprovođenje dobre proizvođačke i higijenske prakse i primenu HACCP (član 53. stav 2);~~

~~46) kontroliše da li je subjekt u poslovanju hranom obezbedio u svim fazama proizvodnje, prerade i prometa ispunjenost uslova za kvalitet a za hranu za koju nisu propisani uslovi za kvalitet da li ispunjava uslove o bezbednosti hrane (član 55. stav 1);~~

~~47) kontroliše da li je subjekt u poslovanju hranom za životinje obezbedio u svim fazama proizvodnje, prerade i prometa ispunjenost uslova za kvalitet, a za hranu za životinje za koju nisu propisani uslovi za kvalitet da li ispunjava uslove o bezbednosti hrane (član 56. stav 1);~~

~~48) kontroliše da li hrana za životinje kojom se hrane životinje zadovoljava propisane uslove za kvalitet (član 57. stav 1);~~

~~49) kontroliše da li subjekt u poslovanju hranom za životinje za stavljanje prvi put u promet genetski modifikovane hrane za životinje ima dozvolu, u skladu sa ovim zakonom i drugim posebnim propisima (član 61. stav 1);~~

~~50) kontroliše da li subjekt u poslovanju genetski modifikovanom hranom za životinje pri stavljanju u promet takve hrane dostavlja subjektu koji prima takvu hranu podatke u pisanom obliku u skladu sa članom 63. stav 1. ovog zakona;~~

~~51) kontroliše da li genetski modifikovana hrana za životinje koja je stavljena u promet na deklaraciji, pored opštih zahteva i označavanja iz člana 30. ovog zakona sadrži i dodatne podatke o tim svojstvima (član 63. stav 2);~~

~~52) kontroliše da li hrana koja nosi oznaku tradicionalnog naziva, imena porekla, geografskog porekla i naziv "proizvod starog zanata" ispunjava uslove, u skladu sa posebnim propisima (član 64);~~

~~53) kontroliše da li hrana koja nosi oznaku tradicionalnog naziva, imena porekla, geografskog porekla i naziv "proizvod starog zanata" pored opštih zahteva za deklarisanje i označavanje iz člana 30. ovog zakona sadrži i dodatne podatke iz člana 64. ovog zakona (član 65. stav 1);~~

~~54) kontroliše izvršavanje mera po ovom zakonu.~~

U vršenju poslova inspeksijskog nadzora fitosanitarni inspektor, pored ovlašćenja utvrđenih zakonom kojim je uređen inspeksijski nadzor fitosanitarnog inspektora, odnosno u skladu sa podelom nadležnosti iz člana 12. ovog zakona ima pravo i dužnost da:

~~1) kontroliše da li svi subjekti i organi na koje se zakon odnosi preduzimaju mere u oblasti bezbednosti hrane u skladu sa ovim zakonom;~~

~~2) proverava da li su subjekti u oblasti bezbednosti hrane upisani u Centralni registar objekata iz člana 15. stav 1. ovog zakona;~~

~~3) proverava da li je pravno lice, preduzetnik, odnosno fizičko lice otpočelo da obavlja delatnost pre upisa u Centralni registar, odnosno u registar utvrđen posebnim propisom iz člana 15. stav 8. ovog zakona;~~

~~4) proverava da li su laboratorije i nacionalne laboratorije akreditovane i ovlašćene u skladu sa čl. 18. i 20. ovog zakona;~~

5) kontroliše bezbednost hrane u prometu iz člana 25. stav 1. ovog zakona;

6) kontroliše uslove u fazi primarne proizvodnje i prometa hrane, kao i pripreme hrane u skladu sa njenom namenom (član 26. stav 1. tačka 1);

7) kontroliše dostupnost informacija potrošaču, kao i podatke na deklaraciji koji se odnose na sprečavanje specifičnih štetnih delovanja pojedinih vrsta ili kategorija hrane na zdravlje ljudi (član 26. stav 1. tačka 2);

8) kontroliše preduzimanje naređenih mera u slučaju osnovane sumnje, ograničenja ili zabrane i povlačenja te hrane iz prometa do otklanjanja sumnje na njenu bezbednost (član 27. stav 1);

9) kontroliše preduzimanje naređenih mera u slučaju kada se utvrdi da hrana nije bezbedna, ograničenja ili zabrane i povlačenja te hrane iz prometa u skladu sa zakonom (član 27. stav 2);

10) kontroliše da li je hrana koja se stavlja u promet označena, deklarirana, oglašena i izložena, u skladu sa ovim zakonom i drugim posebnim propisima (član 30. stav 1);

11) kontroliše da li je označavanje, deklarisanje, oglašavanje i izlaganje hrane izvršeno u skladu sa ovim zakonom i na način koji ne dovodi potrošača u zabludu (član 30. stav 2);

12) kontroliše da li je subjekt u poslovanju hranom obezbedio uslove u fazi proizvodnje i prometa hrane, u skladu sa ovim zakonom i drugim posebnim propisima (član 31);

13) kontroliše da li je subjekt u poslovanju hranom u fazi primarne proizvodnje i distribucije obezbedio sledljivost (član 32. stav 1);

14) kontroliše da li je subjekt u poslovanju hranom uspostavio kontrolne sisteme za identifikaciju primarnog proizvođača snabdevanja hranom životinjama koje služe za proizvodnju hrane ili bilo koju supstancu koja se ugrađuje ili se očekuje da će biti ugrađena u tu hranu ili hranu za životinje (član 32. stav 2);

15) kontroliše da li subjekt u poslovanju hranom u primarnoj proizvodnji ima uspostavljen sistem i procedure koje obezbeđuju dostupnost podataka o sledljivosti (član 32. stav 3);

16) kontroliše da li je subjekt u poslovanju hranom pokrenuo postupak za povlačenje hrane iz prometa za koju se osnovano sumnja ili utvrdi da je u fazi proizvodnje ili prometa nastala povreda propisanih uslova bezbednosti hrane, odnosno da li je o tome obavestio ministarstvo nadležno za poslove zdravlja (član 33. stav 1);

17) kontroliše da li je subjekt u poslovanju hranom koja je došla do potrošača na efikasan i precizan način informisao potrošača o razlogu povlačenja hrane i da li je ako je to neophodno zahtevao od potrošača povraćaj hrane koja mu je isporučena (član 33. stav 2);

18) kontroliše da li je subjekt u poslovanju hranom pružio informacije o sledljivosti hrane i da li saraduje u aktivnostima koje preduzimaju subjekti u primarnoj proizvodnji i prometu kao i Ministarstvo, odnosno ministarstvo nadležno za poslove zdravlja (član 33. stav 4);

19) kontroliše da li je subjekt u poslovanju hranom postupio u skladu sa članom 33. stav 5. ovog zakona i o tome obavestio Ministarstvo, odnosno ministarstvo nadležno za poslove zdravlja;

20) kontroliše da li su podaci koji se odnose na rizik po zdravlje čiji su uzrok hrana dostupni svim učesnicima u sistemu brzog obaveštavanja i uzbunjivanja, kao i javnosti (član 40);

21) kontroliše da li su svi učesnici u sistemu brzog obaveštavanja i uzbunjivanja u okviru svoje nadležnosti obavestili Ministarstvo, odnosno ministarstvo nadležno za poslove zdravlja o pojavi rizika (član 41. stav 2);

~~22) kontroliše da li je subjekt u poslovanju hranom obezbedio u fazi primarne proizvodnje i prometa hrane ispunjenost propisanih uslova u vezi sa higijenom hrane (član 45. stav 1);~~

~~23) kontroliše da li subjekt u poslovanju hranom koristi uputstvo za dobru proizvođačku i higijensku praksu (član 48. stav 1);~~

~~24) kontroliše da li subjekt u poslovanju hranom ima u stalnom radnom odnosu odgovorno lice za sprovođenje dobre proizvođačke i higijenske prakse (član 48. stav 2);~~

~~25) kontroliše da li je biljna i mešovita hrana koja se stavlja u promet označena, oglašena i izložena, u skladu sa ovim zakonom i drugim posebnim propisima (član 30. stav 1);~~

~~26) kontroliše da li je subjekt u poslovanju hranom biljnog porekla obezbedio u fazi proizvodnje i prometa ispunjenost uslova za kvalitet, a za hranu za koju nisu propisani uslovi za kvalitet da li ispunjava uslove o bezbednosti hrane (član 55. stav 1);~~

~~27) kontroliše da li subjekt u poslovanju genetski modifikovanom hranom biljnog porekla za stavljanje prvi put u promet genetski modifikovane hrane biljnog porekla ima dozvolu, u skladu sa ovim zakonom i drugim posebnim propisima (član 61. stav 1);~~

~~28) kontroliše izvršavanje mera po ovom zakonu.~~

~~U vršenju poslova inspeksijskog nadzora poljoprivredni inspektor, pored ovlašćenja utvrđenih zakonom kojim je uređen inspeksijski nadzor poljoprivrednog inspektora, odnosno u skladu sa podelom nadležnosti iz člana 12. ovog zakona ima pravo i dužnost da:~~

~~1) kontroliše da li svi subjekti i organi na koje se zakon odnosi preduzimaju mere u oblasti bezbednosti hrane i hrane za životinje u skladu sa ovim zakonom;~~

~~2) proverava da li su subjekti u oblasti bezbednosti hrane i hrane za životinje upisani u Centralni registar objekata iz člana 15. stav 1. ovog zakona;~~

~~3) proverava da li je pravno lice, preduzetnik, odnosno fizičko lice otpočelo da obavlja delatnost pre upisa u Centralni registar, odnosno u registar utvrđen posebnim propisom iz člana 15. stav 8. ovog zakona;~~

~~4) proverava da li su laboratorije i nacionalne laboratorije akreditovane i ovlašćene u skladu sa čl. 18. i 20. ovog zakona;~~

~~5) kontroliše uslove u fazi proizvodnje hrane biljnog porekla i prometa na veliko, kao i pripreme hrane u skladu sa njenom namenom (član 32. stav 1. tačka 1);~~

~~6) kontroliše bezbednost hrane za životinje biljnog porekla koje služe za ishranu iz člana 28. stav 2. ovog zakona;~~

~~7) kontroliše uslove u fazi proizvodnje hrane za životinje biljnog porekla, u skladu sa ovim zakonom i posebnim propisom o hrani za životinje (član 28. stav 4);~~

~~8) kontroliše da li je biljna i mešovita hrana koja se stavlja u promet označena, oglašena i izložena, u skladu sa ovim zakonom i drugim posebnim propisima (član 30. stav 1);~~

~~9) kontroliše da li je subjekt u poslovanju hranom obezbedio uslove u fazi proizvodnje hrane i hrane za životinje biljnog porekla, u skladu sa ovim zakonom i drugim posebnim propisima (član 31);~~

~~10) kontroliše da li je subjekt u poslovanju hranom ili hranom za životinje biljnog porekla u fazi proizvodnje, prerade i distribucije obezbedio sledljivost (član 32. stav 1);~~

~~11) kontroliše da li je subjekt u poslovanju hranom ili hranom za životinje uspostavio kontrolne sisteme za identifikaciju snabdevanja hranom i hranom za životinje biljnog porekla ili bilo koju supstancu koja se ugrađuje ili se očekuje da će biti ugrađena u tu hranu ili hranu za životinje (član 32. stav 2);~~

~~12) kontroliše da li subjekt u poslovanju hranom ili hranom za životinje biljnog porekla ima uspostavljen sistem i procedure koje obezbeđuju dostupnost podataka o sledljivosti (član 32. stav 3);~~

~~13) kontroliše da li je subjekt u poslovanju hranom biljnog porekla pružio informacije o sledljivosti hrane i da li saraduje u aktivnostima koje preduzimaju subjekti u proizvodnji i prometu, kao i Ministarstvo, odnosno ministarstvo nadležno za poslove zdravlja (član 33. stav 4);~~

~~14) kontroliše da li je subjekt u poslovanju hranom biljnog porekla postupio u skladu sa članom 33. stav 5. ovog zakona i o tome obavestio Ministarstvo, odnosno ministarstvo nadležno za poslove zdravlja;~~

~~15) kontroliše da li je subjekt u poslovanju hranom za životinje biljnog porekla pokrenuo postupak za povlačenje hrane za životinje iz prometa za koju se osnovano sumnja ili utvrdi da je u fazi proizvodnje ili prometa nastala povreda propisanih uslova bezbednosti hrane, odnosno da li je o tome obavestio Ministarstvo (član 34. stav 1);~~

~~16) kontroliše da li je proizvodna partija, serija ili pošiljka hrane za životinje biljnog porekla koja ne zadovoljava uslove bezbednosti hrane za životinje uništena, odnosno da li je sa tom hranom postupljeno u skladu sa članom 34. stav 2. ovog zakona;~~

~~17) kontroliše da li je subjekt u poslovanju hranom za životinje biljnog porekla koja je došla do vlasnika ili držaoca životinje na efikasan i precizan način informisao vlasnika ili držaoca životinje o razlogu povlačenja hrane za životinje i da li je ako je to neophodno zahtevao od vlasnika ili držaoca životinje povraćaj hrane za životinje koja mu je isporučena (član 34. stav 3);~~

~~18) kontroliše da li je subjekt u poslovanju hranom za životinje biljnog porekla pružio informacije o sledljivosti hrane za životinje i da li saraduje u aktivnostima koje preduzimaju subjekti u proizvodnji i prometu, kao i Ministarstvo (član 34. stav 5);~~

~~19) kontroliše da li je subjekt u poslovanju hranom za životinje biljnog porekla postupio u skladu sa članom 34. stav 6. ovog zakona i o tome obavestio Ministarstvo;~~

~~20) kontroliše da li su podaci koji se odnose na rizik po zdravlje čiji su uzrok hrana ili hrana za životinje biljnog porekla dostupni svim učesnicima u sistemu brzog obaveštavanja i uzbunjivanja, kao i javnosti (član 40);~~

~~21) kontroliše da li su svi učesnici u sistemu brzog obaveštavanja i uzbunjivanja u okviru svoje nadležnosti obavestili Ministarstvo, odnosno ministarstvo nadležno za poslove zdravlja o pojavi rizika (član 41. stav 2);~~

~~22) kontroliše da li je subjekt u poslovanju hranom biljnog porekla obezbedio u fazi proizvodnje, prerade i prometa hrane ispunjenost propisanih uslova u vezi sa higijenom hrane (član 45. stav 1);~~

~~23) kontroliše da li su subjekti u poslovanju hranom biljnog porekla uspostavili sistem za osiguranje bezbednosti hrane u fazi proizvodnje, prerade i prometa hrane, osim na nivou primarne proizvodnje, u skladu sa principima dobre proizvođačke i higijenske prakse i HACCP (član 47. stav 1);~~

~~24) kontroliše da li subjekt u poslovanju hranom biljnog porekla koristi uputstvo za dobru proizvođačku i higijensku praksu i primenu HACCP (član 48. stav 1);~~

~~25) kontroliše da li subjekt u poslovanju hranom ima u stalnom radnom odnosu odgovorno lice za sprovođenje dobre proizvođačke i higijenske prakse i primenu HACCP (član 48. stav 2);~~

~~26) kontroliše da li je subjekt u poslovanju hranom za životinje obezbedio u fazi proizvodnje, prerade i prometa hrane za životinje biljnog porekla ispunjenost propisanih uslova u vezi sa higijenom hrane za životinje (član 50);~~

~~27) kontroliše da li su subjekti u poslovanju hranom za životinje biljnog porekla uspostavili sistem za osiguranje bezbednosti hrane za životinje u fazi~~

proizvodnje i prometa hrane za životinje, osim na nivou primarne proizvodnje i prevoza u skladu sa principima dobre proizvođačke i higijenske prakse i HACCP (član 52. stav 1);

28) kontroliše da li subjekt u poslovanju hranom za životinje biljnog porekla koristi uputstvo za dobru proizvođačku i higijensku praksu i primenu HACCP (član 53. stav 1);

29) kontroliše da li subjekt u poslovanju hranom za životinje biljnog porekla ima u stalnom radnom odnosu odgovorno lice za sprovođenje dobre proizvođačke i higijenske prakse i primenu HACCP (član 53. stav 2);

30) kontroliše da li je subjekt u poslovanju hranom biljnog porekla obezbedio u fazi proizvodnje, prerade i prometa ispunjenost uslova za kvalitet, a za hranu za koju nisu propisani uslovi za kvalitet da li ispunjava uslove o bezbednosti hrane (član 55. stav 1);

31) kontroliše da li je subjekt u poslovanju hranom za životinje biljnog porekla obezbedio u fazi proizvodnje i prometa ispunjenost uslova za kvalitet, a za hranu za životinje za koju nisu propisani uslovi za kvalitet da li ispunjava uslove o bezbednosti hrane (član 56. stav 1);

32) kontroliše da li hrana za životinje biljnog porekla kojom se hrane životinje zadovoljava propisane uslove za kvalitet (član 57. stav 1);

33) kontroliše da li hrana koja nosi oznaku tradicionalnog naziva, imena porekla, geografskog porekla i naziv "proizvod starog zanata" ispunjava uslove u skladu sa posebnim propisima (član 64);

34) kontroliše da li hrana koja nosi oznaku tradicionalnog naziva, imena porekla, geografskog porekla i naziv "proizvod starog zanata" pored opštih zahteva za deklarisanje i označavanje iz člana 30. ovog zakona sadrži i dodatne podatke iz člana 64. ovog zakona (član 65. stav 1);

35) kontroliše izvršavanje mera po ovom zakonu.

U vršenju poslova inspekcijuskog nadzora sanitarni inspektor, pored ovlašćenja utvrđenih zakonom kojim je uređen inspekcijuski nadzor sanitarnog inspektora, odnosno u skladu sa podelom nadležnosti iz člana 12. ovog zakona ima pravo i dužnost da:

1) kontroliše da li svi subjekti i organi na koje se zakon odnosi preduzimaju mere u oblasti bezbednosti hrane, u skladu sa ovim zakonom;

2) proverava da li su laboratorije i nacionalne laboratorije akreditovane i ovlašćene u skladu sa čl. 18. i 20. ovog zakona;

3) kontroliše bezbednost hrane u prometu iz člana 25. stav 1. ovog zakona;

4) kontroliše uslove u svakoj fazi proizvodnje, prerade i prometa hrane, kao i pripreme hrane u skladu sa njenom namenom (član 26. stav 1. tačka 1);

5) kontroliše dostupnost informacija potrošaču kao i podatke na deklaraciji koji se odnose na sprečavanje specifičnih štetnih delovanja pojedinih vrsta ili kategorija hrane na zdravlje ljudi (član 26. stav 1. tačka 2);

6) kontroliše preduzimanje naređenih mera u slučaju osnovane sumnje, ograničenja ili zabrane i povlačenja te hrane iz prometa do otklanjanja sumnje na njenu bezbednost (član 27. stav 1);

7) kontroliše preduzimanje naređenih mera u slučaju kada se utvrdi da hrana nije bezbedna, ograničenja ili zabrane i povlačenja te hrane iz prometa u skladu sa zakonom (član 27. stav 2);

8) kontroliše da li je hrana koja se stavlja u promet označena, deklarirana, oglašena i izložena, u skladu sa ovim zakonom i drugim posebnim propisima (član 30. stav 1);

9) kontroliše da li je označavanje, deklarisanje, oglašavanje i izlaganje hrane izvršeno, u skladu sa ovim zakonom i na način koji ne dovodi potrošača u zabludu (član 30. stav 2);

~~10) kontroliše da li je subjekt u poslovanju hranom obezbedio uslove u svim fazama proizvodnje, prerade i prometa hrane, u skladu sa ovim zakonom i drugim posebnim propisima (član 31);~~

~~11) kontroliše da li je subjekt u poslovanju hranom u fazi proizvodnje, prerade i distribucije obezbedio sledljivost (član 32. stav 1);~~

~~12) kontroliše da li je subjekt u poslovanju hranom uspostavio kontrolne sisteme za identifikaciju snabdevanja hranom ili bilo koju supstancu koja se ugrađuje ili se očekuje da će biti ugrađena u tu hranu (član 32. stav 2);~~

~~13) kontroliše da li subjekt u poslovanju hranom ima uspostavljen sistem i procedure koje obezbeđuju dostupnost podataka o sledljivosti (član 32. stav 3);~~

~~14) kontroliše da li je subjekt u poslovanju hranom pokrenuo postupak za povlačenje hrane iz prometa za koju se osnovano sumnja ili utvrdi da je u bilo kojoj fazi proizvodnje, prerade ili prometa nastala povreda propisanih uslova bezbednosti hrane, odnosno da li je o tome obavestio Ministarstvo, odnosno ministarstvo nadležno za poslove zdravlja (član 33. stav 1);~~

~~15) kontroliše da li je subjekt u poslovanju hranom koja je došla do potrošača na efikasan i precizan način informisao potrošača o razlogu povlačenja hrane i da li je ako je to neophodno zahtevao od potrošača povraćaj hrane koja mu je isporučena (član 33. stav 2);~~

~~16) kontroliše da li je subjekt u poslovanju hranom odgovoran za promet na malo i distribuciju hrane pokrenuo postupak za povlačenje predmetne hrane iz prometa na osnovu informacije o povredi propisanih uslova (član 33. stav 3);~~

~~17) kontroliše da li je subjekt u poslovanju hranom pružio informacije o sledljivosti hrane i da li saraduje na aktivnostima koje preduzimaju subjekti u proizvodnji i prometu, kao i Ministarstvo, odnosno ministarstvo nadležno za poslove zdravlja (član 33. stav 4);~~

~~18) kontroliše da li je subjekt u poslovanju hranom postupio u skladu sa članom 33. stav 5. ovog zakona i o tome obavestio Ministarstvo, odnosno ministarstvo nadležno za poslove zdravlja;~~

~~19) kontroliše da li su propisane mere za bezbednost hrane prilagođene karakterističnim područjima koje mogu da utiču na bezbednost hrane, odnosno da li postupa u skladu sa članom 36. stav 2. ovog zakona;~~

~~20) kontroliše da li su podaci koji se odnose na rizik po zdravlje čiji su uzrok hrana dostupni svim učesnicima u sistemu brzog obaveštavanja i uzbunjivanja, kao i javnosti (član 40. stav 1);~~

~~21) kontroliše da li su svi učesnici u sistemu brzog obaveštavanja i uzbunjivanja u okviru svoje nadležnosti obavestili Ministarstvo, odnosno ministarstvo nadležno za poslove zdravlja o pojavi rizika (član 41. stav 2);~~

~~22) kontroliše da li je subjekt u poslovanju hranom obezbedio u svim fazama proizvodnje i prometa hrane ispunjenost propisanih uslova u vezi sa higijenom hrane (član 45. stav 1);~~

~~23) kontroliše da li lica na radnim mestima u proizvodnji ili prometu hrane koja dolaze u dodir sa hranom imaju osnovna znanja o higijeni hrane i o ličnoj higijeni, odnosno da li nose radnu odeću i obuću (član 45. stav 2);~~

~~24) kontroliše da li su subjekti u poslovanju hranom uspostavili sistem za osiguranje bezbednosti hrane u svim fazama proizvodnje i prometa hrane, osim na nivou primarne proizvodnje u skladu sa principima dobre proizvođačke i higijenske prakse i HACCP (član 47. stav 1);~~

~~25) kontroliše da li subjekt u poslovanju hranom koristi uputstvo za dobru proizvođačku i higijensku praksu i primenu HACCP (član 48. stav 1);~~

~~26) kontroliše da li subjekt u poslovanju hranom ima u stalnom radnom odnosu odgovorno lice za sprovođenje dobre proizvođačke i higijenske prakse i primenu HACCP (član 48. stav 2);~~

~~27) kontroliše da li je subjekt u poslovanju hranom obezbedio u fazi proizvodnje i prometa ispunjenost uslova, a za hranu za koju nisu propisani uslovi za kvalitet da li ispunjava uslove o bezbednosti hrane (član 55. stav 1);~~

~~28) kontroliše da li subjekt u poslovanju novom hranom za stavljanje prvi put u promet te hrane ima dozvolu (član 61. stav 1);~~

~~29) kontroliše da li hrana koja nosi oznaku tradicionalnog naziva, imena porekla, geografskog porekla i naziv "proizvod starog zanata" ispunjava uslove u skladu sa posebnim propisima (član 64);~~

~~30) kontroliše da li hrana koja nosi oznaku tradicionalnog naziva, imena porekla, geografskog porekla i naziv "proizvod starog zanata" pored opštih zahteva za deklarisanje i označavanje iz člana 30. ovog zakona sadrži i dodatne podatke iz člana 64. ovog zakona (član 65. stav 1);~~

~~31) kontroliše izvršavanje mera po ovom zakonu.~~

PRAVA I DUŽNOSTI NADLEŽNOG INSPEKTORA

ČLAN 73.

U SPROVOĐENJU SLUŽBENIH KONTROLA NADLEŽNI INSPEKTOR MINISTARSTVA IMA PRAVO I DUŽNOST DA:

1) KONTROLIŠE DA LI SVI SUBJEKTI I ORGANI NA KOJE SE ZAKON ODNOSI PREDUZIMAJU MERE U OBLASTI BEZBEDNOSTI HRANE I HRANE ZA ŽIVOTINJE U SKLADU SA OVIM ZAKONOM;

2) PROVERAVA DA LI SU SUBJEKTI U OBLASTI BEZBEDNOSTI HRANE I HRANE ZA ŽIVOTINJE UPISANI U CENTRALNI REGISTAR OBJEKATA IZ ČLANA 15. STAV 1. OVOG ZAKONA;

3) PROVERAVA DA LI JE PRAVNO LICE, PREDUZETNIK, ODNOSNO FIZIČKO LICE OTPOČELO DA OBAVLJA DELATNOST PRE UPISA U CENTRALNI REGISTAR, ODNOSNO U REGISTAR UTVRĐEN POSEBNIM PROPISOM IZ ČLANA 15. STAV 8. OVOG ZAKONA;

4) PROVERAVA DA LI SU LABORATORIJE I NACIONALNE LABORATORIJE AKREDITOVANE I OVLAŠĆENE U SKLADU SA ČL. 18, 19A I 20. OVOG ZAKONA;

5) KONTROLIŠE BEZBEDNOST HRANE U PROMETU IZ ČLANA 25. STAV 1. OVOG ZAKONA;

6) KONTROLIŠE USLOVE U SVAKOJ FAZI PROIZVODNJE, PRERADE I PROMETA HRANE, KAO I PRIPREME HRANE U SKLADU SA NJENOM NAMENOM (ČLAN 26. STAV 1. TAČKA 1);

7) KONTROLIŠE DOSTUPNOST INFORMACIJA POTROŠAČU, UKLJUČUJUĆI I MEĐUNARODNE POTVRDE (SERTIFIKATE) I OSTALA DOKUMENTA KOJA PRATE HRANU U PROMETU, KAO I PODATKE NA DEKLARACIJI KOJI SE ODOSE NA SPREČAVANJE SPECIFIČNIH ŠTETNIH DELOVANJA POJEDINIHR VRSTA ILI KATEGORIJA HRANE NA ZDRAVLJE LJUDI (ČLAN 26. STAV 1. TAČKA 2);

8) KONTROLIŠE PREDUZIMANJE NAREĐENIH MERA U SLUČAJU OSNOVANE SUMNJE, OGRANIČENJA ILI ZABRANE I POVLAČENJA TE HRANE IZ PROMETA DO OTKLANJANJA SUMNJE NA NJENU BEZBEDNOST (ČLAN 27. STAV 1);

9) KONTROLIŠE PREDUZIMANJE NAREĐENIH MERA U SLUČAJU KADA SE UTVRDI DA HRANA NIJE BEZBEDNA, OGRANIČENJA ILI ZABRANE I POVLAČENJA TE HRANE IZ PROMETA U SKLADU SA ZAKONOM (ČLAN 27. STAV 2);

10) KONTROLIŠE BEZBEDNOST HRANE ZA ŽIVOTINJE U PROMETU IZ ČLANA 28. STAV 1. OVOG ZAKONA;

11) KONTROLIŠE BEZBEDNOST HRANE ZA ŽIVOTINJE KOJOM SE HRANE ŽIVOTINJE, KOJE SLUŽE ZA PROIZVODNJU HRANE (ČLAN 28. STAV 2);

12) KONTROLIŠE USLOVE ZA BEZBEDNOST HRANE ZA ŽIVOTINJE, U SKLADU SA OVIM ZAKONOM I POSEBNIM PROPISOM O HRANI ZA ŽIVOTINJE (ČLAN 28. STAV 4);

13) KONTROLIŠE PREDUZIMANJE NAREĐENIH MERA U SLUČAJU OSNOVANE SUMNJE, OGRANIČENJA ILI ZABRANE I POVLAČENJA HRANE ZA ŽIVOTINJE IZ PROMETA DO OTKLANJANJA SUMNJE NA NJENU BEZBEDNOST (ČLAN 29. STAV 1);

14) KONTROLIŠE PREDUZIMANJE NAREĐENIH MERA U SLUČAJU KADA SE UTVRDI DA HRANA ZA ŽIVOTINJE NIJE BEZBEDNA, OGRANIČENJA ILI ZABRANE I POVLAČENJA TE HRANE IZ PROMETA, U SKLADU SA OVIM ZAKONOM I DRUGIM POSEBNIM PROPISIMA (ČLAN 29. STAV 2);

15) KONTROLIŠE PREDUZIMANJE MERA U SKLADU SA ČLANOM 29. STAV 3. OVOG ZAKONA;

16) KONTROLIŠE DA LI JE HRANA I HRANA ZA ŽIVOTINJE KOJA SE STAVLJA U PROMET OZNAČENA, DEKLARISANA, OGLAŠENA I IZLOŽENA, U SKLADU SA OVIM ZAKONOM I DRUGIM POSEBNIM PROPISIMA (ČLAN 30. STAV 1);

17) KONTROLIŠE DA LI JE OZNAČAVANJE, DEKLARISANJE, OGLAŠAVANJE I IZLAGANJE HRANE ILI HRANE ZA ŽIVOTINJE IZVRŠENO, U SKLADU SA OVIM ZAKONOM I NA NAČIN KOJI NE DOVODI POTROŠAČA U ZABLUDU (ČLAN 30. STAV 2);

18) KONTROLIŠE DA LI JE SUBJEKT U POSLOVANJU HRANOM OBEZBEDIO USLOVE U SVIM FAZAMA PROIZVODNJE I PROMETA HRANE I HRANE ZA ŽIVOTINJE, U SKLADU SA OVIM ZAKONOM I DRUGIM POSEBNIM PROPISIMA (ČLAN 31);

19) KONTROLIŠE DA LI JE SUBJEKT U POSLOVANJU HRANOM ILI HRANOM ZA ŽIVOTINJE U SVIM FAZAMA PROIZVODNJE, PRERADE I PROMETA OBEZBEDIO SLEDLJIVOST (ČLAN 32. STAV 1);

20) KONTROLIŠE DA LI JE SUBJEKT U POSLOVANJU HRANOM ILI HRANOM ZA ŽIVOTINJE USPOSTAVIO KONTROLNE SISTEME ZA IDENTIFIKACIJU SVAKOG SUBJEKTA OD KOG NABAVLJA I KOGA SNABDEVA HRANOM, HRANOM ZA ŽIVOTINJE, ŽIVOTINJAMA KOJE SLUŽE ZA PROIZVODNJU HRANE ILI BILO KOJU SUPSTANCU KOJA SE UGRAĐUJE ILI SE OČEKUJE DA ĆE BITI UGRAĐENA U TU HRANU ILI HRANU ZA ŽIVOTINJE (ČLAN 32. STAV 2);

21) KONTROLIŠE DA LI SUBJEKT U POSLOVANJU HRANOM ILI HRANOM ZA ŽIVOTINJE IMA USPOSTAVLJEN SISTEM I PROCEDURE KOJE OBEZBEĐUJU DOSTUPNOST PODATAKA O SLEDLJIVOSTI (ČLAN 32. STAV 3);

22) KONTROLIŠE DA LI JE SUBJEKT U POSLOVANJU HRANOM POKRENUO POSTUPAK ZA POVLAČENJE HRANE IZ PROMETA ZA KOJU SE OSNOVANO SUMNJA ILI UTVRDI DA JE U BILO KOJOJ FAZI PROIZVODNJE ILI PROMETA NASTALA POVREDA PROPISANIH USLOVA BEZBEDNOSTI HRANE, ODNOSNO DA LI JE O TOME OBAVESTIO MINISTARSTVO NADLEŽNO ZA POSLOVE ZDRAVLJA (ČLAN 33. STAV 1);

23) KONTROLIŠE DA LI JE SUBJEKT U POSLOVANJU HRANOM KOJA JE DOŠLA DO POTROŠAČA NA EFIKASAN I PRECIZAN NAČIN INFORMISAO POTROŠAČA O RAZLOGU POVLAČENJA HRANE I DA LI JE AKO JE TO NEOPHODNO ZAHTEVAO OD POTROŠAČA POVRAČAJ HRANE KOJA MU JE ISPORUČENA (ČLAN 33. STAV 2);

24) KONTROLIŠE DA LI JE SUBJEKT U POSLOVANJU HRANOM ODGOVORAN ZA PROMET NA MALO I DISTRIBUCIJU HRANE POKRENUO POSTUPAK ZA POVLAČENJE PREDMETNE HRANE IZ PROMETA NA OSNOVU INFORMACIJE O POVREDI PROPISANIH USLOVA (ČLAN 33. STAV 3);

25) KONTROLIŠE DA LI JE SUBJEKT U POSLOVANJU HRANOM PRUŽIO INFORMACIJE O SLEDLJIVOSTI HRANE I DA LI SARAĐUJE U

AKTIVNOSTIMA KOJE PREDUZIMAJU SUBJEKTI U PROIZVODNJI I PROMETU KAO I MINISTARSTVO, ODNOSNO MINISTARSTVO NADLEŽNO ZA POSLOVE ZDRAVLJA (ČLAN 33. STAV 4);

26) KONTROLIŠE DA LI JE SUBJEKT U POSLOVANJU HRANOM POSTUPIO U SKLADU SA ČLANOM 33. STAV 5. OVOG ZAKONA I O TOME OBAVESTIO MINISTARSTVO, ODNOSNO MINISTARSTVO NADLEŽNO ZA POSLOVE ZDRAVLJA;

27) KONTROLIŠE DA LI JE SUBJEKT U POSLOVANJU HRANOM ZA ŽIVOTINJE POKRENUO POSTUPAK ZA POVLAČENJE HRANE ZA ŽIVOTINJE IZ PROMETA ZA KOJU SE OSNOVANO SUMNJA ILI UTVRDI DA JE U BILO KOJOJ FAZI PROIZVODNJE ILI PROMETA NASTALA POVREDA PROPISANIH USLOVA BEZBEDNOSTI HRANE, ODNOSNO DA LI JE O TOME OBAVESTIO MINISTARSTVO (ČLAN 34. STAV 1);

28) KONTROLIŠE DA LI JE PROIZVODNA PARTIJA, SERIJA ILI POŠILJKA HRANE ZA ŽIVOTINJE KOJA NE ZADOVOLJAVA USLOVE BEZBEDNOSTI HRANE ZA ŽIVOTINJE UNIŠTENNA, ODNOSNO DA LI JE SA TOM HRANOM POSTUPLJENO U SKLADU SA ČLANOM 34. STAV 2. OVOG ZAKONA;

29) KONTROLIŠE DA LI JE SUBJEKT U POSLOVANJU HRANOM ZA ŽIVOTINJE KOJA JE DOŠLA DO VLASNIKA ILI DRŽAOCA ŽIVOTINJE NA EFIKASAN I PRECIZAN NAČIN INFORMISAO VLASNIKA ILI DRŽAOCA ŽIVOTINJE O RAZLOGU POVLAČENJA HRANE ZA ŽIVOTINJE I DA LI JE AKO JE TO NEOPHODNO ZAHTEVAO OD VLASNIKA ILI DRŽAOCA ŽIVOTINJE POVRAĆAJ HRANE ZA ŽIVOTINJE KOJA MU JE ISPORUČENA (ČLAN 34. STAV 3);

30) KONTROLIŠE DA LI JE SUBJEKT U POSLOVANJU HRANOM ZA ŽIVOTINJE ODGOVORAN ZA PROMET NA MALO I DISTRIBUCIJU HRANE ZA ŽIVOTINJE POKRENUO POSTUPAK ZA POVLAČENJE PREDMETNE HRANE IZ PROMETA NA OSNOVU INFORMACIJE O POVREDI PROPISANIH USLOVA (ČLAN 34. STAV 4);

31) KONTROLIŠE DA LI JE SUBJEKT U POSLOVANJU HRANOM ZA ŽIVOTINJE PRUŽIO INFORMACIJE O SLEDLJIVOSTI HRANE ZA ŽIVOTINJE I DA LI SARADUJE U AKTIVNOSTIMA KOJE PREDUZIMAJU SUBJEKTI U PROIZVODNJI I PROMETU, KAO I MINISTARSTVO (ČLAN 34. STAV 5);

32) KONTROLIŠE DA LI JE SUBJEKT U POSLOVANJU HRANOM ZA ŽIVOTINJE POSTUPIO U SKLADU SA ČLANOM 34. STAV 6. OVOG ZAKONA I O TOME OBAVESTIO MINISTARSTVO;

33) KONTROLIŠE DA LI SU PROPISANE MERE ZA BEZBEDNOST HRANE I HRANE ZA ŽIVOTINJE PRILAGOĐENE KARAKTERISTIČNIM PODRUČJIMA KOJE MOGU DA UTIČU NA BEZBEDNOST HRANE I HRANE ZA ŽIVOTINJE, ODNOSNO DA LI POSTUPA U SKLADU SA ČLANOM 36. STAV 2. OVOG ZAKONA;

34) KONTROLIŠE DA LI HRANA ILI HRANA ZA ŽIVOTINJE KOJA SE UVOZI RADI STAVLJANJA U PROMET U REPUBLIKU SRBIJU ISPUNJAVA USLOVE U SKLADU S PROPISIMA O HRANI ILI USLOVE KOJE JE REPUBLIKA SRBIJA PRIZNALA KAO ISTOVETNE (ČLAN 37. STAV 1);

35) KONTROLIŠE DA LI SU PODACI KOJI SE ODOSE NA RIZIK PO ZDRAVLJE ČIJI JE UZROK HRANA ILI HRANA ZA ŽIVOTINJE DOSTUPNI SVIM UČESNICIMA U SISTEMU BRZOG OBAVEŠTAVANJA I UZBUNJIVANJA, KAO I JAVNOSTI (ČLAN 40);

36) KONTROLIŠE DA LI SU SVI UČESNICI U SISTEMU BRZOG OBAVEŠTAVANJA I UZBUNJIVANJA U OKVIRU SVOJE NADLEŽNOSTI OBAVESTILI MINISTARSTVO, ODNOSNO MINISTARSTVO NADLEŽNO ZA POSLOVE ZDRAVLJA O POJAVI RIZIKA (ČLAN 41. STAV 2);

37) KONTROLIŠE DA LI JE SUBJEKT U POSLOVANJU HRANOM OBEZBEDIO U SVIM FAZAMA PROIZVODNJE I PROMETA HRANE ISPUNJENOST PROPISANIH USLOVA U VEZI SA HIGIJENOM HRANE (ČLAN 45. STAV 1);

38) KONTROLIŠE DA LI LICA NA RADNIM MESTIMA U PROIZVODNJI ILI PROMETU HRANE KOJA RUKUJU I DOLAZE U DODIR SA HRANOM IMAJU OSNOVNA ZNANJA O HIGIJENI HRANE I O LIČNOJ HIGIJENI, ODNOSNO DA LI NOSE RADNU ODEĆU I OBUĆU (ČLAN 45. STAV 2);

39) KONTROLIŠE DA LI SU SUBJEKTI U POSLOVANJU HRANOM USPOSTAVILI SISTEM ZA OSIGURANJE BEZBEDNOSTI HRANE U SVIM FAZAMA PROIZVODNJE, PRERADE I PROMETA HRANE, OSIM NA NIVOU PRIMARNE PROIZVODNJE U SKLADU SA PRINCIPIPIMA DOBRE PROIZVOĐAČKE I HIGIJENSKE PRAKSE I HACCP (ČLAN 47. STAV 1);

40) KONTROLIŠE DA LI SUBJEKT U POSLOVANJU HRANOM KORISTI UPUTSTVO ZA DOBRU PROIZVOĐAČKU I HIGIJENSKU PRAKSU I PRIMENU HACCP (ČLAN 48. STAV 1);

41) KONTROLIŠE DA LI SUBJEKT U POSLOVANJU HRANOM IMA U RADNOM ODNOSU NA NEODREĐENO VREME ODGOVORNO LICE ZA SPROVOĐENJE DOBRE PROIZVOĐAČKE I HIGIJENSKE PRAKSE I PRIMENU HACCP (ČLAN 48. STAV 2);

42) KONTROLIŠE DA LI JE SUBJEKT U POSLOVANJU HRANOM ZA ŽIVOTINJE OBEZBEDIO U SVIM FAZAMA PROIZVODNJE, PRERADE I PROMETA HRANE ZA ŽIVOTINJE ISPUNJENOST PROPISANIH USLOVA U VEZI SA HIGIJENOM HRANE ZA ŽIVOTINJE (ČLAN 50);

43) KONTROLIŠE DA LI SU SUBJEKTI U POSLOVANJU HRANOM ZA ŽIVOTINJE USPOSTAVILI SISTEM ZA OSIGURANJE BEZBEDNOSTI HRANE ZA ŽIVOTINJE U SVIM FAZAMA PROIZVODNJE, PRERADE I PROMETA HRANE ZA ŽIVOTINJE, OSIM NA NIVOU PRIMARNE PROIZVODNJE I PREVOZA U SKLADU SA PRINCIPIPIMA DOBRE PROIZVOĐAČKE I HIGIJENSKE PRAKSE I HACCP (ČLAN 52. STAV 1);

44) KONTROLIŠE DA LI SUBJEKT U POSLOVANJU HRANOM ZA ŽIVOTINJE KORISTI UPUTSTVO ZA DOBRU PROIZVOĐAČKU I HIGIJENSKU PRAKSU I PRIMENU HACCP (ČLAN 53. STAV 1);

45) PROVERAVA DA LI SUBJEKT U POSLOVANJU HRANOM ZA ŽIVOTINJE IMA U RADNOM ODNOSU NA NEODREĐENO VREME ODGOVORNO LICE ZA SPROVOĐENJE DOBRE PROIZVOĐAČKE I HIGIJENSKE PRAKSE I PRIMENU HACCP (ČLAN 53. STAV 2);

46) KONTROLIŠE DA LI JE SUBJEKT U POSLOVANJU HRANOM OBEZBEDIO U SVIM FAZAMA PROIZVODNJE, PRERADE I PROMETA ISPUNJENOST USLOVA ZA KVALITET A ZA HRANU ZA KOJU NISU PROPISANI USLOVI ZA KVALITET DA LI ISPUNJAVA USLOVE O BEZBEDNOSTI HRANE (ČLAN 55. STAV 1);

47) KONTROLIŠE DA LI JE SUBJEKT U POSLOVANJU HRANOM ZA ŽIVOTINJE OBEZBEDIO U SVIM FAZAMA PROIZVODNJE, PRERADE I PROMETA ISPUNJENOST USLOVA ZA KVALITET, A ZA HRANU ZA ŽIVOTINJE ZA KOJU NISU PROPISANI USLOVI ZA KVALITET DA LI ISPUNJAVA USLOVE O BEZBEDNOSTI HRANE (ČLAN 56. STAV 1);

48) KONTROLIŠE DA LI HRANA ZA ŽIVOTINJE KOJOM SE HRANE ŽIVOTINJE ZADOVOLJAVA PROPISANE USLOVE ZA KVALITET (ČLAN 57. STAV 1);

49) KONTROLIŠE DA LI HRANA KOJA NOSI OZNAKU TRADICIONALNOG NAZIVA, IMENA POREKLA, GEOGRAFSKOG POREKLA I NAZIV „PROIZVOD STAROG ZANATA” KAO I DRUGE NACIONALNE ŠEME KVALITETA ISPUNJAVA USLOVE, U SKLADU SA POSEBNIM PROPISIMA (ČLAN 64);

50) KONTROLIŠE DA LI HRANA KOJA NOSI OZNAKU TRADICIONALNOG NAZIVA, IMENA POREKLA, GEOGRAFSKOG POREKLA I NAZIV „PROIZVOD STAROG ZANATA” KAO I DRUGE NACIONALNE ŠEME KVALITETA PORED OPŠTIH ZAHTEVA ZA DEKLARISANJE I OZNAČAVANJE IZ

ČLANA 30. OVOG ZAKONA SADRŽI I DODATNE PODATKE IZ ČLANA 64. OVOG ZAKONA (ČLAN 65. STAV 1);

51) KONTROLIŠE IZVRŠAVANJE MERA PO OVOM ZAKONU.

U VRŠENJU POSLOVA INSPEKCIJSKOG NADZORA SANITARNI INSPEKTOR, PORED OVLAŠĆENJA UTVRĐENIH ZAKONOM KOJIM JE UREĐEN INSPEKCIJSKI NADZOR SANITARNOG INSPEKTORA, IMA PRAVO I DUŽNOST DA:

1) KONTROLIŠE DA LI SVI SUBJEKTI I ORGANI NA KOJE SE ZAKON ODNOSI PREDUZIMAJU MERE U OBLASTI BEZBEDNOSTI HRANE, U SKLADU SA OVIM ZAKONOM;

2) PROVERAVA DA LI SU LABORATORIJE I NACIONALNE LABORATORIJE AKREDITOVANE I OVLAŠĆENE U SKLADU SA ČL. 18, 19A I 20. OVOG ZAKONA;

3) KONTROLIŠE BEZBEDNOST HRANE U PROMETU IZ ČLANA 25. STAV 1. OVOG ZAKONA;

4) KONTROLIŠE USLOVE U SVAKOJ FAZI PROIZVODNJE, PRERADE I PROMETA HRANE, KAO I PRIPREME HRANE U SKLADU SA NJENOM NAMENOM (ČLAN 26. STAV 1. TAČKA 1);

5) KONTROLIŠE DOSTUPNOST INFORMACIJA POTROŠAČU, UKLJUČUJUĆI I MEĐUNARODNE POTVRDE (SERTIFIKATE) I OSTALA DOKUMENTA KOJA PRATE HRANU U PROMETU, KAO I PODATKE NA DEKLARACIJI KOJI SE ODNOSI NA SPREČAVANJE SPECIFIČNIH ŠETNIH DELOVANJA POJEDINIHR VRSTA ILI KATEGORIJA HRANE NA ZDRAVLJE LJUDI (ČLAN 26. STAV 1. TAČKA 2);

6) KONTROLIŠE PREDUZIMANJE NAREĐENIH MERA U SLUČAJU OSNOVANE SUMNJE, OGRANIČENJA ILI ZABRANE I POVLAČENJA TE HRANE IZ PROMETA DO OTKLANJANJA SUMNJE NA NJENU BEZBEDNOST (ČLAN 27. STAV 1);

7) KONTROLIŠE PREDUZIMANJE NAREĐENIH MERA U SLUČAJU KADA SE UTVRDI DA HRANA NIJE BEZBEDNA, OGRANIČENJA ILI ZABRANE I POVLAČENJA TE HRANE IZ PROMETA U SKLADU SA ZAKONOM (ČLAN 27. STAV 2);

8) KONTROLIŠE DA LI JE HRANA KOJA SE STAVLJA U PROMET OZNAČENA, DEKLARISANA, OGLAŠENA I IZLOŽENA, U SKLADU SA OVIM ZAKONOM I DRUGIM POSEBNIM PROPISIMA (ČLAN 30. STAV 1);

9) KONTROLIŠE DA LI JE OZNAČAVANJE, DEKLARISANJE, OGLAŠAVANJE I IZLAGANJE HRANE IZVRŠENO, U SKLADU SA OVIM ZAKONOM I NA NAČIN KOJI NE DOVODI POTROŠAČA U ZABLUDU (ČLAN 30. STAV 2);

10) KONTROLIŠE DA LI JE SUBJEKT U POSLOVANJU HRANOM OBEZBEDIO USLOVE U SVIM FAZAMA PROIZVODNJE, PRERADE I PROMETA HRANE, U SKLADU SA OVIM ZAKONOM I DRUGIM POSEBNIM PROPISIMA (ČLAN 31);

11) KONTROLIŠE DA LI JE SUBJEKT U POSLOVANJU HRANOM U FAZI PROIZVODNJE, PRERADE I DISTRIBUCIJE OBEZBEDIO SLEDLJIVOST (ČLAN 32. STAV 1);

12) KONTROLIŠE DA LI JE SUBJEKT U POSLOVANJU HRANOM USPOSTAVIO KONTROLNE SISTEME ZA IDENTIFIKACIJU SNABDEVANJA HRANOM ILI BILO KOJU SUPSTANCU KOJA SE UGRAĐUJE ILI SE OČEKUJE DA ĆE BITI UGRAĐENA U TU HRANU (ČLAN 32. STAV 2);

13) KONTROLIŠE DA LI SUBJEKT U POSLOVANJU HRANOM IMA USPOSTAVLJEN SISTEM I PROCEDURE KOJE OBEZBEĐUJU DOSTUPNOST PODATAKA O SLEDLJIVOSTI (ČLAN 32. STAV 3);

14) KONTROLIŠE DA LI JE SUBJEKT U POSLOVANJU HRANOM POKRENUO POSTUPAK ZA POVLAČENJE HRANE IZ PROMETA ZA KOJU SE OSNOVANO SUMNJA ILI UTVRDI DA JE U BILO KOJOJ FAZI PROIZVODNJE,

PRERADE ILI PROMETA NASTALA POVREDA PROPISANIH USLOVA BEZBEDNOSTI HRANE, ODNOSNO DA LI JE O TOME OBAVESTIO MINISTARSTVO, ODNOSNO MINISTARSTVO NADLEŽNO ZA POSLOVE ZDRAVLJA (ČLAN 33. STAV 1);

15) KONTROLIŠE DA LI JE SUBJEKT U POSLOVANJU HRANOM KOJA JE DOŠLA DO POTROŠAČA NA EFIKASAN I PRECIZAN NAČIN INFORMISAO POTROŠAČA O RAZLOGU POVLAČENJA HRANE I DA LI JE AKO JE TO NEOPHODNO ZAHTEVAO OD POTROŠAČA POVRAĆAJ HRANE KOJA MU JE ISPORUČENA (ČLAN 33. STAV 2);

16) KONTROLIŠE DA LI JE SUBJEKT U POSLOVANJU HRANOM ODGOVORAN ZA PROMET NA MALO I DISTRIBUCIJU HRANE POKRENUO POSTUPAK ZA POVLAČENJE PREDMETNE HRANE IZ PROMETA NA OSNOVU INFORMACIJE O POVREDI PROPISANIH USLOVA (ČLAN 33. STAV 3);

17) KONTROLIŠE DA LI JE SUBJEKT U POSLOVANJU HRANOM PRUŽIO INFORMACIJE O SLEDLJIVOSTI HRANE I DA LI SARAĐUJE NA AKTIVNOSTIMA KOJE PREDUZIMAJU SUBJEKTI U PROIZVODNJI I PROMETU, KAO I MINISTARSTVO, ODNOSNO MINISTARSTVO NADLEŽNO ZA POSLOVE ZDRAVLJA (ČLAN 33. STAV 4);

18) KONTROLIŠE DA LI JE SUBJEKT U POSLOVANJU HRANOM POSTUPIO U SKLADU SA ČLANOM 33. STAV 5. OVOG ZAKONA I O TOME OBAVESTIO MINISTARSTVO, ODNOSNO MINISTARSTVO NADLEŽNO ZA POSLOVE ZDRAVLJA;

19) KONTROLIŠE DA LI SU PROPISANE MERE ZA BEZBEDNOST HRANE PRILAGOĐENE KARAKTERISTIČNIM PODRUČJIMA KOJE MOGU DA UTIČU NA BEZBEDNOST HRANE, ODNOSNO DA LI POSTUPA U SKLADU SA ČLANOM 36. STAV 2. OVOG ZAKONA;

20) KONTROLIŠE DA LI SU PODACI KOJI SE ODOSE NA RIZIK PO ZDRAVLJE ČIJI SU UZROK HRANA DOSTUPNI SVIM UČESNICIMA U SISTEMU BRZOG OBAVEŠTAVANJA I UZBUNJIVANJA, KAO I JAVNOSTI (ČLAN 40. STAV 1);

21) KONTROLIŠE DA LI SU SVI UČESNICI U SISTEMU BRZOG OBAVEŠTAVANJA I UZBUNJIVANJA U OKVIRU SVOJE NADLEŽNOSTI OBAVESTILI MINISTARSTVO, ODNOSNO MINISTARSTVO NADLEŽNO ZA POSLOVE ZDRAVLJA O POJAVI RIZIKA (ČLAN 41. STAV 2);

22) KONTROLIŠE DA LI JE SUBJEKT U POSLOVANJU HRANOM OBEZBEDIO U SVIM FAZAMA PROIZVODNJE I PROMETA HRANE ISPUNJENOST PROPISANIH USLOVA U VEZI SA HIGIJENOM HRANE (ČLAN 45. STAV 1);

23) KONTROLIŠE DA LI LICA NA RADNIM MESTIMA U PROIZVODNJI ILI PROMETU HRANE KOJA RUKUJU I DOLAZE U DODIR SA HRANOM IMAJU OSNOVNA ZNANJA O HIGIJENI HRANE I O LIČNOJ HIGIJENI, ODNOSNO DA LI NOSE RADNU ODEĆU I OBUĆU (ČLAN 45. STAV 2);

24) KONTROLIŠE DA LI SU SUBJEKTI U POSLOVANJU HRANOM USPOSTAVILI SISTEM ZA OSIGURANJE BEZBEDNOSTI HRANE U SVIM FAZAMA PROIZVODNJE I PROMETA HRANE, OSIM NA NIVOU PRIMARNE PROIZVODNJE U SKLADU SA PRINCIPIMA DOBRE PROIZVOĐAČKE I HIGIJENSKE PRAKSE I NASSR (ČLAN 47. STAV 1);

25) KONTROLIŠE DA LI SUBJEKT U POSLOVANJU HRANOM KORISTI UPUTSTVO ZA DOBRU PROIZVOĐAČKU I HIGIJENSKU PRAKSU I PRIMENU NASSR (ČLAN 48. STAV 1);

26) KONTROLIŠE DA LI SUBJEKT U POSLOVANJU HRANOM IMA U RADNOM ODNOSU NA NEODREĐENO VREME ODGOVORNO LICE ZA SPROVOĐENJE DOBRE PROIZVOĐAČKE I HIGIJENSKE PRAKSE I PRIMENU NASSR (ČLAN 48. STAV 2);

27) KONTROLIŠE DA LI JE SUBJEKT U POSLOVANJU HRANOM OBEZBEDIO U FAZI PROIZVODNJE I PROMETA ISPUNJENOST USLOVA, A ZA

HRANU ZA KOJU NISU PROPISANI USLOVI ZA KVALITET DA LI ISPUNJAVA USLOVE O BEZBEDNOSTI HRANE (ČLAN 55. STAV 1);

28) KONTROLIŠE DA LI SUBJEKT U POSLOVANJU NOVOM HRANOM ZA STAVLJANJE PRVI PUT U PROMET TE HRANE IMA DOZVOLU (ČLAN 61. STAV 1);

29) KONTROLIŠE DA LI HRANA KOJA NOSI OZNAKU TRADICIONALNOG NAZIVA, IMENA POREKLA, GEOGRAFSKOG POREKLA I NAZIV „PROIZVOD STAROG ZANATA”, KAO I DRUGE NACIONALNE ŠEME KVALITETA ISPUNJAVA USLOVE U SKLADU SA POSEBNIM PROPISIMA (ČLAN 64);

30) KONTROLIŠE DA LI HRANA KOJA NOSI OZNAKU TRADICIONALNOG NAZIVA, IMENA POREKLA, GEOGRAFSKOG POREKLA I NAZIV „PROIZVOD STAROG ZANATA”, KAO I DRUGE NACIONALNE ŠEME KVALITETA PORED OPŠTIH ZAHTEVA ZA DEKLARISANJE I OZNAČAVANJE IZ ČLANA 30. OVOG ZAKONA SADRŽI I DODATNE PODATKE IZ ČLANA 64. OVOG ZAKONA (ČLAN 65. STAV 1);

31) KONTROLIŠE IZVRŠAVANJE MERA PO OVOM ZAKONU.

Mere koje nalaže veterinarski i granični veterinarski inspektor

Član 74.

U vršenju poslova iz člana 73. ovog zakona veterinarski inspektor, u skladu sa podelom nadležnosti iz člana 12. ovog zakona je ovlašćen i dužan da:

1) naredi povlačenje iz prometa hrane i hrane za životinje koja nije bezbedna;

2) naredi ograničenje ili zabrani promet hrane i hrane za životinje, odnosno povlačenje hrane i hrane za životinje iz prometa do otklanjanja opasnosti, odnosno sumnji u njenu bezbednost;

3) naredi uništavanje hrane i hrane za životinje koja nije bezbedna na propisan način;

4) naredi obradu, odnosno osposobljavanje hrane i hrane za životinje na propisan način;

5) zabrani reklamiranje i označavanje hrane i hrane za životinje na način koji može da dovede u zabludu potrošača;

6) zabrani upotrebu objekta, prostorije, opreme i prevoznih sredstava kada ne ispunjavaju propisane zahteve;

7) zabrani upotrebu materijala, ambalaže i predmeta koji dolaze u kontakt sa hranom i hranom za životinje koji bi mogli da ugroze zdravlje ljudi i životinja i dovedu do neprihvatljivih promena u sastavu hrane i hrane za životinje ili do promena senzornih svojstava pod uobičajenim i predviđenim uslovima upotrebe;

8) zabrani rad licima koja rukuju hranom i dolaze u kontakt s hranom koja ne poseduje propisane dokaze o zdravstvenim pregledima, kao način unutrašnje kontrole;

9) naredi ograničenje ili zabranu prometa do otklanjanja nedostataka, ako hrana i hrana za životinje nije označena, deklarirana, oglašena i izložena, u skladu sa ovim zakonom i drugim posebnim propisima;

10) naredi ograničenje ili zabranu prometa do otklanjanja nedostataka ako subjekt u poslovanju hranom postupi suprotno odredbama člana 55. stav 1. ovog zakona;

11) podnosi zahtev za pokretanje prekršajnog postupka i prijavu za privredni prestup zbog kršenja odredbi ovog zakona i propisa donetih na osnovu njega;

12) naredi druge mere i preduzme druge radnje, u skladu sa ovim zakonom.

~~Mere iz stava 1. tač. od 1) do 10) i tačka 12) ovog člana nalažu se rešenjem veterinarskog inspektora.~~

~~Pored upravnih mera i radnji iz stava 1. ovog člana granični veterinarski inspektor koji vrši inspekcijski nadzor na graničnom prelazu ili u carinskom skladištu obavezan je da preduzima i sledeće upravne mere i radnje:~~

~~1) zabrani uvoz, izvoz ili prevoz pošiljki životinja, hrane i hrane za životinje ako:~~

~~(1) pošiljka ili prevozno sredstvo ne ispunjava propisane uslove;~~

~~(2) pošiljka hrane i hrane za životinje nije bezbedna;~~

~~(3) pošiljku ne prati propisana dokumentacija i sertifikat na osnovu kojeg se može utvrditi identitet pošiljke;~~

~~2) privremeno zabrani uvoz, izvoz ili prevoz pošiljke životinja, hrane i hrane za životinje ako treba otkloniti nedostatke na pošiljci i u pratećoj dokumentaciji ili ako posumnja u bezbednost pošiljke, u skladu s analizom rizika;~~

~~3) zabrani upotrebu i korišćenje objekata za skladištenje hrane i hrane za životinje na graničnim prelazima i na mestima carinjenja, ako ne ispunjavaju propisane uslove;~~

~~4) zabrani upotrebu hrane i hrane za životinje ako ne ispunjava propisane uslove u pogledu bezbednosti;~~

~~5) zabrani upotrebu prevoznih sredstava za prevoz pošiljki životinja, hrane i hrane za životinje ako ne ispunjavaju propisane uslove;~~

~~6) naredi uništavanje pošiljke hrane i hrane za životinje za koje se utvrdi da nije bezbedna, odnosno naredi vraćanje pošiljke isporučiocu na zahtev uvoznika;~~

~~7) podnosi zahtev za pokretanje prekršajnog postupka i prijavu za privredni prestup zbog kršenja odredbi ovog zakona i propisa donetih na osnovu njega;~~

~~8) naredi preduzimanje i drugih mera, u skladu sa ovim zakonom i obavezama po međunarodnim ugovorima o bezbednosti hrane.~~

~~Mere iz stava 1. tač. od 1) do 6) i tačka 8) ovog člana nalažu se rešenjem graničnog veterinarskog inspektora.~~

~~Troškovi nastali sprovođenjem mere uništavanja, odnosno vraćanja nebezbedne pošiljke hrane i hrane za životinje padaju na teret uvoznika.~~

MERE KOJE NALAŽE NADLEŽNI INSPEKTOR MINISTARSTVA

ČLAN 74.

U VRŠENJU POSLOVA IZ ČLANA 73. OVOG ZAKONA NADLEŽNI INSPEKTOR MINISTARSTVA JE OVLAŠĆEN I DUŽAN DA:

1) NAREDI POVLAČENJE IZ PROMETA HRANE I HRANE ZA ŽIVOTINJE KOJA NIJE BEZBEDNA;

2) NAREDI OGRANIČENJE ILI ZABRANI PROMET HRANE I HRANE ZA ŽIVOTINJE, ODNOSNO POVLAČENJE HRANE I HRANE ZA ŽIVOTINJE IZ PROMETA DO OTKLANJANJA OPASNOSTI, ODNOSNO SUMNJI U NJENU BEZBEDNOST;

3) NAREDI UNIŠTAVANJE HRANE I HRANE ZA ŽIVOTINJE KOJA NIJE BEZBEDNA NA PROPISAN NAČIN;

4) NAREDI OBRADU, ODNOSNO OSPOSOBLJAVANJE HRANE I HRANE ZA ŽIVOTINJE NA PROPISAN NAČIN;

5) ZABRANI REKLAMIRANJE I OZNAČAVANJE HRANE I HRANE ZA ŽIVOTINJE NA NAČIN KOJI MOŽE DA DOVEDE U ZABLUDU POTROŠAČA;

6) ZABRANI UPOTREBU OBJEKTA, PROSTORIJE, OPREME I PREVOZNIH SREDSTAVA KADA NE ISPUNJAVAJU PROPISANE ZAHTEVE;

7) ZABRANI UPOTREBU MATERIJALA, AMBALAŽE I PREDMETA KOJI DOLAZE U KONTAKT SA HRANOM I HRANOM ZA ŽIVOTINJE KOJI BI MOGLI DA UGROZE ZDRAVLJE LJUDI I ŽIVOTINJA I DOVEDU DO

NEPRIHVATLJIVIH PROMENA U SASTAVU HRANE I HRANE ZA ŽIVOTINJE ILI DO PROMENA SENZORNIH SVOJSTAVA POD UOBIČAJENIM I PREDVIĐENIM USLOVIMA UPOTREBE;

8) ZABRANI RAD LICIMA KOJA RUKUJU HRANOM I DOLAZE U KONTAKT S HRANOM A KOJA NE POSEDUJE PROPISANE DOKAZE O ZDRAVSTVENIM PREGLEDIMA I O TOME BEZ ODLAGANJA OBAVESTI MESNO NADLEŽNOG SANITARNOG INSPEKTORA;

9) NAREDI OGRANIČENJE ILI ZABRANU PROMETA DO OTKLANJANJA NEDOSTATAKA, AKO HRANA I HRANA ZA ŽIVOTINJE NIJE OZNAČENA, DEKLARISANA, OGLAŠENA I IZLOŽENA, U SKLADU SA OVIM ZAKONOM I DRUGIM POSEBNIM PROPISIMA;

10) NAREDI OGRANIČENJE ILI ZABRANU PROMETA DO OTKLANJANJA NEDOSTATAKA AKO SUBJEKT U POSLOVANJU HRANOM POSTUPI SUPROTNO ODREDBAMA ČLANA 55. STAV 1. OVOG ZAKONA;

11) PODNOSI ZAHTEV ZA POKRETANJE PREKRŠAJNOG POSTUPKA I PRIJAVU ZA PRIVREDNI PRESTUP ZBOG KRŠENJA ODREDBI OVOG ZAKONA I PROPISA DONETIH NA OSNOVU NJEGA;

12) NAREDI DRUGE MERE I PREDUZME DRUGE RADNJE, U SKLADU SA OVIM ZAKONOM.

MERE IZ STAVA 1. TAČ. 1) - 10) I TAČKA 12) OVOG ČLANA NALAŽU SE REŠENJEM NADLEŽNOG INSPEKTORA.

PORED UPRAVNIH MERA I RADNI IZ STAVA 1. OVOG ČLANA NADLEŽNI GRANIČNI INSPEKTOR KOJI SPROVODI SLUŽBENU KONTROLU NA GRANIČNOM PRELAZU ILI U CARINSKOM SKLADIŠTU OBAVEZAN JE DA PREDUZIMA I SLEDEĆE UPRAVNE MERE I RADNJE:

1) ZABRANI UVOZ, IZVOZ ILI PROVOZ POŠILJKI ŽIVOTINJA, HRANE I HRANE ZA ŽIVOTINJE AKO:

(1) POŠILJKA ILI PREVOZNO SREDSTVO NE ISPUNJAVA PROPISANE USLOVE,

(2) POŠILJKA HRANE I HRANE ZA ŽIVOTINJE NIJE BEZBEDNA,

(3) POŠILJKU NE PRATI PROPISANA DOKUMENTACIJA I SERTIFIKAT NA OSNOVU KOJEG SE MOŽE UTVRDITI IDENTITET POŠILJKE;

2) PRIVREMENO ZABRANI UVOZ, IZVOZ ILI PROVOZ POŠILJKE ŽIVOTINJA, HRANE I HRANE ZA ŽIVOTINJE AKO TREBA OTKLONITI NEDOSTATKE NA POŠILJCI I U PRATEĆOJ DOKUMENTACIJI ILI AKO POSUMNJA U BEZBEDNOST POŠILJKE, U SKLADU S ANALIZOM RIZIKA;

3) ZABRANI UPOTREBU I KORIŠĆENJE OBJEKATA ZA SKLADIŠTENJE HRANE I HRANE ZA ŽIVOTINJE NA GRANIČNIM PRELAZIMA I NA MESTIMA CARINJENJA, AKO NE ISPUNJAVAJU PROPISANE USLOVE;

4) ZABRANI UPOTREBU HRANE I HRANE ZA ŽIVOTINJE AKO NE ISPUNJAVAJU PROPISANE USLOVE U POGLEDU BEZBEDNOSTI;

5) ZABRANI UPOTREBU PREVOZNIH SREDSTAVA ZA PROVOZ POŠILJKI ŽIVOTINJA, HRANE I HRANE ZA ŽIVOTINJE AKO NE ISPUNJAVAJU PROPISANE USLOVE;

6) NAREDI UNIŠTAVANJE POŠILJKE HRANE I HRANE ZA ŽIVOTINJE ZA KOJE SE UTVRDI DA NIJE BEZBEDNA, ODNOSNO NAREDI VRAĆANJE POŠILJKE ISPORUČIOCU NA ZAHTEV UVOZNIKA;

7) PODNOSI ZAHTEV ZA POKRETANJE PREKRŠAJNOG POSTUPKA I PRIJAVU ZA PRIVREDNI PRESTUP ZBOG KRŠENJA ODREDBI OVOG ZAKONA I PROPISA DONETIH NA OSNOVU NJEGA;

8) NAREDI PREDUZIMANJE I DRUGIH MERA, U SKLADU SA OVIM ZAKONOM I OBAVEZAMA PO MEĐUNARODNIM UGOVORIMA O BEZBEDNOSTI HRANE.

MERE IZ STAVA 3. TAČ. 1) - 6) I TAČKA 8) OVOG ČLANA NALAŽU SE REŠENJEM NADLEŽNOG GRANIČNOG INSPEKTORA.

TROŠKOVI NASTALI SPROVOĐENJEM MERE UNIŠTAVANJA, ODNOSNO VRAĆANJA NEBEZBEDNE POŠILJKE HRANE I HRANE ZA ŽIVOTINJE PADAJU NA TERET STRANKE, ODNOSNO UVOZNIKA.

Mere koje nalaže fitosanitarni inspektor

Član 75.

U vršenju poslova iz člana 73. ovog zakona fitosanitarni inspektor, u skladu sa podelom nadležnosti iz člana 12. ovog zakona je ovlašćen i dužan da:

- 1) naredi povlačenje iz prometa hrane koja nije bezbedna;
- 2) naredi ograničenje ili zabranu prometa hrane, odnosno povlačenje hrane iz prometa do otklanjanja opasnosti, odnosno sumnje u njenu bezbednost;
- 3) naredi uništavanje hrane koja nije bezbedna u skladu sa ovim zakonom;
- 4) zabrani reklamiranje i označavanje hrane na način koji može da dovede u zabludu potrošača;
- 5) zabrani upotrebu objekata, prostorija, opreme i prevoznih sredstava kada ne ispunjavaju propisane zahteve;
- 6) zabrani upotrebu materijala, ambalaže i predmeta koji dolaze u kontakt s hranom koji bi mogli da ugroze zdravlje ljudi i dovedu do neprihvatljivih promena u sastavu hrane;
- 7) zabrani rad licima koja rukuju hranom i dolaze u kontakt s hranom koja ne poseduju propisane dokaze o zdravstvenim pregledima, kao način unutrašnje kontrole;
- 8) podnosi zahtev za pokretanje prekršajnog postupka i prijavu za privredni prestup zbog kršenja odredbi ovog zakona i propisa donetih na osnovu njega;
- 9) naredi druge mere i preduzme druge radnje, u skladu sa ovim zakonom.

Mere iz stava 1. tač. od 1) do 7) i tačka 9) ovog člana nalažu se rešenjem fitosanitarnog inspektora.

Pored upravnih mera i radnji iz stava 1. ovog člana fitosanitarni inspektor koji vrši inspekcijski nadzor na graničnom prelazu ili u carinskom skladištu obavezan je da preduzima i sledeće upravne mere i radnje:

- 1) zabrani uvoz pošiljaka hrane biljnog porekla na nivou primarne proizvodnje ako:
  - (1) pošiljka ili prevozno sredstvo ne ispunjava propisane uslove;
  - (2) pošiljka hrane biljnog porekla na nivou primarne proizvodnje nije bezbedna;
  - (3) pošiljku ne prati propisana dokumentacija i sertifikat na osnovu kojih se može utvrditi identitet pošiljke;
- 2) privremeno zabrani uvoz pošiljke hrane biljnog porekla na nivou primarne proizvodnje ako treba otkloniti nedostatke na pošiljci i pratećoj dokumentaciji ili ako posumnja u bezbednost pošiljke u skladu s analizom rizika;
- 3) zabrani upotrebu i korišćenje objekata za skladištenje hrane biljnog porekla na nivou primarne proizvodnje na mestima carinjenja ako ne ispunjavaju propisane zahteve;
- 4) zabrani upotrebu hrane biljnog porekla na nivou primarne proizvodnje ako ne ispunjava propisane uslove u pogledu bezbednosti;
- 5) zabrani upotrebu prevoznih sredstava za prevoz pošiljki hrane biljnog porekla na nivou primarne proizvodnje ako ne ispunjavaju propisane uslove;
- 6) naredi uništavanje pošiljke hrane biljnog porekla na nivou primarne proizvodnje za koju se utvrdi da nije bezbedna, odnosno vraćanje pošiljke isporučiocu na zahtev uvoznika;

~~7) podnosi zahtev za pokretanje prekršajnog postupka i prijavu za privredni prestup zbog kršenja odredbi ovog zakona i propisa donetih na osnovu njega;~~

~~8) naredi druge mere i preduzme druge radnje, u skladu sa ovim zakonom.~~

~~Mere iz stava 1. tač. od 1) do 6) i tačka 8) ovog člana nalažu se rešenjem fitosanitarnog inspektora na graničnom prelazu.~~

~~Troškovi nastali sprovođenjem mere uništavanja, odnosno vraćanja nebezbedne pošiljke hrane i hrane za životinje padaju na teret uvoznika.~~

~~Mere koje nalaže poljoprivredni inspektor~~

~~Član 76.~~

~~U vršenju poslova iz člana 73. ovog zakona poljoprivredni inspektor, u skladu sa podelom nadležnosti iz člana 12. ovog zakona je ovlašćen i dužan da:~~

~~1) naredi povlačenje iz prometa i proizvodnje hrane biljnog porekla koja nije bezbedna;~~

~~2) naredi ograničenje ili zabranu prometa i proizvodnje hrane do otklanjanja opasnosti, odnosno sumnje u njenu bezbednost;~~

~~3) naredi uništavanje hrane u prometu i proizvodnji koja nije bezbedna u skladu sa ovim zakonom;~~

~~4) zabrani reklamiranje, oglašavanje i označavanje hrane biljnog porekla u prometu i proizvodnji, na način koji može da dovede u zabludu potrošača;~~

~~5) zabrani upotrebu objekata, prostorija, opreme i prevoznih sredstava koji ne ispunjavaju propisane zahteve;~~

~~6) zabrani upotrebu materijala, ambalaže i predmeta koji dolaze u kontakt s hranom biljnog porekla u prometu i proizvodnji, koji bi mogli da ugroze zdravlje ljudi i dovedu do neprihvatljivih promena u sastavu hrane;~~

~~7) naredi povlačenje iz prometa hrane biljnog porekla u prometu i proizvodnji, koja ne ispunjava zahteve propisane za bezbednost hrane;~~

~~8) naredi ograničenje ili zabranu prometa do otklanjanja nedostataka, ako hrana i hrana za životinje nije označena, deklarirana, oglašena i izložena, u skladu sa ovim zakonom i drugim posebnim propisima;~~

~~9) naredi ograničenje ili zabranu prometa do otklanjanja nedostataka ako subjekt u poslovanju hranom postupi suprotno odredbama člana 55. stav 1. ovog zakona;~~

~~10) podnosi zahtev za pokretanje prekršajnog postupka i prijavu za privredni prestup zbog kršenja odredbi ovog zakona i propisa donetih na osnovu njega;~~

~~11) naredi druge mere i preduzme druge radnje, u skladu sa ovim zakonom.~~

~~Mere iz stava 1. tač. od 1) do 9) i tačka 11) ovog člana nalažu se rešenjem poljoprivrednog inspektora.~~

~~Troškovi nastali sprovođenjem mera, odnosno vraćanja nebezbedne pošiljke hrane i hrane za životinje padaju na teret stranke.~~

Nadležnost za rešavanje o žalbi

Član 78.

Na rešenje veterinarskog, fitosanitarnog, poljoprivrednog i sanitarnog NADLEŽNOG inspektora može se izjaviti žalba ministru, odnosno ministru nadležnom za poslove zdravlja u roku od osam dana od dana dostavljanja rešenja.

Žalba ne odlaže izvršenje rešenja.

XV KAZNENE ODREDBE

Privredni prestup

Član 79.

Novčanom kaznom od 300.000 do 3.000.000 dinara kazniće se za privredni prestup pravno lice, ako:

1) se bavi proizvodnjom i prometom hrane i hrane za životinje, a nije upisano u Centralni registar objekata (član 15. stav 1);

2) ne podnese prijavu za upis u Centralni registar, a bavi se proizvodnjom hrane i hrane za životinje, za koje nije predviđeno utvrđivanje ispunjenosti uslova za obavljanje određene delatnosti (član 15. stav 7);

3) je otpočelo obavljanje delatnosti pre upisa u Centralni registar, odnosno u registar utvrđen posebnim propisom (član 15. stav 8);

4) stavi u promet hranu koja nije bezbedna (član 25. stav 1);

5) stavi u promet hranu za životinje koja nije bezbedna (član 28. stav 1);

6) hrani životinje koje služe za proizvodnju hrane, hranom za životinje koja nije bezbedna (član 28. stav 2);

7) ne obezbedi da hrana i hrana za životinje u svim fazama proizvodnje i prometa ispunjava uslove propisane ovim zakonom i drugim posebnim propisima ili ne dokaže ispunjenost tih uslova (član 31);

8) nema uspostavljen sistem i procedure koje obezbeđuju dostupnost podataka o sledljivosti (član 32. stav 3);

9) u svim fazama proizvodnje i prometa hrane ne obezbedi propisane uslove u vezi sa higijenom hrane (član 45. stav 1);

10) ne uspostavi sistem za osiguranje bezbednosti hrane u svim fazama proizvodnje i prometa hrane osim na nivou primarne proizvodnje, u skladu sa principima dobre proizvođačke i higijenske prakse i HACCP (član 47. stav 1);

11) u svim fazama proizvodnje, prerade i prometa hrane za životinje ne obezbedi propisane uslove u vezi sa higijenom hrane za životinje (član 50);

12) ne uspostavi sistem za osiguranje bezbednosti hrane za životinje u svim fazama proizvodnje i prometa hrane za životinje osim na nivou primarne proizvodnje i prevoza u skladu sa principima dobre proizvođačke i higijenske prakse i HACCP (član 52. stav 1);

13) u svim fazama proizvodnje, prerade i prometa ne obezbedi propisane uslove za kvalitet hrane (član 55. stav 1);

14) u svim fazama proizvodnje, prerade i prometa ne obezbedi propisane uslove za kvalitet hrane za životinje (član 56. stav 1);

15) hrani životinje hranom za životinje koja ne zadovoljava propisane uslove za kvalitet (član 57. stav 1);

~~16) prvi put stavlja u promet novu hranu, genetski modifikovanu hranu i genetski modifikovanu hranu za životinje na teritoriji Republike Srbije ili se takva hrana nađe u prometu, a nema dozvolu u skladu sa odredbama ovog zakona i posebnih propisa (član 61. stav 1);~~

16) PRVI PUT STAVLJA U PROMET NOVU HRANU NA TERITORIJI REPUBLIKE SRBIJE ILI SE TAKVA HRANA NAĐE U PROMETU, A NEMA DOZVOLU (ČLAN 61. STAV 1);

17) ne postupi po rešenju inspektora u skladu sa ovim zakonom.

Za privredni prestup iz stava 1. ovog člana kazniće se novčanom kaznom od 50.000 do 200.000 dinara i odgovorno lice u pravnom licu.

Za radnje iz stava 1. ovog člana pored novčane kazne može se izreći i zaštitna mera zabrane pravnom licu da se bavi određenom privrednom delatnošću, odnosno zaštitna mera zabrane odgovornom licu da vrši određene dužnosti, u trajanju od šest meseci do sedam godina.

Prekršaj pravnog lica

Član 80.

Novčanom kaznom od 150.000 do 1.000.000 dinara kazniće se za prekršaj pravno lice, ako:

1) stavlja u promet hranu i hranu za životinje koja nije označena, deklarirana, oglašena i izložena, u skladu sa ovim zakonom i drugim posebnim propisom (član 30. stav 1);

2) ne postupi u skladu sa članom 30. stav 2. ovog zakona čime dovodi potrošača u zabludu;

3) ne postupi u skladu sa članom 32. stav 2. ovog zakona;

4) hrana ili hrana za životinje koju stavlja u promet ili postoji verovatnoća da će je staviti u promet nije na odgovarajući način označena i evidentirana radi identifikacije i sledljivosti (član 32. stav 4);

5) odmah ne pokrene postupak za povlačenje hrane iz prometa i o tome ne obavesti Ministarstvo, odnosno ministarstvo nadležno za poslove zdravlja u slučaju kada ta hrana više nije pod njegovom neposrednom kontrolom, a osnovano sumnja ili utvrdi da je u bilo kojoj fazi proizvodnje i prometa nastala povreda propisanih uslova bezbednosti hrane (član 33. stav 1);

6) ne postupi u skladu sa članom 33. stav 2. ovog zakona;

7) odmah ne pokrene postupak za povlačenje hrane iz prometa na malo i distribucije hrane na osnovu informacije o povredi propisanih uslova za bezbednost hrane (član 33. stav 3);

8) ne pruža informacije koje se odnose na sledljivost hrane i ne saraduje u aktivnostima koje preduzimaju subjekti u proizvodnji i prometu, kao i Ministarstvu, odnosno ministarstvu nadležnom za poslove zdravlja (član 33. stav 4);

9) osnovano sumnja ili utvrdi da hrana koju je stavilo u promet može biti štetna za zdravlje ljudi, a o tome, kao i o preduzetim merama ne obavesti Ministarstvo, odnosno ministarstvo nadležno za poslove zdravlja (član 33. stav 5);

10) sprečava bilo koje lice da saraduje sa Ministarstvom, odnosno ministarstvom nadležnim za poslove zdravlja (član 33. stav 6);

11) odmah ne pokrene postupak za povlačenje hrane za životinje iz prometa i o tome ne obavesti Ministarstvo u slučaju kada ta hrana više nije pod njegovom neposrednom kontrolom, a osnovano sumnja ili utvrdi da je u bilo kojoj fazi proizvodnje i prometa nastala povreda propisanih uslova bezbednosti hrane za životinje (član 34. stav 1);

12) ne postupi u skladu sa članom 34. stav 2. ovog zakona;

13) na efikasan i precizan način ne informiše vlasnike ili držaoce životinja o razlogu povlačenja hrane za životinje i ako ne zahteva povraćaj hrane za životinje koja im je već isporučena, ako je to neophodno (član 34. stav 3);

14) odmah ne pokrene postupak za povlačenje hrane za životinje iz prometa na malo i distribucije hrane za životinje na osnovu informacije o povredi propisanih uslova za bezbednost hrane za životinje (član 34. stav 4);

15) ne pruži informacije koje se odnose na sledljivost hrane za životinje i ne saraduje u aktivnostima koje preduzimaju subjekti u proizvodnji i prometu, kao i Ministarstvo (član 34. stav 5);

16) osnovano sumnja ili utvrdi da hrana za životinje koju je stavio u promet može biti štetna za zdravlje životinja, a o tome kao i o preduzetim merama ne obavesti Ministarstvo (član 34. stav 6);

17) sprečava bilo koje lice da saraduje sa Ministarstvom (član 34. stav 7);

18) lica na radnim mestima u proizvodnji ili prometu hrane koja RUKUJU I dolaze u dodir sa hranom nemaju osnovna znanja o higijeni hrane i o ličnoj higijeni, odnosno ne nose radnu odeću i obuću (član 45. stav 2);

19) ne koristi uputstvo za dobru proizvođačku i higijensku praksu i primenu HACCP (član 48. stav 1);

20) nema u stalnom radnom odnosu odgovorno lice za sprovođenje dobre proizvođačke i higijenske prakse i primenu HACCP (član 48. stav 2);

21) ne koristi uputstvo za dobru proizvođačku i higijensku praksu i primenu HACCP (član 53. stav 1);

22) nema u stalnom radnom odnosu odgovorno lice za sprovođenje dobre proizvođačke i higijenske prakse i primenu HACCP (član 53. stav 2);

~~23) u poslovanju hranom i hranom za životinje pri stavljanju u promet genetski modifikovane hrane i genetski modifikovane hrane za životinje uključujući i količine u rasutom stanju ne dostavi subjektu koji prima tu hranu i hranu za životinje podatke iz člana 63. stav 1. ovog zakona;~~

24) ne postupi u skladu sa članom ~~63. stav 2.~~ ČLANOM 63. ovog zakona;

25) hrana koja nosi oznaku tradicionalnog naziva, imena porekla, geografskog porekla i naziv „proizvod starog zanata”, KAO I DRUGE NACIONALNE SEME KVALITETA ne ispunjava uslove, u skladu sa posebnim propisima (član 64);

26) hrana koja nosi oznaku tradicionalnog naziva, imena porekla, geografskog porekla i naziv „proizvod starog zanata”, KAO I DRUGE NACIONALNE SEME KVALITETA pored opštih zahteva za deklarisanje i označavanje ne sadrži i dodatne podatke iz člana 64. ovog zakona (član 65. stav 1);

27) prilikom uzimanja uzoraka hrane ili hrane za životinje ne stavi besplatno na raspolaganje potrebne količine uzoraka radi laboratorijskog ispitivanja, nadležnom inspektor ~~(član 70. stav 3)~~ (ČLAN 70. STAV 1).

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se novčanom kaznom od 20.000 do 50.000 dinara i odgovorno lice u pravnom licu.

Prekršaj preduzetnika

Član 81.

Novčanom kaznom od 250.000 do 500.000 dinara kazniće se za prekršaj preduzetnik, ako:

1) se bavi proizvodnjom i prometom hrane i hrane za životinje, a nije upisan u Centralni registar objekata (član 15. stav 1);

2) ne podnese prijavu za upis u Centralni registar, a bavi se proizvodnjom hrane i hrane za životinje, za koje nije predviđeno utvrđivanje ispunjenosti uslova za obavljanje određene delatnosti (član 15. stav 7);

3) je otpočeo obavljanje delatnosti pre upisa u Centralni registar, odnosno u registar utvrđen posebnim propisom (član 15. stav 8);

4) stavi u promet hranu koja nije bezbedna (član 25. stav 1);

5) stavi u promet hranu za životinje koja nije bezbedna (član 28. stav 1);

6) hrani životinje koje služe za proizvodnju hrane, hranom za životinje koja nije bezbedna (član 28. stav 2);

7) ne obezbedi da hrana i hrana za životinje u svim fazama proizvodnje i prometa ispunjava uslove propisane ovim zakonom i drugim posebnim propisima ili ne dokaže ispunjenost tih uslova (član 31);

8) nema uspostavljen sistem i procedure koje obezbeđuju dostupnost podataka o sledljivosti (član 32. stav 3);

9) u svim fazama proizvodnje i prometa hrane ne obezbedi propisane uslove u vezi sa higijenom hrane (član 45. stav 1);

10) ne uspostavi sistem za osiguranje bezbednosti hrane u svim fazama proizvodnje i prometa hrane, osim na nivou primarne proizvodnje, u skladu sa principima dobre proizvođačke i higijenske prakse i HACCP (član 47. stav 1);

11) u svim fazama proizvodnje, prerade i prometa hrane za životinje ne obezbedi propisane uslove u vezi sa higijenom hrane za životinje (član 50);

12) ne uspostavi sistem za osiguranje bezbednosti hrane za životinje u svim fazama proizvodnje i prometa hrane za životinje, osim na nivou primarne proizvodnje i prevoza u skladu sa principima dobre proizvođačke i higijenske prakse i HACCP (član 52. stav 1);

13) u svim fazama proizvodnje, prerade i prometa ne obezbedi propisane uslove za kvalitet hrane (~~član 56. stav 1~~) ČLAN 55. STAV 1;

14) u svim fazama proizvodnje, prerade i prometa ne obezbedi propisane uslove za kvalitet hrane za životinje (član 56. stav 1);

15) hrani životinje hranom za životinje koja ne zadovoljava propisane zahteve za kvalitet (član 57. stav 1);

~~16) prvi put stavlja u promet novu hranu, genetski modifikovanu hranu i genetski modifikovanu hranu za životinje na teritoriji Republike Srbije ili se takva hrana nađe u prometu, a nema dozvolu u skladu sa odredbama ovog zakona i posebnih propisa (član 63. stav 1);~~

16) PRVI PUT STAVLJA U PROMET NOVU HRANU NA TERITORIJI REPUBLIKE SRBIJE ILI SE TAKVA HRANA NAĐE U PROMETU, A NEMA DOZVOLU (ČLAN 61. STAV 1);

17) ne postupi po rešenju inspektora u skladu sa ovim zakonom.

Član 82.

Novčanom kaznom od 50.000 do 400.000 dinara kazniće se za prekršaj preduzetnik, ako:

1) stavlja u promet hranu i hranu za životinje koja nije označena, deklarirana, oglašena i izložena, u skladu sa ovim zakonom i drugim posebnim propisom (član 30. stav 1);

2) ne postupi u skladu sa članom 30. stav 2. ovog zakona čime dovodi potrošača u zabludu;

3) ne postupi u skladu sa članom 32. stav 2. ovog zakona;

4) hrana ili hrana za životinje koju stavlja u promet ili postoji verovatnoća da će je staviti u promet nije na odgovarajući način označena i evidentirana radi identifikacije i sledljivosti (član 32. stav 4);

5) odmah ne pokrene postupak za povlačenje hrane iz prometa i o tome ne obavesti Ministarstvo, odnosno ministarstvo nadležno za poslove zdravlja u slučaju kada ta hrana više nije pod njegovom neposrednom kontrolom, a osnovano sumnja ili utvrdi da je u bilo kojoj fazi proizvodnje i prometa nastala povreda propisanih uslova bezbednosti hrane (član 33. stav 1);

6) ne postupi u skladu sa članom 33. stav 2. ovog zakona;

7) odmah ne pokrene postupak za povlačenje hrane iz prometa na malo i distribucije hrane na osnovu informacije o povredi propisanih uslova za bezbednost hrane (član 33. stav 3);

8) ne pruža informacije koje se odnose na sledljivost hrane i ne saraduje u aktivnostima koje preduzimaju subjekti u proizvodnji i prometu, kao i Ministarstvu, odnosno ministarstvu nadležnom za poslove zdravlja (član 33. stav 4);

9) osnovano sumnja ili utvrdi da hrana koju je stavio u promet može biti štetna za zdravlje ljudi, a o tome kao i o preduzetim merama ne obavesti Ministarstvo, odnosno ministarstvo nadležno za poslove zdravlja (član 33. stav 5);

10) sprečava bilo koje lice da saraduje sa Ministarstvom, odnosno ministarstvom nadležnim za poslove zdravlja (član 33. stav 6);

11) odmah ne pokrene postupak za povlačenje hrane za životinje iz prometa i o tome ne obavesti Ministarstvo u slučaju kada ta hrana više nije pod njegovom neposrednom kontrolom, a osnovano sumnja ili utvrdi da je u bilo kojoj fazi proizvodnje i prometa nastala povreda propisanih uslova bezbednosti hrane za životinje (član 34. stav 1);

12) ne postupi u skladu sa članom 34. stav 2. ovog zakona;

13) na efikasan i precizan način ne informiše vlasnike ili držaoce životinja o razlogu povlačenja hrane za životinje i ako ne zahteva povraćaj hrane za životinje koja im je već isporučena, ako je to neophodno (član 34. stav 3);

14) odmah ne pokrene postupak za povlačenje hrane za životinje iz prometa na malo i distribucije hrane za životinje na osnovu informacije o povredi propisanih uslova za bezbednost hrane za životinje (član 34. stav 4);

15) ne pruži informacije koje se odnose na sledljivost hrane za životinje i ne saraduje u aktivnostima koje preduzimaju subjekti u proizvodnji i prometu, kao i Ministarstvo (član 34. stav 5);

16) osnovano sumnja ili utvrdi da hrana za životinje koju je stavio u promet može biti štetna za zdravlje životinja, a o tome kao i o preduzetim merama ne obavesti Ministarstvo (član 34. stav 6);

17) sprečava bilo koje lice da saraduje sa Ministarstvom (član 34. stav 7);

18) ne koristi uputstvo za dobru proizvođačku i higijensku praksu i primenu HACCP (član 48. stav 1);

19) nema u stalnom radnom odnosu odgovorno lice za sprovođenje dobre proizvođačke i higijenske prakse i primenu HACCP (član 48. stav 2);

20) ne koristi uputstvo za dobru proizvođačku i higijensku praksu i primenu HACCP (član 53. stav 1);

21) nema u stalnom radnom odnosu odgovorno lice za sprovođenje dobre proizvođačke i higijenske prakse i primenu HACCP (član 53. stav 2);

~~22) u poslovanju hranom i hranom za životinje pri stavljanju u promet genetski modifikovane hrane i genetski modifikovane hrane za životinje uključujući i količine u rasutom stanju ne dostavi subjektu koji prima tu hranu i hranu za životinje podatke iz člana 63. stav 1. ovog zakona;~~

23) ne postupi u skladu sa ~~članom 63. stav 2.~~ ČLANOM 63. ovog zakona;

24) hrana koja nosi oznaku tradicionalnog naziva, imena porekla, geografskog porekla i naziv „proizvod starog zanata”, KAO I DRUGE NACIONALNE SEME KVALITETA ne ispunjava uslove, u skladu sa posebnim propisima (član 64);

25) hrana koja nosi oznaku tradicionalnog naziva, imena porekla, geografskog porekla i naziv „proizvod starog zanata”, KAO I DRUGE NACIONALNE SEME KVALITETA pored opštih zahteva za deklarisanje i označavanje ne sadrži i dodatne podatke iz člana 64. ovog zakona (član 65. stav 1);

26) prilikom uzimanja uzoraka hrane ili hrane za životinje ne stavi besplatno na raspolaganje potrebne količine uzoraka radi laboratorijskog ispitivanja, nadležnom inspektor ~~(član 70. stav 3)~~ (ČLAN 70. STAV 1).

Prekršaj fizičkog lica

Član 83.

Novčanom kaznom od 30.000 do 50.000 dinara kazniće se za prekršaj fizičko lice, ako:

1) se bavi proizvodnjom i prometom hrane i hrane za životinje, a nije upisano u Centralni registar objekata (član 15. stav 3);

2) ne podnese prijavu za upis u Centralni registar, a bavi se proizvodnjom hrane i hrane za životinje, za koje nije predviđeno utvrđivanje ispunjenosti uslova za obavljanje određene delatnosti (član 15. stav 7);

3) je otpočelo obavljanje delatnosti pre upisa u Centralni registar, odnosno u registar utvrđen posebnim propisom (član 15. stav 8);

4) stavi u promet hranu koja nije bezbedna (član 25. stav 1);

5) stavi u promet hranu za životinje koja nije bezbedna (član 28. stav 1);

6) hrani životinje koje služe za proizvodnju hrane, hranom za životinje koja nije bezbedna (član 28. stav 2);

7) ne obezbedi da hrana i hrana za životinje u svim fazama proizvodnje i prometa ispunjava uslove propisane ovim zakonom i drugim posebnim propisima ili ne dokaže ispunjenost tih uslova (član 31);

8) nema uspostavljen sistem i procedure koje obezbeđuju dostupnost podataka o sledljivosti (član 32. stav 3);

9) u svim fazama proizvodnje i prometa hrane ne obezbedi propisane uslove u vezi sa higijenom hrane (član 45. stav 1);

10) lica na radnim mestima u proizvodnji ili prometu hrane koja RUKUJU I dolaze u dodir sa hranom nemaju osnovna znanja o higijeni hrane i o ličnoj higijeni, odnosno ne nose radnu odeću i obuću (član 45. stav 2);

11) u svim fazama proizvodnje i prometa hrane za životinje ne obezbedi propisane uslove u vezi sa higijenom hrane za životinje (član 48);

12) u svim fazama proizvodnje i prometa ne obezbedi propisane uslove za kvalitet hrane (član 55. stav 1);

13) u svim fazama proizvodnje i prometa ne obezbedi propisane uslove za kvalitet hrane za životinje (član 56. stav 1);

~~14) prvi put stavlja u promet novu hranu, genetski modifikovanu hranu i genetski modifikovanu hranu za životinje na teritoriji Republike Srbije ili se takva hrana nađe u prometu, a nema dozvolu u skladu sa odredbama ovog zakona i posebnih propisa (član 69. stav 1);~~

14) PRVI PUT STAVLJA U PROMET NOVU HRANU NA TERITORIJI REPUBLIKE SRBIJE ILI SE TAKVA HRANA NAĐE U PROMETU, A NEMA DOZVOLU (ČLAN 61. STAV 1);

15) ne postupi po rešenju inspektora u skladu sa ovim zakonom.

Član 84.

Novčanom kaznom od 5.000 do 30.000 dinara kazniće se za prekršaj fizičko lice, ako:

1) stavlja u promet hranu i hranu za životinje koja nije označena, deklarirana, oglašena i izložena, u skladu sa ovim zakonom i drugim posebnim propisom (član 30. stav 1);

2) ne postupi u skladu sa članom 30. stav 2. ovog zakona čime dovodi potrošača u zabludu;

3) ne postupi u skladu sa članom 32. stav 2. ovog zakona;

4) hrana ili hrana za životinje koju stavlja u promet ili postoji verovatnoća da će je staviti u promet nije na odgovarajući način označena i evidentirana radi identifikacije i sledljivosti (član 32. stav 4);

5) odmah ne pokrene postupak za povlačenje hrane iz prometa i o tome ne obavesti Ministarstvo, odnosno ministarstvo nadležno za poslove zdravlja u slučaju kada ta hrana više nije pod njegovom neposrednom kontrolom, a osnovano sumnja ili utvrdi da je u bilo kojoj fazi proizvodnje i prometa nastala povreda propisanih uslova bezbednosti hrane (član 33. stav 1);

6) ne postupi u skladu sa članom 33. stav 2. ovog zakona;

7) odmah ne pokrene postupak za povlačenje hrane iz prometa na malo i distribucije hrane na osnovu informacije o povredi propisanih uslova za bezbednost hrane (član 33. stav 3);

8) ne pruža informacije koje se odnose na sledljivost hrane i ne saraduje u aktivnostima koje preduzimaju subjekti u proizvodnji i prometu, kao i Ministarstvu, odnosno ministarstvu nadležnom za poslove zdravlja (član 33. stav 4);

9) osnovano sumnja ili utvrdi da hrana koju je stavio u promet može biti štetna za zdravlje ljudi, a o tome kao i o preduzetim merama ne obavesti Ministarstvo, odnosno ministarstvo nadležno za poslove zdravlja (član 33. stav 5);

10) sprečava bilo koje lice da saraduje sa Ministarstvom, odnosno ministarstvom nadležnim za poslove zdravlja (član 33. stav 6);

11) odmah ne pokrene postupak za povlačenje hrane za životinje iz prometa i o tome ne obavesti Ministarstvo u slučaju kada ta hrana više nije pod njegovom neposrednom kontrolom, a osnovano sumnja ili utvrdi da je u bilo kojoj fazi

proizvodnje i prometa nastala povreda propisanih uslova bezbednosti hrane za životinje (član 34. stav 1);

12) ne postupi u skladu sa članom 34. stav 2. ovog zakona;

13) na efikasan i precizan način ne informiše vlasnike ili držaoce životinja o razlogu povlačenja hrane za životinje i ako ne zahteva povraćaj hrane za životinje koja im je već isporučena, ako je to neophodno (član 34. stav 3);

14) odmah ne pokrene postupak za povlačenje hrane za životinje iz prometa na malo i distribucije hrane za životinje na osnovu informacije o povredi propisanih uslova za bezbednost hrane za životinje (član 34. stav 4);

15) ne pruži informacije koje se odnose na sledljivost hrane za životinje i ne saraduje u aktivnostima koje preduzimaju subjekti u proizvodnji i prometu, kao i Ministarstvo (član 34. stav 5);

16) osnovano sumnja ili utvrdi da hrana za životinje koju je stavio u promet može biti štetna za zdravlje životinja, a o tome kao i o preduzetim merama ne obavesti Ministarstvo (član 34. stav 6);

17) sprečava bilo koje lice da saraduje sa Ministarstvom (član 34. stav 7);

~~18) u poslovanju hranom i hranom za životinje pri stavljanju u promet genetski modifikovane hrane i genetski modifikovane hrane za životinje uključujući i količine u rasutom stanju ne dostavi subjektu koji prima tu hranu i hranu za životinje podatke iz člana 63. stav 1. ovog zakona;~~

19) ne postupi u skladu sa članom ~~63. stav 2.~~ ČLANOM 63. ovog zakona;

20) hrana koja nosi oznaku tradicionalnog naziva, imena porekla, geografskog porekla i naziv „proizvod starog zanata”, KAO I DRUGE NACIONALNE SEME KVALITETA pored opštih zahteva za deklarisanje i označavanje ne sadrži i dodatne podatke iz člana 64. ovog zakona (član 65. stav 1);

21) prilikom uzimanja uzoraka hrane ili hrane za životinje ne stavi besplatno na raspolaganje potrebne količine uzoraka radi laboratorijskog ispitivanja, nadležnom inspektor (član ~~70. stav 3.~~) (ČLAN 70. STAV 3).

PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

ČLAN 40.

PRAVNO LICE I PREDUZETNIK KOJI SE BAVE PROIZVODNjom I PROMETOM HRANE I HRANE ZA ŽIVOTINJE DUŽNI SU DA SVOJE POSLOVANJE USKLADE SA ODREDBAMA OVOG ZAKONA NAJKASNIJE U ROKU OD GODINU DANA OD DANA STUPANJA NA SNAGU OVOG ZAKONA.

ČLAN 41.

DIREKCIJA ZA NACIONALNE REFERENTNE LABORATORIJE OSNOVANA ZAKONOM O BEZBEDNOSTI HRANE („SLUŽBENI GLASNIK RS”, BROJ 41/09) NASTAVLJA SA RADOM U SKLADU SA DELOKRUGOM UTVRĐENIM OVIM ZAKONOM.

LABORATORIJE KOJIMA JE NA OSNOVU ZAKONA O BEZBEDNOSTI HRANE („SLUŽBENI GLASNIK RS”, BROJ 41/09) PUTEKONKURSA USTUPLJENO OBAVLJANJE POSLOVA OD JAVNOG INTERESA NASTAVLJAJU DA OBAVLJAJU TE POSLOVE DO ISTEKA PERIODA NA KOJI SU IM POSLOVI USTUPLJENI.

ČLAN 42.

PODZAKONSKI PROPISI KOJI SE DONOSE NA OSNOVU OVLAŠĆENJA IZ OVOG ZAKONA DONEĆE SE U ROKU OD GODINU DANA OD DANA STUPANJA NA SNAGU OVOG ZAKONA.

ČLAN 43.

DANOM POČETKA PRIMENE OVOG ZAKONA PRETAJU DA
VAŽE:

1) ODREDBA ČLANA 29. ZAKONA O VETERINARSTVU („SLUŽBENI
GLASNIK RS”, BR. 91/05, 30/10 I 93/12);

2) ODREDBA ČLANA 8. ZAKONA O ORGANSKOJ PROIZVODNJI
(„SLUŽBENI GLASNIK RS”, BROJ 30/10).

ČLAN 44.

OVAJ ZAKON STUPA NA SNAGU OSMOG DANA OD DANA
OBJAVLJIVANJA U „SLUŽBENOM GLASNIKU REPUBLIKE SRBIJE”, A
PRIMENJUJE SE OD 1. JANUARA 2019. GODINE.

VI. ANALIZA EFEKATA PROPISA

1. Koji problem se rešava propisom?

Bezbednost hrane je jedno od najkompleksnijih sistemskih pitanja i u EU, te ne postoji jedan pristup ili pravilo u zemljama članicama kada je u pitanju podela nadležnosti u oblasti službene kontrole usaglašenosti sa pravilima za bezbednost hrane. Svaka zemlja, u odnosu na raspoložive kapacitete, način i vrstu proizvodnje, političkom odlukom imenuje ili uspostavlja institucije odgovorne za bezbednost hrane. Određuje se jedna odgovorna institucija za bezbednost hrane, koja u svom sastavu može imati sve kontrolne organe (inspekcije) odnosno mogućnost da koordinira rad inspekcija koje su u sastavu drugih institucija.

U cilju što uspešnije realizacije zadataka u oblasti bezbednosti hrane i hrane za životinje bliže se regulišu obaveze i odgovornosti svih subjekata u poslovanju hranom i hranom za životinje kao i odgovornost i obaveze nadležnog organa u sprovođenju službenih kontrola, odnosno jasno definisanog praćenja usaglašenosti svih postupaka u procesu proizvodnje i prometa hrane kako po fazama, tako i po vrsti hrane. Na ovaj način uspostavlja se sveobuhvatan pristup u oblasti zdravlja i dobrobiti životinja, zdravlja bilja, a s tim vezi celokupnog lanca bezbednosti hrane od njive do trpeze i uspostavlja podela nadležnosti i eliminisanje nesigurnosti subjekta u poslovanju hranom u pogledu sprovođenja službenih kontrola.

Iako je Zakonom o bezbednosti hrane, sistem bezbednosti hrane i hrane za životinje Republike Srbije priznat u evropskim i svetskim okvirima, njegovim sprovođenjem utvrđeni su i određeni nedostaci, kojim se bitno narušava koncept sveobuhvatnosti kontrola u integrisanom lancu hrane, a usmerenost na ključne probleme i reagovanje, u odnosu na pojavu opasnosti u hrani i hrani za životinje, nije u potpunosti zadovoljena.

Nedostaci sistema bezbednosti hrane u Republici Srbiji uočeni su i u odgovarajućim radnim dokumentima EU (2009-2014) o napretku Republike Srbije u procesu evropskih integracija, odnosno u Godišnjim izveštajima o napretku:

1) „Određeni napredak beleži se u oblasti bezbednosti hrane. Novi Zakon o bezbednosti hrane usvojen je u maju 2009. godine. On razjašnjava nadležnosti i saradnju među ministarstvima nadležnim za bezbednost lanca ishrane. Reorganizovana je veterinarska inspekcija – ranije prebačena u novoosnovani Generalni inspektorat. Uvedena je nova raspodela nadležnosti za inspekcije, kojom se poboljšava okvir za aktivnosti kontrole. Srbija je još uvek u početnoj fazi u pogledu poboljšanja objekata u prehrambenoj industriji i objekata za neškodljivo uklanjanje otpadaka životinjskog porekla. Nijedno postrojenje nije dobilo dozvolu za izvoz mleka ili proizvoda od mleka u EU. Objavljena je zakonska regulativa za sprovođenje propisa o kvalitetu sirovog mleka. Postoji još uvek izvestan broj manjkavosti u lancu bezbednosti hrane. Neophodna su dalja poboljšanja u sprovođenju principa analize rizika kritičnih kontrolnih tačaka (sistem HACCP).” (Izveštaj o napretku Srbije za 2009. godinu {KOM(2009) 533} - Serbia 2009 Progress Report {COM(2009) 533});

2) „U oblasti bezbednosti hrane ostvaren je mali napredak. Usvojeni su podzakonski propisi neophodni za omogućavanje izvoza u Evropsku uniju. Međutim, neophodno je unaprediti sprovođenje Zakona o bezbednosti hrane. Neophodno je doneti i primeniti značajne podzakonske propise. Još uvek se ne primenjuje načelo analize rizika i neophodno je uspostaviti odgovarajući sistem baze podataka u tu svrhu. Neophodno je da inspektori i druge zvanične službe kontrole bolje sprovode planove analize opasnosti i kritičnih kontrolnih tačaka. Neophodno je dodatno unaprediti preglede i kontrolu na spoljnim granicama. Ministarstvo mora da unapredi kapacitete kako bi preuzelo svoje nove nadležnosti u vezi sa bezbednošću hrane. Zabeležen je mali napredak kada se radi o jačanju nadležnih službi za poljoprivredne proizvode. Usvojeno je uputstvo o higijenskim zahtevima i službenim

kontrolama proizvoda i institucijama koje imaju dozvolu za izvoz mleka i mlečnih proizvoda i izvoz ribe i ribljih proizvoda u EU nakon preporuka Kancelarije za hranu i veterinu. Međutim, još uvek nije usvojen nacionalni program za unapređenje tih institucija." (Izveštaj o napretku Srbije za 2010. godinu {KOM (2010) 660}, 9. novembar 2010. godine - Serbia 2010 Progress Report" {COM(2010) 660}, 9 November 2010);

3) „Mali napredak je postignut u pogledu opštih principa bezbednosti hrane. Zakon o bezbednosti hrane već uključuje većinu načela koje zahtevaju pravne tekovine EU. Neke od karakteristika uvedenih Zakonom o bezbednosti hrane počele su da se primenjuju, kao što su načelo analize rizika i sprovođenje analize opasnosti i kritičnih kontrolnih tačaka (HACCP). Obe moraju biti poboljšane i odgovarajući IT sistemi treba da budu nadograđeni. Poboljšana su osnovna znanja i oprema organa nadležnih za zvanične kontrole i kreiranje politike, ali je dalje jačanje neophodno. Započet je proces usklađivanja etiketiranja namirnica sa pravnim tekovinama EU. Međutim, sprovođenje zakona treba da bude poboljšano. Direkcija za nacionalne referentne laboratorije ima ozbiljan manjak osoblja i zato nije u stanju da obavlja dužnosti koje su joj dodeljene Zakonom o bezbednosti hrane. Pripreme u oblasti opšte bezbednosti hrane su umereno napredovale." (Izveštaj o napretku Srbije za 2012. godinu {KOM (2012) 600}, 10. oktobar 2012. godine - Serbia 2012 Progress Report {COM(2012) 600}, 10 October 2012);

4) „U oblasti opštih načela bezbednosti hrane, aflatoksinska kriza naglasila je nedostatke sistema bezbednosti hrane i hrane za životinje u Srbiji, posebno nedostatak dobro ustanovljene nacionalne referentne laboratorije. Da bi se rešio ovaj problem osnovana je radna grupa za pripremu neophodnih zakonskih propisa. Direkcija za nacionalne referentne laboratorije u Ministarstvu poljoprivrede ima ozbiljan manjak službenika i ne može da vrši svoje dužnosti. Većina laboratorijskog osoblja je administrativno osoblje. Što se tiče pravila za bezbednost hrane i posebnih pravila za hranu za životinje, juna meseca usvojen je Pravilnik o sistemu brzog uzbunjivanja za hranu i hranu za životinje." (Izveštaj o napretku Srbije za 2013. godinu {KOM (2013) 700}, 16. oktobar 2013. godine - Serbia 2013 Progress Report" {SOM (2013) 700}, 16 October 2013);

5) „U oblasti opšte bezbednosti hrane, i pored neznatnog povećanja naučnog kadra, nacionalne referentne laboratorije i dalje nemaju dovoljno kadrova i ne mogu da obavljaju svoje zadatke. Srbija još uvek nema operativnu laboratoriju za ispitivanje kvaliteta mleka kao ni pouzdani sistem za kontrolu kvaliteta sirovog mleka." (Republika Srbija 2014 Izveštaj o napretku {KOM (2014) 700}, 8. oktobar 2014. godine - Serbia 2013 Progress Report" {SOM (2014) 700}, 8 October 2014).

U Izveštaju za 2016. godinu koji prati Saopštenje Komisije upućeno Evropskom parlamentu, Savetu, Evropskom ekonomskom i socijalnom komitetu i Komitetu regiona Saopštenje o politici proširenja EU za 2016. godinu, konstatovala je sledeće:

1) „Srbija je umereno pripremljena u oblasti bezbednosti hrane, a u protekloj godini nije ostvaren napredak. U narednom periodu, Srbija naročito treba da: razvije sveobuhvatnu strategiju za prenošenje, sprovođenje i primenu pravnih tekovina EU u oblasti bezbednosti hrane, veterinarske i fitosanitarne politike; preispita kapacitete direkcija za veterinarske, fitosanitarne i nacionalne referentne laboratorije i usvoji akcioni plan za njihovo jačanje.”

2) „U vezi sa plasiranjem hrane, hrane za životinje i životinjskih nusproizvoda na tržište, Srbija još nije usvojila program za unapređenje poljoprivredno-prehrambenih objekata. Sprovođenje propisa o upravljanju životinjskim nusproizvodima treba da se znatno poboljša, a nacionalna strategija za upravljanje životinjskim nusproizvodima treba da se usvoji i sprovodi. I dalje treba da se usvoji nacionalni program za monitoring i kontrolu bezbednosti hrane i hrane za životinje. Potrebno je izraditi jasnije postupke za kontrolu uvezenih pošiljki zasnovanu na proceni rizika.”

Zbog toga je jedan od glavnih razloga izmena i dopuna Zakona o bezbednosti hrane bolja organizacija službenih kontrola u sprovođenju propisa kod subjekata u poslovanju hranom na malo, koja Zakonom nije propisana, kao i izbegavanje nejasnoća u fazi prometa na malo hrane životinjskog porekla, odnosno eliminisanje nadzora više inspeksijskih organa u istom objektu.

Drugi ključni problem koji se rešava izmenama i dopunama Zakona o bezbednosti hrane jeste i uspostavljanje sistema službenih i referentnih laboratorija, kao i uspostavljanje laboratorije za ispitivanje kvaliteta sirovog mleka.

Direkcija za nacionalne referentne laboratorije osnovana je Zakonom o bezbednosti hrane („Službeni glasnik RS”, broj 41/09). Ovim zakonom, uređeni su poslovi Direkcije, kao laboratorijski i sa njima povezani stručni poslovi u oblasti bezbednosti hrane i hrane za životinje.

Formiranje nacionalnih referentnih laboratorija u kompleksu Zemun Gornji Grad (Batajnica), Batajnički drum bb, koncipiran je i finansiran u okviru finansijske pomoći Evropske unije u sektoru poljoprivrede, a takođe i jednim delom iz nacionalnog budžeta.

Da bi laboratorije ispunile zahteve koji se pred njih postavljaju moraju biti opremljene adekvatnom opremom, moraju da imaju uveden i održiv sistem upravljanja kvalitetom, moraju da imaju odgovarajuće stručne i edukovane kadrove i biti nezavisne u svom radu. Ispitivanja koja se obavljaju u laboratorijama moraju biti maksimalno iskorišćena, kako u oblasti rutinske i potvrdne dijagnostike i ispitivanja, tako i u oblasti naučno istraživačkog rada i pružanja podrške svim zainteresovanim stranama u rešavanju najsloženijih problema i zahteva koje savremena proizvodnja postavlja pred proizvođače i državu. Laboratorije moraju biti akreditovane, međunarodno prepoznate kao kompetentne i stručno osposobljene da mogu da prate trendove moderne laboratorijske dijagnostike i analitike i obezbeđuju stručne i naučne ekspertize. Za njihova rad mora da postoji zakonski osnov i jasno utvrđene nadležnosti i obaveze.

Laboratorija za kontrolu sirovog mleka ima za cilj da obezbedi sistem nezavisne kontrole sirovog mleka na osnovu koje se kategoriše sirovo mleko na osnovu ukupnog broja bakterija i broja somatskih ćelija i formira cena shodno ostvarenom kvalitetu. Transparentan, nezavistan i kompetentan rad laboratorija daje garancije od strane države o potpuno objektivnom stanju stepenu kvaliteta proizvedenog sirovog mleka. Verodostojno utvrđeni kvalitet proizvedenog i isporučenog sirovog mleka je osnovni preduslov za formiranje realne cene. Ovako formirana cena sirovog mleka je prihvatljiva za sve subjekte, a posebno za proizvođače i prerađivače mleka, čime se stimuliše proizvodnja mleka višeg kvaliteta i unapređenje celog sistema mlekarstva.

Rezultate koje laboratorije koje ispituju kvalitet mleka izdaju, koriste se i za potrebe unapređenja genetskog potencija i praćenja proizvodnih osobina stoke. Rezultati tih ispitivanja spadaju u najvažnije preduslove za unapređenje odgajivačko-seleksijskog rada i genetskog unapređenja stočarstva jedne zemlje.

Imajući u vidu da Direkcija za nacionalne referentne laboratorije još uvek nije u funkcionalnom stanju (nedostatak instrumentalne tehnike i zaposlenih) neophodno je, do njene potpune operativnosti, koristiti postojeće laboratorije koje ispunjavaju uslove da mogu biti ovlašćene kao službene, odnosno referentne laboratorije.

Zbog svih ovih činjenica Ministarstvo mora da obezbedi kontinuitet i maksimalnu iskorišćenosti postojećih resursa i ujedno unapredi njihov rad, tako što će postojeće laboratorije zajedno sa kapacitetima koji se izgrađuju u kompleksu „Zemun Gornji Grad”, biti integrisani u jedinstvenu mrežu opremljenih i dobro organizovanih servisa, bez dupliranja i preklapanja postojećih resursa. Ovim se obezbeđuje dvostepenost u sistemu laboratorija preko referentnih laboratorija koje predstavljaju „centre izvrsnosti” i koje sprovode svojevrsnu superviziju rada ostalih ovlašćenih laboratorija.

Takođe, Zakonom o bezbednosti hrane („Službeni glasnik RS”, broj 41/09), Zakonom o sredstvima za zaštitu bilja i Zakonom o zdravlju bilja („Službeni glasnik RS”, broj 41/09), poslovi Direkcije, pored laboratorijskih i sa njima povezanih stručnih poslova, obuhvataju i određene poslove, koji su Zakonom o ministarstvima povereni drugim organizacionim jedinicama Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, kao što su u oblasti sredstava za zaštitu bilja određene administrativne procedure, primera radi registracija sredstava za zaštitu bilja, ali i drugi poslove koji su od značaja za ovu oblast.

To je još jedan od problema koji treba rešiti izmenama i dopunama Zakona o bezbednosti hrane.

Istovremeno se ovim izmenama Zakona rešava i problem naknade troškova za obavljene službene kontrole, uzorkovanje i laboratorijska ispitivanja, koje dosadašnjim zakonskim rešenjem nije jasno utvrđeno, obzirom da je odredbama člana 70. stav 5. predviđeno da ti troškovi padaju na teret budžeta, osim u slučaju kada se utvrdi da hrana, odnosno hrana za životinje ne odgovara propisanim svojstvima, dok je odredbama člana 71. stav 1. predviđeno da je to trošak stranke, osim u slučaju kada je to zakonom drugačije propisano.

Iz tih razloga je bilo neophodno eliminisati navedene nejasnoće i stvoriti pravni osnov za donošenje akta o visini troškova za obavljene službene kontrole, uzorkovanje i laboratorijska ispitivanja u skladu sa Pravilnikom o metodologiji i načinu utvrđivanja troškova pružanja javne usluge („Službeni glasnik RS”, broj 14/13, 25/13-ispravka i 99/13).

Takođe, neophodno je iz Zakona o bezbednosti hrane izuzeti genetički modifikovanu hranu i hranu za životinje, imajući u vidu da je ova oblast uređena Zakonom o genetički modifikovanim organizmima („Službeni glasnik RS”, broj 41/09).

Odredbe Zakona o bezbednosti hrane koje se tiču donošenja propisa za njegovo sprovođenje ne obuhvataju uspostavljanje sistema bezbednosti hrane i hrane za životinje u celosti, jer pravni osnov za donošenje određenih podzakonskih propisa za sprovođenje zakona nije bio predviđen, dok određeni pravni osnovi nisu potpuni, te bilo neophodno rešiti problem nemogućnosti donošenja odgovarajućih podzakonskih propisa za sprovođenje Zakona.

Primeru radi, za kontaminante ne postoji pravni osnov za utvrđivanje dozvoljenih nivoa i metoda uzorkovanja i ispitivanja radi utvrđivanja njihovog prisustva u hrani, kao i za oblik i sadržaj obrasca, način i postupak izdavanja međunarodne potvrde (sertifikata) o bezbednosti hrane koja se izvozi i preuzimanje određenih međunarodnih obaveza, uspostavljanje nacionalnog komiteta za saradnju sa Komisijom *Codex Alimentarius*, dok u nadležnosti Ministarstva zdravlja, nije bila potpuno obuhvaćena oblast kojim se propisuju uslovi za hranu za specifične populacione grupe, dodatke ishrani, kvalitet soli, zdravstvenu ispravnost bezbednost materijala i predmeta koji dolaze u kontakt sa hranom; aditive, arome, enzimske preparate, nutritivne i zdravstvene izjave koje se navode na deklaraciji hrane, novu hranu, voda za piće za javno vodosnabdevanje i prirodne mineralne, prirodne izvorske i stonje vode u originalnoj ambalaži.

Takođe, u Zakonu o bezbednosti hrane, u pravnom osnovu za donošenje podzakonskog propisa u oblasti službene kontrole nedostaju potrebne osnove za preuzimanje Uredbe 882/2004 o službenim kontrolama koje se sprovode radi proveravanja poštovanja propisa o hrani i hrani za životinje, kao i propisa o zdravlju i dobrobiti životinja, kao što su sistem odobravanja objekata i sertifikacije, način saradnje sa drugim organima u zemlji i nadležnim organima zemalja članica Evropske unije i Trećih zemalja, primena odgovarajućih metoda, uključujući i rutinsko nadziranje i intenzivnije kontrole poput inspekcija, provera, revizije, uzimanja uzoraka i analize uzoraka, elemente za određivanje rokova za sprovođenje službene kontrole, kao i izveštavanje o sprovedenim službenim kontrolama.

Kako bi se olakšalo poslovanje subjekata u proizvodnji malih količina, proizvođače tradicionalnih proizvoda ili proizvoda starih zanata potrebno je doneti nacionalne mere i propisati uslove za sprovođenje odstupanja, prilagođavanja i isključivanja od primene higijenskih pravila, kao i primena principa fleksibilnosti u uspostavljanju sistema samokontrole.

2. Koji ciljevi treba da se postignu donošenjem akta?

Ovaj zakon ima za cilj, kao i Zakon o bezbednosti hrane, da obezbedi visok nivo zaštite života i zdravlja ljudi i interesa potrošača, kao i efikasno funkcionisanje unutrašnjeg i međunarodnog prometa hrane i hrane za životinje. Pri tome, kada je to potrebno i moguće, ovim zakonom se uzima u obzir i zaštita zdravlja i dobrobiti životinja, kao i zdravlja bilja i zaštita životne sredine.

Donošenjem ovog zakona osiguraće se uslovi za strateško upravljanje sistemom bezbednosti hrane i hrane za životinje preko bolje organizacije, odnosno jasnije podele nadležnosti i koordinacije nadležnih inspekcija.

Izmenama se obuhvataju svi aspekti lanca hrane, završno sa službenom kontrolom u prometu na malo (maloprodaja, pečenjare, restorani), koja zakonom nije bila u nadležnosti ni jedne od inspekcija Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, ni Ministarstva zdravlja.

Kako oblast prometa na malo nije bila jasno definisana postojećim zakonom, u praksi je dolazilo do dve vrste problema: sa jedne strane određeni subjekti u poslovanju hranom na malo u maloprodaji ili pečenjari, bili su predmet kontrole inspekcija iz različitih sektora hrane (veterinarske, sanitarne i dr), gde je dolazilo do preklapanja nadležnosti (pozitivan sukob nadležnosti), što je od subjekata zahtevalo dodatno angažovanje odgovornih osoba za sprovođenja sistema samokontrole, dodatne troškove za sprovođenje ispitivanja hrane i okoline i dr. Sa druge strane, postoji jedan deo objekata koji proizvodi i prometuje na malo i koji, zbog nejasne podele nadležnosti nije pod redovnom ili bilo kakvom službenom kontrolom nadležnih inspekcija. Iako je subjekat u poslovanju hranom odgovoran za bezbednost svoje proizvodnje, ipak ovakvi objekti mogu da predstavljaju rizik po zdravlje potrošača i dovedu do bolesti koje se prenose hranom.

Potreba za unapređenjem efikasnosti i efektivnosti rada inspekcija za službenu kontrolu hrane, ovim izmenama obuhvaćena je podelom nadležnosti koje preciznije uređuju, otklanjaju tehničke nedostatke i nekonzistentnosti u vođenju stručnih postupaka u oblasti kontrole proizvodnje i prometa hrane na malo.

Namera je da se predloženim izmenama i dopunama osigura kvalitet u obavljanju poslova inspekcijских službi, tako što je oblast maloprodaje delegirana Ministarstvu zdravlja koje će moći na osnovu epidemioloških podataka o zdravlju stanovništva, broja javnih kuhinja, restorana, broja objekata za prodaju brze hrane, broja pokretnih objekata za prodaju hrane biti u mogućnosti da pripremi plan službenih kontrola koji će efikasno nadzirati ovaj deo sistema bezbednosti hrane, u cilju zaštite zdravlja ljudi. Sa druge strane, jasna organizacija službenih kontrola povoljno će uticati na efikasnost i ekonomičnost rada subjekata.

S obzirom na činjenicu da Direkcija za nacionalne referentne laboratorije, osnovana Zakonom o bezbednosti hrane („Službeni glasnik RS”, broj 41/09), još uvek nije u funkcionalnom i operativnom stanju (nedostatak instrumentalne tehnike i zaposlenih) neophodno je, do njene potpune operativnosti, koristiti postojeće laboratorije koje ispunjavaju uslove da mogu biti ovlašćene kao službene, odnosno referentne laboratorije, a koje će raditi ispitivanje službenih uzoraka hrane i hrane za životinje.

Laboratorije moraju biti akreditovane, međunarodno prepoznate kao kompetentne i stručno osposobljene da mogu da prate trendove moderne

laboratorijske dijagnostike i analitike i osiguraju raspoložive referentne materijale organizacijom usporednih ispitivanja i stručnom izobrazbom laboratorijskog osoblja. Za njihova rad mora da postoji zakonski osnov i jasno utvrđene nadležnosti i obaveze.

Takođe, obzirom da je predviđeno da u okviru Direkcije za nacionalne referentne laboratorije bude opremljena i operativna laboratorija za ispitivanje kvaliteta sirovog mleka, ovim zakonom će se stvoriti pravni preduslovi za osnivanje i rad laboratorije prema najvišim standardima i zahtevima kako domaćeg zakonodavstva tako i najboljih praksi i standarda EU. Svrha ove laboratorije je da se obezbedi sistem nezavisne kontrole sirovog mleka na osnovu koje se kategoriše sirovo mleko i formira cena shodno ostvarenom kvalitetu.

Cilj ovog zakona jeste i olakšanje poslovanje subjekata u proizvodnji malih količina, proizvođače tradicionalnih proizvoda ili proizvoda starih zanata potrebno je doneti nacionalne mere i propisati uslove za sprovođenje odstupanja, prilagođavanja i isključivanja od primene higijenskih pravila, kao i primena principa fleksibilnosti u uspostavljanju sistema samokontrole, pod uslovom da se osigura osnovni cilj ovog zakona, a to je zaštita zdravlja ljudi i interesa potrošača.

Istovremeno se ovim izmenama Zakona rešava i problem naknade troškova za obavljene službene kontrole, uzorkovanje i laboratorijska ispitivanja, koje dosadašnjim zakonskim rešenjem nije jasno utvrđeno, obzirom da je odredbama člana 70. stav 5. predviđeno da ti troškovi padaju na teret budžeta, osim u slučaju kada se utvrdi da hrana, odnosno hrana za životinje ne odgovara propisanim svojstvima, dok je odredbama člana 71. stav 1. predviđeno da je to trošak stranke, osim u slučaju kada je to zakonom drugačije propisano.

Cilj izmena i dopuna Zakona o bezbednosti hrane jeste i izuzimanje genetički modifikovane hrane i hrane za životinje, imajući u vidu da je ova oblast uređena Zakonom o genetički modifikovanim organizmima („Službeni glasnik RS”, broj 41/09).

Cilj izmena i dopuna Zakona o bezbednosti hrane u delu koji se odnosi na hranu za životinje jeste i stvaranje pravnih osnova za donošenje seta propisa iz oblasti hrane za životinje, koji se odnose na utvrđivanje uslova za proizvodnju aditiva i dodataka (suplemenata) namenjenih za ishranu životinja, uslove pod kojima proizvodi i aditivi namenjeni za hranu za životinje mogu da sadrže nepoželjne supstance, uslove za proizvodnju, odobravanje, upotrebu, deklarisanje, označavanje, pakovanje i promet aditiva namenjenih za hranu za životinje, uslove za deklarisanje, označavanje, predstavljanje, pakovanje, promet, upotrebu i oglašavanje hrane za životinje, kao i upotrebu dodataka hrani za životinje.

Do pripreme izmena i dopuna Zakona o bezbednosti hrane, veliki deo oblasti hrane za životinje nije mogao biti u potpunosti ili uopšte regulisan, odnosno harmonizovan sa EU zahtevima, što je dovodilo do nemogućnosti registrovanja/odobravanja određene proizvodnje hrane za životinje ili nemogućnosti sprovođenja kontrole nad tom proizvodnjom.

Određeni proizvodi koji se koriste u ishrani životinja izrađuju se po zahtevima koji nisu u skladu sa EU tehničkim standardima, što dovodi do nemogućnosti stavljanja u promet istih i nastajanja tehničkih barijera, kako pri izvozu tako i pri uvozu hrane za životinje.

Novi uslovi za proizvodnju hrane za životinje utvrđeni su na osnovu EU zakonodavstva, mišljenja Evropskih tela za procenu rizika/EFSA, preporuka stručnih panela za aditive u hrani za životinje i dr, i omogućavaju kontrolisaniju i racionalniju upotrebu dodataka i aditiva u hrani za životinje, a time, kroz životinje i proizvode životinjskog porekla, do bezbednije hrane za ljude. Takođe stvara se povoljna atmosfera za ekonomski razvoj privrede u ovoj grani poljoprivrede.

Međutim, novi propisi zahtevaju i dodatno kvantitativno i kvalitativno angažovanje ljudskih resursa u uspostavljanju samih procedura za odobravanje objekata za hranu za životinje, obuku zaposlenih u nadležnim službama i obuku

subjekata u poslovanju hranom za životinje, kao i za sprovođenje službenih kontrola tih objekata.

I na kraju, radi uspostavljanja sveobuhvatne kontrole u integrisanom lancu hrane, potrebno je doneti sve propise za sprovođenje ovog zakona, obzirom da određeni pravni osnovi nisu postojali ili postojeći nisu bili potpuni, te bilo neophodno rešiti problem nemogućnosti donošenja odgovarajućih podzakonskih propisa za sprovođenje Zakona.

3. Da li su razmatrane druge mogućnosti za rešavanje problema?

Mehanizmi koji su neophodni za ostvarenje navedenih ciljeva mogu da se uspostave samo u vidu zakonskih normi.

Donošenjem ovog zakona se na najbolji način sistem bezbednosti hrane unapređuje i osigurava kao dobro organizovana i kontrolisana celina.

4. Zašto je donošenje akta najbolje rešenje datog problema?

Mehanizmi koji su neophodni za ostvarenje navedenih ciljeva mogu da se uspostave samo u vidu zakonskih normi.

Donošenje ovog zakona je najbolje rešenje za navedene probleme iz razloga što se na ovaj način organizuje celokupan sistem u oblasti bezbednosti hrane.

5. Na koga će i kako uticati rešenja datog problema?

Predložena rešenja će, pre svega, uopšteno uticati na interese potrošača koji koriste hranu.

Svaki potrošač hrane koja se proizvodi ili uvozi u Republiku Srbiju, ovim, kao i mnogim drugim zakonima, treba da bude zaštićen u najvećoj mogućoj meri na način što će mu se pružiti prilika da konzumira hranu proizvedenu na bezbedan način.

Naročit uticaj zakon će imati na subjekte u poslovanju sa hranom koji proizvode male količine hrane, subjekte koji u procesu proizvodnje koriste tradicionalne metode, proizvode hranu sa tradicionalnim karakteristikama i kroz stare zanate, kojima se olakšava poslovanja i smanjuju troškovi izgradnje i opremanja objekata olakšanje u sprovođenju planova samokontrole, kako bi sačuvali specifičnosti svoje proizvodnje. Za njih su predviđena odstupanja od opštih i posebnih higijenskih pravila na osnovu procene rizika, ali na način da se ne naruši cilj ovog zakona, odnosno da se sa određenim odstupanjima postigne isti efekat i obezbedi zaštita zdravlja ljudi i interes potrošača.

Takođe, ovaj zakon će imati uticaj i na proizvođače sirovog mleka, jer će biti stvoren zakonski osnov za uspostavljanje nezavisne laboratorije za ispitivanje kvaliteta sirovog mleka.

Naime, najveći broj otkuplivača mleka (mlekare) kontrolu otkupljenog sirovog mleka vrše u internim laboratorijama, ali povremene kontrole vrše i u spoljnim laboratorijama najčešće veterinarskih specijalističkih instituta (u Zaječaru, Šapcu, Kraljevu, Subotici, Somboru, Zrenjaninu, Nišu i Novom Sadu), Zavoda za mlekarstvo i još nekim ovlašćenim laboratorijama (Institut za higijenu i tehnologiju mesa, Beograd; EKO LAB doo, Beograd; Centar za ispitivanje namirnica, Beograd; Poljoprivredni fakultet, Novi Sad; Poljoprivredna savetodavna služba, Smederevo; Institut za javno zdravlje, Požarevac; Institut za javno zdravlje Kragujevac). Međutim, ne postoji zvanična evidencija količine i kvaliteta sirovog mleka na nacionalnom nivou.

Kvalitet mleka, varira u zavisnosti od regije, odnosno sezonskih oscilacija u vezi sa ishranom krava. Poseban problem predstavlja velika količina

mleka koja se nalazi van tokova kontrole na tzv. neformalnom tržištu mleka. Sastav mleka i higijenska ispravnost mleka su činioci od kojih zavisi otkupna cena sirovog mleka ali i javno zdravlje stanovništva. Uspostavljanje sistema kontrole kvaliteta i higijenske ispravnosti na dnevnoj osnovi i obezbeđenje obavezne i nezavisne kontrole sirovine od strane ovlašćene laboratorije i dalje ostaje kao jedan od najvažnijih koraka u postupku uvođenja standarda u oblasti bezbednosti hrane i zaštite potrošača gde će biti najvidljiviji direktni uticaji procesa reformi i pridruživanja Srbije EU, imajući u vidu da je svaka nova članica dužna da usvoji zakone i pravilnike koji su u skladu sa zakonima EU.

U toku 2013. godine počela je prva faza rada Laboratorije za analizu mleka u Novom Sadu. Laboratorija, koju su finansirali Ministarstvo, Pokrajinski sekretarijat za poljoprivredu i Poljoprivredni fakultet u Novom Sadu – Departman za stočarstvo, namenjena je za sprovođenje odgajivačkih programa u govedarstvu i za potrebe mlečnih rasa koza i ovaca. Laboratorija je namenjena pre svega merama selekcije. Laboratorija obrađuje i podatke za komercijalne potrebe subjekata u preradi mleka- mlekara, ali za sada samo za njihove interne provere. Ipak, i dalje se čeka na uspostavljanje laboratorije za kontrolu kvaliteta sirovog mleka u Batajnici, u kompleksu „Zemun Gornji grad”, čije se otvaranje planira godinama unazad.

Uspostavljanjem nezavisne laboratorije za ispitivanje kvaliteta sirovog mleka postiže se sigurnost proizvođača mleka u verodostojno utvrđeni kvalitet proizvedenog i isporučenog mleka, koji je osnovni preduslov za formiranje realne cene. Ovako formirana cena sirovog mleka je prihvatljiva za sve subjekte, a posebno za proizvođače i prerađivače mleka.

Ovim zakonom je predviđeno i izdavanje međunarodne potvrde (sertifikata) o bezbednosti hrane koja se izvozi, za koga ne postoji pravni osnov u Zakonu o bezbednosti hrane (osim za hranu životinjskog i mešovitoj porekla, utvrđen u propisu kojim se uređuje oblast veterinarstva), čime će se otkloniti prepreke koje su postojali kod izvoza hrane biljnog porekla.

Ovaj zakon će imati uticaj na ceo sistem sprovođenja odredbi ovog zakona i propisa donetih na osnovu njega i sprovođenja službenih kontrola da li subjekti u poslovanju hranom i hranom za životinje ispunjavaju sve propisane uslove, obzirom da se stvaraju uslovi za:

- uspostavljanje mreže referentnih i službenih laboratorija, odnosno uključivanje postojećih državnih institucija koje su već kadrovski osposobljene, akreditovane, učestvuju u međunarodnim uporednim ispitivanjima i imaju uspostavljene, održavane referentne metode u mrežu službenih i referentnih laboratorija;

- uspostavljanje sveobuhvatne kontrole u integrisanom lancu hrane, kroz preciznu podelu nadležnosti i uspostavljanje kontrole prometa hrane na malo, koja nije bila pod nadležnošću niti Ministarstvu poljoprivrede i zaštite životne sredine, a niti Ministarstvu zdravlja;

- donošenje svih propisa za sprovođenje ovog zakona, obzirom da određeni pravni osnovi nisu postojali ili nisu bili potpuni.

Svime napred navedenim stiže se više poverenja u ceo sistem bezbednosti hrane od strane potrošača, koji će kupovati hrane sa manje sumnje u njihovu bezbednost i kvalitet, a proizvođači hrane i hrane za životinje lakše plasirati svoje poljoprivredne proizvode na tržišta okolnih zemalja i zemalja članica EU.

Generalno, očekuje se pozitivan uticaj na ekonomsko-privrednu situaciju u Republici Srbiji.

6. Koji su troškovi koji će primena akta izazvati građanima i privredi, posebno malim i srednjim preduzećima?

Predložena rešenja neće stvoriti troškove građanima, ali će izazvati neznatne troškove privredi i pojedinačnim preduzećima usklađivanjem već propisanih

taksi u odnosu na povećanje troškova života ili utvrđivanje novih taksi koje prethodnim zakonskim rešenjem nisu bile predviđene (izdavanje međunarodne potvrde (sertifikata) o bezbednosti hrane koja se izvozi, za koga ne postoji pravni osnov, osim za hranu životinjskog i mešovitog porekla, utvrđen u propisu kojim se uređuje oblast veterinarstva).

Troškovi upisa u Centralni registar objekata već su propisani i primenjuju se od 2009. godine u skladu sa Zakonom o republičkim administrativnim taksama („Službeni glasnik RS”, br. 43/03, 51/03 - ispravka, 61/05, 101/05 - dr. zakon, 5/09, 54/09, 50/11, 70/11 - usklađeni din. izn, 55/12 - usklađeni din. izn, 93/12, 47/13 - usklađeni din. izn, 65/13 - dr. zakon, 57/14 - usklađeni din. izn, 45/15 - usklađeni din. izn, 83/15, 112/15, 50/16 - usklađeni din. izn. i 61/17 - usklađeni din. izn.) po Tarifnom broju 1. u iznosu od 310 dinara i po Tarifnom broju 19. u iznosu od 1.590 dinara.

Troškovi u oblasti hrane životinjskog porekla i hrane za životinje takođe su već propisani sledećim podzakonskim aktima:

- Uredba o visini naknade za izdavanje i produžavanje uverenja o zdravstvenom stanju životinja („Službeni glasnik RS”, broj 113/13);
- Odluka o visini troškova obeležavanja i registrovanja životinja („Službeni glasnik RS”, broj 115/14);
- Odluka o visini naknade za izvršene veterinarsko – sanitarne preglede pošiljki u međunarodnom prometu („Službeni glasnik RS”, broj 113/13);
- Odluka o visini naknade za izvršene veterinarsko – sanitarne preglede („Službeni glasnik RS”, br. 113/13 i 31/14).

Troškovi u oblasti uzorkovanja i laboratorijskog ispitivanja hrane i hrane za životinje biljnog porekla takođe su već propisani Odlukom o visini naknade za laboratorijske analize uzoraka hrane i hrane za životinje biljnog porekla („Službeni glasnik RS”, broj 113/13).

U skladu sa ovim Zakonom biće samo neophodno usklađivanje navedenih troškova u skladu sa Pravilnikom o metodologiji i načinu utvrđivanja troškova pružanja javne usluge („Službeni glasnik RS”, broj 14/13, 25/13-ispravka i 99/13), na način kako se vrši i usklađivanje taksi u skladu sa Zakonom o republičkim administrativnim taksama u odnosu na povećanje troškova života.

Ovim zakonom je predviđeno izdavanje međunarodne potvrde (sertifikata) o bezbednosti hrane biljnog porekla koja se izvozi, kao i hrane koja je u nadležnosti Ministarstva zdravlja, a za koja ne postoji pravni osnov u Zakonu o bezbednosti hrane (osim za hranu životinjskog i mešovitog porekla, utvrđen u propisu kojim se uređuje oblast veterinarstva), čime će se otkloniti prepreke koje su postojali kod izvoza navedene hrane.

Troškovi pregleda i izdavanja ove međunarodne potvrde se izračunavaju u skladu sa Pravilnikom o metodologiji i načinu utvrđivanja troškova pružanja javne usluge („Službeni glasnik RS”, broj 14/13, 25/13-ispravka i 99/13), pri čemu se smatra da njihov iznos neće biti veći u odnosu na iznos taksi (naknada) propisan Odlukom o visini naknade za izvršene veterinarsko – sanitarne preglede („Službeni glasnik RS”, br. 113/13 i 31/14), odnosno Odlukom o visini naknade za izvršene fitosanitarne preglede („Službeni glasnik RS”, broj 113/13), u zavisnosti od vrste (neprerađena, prerađena) i količine hrane.

Ovim cenama treba dodati i cene potrebnih uzorkovanja i laboratorijskih ispitivanja koji neće biti veći od onih koji su propisani Odlukom o visini naknade za laboratorijske analize uzoraka hrane i hrane za životinje biljnog porekla („Službeni glasnik RS”, broj 113/13).

Takođe, biće neophodno propisati visine taksi za izvršene preglede objekata za proizvodnju hrane biljnog i mešovitog porekla, u smislu kontrole ispunjenosti opštih i posebnih uslova za higijenu hrane, za koje se procenjuje da neće biti veći u odnosu na propisani iznos veterinarsko-sanitarnih pregleda objekata, propisan Odlukom o visini naknade za izvršene veterinarsko – sanitarne preglede, u

sadašnjem iznosu od 12.000 dinara. I ovi troškovi će biti izračunati u skladu sa Pravilnikom o metodologiji i načinu utvrđivanja troškova pružanja javne usluge („Službeni glasnik RS”, br. 14/13, 25/13-ispavka i 99/13).

Troškovi akreditacije laboratorije mogu se svrstati u jednokratne i višekratne, odnosno troškove koji se finansiraju u kontinuitetu, kako bi se akreditacija održala. Takođe visina troškova zavisi od planiranog obima ispitivanja, odnosno planiranog broja uzoraka, planiranog broja metoda koje laboratorija ima nameru da uvodi i održava. Takođe, laboratorija mora da obezbedi stalne eksterne provere kvaliteta, tzv. međulaboratorijskim poređenjima sa EU referentnim laboratorijama, svetskim referentnim laboratorijama i PT provajderima. Znatno deo troškova podrazumeva i obuhvata troškove kalibracije opreme, troškove međuprovera opreme i instrumenata, troškove nabavke sertifikovanih referentnih materijala, troškove eksternih provera opreme i mernih uređaja, odnosno troškove etaloniranja opreme. Značajno mesto u strukturi troškova obuhvataju i troškovi kontinuiranog obučavanja i stručnog usavršavanja osoblja. Treba imati u vidu da su sve navedene aktivnosti i nabavka materijala i usluga, kao što je navedeno obavezni shodno zahtevima standarda, da se obavljaju u redovnim vremenskim intervalima i da se ne mogu uvek fiksno planirati s obzirom na to da se cene usluga i materijala tržišno menjaju. Nakon sticanja akreditacije, laboratorija je u obavezi da sve pobrojane aktivnosti redovno sprovodi i vrši nabavku neophodnih materijala, pri čemu takođe treba da planira i troškove održavanja obima akreditacije u formi takse koja se uplaćuje Akreditacionom telu Srbije. Svako novo proširenje obima akreditacije podrazumeva i proširenje ovih troškova, imajući u vidu da se u tom slučaju nabavljaju novi sertifikovani materijali, nova oprema, odnosno proširuju resursi kako u pogledu obuke osoblja tako i u pogledu zahteva za dokazivanje tehničke kompetentnosti laboratorije za nove analize, koje ima nameru da akredituje.

Shodno sada planiranom obimu akreditacije, koji je Direkcija za nacionalne referentne laboratorije prijavila Akreditacionom telu Srbije (ATS) visina neposrednih troškova akreditacije u 2018. godini iznosi 9,055,002.00 dinara, a troškovi mogu biti sintetizovani na sledeći način:

1. Etaloniranje opreme: 239,372.00 dinara;
2. Održavanje, servisiranje i kalibracija opreme: 4,872,416.00 dinara;
3. Nabavka sertifikovanih referentnih materijala: 630,036.00 dinara;
4. Nabavka ISO standarda: 58,135.00 dinara;
5. Međulaboratorijske eksterne provere kvaliteta: 135,600.00 dinara;
6. Stručno usavršavanje, obuke osoblja i osposobljavanje osoblja za rukovanje opremom i izvođenje laboratorijskih testova: 2,301,043.00 dinara;
7. Usluge uvođenja i održavanja standarda (izrada ključnih dokumenata, obuka osoblja za primenu standarda SRPS ISO 17025:2017, uvođenje metoda u rad, validacija i verifikacija metoda i sl.): 596,400.00 dinara;
8. Troškovi naknade za ocenu usaglašenosti sa zahtevima standarda SRP ISO 17025:2017 (ocenjivači ATS, troškovi obrade dokumentacije, troškovi održavanja akreditacije prema broju metoda, naknade koje se uplaćuju ATS-u): 222,000.00 dinara.

U narednom periodu, odnosno nakon povećanja brojnog kadra Direkcije, postoji plan da se u 2019. godini proširi obim akreditacije, što će svakako dovesti do linearnog povećanja troškova akreditacije, prema istom opisu grupa troškova.

Ovim zakonom će se stvoriti pravni preduslovi za osnivanje i rad laboratorije za ispitivanje kvaliteta sirovog mleka prema najvišim standardima i zahtevima kako domaćeg zakonodavstva, tako i najboljih praksi i standarda EU. Svrha ove laboratorije je da se obezbedi sistem nezavisne kontrole mleka na osnovu koje se vrednuje sirovo mleko i formira cena shodno ostvarenom kvalitetu.

Otkupnu cenu sirovog mleka određuju otkupljivači mleka (mlekare), odnosno ova cena se formira slobodno na tržištu, u zavisnosti od ponude i potražnje.

U otkupnu cenu, otkupljivači mleka uračunavaju i troškove laboratorijskih ispitivanja kvaliteta sirovog mleka, koje najveći broj otkupljivača mleka vrši u internim laboratorijama, a samo povremeno kontrole se sprovode u spoljnim laboratorijama, najčešće veterinarskih specijalističkih instituta, Zavoda za mlekarstvo i još nekim ovlašćenim laboratorijama.

Prema proračunu Direkcije za nacionalne referentne laboratorije, u okviru koje će u kompleksu „Zemun-Gornji grad” biti i formirana laboratorija za ispitivanje kvaliteta mleka cena ovih ispitivanja ne prelazi 500 dinara, za ispitivanje svih osam parametara kvaliteta sirovog mleka.

7. Da li pozitivni efekti akta opravdavaju troškove njegove primene?

Da.

Proizvodnja hrane i hrane za životinje ima veoma važno mesto u Republici Srbiji.

Bezbednost hrane je jedno od najkompleksnijih sistemskih pitanja i u EU, te ne postoji jedan pristup ili pravilo u zemljama članicama kada je u pitanju podela nadležnosti u oblasti službene kontrole usaglašenosti sa pravilima za bezbednost hrane. Svaka zemlja, u odnosu na raspoložive kapacitete, način i vrstu proizvodnje, političkom odlukom imenuje ili uspostavlja institucije odgovorne za bezbednost hrane. Određuje se jedna odgovorna institucija za bezbednost hrane, koja u svom sastavu može imati sve kontrolne organe (inspekcije) odnosno mogućnost da koordinira rad inspekcija koje su u sastavu drugih institucija.

Ovim zakonom, u interesu predvidljivosti, efikasnosti i doslednosti, kao i sveobuhvatne kontrole integrisanosti lanca hrane ostvaruje se osnovni cilj, a to je visok nivo zaštite kako zdravlja ljudi, zdravlja životinja i životne sredine, uz istovremeno osiguranje konkurentnosti poljoprivredne proizvodnje.

Ovaj zakon će imati uticaj na ceo sistem sprovođenja odredbi ovog zakona i propisa donetih na osnovu njega i sprovođenja službenih kontrola da li subjekti u poslovanju hranom i hranom za životinje ispunjavaju sve propisane uslove, obzirom da se stvaraju uslovi za:

- obuhvatanje svih aspekata lanca hrane, zaključno sa prometom na malo, odnosno snabdevanjem potrošača, tako da će sistem bezbednosti hrane u Republici Srbiji postati integrisan, jer postojećim zakonskim rešenjem nadležnost nad kontrolom prometa hrane na malo nije dodeljena niti ministarstvu nadležnom za poslove poljoprivrede, niti Ministarstvu zdravlja;

- uspostavljanje mreže referentnih i službenih laboratorija, odnosno uključivanje postojećih državnih institucija koje su već kadrovski osposobljene, akreditovane, učestvuju u međunarodnim ring-testiranjima i imaju uspostavljene, održavane referentne metode u mrežu službenih i referentnih laboratorija;

- uspostavljanje nezavisne laboratorije za ispitivanje kvaliteta sirovog mleka, čime se postiže sigurnost proizvođača mleka u verodostojno utvrđeni kvalitet proizvedenog i isporučenog mleka, koji je osnovni preduslov za formiranje realne cene, koja je prihvatljiva za sve subjekte, a posebno za proizvođače i prerađivače mleka;

- uspostavljanje sveobuhvatne kontrole kroz lanac hrane kroz preciznu podelu nadležnosti i uspostavljanje kontrolom prometa hrane na malo koja nije bila dodeljena niti ministarstvu nadležnom za poslove poljoprivrede, niti Ministarstvu zdravlja;

- izuzimanje genetički modifikovane hrane i hrane za životinje, imajući u vidu da je ova oblast uređena Zakonom o genetički modifikovanim organizmima („Službeni glasnik RS”, broj 41/09), jer su odredbe ova dva zakona u suprotnosti;

- naknade troškova za obavljene službene kontrole, uzorkovanje i laboratorijska ispitivanja, koje dosadašnjim zakonskim rešenjem nije jasno utvrđeno;

- donošenje svih propisa za sprovođenje ovog zakona, radi uspostavljanja sveobuhvatnosti i integrisanosti lanca hrane, obzirom da određeni

pravni osnovi nisu postojali ili postojeći nisu bili potpuni, te bilo neophodno rešiti problem nemogućnosti donošenja odgovarajućih podzakonskih propisa za sprovođenje Zakona.

Time se, generalno, stiže više poverenja u ceo sistem bezbednosti hrane od strane potrošača, koji će kupovati hrane sa manje sumnje u njihovu bezbednost i kvalitet, a proizvođači hrane i hrane za životinje lakše plasirati svoje poljoprivredne proizvode na tržišta okolnih zemalja i zemalja članica EU.

8. Da li akt stimuliše pojavu novih privrednih subjekata na tržištu i tržišnu konkurenciju?

Ovim zakonom se jedino utiče na stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i na tržišnu konkurenciju, u delu koji se odnosi na subjekte u poslovanju hranom koji proizvode male količine, subjekte koji u procesu proizvodnje koriste tradicionalne metode, proizvode hranu sa tradicionalnim karakteristikama i kroz stare zanate, kojima će biti olakšano poslovanja i smanjeni troškovi izgradnje i opremanja objekata sprovođenje planova samokontrola, kako bi sačuvali specifičnosti svoje proizvodnje. Za njih su predviđena odstupanja od opštih i posebnih higijenskih pravila na osnovu procene rizika, ali na način da se ne naruši cilj ovog zakona, odnosno da se sa malim odstupanjima postigne isti efekat i obezbedi zaštita zdravlja ljudi i interes potrošača.

9. Da li su sve zainteresovane strane imale priliku da iznesu svoje stavove o aktu?

Od kraja 2011. godine, od kada se intenzivno radi na izmenama i dopunama Zakona o bezbednosti hrane bilo je formirano nekoliko radnih grupa, sačinjenih od predstavnika ministarstva nadležnog za poslove poljoprivrede i Ministarstva zdravlja, kao i eminentnih naučnika koji se bave bezbednosti hrane, tako i od predstavnika organizacija koje vrše ispitivanja.

Održana je i javna rasprava na kojima su predstavnici iznosili svoje primedbe, koje su i u pisanom obliku dostavljene ovom ministarstvu.

Pored toga, održan je i veći broj radnih sastanaka odvojeno sa pojedinim subjektima.

U postupku pripreme zakona o izmenama i dopunama zakona kojim se uređuje bezbednost hrane, ministarstvo nadležno za poslove poljoprivrede 2015. godine sprovelo je javnu raspravu o Nacrtu zakona o izmenama i dopunama Zakona o bezbednosti hrane. Javna rasprava sprovedena je nakon sačinjavanja Nacrta zakona od strane radne grupe u čiji su rad bili uključeni predstavnici ovog ministarstva i Ministarstva zdravlja.

Javna rasprava o Nacrtu zakona o izmenama i dopunama Zakona o bezbednosti hrane održana je na osnovu zaključka Odbora za privredu i finansije 05 Broj: 011-11040/2015 od 14. oktobra 2015. godine, u skladu sa Programom javne rasprave, u periodu od 15. oktobra do 3. novembra 2015. godine.

Javna rasprava počela je 15. oktobra 2015. godine isticanjem Nacrta zakona o izmenama i dopunama Zakona o bezbednosti hrane na internet stranici ovog ministarstva i portalu e-uprave. U periodu sprovođenja javne rasprave sva zainteresovana lica mogla su da dostave svoje pisane komentare, sugestije i primedbe poštom, odnosno elektronskom poštom.

U periodu sprovođenja javne rasprave ovo ministarstvo u saradnji sa Privrednom komorom Srbije – Udruženje za poljoprivredu, prehrambenu industriju i vodoprivredu održalo je javni skup na kome je predstavljen Nacrt zakona o izmenama i dopunama Zakona o bezbednosti hrane svim zainteresovanim učesnicima i na kome je tim subjektima omogućeno da iznesu svoje komentare na Nacrt zakona o izmenama i dopunama Zakona o bezbednosti hrane.

Rasprava o Nacrtu zakona o izmenama i dopunama Zakona o bezbednosti hrane vodila se u Beogradu, Privredna komora Srbije, 2. novembra 2015. godine.

Na održanoj javnoj raspravi izneta su pozitivna mišljenja o rešenjima sadržanim u Nacrtu zakona o izmenama i dopunama Zakona o bezbednosti hrane, kao i mnogobrojni komentari i sugestije.

Radna grupa koja je sačinila Nacrt zakona o izmenama i dopunama Zakona o bezbednosti hrane razmotrila je sve pristigle komentare i sugestije i prihvatila i u tekst Nacrta zakona ugradila određen broj tih sugestija, čime je značajno unapređen tekst Nacrta zakona.

U vezi s tim, prihvaćene su sugestije koje se odnose na preciziranje značenja pojedinih izraza koji u upotrebljeni u navedenom nacrtu zakona. Takođe, prihvaćene su i sugestije u vezi sa članovima navedenog nacrta koji se tiču odgovornosti subjekata u poslovanju hranom i hranom za životinje i ispunjavanjem međunarodnih obaveza.

Određene sugestije nisu prihvaćene iz razloga što:

1) predložena rešenja nisu u skladu sa propisima Evropske unije sa kojima se Nacrt zakona i usklađuje (kao što su definicija hrane, prometa hrane i hrane za životinje, opasnosti, pogodnosti hrane za ishranu ljudi i predlog da se Kancelarija za hranu i veterinu (Food and Veterinary Office/FVO) definiše kao međunarodna organizacija, a koja to nije, već telo EU koje sprovodi revizije, inspekcije i srodne aktivnosti da bi se osiguralo da se zakonodavstvo EU o bezbednosti hrane, zdravlja životinja, dobrobiti životinja, zdravlja bilja i u oblasti medicinskih proizvoda pravilno primenjuju i sprovode, da interne laboratorije subjekata u poslovanju hranom ne treba da rade validaciju svojih ispitivanja);

2) određeni propisi Evropske unije ne mogu se, u ovoj fazi pregovora, preneti u nacionalno zakonodavstvo (predlog da se Uredba br. 669/2009/EC prenese u nacionalno zakonodavstvo, jer se odnosi na pojačane kontrole hrane biljnog porekla poreklom iz trećih zemalja);

3) jer bi njihovo prihvatanje onemogućilo donošenje posebnih propisa u skladu sa zakonom kojim se uređuje bezbednost hrane (predlog da se ne briše definicija monitoringa), iz razloga što bi njihovo prihvatanje dovelo do ponavljanja određenih odredbi u Nacrtu zakona (predlog da se u članu 11. Nacrta doda reč: „akreditovanim”, koja je kao zahtev u vezi sa izborom laboratorija sadržana u istom članu st. 2. i 4. tačka 3);

4) ne postoji pravna praznina, obzirom da se određeni aspekti pokriveni propisima koji su u vezi sa zakonom kojim se uređuje bezbednost hrane (predlog da se Nacrt zakona dopuni izmenom člana 21. u vezi sa uslovima za raskid ugovora, na koji se primenjuje zakon kojim se uređuju obligacioni odnosi; predlog da se navedeni nacrt dopuni i pravnim osnovama za donošenje propisa o ostacima pesticida i veterinarskih lekova, a pravni osnovi postoje u zakonima kojima se uređuju sredstva za zaštitu bilja i oblast veterinarstva);

5) bi došlo do narušavanja održivog sistema referentnih i službenih laboratorija (predlog da se u članu 6. Nacrta zakona brišu oblasti koje pokrivaju već osnovane laboratorije u okviru Direkcije za nacionalne referentne laboratorije);

6) bi to dovelo u neravnopravan položaja veterinarske, sanitarne, fitosanitarne i poljoprivredne inspektore u odnosu na prava i dužnosti drugih inspekcija (predlog da se navedenim nacrtom zakona propiše izdavanje licenci za veterinarske, sanitarne, fitosanitarne i poljoprivredne inspektore);

7) bi se stvorila pravna praznina u sprovođenju određenih odredbi Nacrta zakona (predlog da se iz člana 12. Zakona o bezbednosti hrane iz stava 1. tač. 2, 3. i 4. iz odgovarajućih podtački briše ili veterinarska ili poljoprivredna inspekcija; predlog da se iz člana Nacrta zakona, koji se odnosi na član 55. stav 2. Zakona o bezbednosti hrane briše tačka 5), jer odredbe ovog člana nisu suštinski izmenjene, već su njime pored ministra nadležnog za poslove poljoprivrede data

ovlašćenja i ministru nadležnom za poslove zdravlja za donošenje propisa u oblasti kvaliteta hrane, dok je tačka 5) već postojala u zakonu);

8) je unutrašnja kontrola koju subjekti u poslovanju hranom i hranom za životinje obaveza radi obezbeđenja sledljivosti hrane i hrane za životinje (predlog da se u članu 30. Nacrta zakona dodaju reči: „ako se unutrašnja kontrola sprovodi u organizacija”);

9) bi to predstavljalo ponavljanje određenih odredbi koje su uređene drugim propisima koji su u vezi sa propisima o bezbednosti hrane (predlog da se iz člana 4. postojećeg Zakona o bezbednosti hrane u tački 14) dodaju i objekti domaće radinosti, a koji u skladu sa zakonom kojim se uređuje oblast turizma već spadaju u ugostiteljske usluge);

10) su već sadržane u Nacrtu zakona (predlog da se propišu način i metode sprovođenja službene kontrole, sistem odobravanja, način saradnje sa carinskim organom i nadležnim organima zemalja uvoznica, kao i predlog da se propiše način uzimanja uzoraka, broj uzoraka koji mora da se bazira na analizi rizika, uzimajući u obzir rezultate postupaka samokontrole koje sprovodi subjekt u poslovanju hranom, koji su sadržani u članu 11. stav 7. Nacrta zakona; predlog da se izmeni član 26. stav 3. Zakona o bezbednosti hrane, što je već sadržano u članu 10. stav 2. Nacrta zakona; predlog da se propiše da se rezultati analiza službenih uzoraka uzetih u državama članicama EU i ostalih zemalja sa kojima Republika Srbija ima potpisan međudržavni ugovor o priznavanju analiza i rezultati analiza službenih uzoraka uzetih u Srbiji smatraju jednako vrednim, sadržan u čl. 14, 36. i 37. Zakona o bezbednosti hrane i članu 10. stav 2. Nacrta zakona);

11) je značenje određenih pojmova (promet na veliko, promet na malo) uređen u skladu sa propisima koji uređuju oblast trgovine;

Neka pitanja su razrešena i na samoj javnoj raspravi, kao što je slučaj na šta se pojam „trećeg lica” odnosi (član 28. Nacrta zakona).

Imajući u vidu da je deo sugestija koje su predložene tokom javne rasprave ugrađene u tekst Nacrta zakona o izmenama i dopunama Zakona o bezbednosti hrane, sa ciljem njegovog poboljšanja, kao i zainteresovanost subjekata koji su uzeli učešće u javnoj raspravi, smatramo da je javna rasprava uspešno sprovedena.

Nakon sprovedene javne rasprave o tekstu Nacrta zakona, u periodu kada su u toku 2015. godine pribavljanja mišljenja na taj tekst Nacrta zakona bili su raspisani prevremeni parlamentarni izbori, a Vlada je zasedala u tehničkom mandatu i u skladu sa Poslovníkom Vlade nije mogla da utvrđuje Predloge zakona. Nakon formiranja nove Vlade od 29. avgusta 2016. godine, ministar nadležan za poslove poljoprivrede formirao je radnu grupu za izradu Nacrta zakona o bezbednosti hrane. Radna grupa je bila sastavljena od predstavnika ministarstva nadležnog za poslove poljoprivrede i Ministarstva zdravlja. Na sastancima radne grupe koji su održani u novembru 2016. godine razmotren je tekst Nacrta zakona o izmenama i dopunama Zakona o bezbednosti hrane iz 2015. godine i u odnosu na taj tekst izvršene minimalne izmene, koje se, pre svega, odnose na preciziranje pojedinih ovlašćenja za donošenje podzakonskih propisa i podelu nadležnosti između nadležnih ministarstava. Imajući u vidu da izmene koje su učinjene u odnosu na tekst Nacrta zakona iz 2015. godine o kome je bila održana javna rasprava nisu suštinskog karaktera i da se njima nisu promenile suštinske odredbe i rešenja koja imaju značaj za subjekte regulacije, ministarstvo nadležno za poslove poljoprivrede predložilo je nadležnom Odboru za privredu i finansije da donese zaključak kojim će konstatovati da nije potrebno da se o tekstu Nacrta zakona održi javna rasprava.

10. Koje će mere tokom primene akta biti preduzete da bi se ostvarili ciljevi donošenja akta?

Nije potrebno preduzeti posebne mere za ostvarivanje predloženih rešenja.

Ministarstva nadležna za sprovođenje ovog zakona, odnosno sprovođenje službene kontrole u oblasti bezbednosti hrane utvrđena su u članu 3. izmena i dopuna Zakona o bezbednosti hrane, kojim se menja član 12. Zakona.

Procena finansijskih sredstava potrebnih za sprovođenje zakona data je u delu koji se odnosi na troškove u oblasti hrane životinjskog porekla i hrane za životinje propisani podzakonskim aktima, navedenim u tački 6. Pored navedenih ne postoje nikakvi dodatni troškovi koji se odnose na procedure propisane izmenama i dopunama Zakona.

S obzirom da su izmenama i dopunama člana 49. Zakona o bezbednosti hrane, utvrđena isključenja, prilagođavanja ili odstupanja koja se odnose na izgradnju, uređenje i opremanje objekata u poslovanju hranom, kao i na olakšice u primeni sistema samokontrole u objektima u kojima se proizvode male količine hrane, malim i srednjim preduzećima neće biti potrebna dodatna finansijska sredstva. Tehnološki procesi su deo stečenog znanja u tradicionalnoj proizvodnji hrane i u toj proizvodnji predviđeno je da učestvuju članovi domaćinstva, sa eventualnim zapošljavanjem jednog radnika tokom sezone, te dodatna kadrovska rešenja neće biti neophodna.

Subjekti u poslovanju hranom koji ne ispunjavaju opšte uslove za higijenu hrane ni do sada bez ulaganja u izgradnju i opremu nisu imali uslova da se bave proizvodnjom hrane, jer na taj način ugrožavaju bezbednost hrane i zdravlje ljudi. Međutim za unapređenje prostorija, objekta i opreme, subjekti će moći da koriste nacionalne mere podrške, subvencije lokalne samouprave, kao i mere podrške EU kroz IPARD programe.

Nadležna inspekcija daje garancije da subjekat u poslovanju hranom proizvodi hranu u skladu sa zahtevima zemlje uvoznice navedene u sertifikatu, potpisivanjem istog, a na osnovu utvrđenog stanja u objektu i dokaza verifikacije sistema. Posebnih utvrđivanja informacija za potrošače neće biti jer je ta kontrola već sastavni deo redovne službene kontrole (pravila deklarisanja).

Pre pripreme predloga teksta bilo kog propisa, tokom rada na tekstu propisa, kao i nakon donošenja dokumenta, nadležni organi prolaze obuku iz predmetne oblasti koristeći instrumente tehničke pomoći Evropske unije, kao što su TAIEX, tvining projekti, tehnička pomoć, bilateralni treninzi i dr. Takve obuke se organizuju prateći koncept „trening trenera”, gde se stečeno znanje koristi dalje za obuku većeg broja zaposlenih, subjekata i drugih institucija od interesa. Sve propise takođe prate vodiči za subjekte u poslovanju hranom, obrasci za podnošenje zahteva, generički modeli planova samokontrole i informacije dostupne na sajtovima ministarstva.

Koristeći se instrumentima evropske pomoći, u toku je tvining projekat koji se odnosi na podizanje kapaciteta nadležnih organa u oblasti bezbednosti hrane, koji ima za cilj uspostavljanje procedura i protokola za komunikaciju svih nadležnih institucija u oblast bezbednosti hrane. Takođe, institucije/ministarstva zajednički učestvuju u međunarodnim organizacijama (Evropsko telo za bezbednost hrane/EFSA, Svetska zdravstvena organizacija, Međunarodna organizacija za zdravlje životinja itd) putem sastanaka, upitnika i zajedničkih obuka.

Međutim, za pripremu i sprovođenje propisa u skladu sa evropskim zahtevima, potrebno je pojačati administrativne kapacitete koji će moći kvalitativno i kvantitativno da sprovedu zahtevan višegodišnji proces. Reorganizacija sistema kontrole bezbednosti hrane biće potrebna u budućnosti, ali tek pripremom novog Zakona o bezbednosti hrane i implementirajućim aktima. Izmene i dopune Zakona ne iziskuju potrebe za novom organizacionom strukturom.

Ex-post analiza: Proces planiranja i osmišljavanja javne politike, odnosno izrade i usvajanja dokumenta institucija nadležnih za donošenje propisa vrši se u skladu sa Planom rada Vlade, kao i u skladu sa Nacionalnim programom za

usvajanje pravnih tekovina Evropske unije, strategijama i pratećim Akcionim planom i dr.

Svim ovim dokumentima uređuje se planski sistem bezbednosti hrane Republike Srbije, identifikuju promene, otklanjanje uzroka postojećih problema u konkretnim oblastima planiranja i sprovođenja poljoprivredne politike i politike bezbednosti hrane, kao i postizanje ciljeva koji se utvrđuju dokumentima i propisima kroz zadat vremenski okvir.

Na osnovu ovog zakona doneće se sledeći izvršni propisi:

1) Propisi koje donosi Vlada:

(1) Uredba o načinu uspostavljanja i organizacije sistema u oblasti bezbednosti i kvaliteta hrane, pružanja informacija i obaveštavanja o standardima, smernicama i preporukama, u skladu sa Codex Alimentarius, na osnovu člana 5. Predloga zakona (član 14. stav 3. Zakona o bezbednosti hrane),

(2) Uredba o uslovima, načinu i postupku označavanja poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda nacionalnom oznakom višeg kvaliteta, kontrole usaglašenosti kvaliteta i posebnih svojstava proizvoda u postupku označavanja nacionalnom oznakom višeg kvaliteta, izgledu nacionalne oznake višeg kvaliteta, kao i načinu vođenja evidencije o označavanju proizvoda nacionalnom oznakom višeg kvaliteta i pravu korišćenja te oznake (član 65. stav 4. Zakona o bezbednosti hrane),

2) Propisi koje donosi ministar nadležan za poslove poljoprivrede:

(1) Pravilnik o nadležnoj inspekciji koja sprovodi službenu kontrolu u odnosu na vrstu hrane, kao i načinu vršenja službene kontrole (član 12. stav 2),

(2) Pravilnik o listi mešovite hrane i načinu vršenja kontrole te hrane, na osnovu člana 3. Predloga zakona (član 12. stav 3. Zakona o bezbednosti hrane),

(3) Pravilnik o načinu i postupku izdavanja međunarodne potvrde (sertifikata) o bezbednosti hrane koja se izvozi, izgledu obrasca međunarodne potvrde, kao i evidenciji o izdatim potvrdama na osnovu člana 13. Predloga zakona (član 26. stav 8. Zakona o bezbednosti hrane),

(4) Pravilnik o isključenjima, prilagođavanjima ili odstupanjima od zahteva o higijeni hrane iz čl. 45. i 47. za proizvodnju i promet hrane životinjskog porekla, odnosno za hranu biljnog porekla (član 49. stav 2. Zakona o bezbednosti hrane),

(5) Pravilnik o bližim uslovima za stavljanje u promet malih količina hrane, koje se količine hrane smatraju malim količinama, vrsti hrane, mestu, odnosno području na kome male količine hrane mogu da se stave u promet, kao i o obrascu potvrde u zavisnosti od vrste hrane koja se stavlja u promet i sadržini evidencije (član 49. stav 4. Zakona o bezbednosti hrane),

(6) Pravilnik o uslovima pod kojima proizvodi i aditivi namenjeni za hranu za životinje mogu da sadrže nepoželjne supstance pod propisanim uslovima u skladu sa ovim zakonom, na osnovu člana 17. Predloga zakona (član 50. stav 4. Zakona o bezbednosti hrane),

(7) Pravilnik o uslovima za proizvodnju, odobravanje, upotrebu, deklarisanje, označavanje, pakovanje i promet aditiva namenjenih za hranu za životinje, na osnovu člana 17. Predloga zakona (član 50. stav 5. Zakona o bezbednosti hrane),

(8) Pravilnik o uslovima za deklarisanje, označavanje, predstavljanje, pakovanje, promet, upotrebu i oglašavanje hrane za životinje, na osnovu člana 17. Predloga zakona (član 50. stav 6. Zakona o bezbednosti hrane),

(9) Pravilnik o uslovima za proizvodnju, deklarisanje, označavanje, predstavljanje, pakovanje, promet i upotrebu dodataka hrani za životinje, na osnovu člana 17. Predloga zakona (član 50. stav 7. Zakona o bezbednosti hrane),

(10) Pravilnik o uslovima u pogledu kvaliteta hrane, na osnovu člana 18. Predloga zakona (član 55. stav 2. Zakona o bezbednosti hrane),

(11) Pravilnik o uslovima i načinu proizvodnje i stavljanja u promet hrane za koju nisu propisani uslovi za kvalitet, na osnovu člana 18. Predloga zakona (član 55. stav 3. Zakona o bezbednosti hrane),

(12) Pravilnik o metodama uzorkovanja i ispitivanja hrane i hrane za životinje u postupku službene kontrole, na osnovu člana 28. Predloga zakona (član 70. stav 3. Zakona o bezbednosti hrane);

3) Propisi koje donosi ministar nadležan za poslove poljoprivrede uz saglasnost ministra nadležnog za poslove zdravlja:

(1) Pravilnik o opštim uslovima higijene hrane, posebnim uslovima higijene hrane životinjskog porekla i mikrobiološkim kriterijumima za hranu, na osnovu člana 13. Predloga zakona (član 26. stav 4. Zakona o bezbednosti hrane),

(2) Pravilnik o maksimalnim koncentracijama određenih kontaminenata u hrani, kao i metodama uzorkovanja i ispitivanja hrane radi utvrđivanja prisustva i nivoa određenih kontaminenata u hrani, na osnovu člana 13. Predloga zakona (član 26. stav 5. Zakona o bezbednosti hrane),

(3) Pravilnik o načinu i metodama sprovođenja službene kontrole, sistemu odobravanja i sertifikacije, načinu pregleda, načinu uzimanja uzoraka, elementima za određivanje rokova za sprovođenje službene kontrole, kao i izveštavanje o sprovedenim službenim kontrolama, na osnovu člana 14. Predloga zakona (član 45. stav 4. Zakona o bezbednosti hrane),

(4) Pravilnik o uslovima za stavljanje u promet nove hrane;

4) Propisi koje donosi ministar nadležan za poslove zdravlja:

(1) Pravilnik o uslovima za proizvodnju i promet nove hrane, kao i načinu vršenja kontrole te hrane (član 12. stav 3. Zakona o bezbednosti hrane),

(2) Pravilnik o načinu i postupku izdavanja međunarodne potvrde (sertifikata) o bezbednosti hrane koja se izvozi, izgledu obrasca međunarodne potvrde, kao i evidenciji o izdatim potvdama na osnovu člana 13. Predloga zakona (član 26. stav 8. Zakona o bezbednosti hrane),

(3) Pravilnik o isključenjima, prilagođavanjima ili odstupanjima od zahteva o higijeni hrane iz čl. 45. i 47. za proizvodnju i promet hrane životinjskog porekla, odnosno za hranu biljnog porekla (član 49. stav 2. Zakona o bezbednosti hrane),

(4) Pravilnik o bližim uslovima za stavljanje u promet malih količina hrane, koje se količine hrane smatraju malim količinama, vrsti hrane, mestu, odnosno području na kome male količine hrane mogu da se stave u promet, kao i o obrascu potvrde u zavisnosti od vrste hrane koja se stavlja u promet i sadržini evidencije (član 49. stav 4. Zakona o bezbednosti hrane),

(5) Pravilnik o uslovima u pogledu kvaliteta hrane, na osnovu člana 18. Predloga zakona (član 55. stav 2. Zakona o bezbednosti hrane)

(6) Pravilnik o uslovima i načinu proizvodnje i stavljanja u promet hrane za koju nisu propisani uslovi za kvalitet, na osnovu člana 18. Predloga zakona (član 55. stav 3. Zakona o bezbednosti hrane),

(7) Pravilnik o metodama uzorkovanja i ispitivanja hrane i hrane za životinje u postupku službene kontrole, na osnovu člana 28. Predloga zakona (član 70. stav 3. Zakona o bezbednosti hrane),

5) Propisi koje donosi ministar nadležan za poslove zdravlja uz saglasnost ministra nadležnog za poslove poljoprivrede:

(1) Pravilnik o zdravstvenoj ispravnosti vode za piće, na osnovu člana 13. Predloga zakona (član 26. stav 6. tačka 1) Zakona o bezbednosti hrane),

(2) Pravilnik o zdravstvenoj ispravnosti i kvalitetu prirodne mineralne, izvorske i stone vode u originalnoj ambalaži na osnovu člana 13. Predloga zakona (član 26. stav 6. tačka 2) Zakona o bezbednosti hrane),

(3) Pravilnik o postupku i načinu priznavanja prirodnih mineralnih voda na osnovu člana 13. Predloga zakona (član 26. stav 6. tačka 3) Zakona o bezbednosti hrane),

(4) Pravilnik o hrani za specifične populacione grupe (hrana za odojčad i malu decu, hrana za posebne medicinske namene, zamene za kompletnu dnevnu ishranu za osobe na dijeti za mršavljenje), na osnovu člana 13. Predloga zakona (član 26. stav 6. tačka 4) Zakona o bezbednosti hrane),

(5) Pravilnik o dodacima ishrani (dijetetskim suplementima), na osnovu člana 13. Predloga zakona (član 26. stav 6. tačka 5) Zakona o bezbednosti hrane),

(6) Pravilnik o zdravstvenoj ispravnosti i kvalitetu soli za ishranu ljudi i proizvodnju hrane, na osnovu člana 13. Predloga zakona (član 26. stav 6. tačka 6) Zakona o bezbednosti hrane),

(7) Pravilnik o zdravstvenoj ispravnosti i bezbednosti materijala i predmeta koji dolaze u kontakt sa hranom, na osnovu člana 13. Predloga zakona (član 26. stav 6. tačka 7) Zakona o bezbednosti hrane),

(8) Pravilnik o prehrambenim aditivima, na osnovu člana 13. Predloga zakona (član 26. stav 6. tačka 8) Zakona o bezbednosti hrane),

(9) Pravilnik o prehrambenim aromama, na osnovu člana 13. Predloga zakona (član 26. stav 6. tačka 9) Zakona o bezbednosti hrane),

(10) Pravilnik o prehrambenim enzimskim preparatima na osnovu člana 13. Predloga zakona (član 26. stav 6. tačka 10) Zakona o bezbednosti hrane),

(11) Pravilnik o pomoćnim sredstvima u proizvodnji hrane, na osnovu člana 13. Predloga zakona (član 26. stav 6. tačka 11) Zakona o bezbednosti hrane),

(12) Pravilnik o nutritivnim i zdravstvenim izjavama koje se navode na deklaraciji hrane, na osnovu člana 13. Predloga zakona (član 26. stav 6. tačka 12) Zakona o bezbednosti hrane),

(13) Pravilnik o hrani sa izmenjenim nutritivnim sastavom (hrana za osobe intolerantne na gluten, zamene za so za ishranu, hrana obogaćena vitaminima, mineralima i određenim drugim supstancama i dr), na osnovu člana 13. Predloga zakona (član 26. stav 6. tačka 13) Zakona o bezbednosti hrane),

(14) Pravilnik o novoj hrani, na osnovu člana 13. Predloga zakona (član 26. stav 6. tačka 14) Zakona o bezbednosti hrane),

(15) Pravilnik o metodama ispitivanja, dozvoljenim nivoima radioaktivnosti, načinu vođenja evidencije i načinu izveštavanja, uslovima i načinu formiranja stručnih tela u vezi s rešavanjem konkretnih pitanja koja mogu nastati prilikom primene propisa o hrani, na osnovu člana 13. Predloga zakona (član 26. stav 7. Zakona o bezbednosti hrane).

IZJAVA O USKLAĐENOSTI PROPISA SA
PROPISIMA EVROPSKE UNIJE

Vlada 1. Organ državne uprave, odnosno drugi ovlašćeni predlagač propisa -

Obrađivač: Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede

2. Naziv propisa

Predlog zakona o izmenama i dopunama Zakona o bezbednosti hrane

The Law on ammendments of the Law on food safety

3. Usklađenost propisa s odredbama Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Evropskih zajednica i njihovih država članica, sa jedne strane, i Republike Srbije sa druge strane („Službeni glasnik RS”, broj 83/08) (u daljem tekstu: Sporazum):

propisa: a) Odredbe Sporazuma koje se odnose na normativnu sadržinu

Čl. 53. st. 1, 3. i 5, član 60. stav 1, čl. 77, 97. i 114. Sporazuma.

Sporazuma: b) Prelazni rok za usklađivanje zakonodavstva prema odredbama

Prelazni rok ne postoji (član 21. Sporazuma).

Sporazuma v) Ocena ispunjenosti obaveze koje proizlaze iz navedene odredbe

Odredbe sledećih članova ovog zakona ne dovode se u vezu sa navedenim odredbama Sporazuma:

- član 1. ovog zakona, kojim se menja i dopunjava član 4. u smislu izraza koji se koriste u Zakonu o bezbednosti hrane;

- član 2. ovog zakona, kojim se menja član 5. Zakona o bezbednosti hrane, u smislu podele hrane prema poreklu;

- član 3. ovog zakona, kojim se menja član 12. Zakona o bezbednosti hrane, u smislu jasno definisane podele nadležnosti;

- član 4. ovog zakona, kojim se menja član 13. Zakona o bezbednosti hrane, u smislu odgovornosti subjekta u poslovanju i nadležnog organa;

- član 5. ovog zakona, kojom je izmenjen i dopunjen član 14. Zakona o bezbednosti hrane u smislu saradnje sa Komisijom *Codex Alimentarius*;

- čl. 19, 20, 21, 22, 23, i 24. ovog zakona, kojima je izmenjen naslov jedne glave, čl. 58, 61. i 63, a brisani 59. i 60. i 62. u Zakonu o bezbednosti hrane, u smislu stavljanja u promet i označavanja nove hrane;

- član 27. ovog zakona, kojim je izmenjen član 69. Zakona o bezbednosti hrane;

- čl. 29-39. ovog zakona, kojim su izmenjeni čl. 71, 73, 74,75,76, 78, 79, 80, 81, 82, 83. i 84. u Zakonu o bezbednosti hrane koji se tiču prava, dužnosti i mera nadležnih inspekcija, kao i kaznene politike, a koji su upodobljeni u skladu sa izmenama koje su učinjene u tekstu zakona;

- čl. 40-43. kao samostalni članovi ovog zakona, a kojima je propisan rok za usklađivanje, prestanak važenja pojedinih propisa i stupanje na snagu ovog zakona.

Odredbe člana 3. ovog zakona, kojima je izmenjen član 12. Zakona o bezbednosti hrane u smislu dodavanja nadležnosti Ministarstva zdravlja u fazi maloprodaje hrane, kao i odredbe člana 27. kojima je izmenjen član 69. u smislu da Ministar donosi višegodišnji program službenih kontrola, nisu u suprotnosti sa članom 114. Sporazuma, jer se upravo ovim članovima postiže odgovarajuće funkcionisanje državnih institucija u korist celokupne populacije Srbije i nesmetan razvoj odnosa između EU i Srbije.

Čl. 6, 7, 8. i 9. ovog zakona, kojima su izmenjeni, odnosno dopunjeni čl. 18, 19, 20. i dodat član 19a u Zakonu o bezbednosti hrane, nisu u suprotnosti sa članom 77. Sporazuma, jer se upravo ovim članovima promovira upotreba tehničkih propisa Zajednice, evropskih standarda i postupaka za ocenu usaglašenosti.

Čl. 15, 16, 25, 26. i 29. ovog zakona, kojim je brisan član 46. i izmenjeni, odnosno dopunjeni čl. 49, 64, 65. i 71. nisu u suprotnosti sa čl. 53, 60. i 63. Sporazuma, jer ovim odredbama nisu donete nikakve mere kojima se uvodi diskriminacija u pogledu poslovnog nastanjenja bilo kog društva Zajednice ili pak u pogledu njihove delatnosti, odnosno nisu propisane nikakve mere kojima se uslovi pod kojima se pružaju usluge ograničeni u odnosu na zatečeno stanje.

Čl. 10, 11, 12, 13, 14, 17, 18, 25, 26. i 28. ovog zakona, kojim su izmenjeni, odnosno dopunjeni čl. 21, 22, 25, 26, 45, 50, 55, 64, 65. i 70. nisu u suprotnosti sa čl. 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32. i 33. Sporazuma, tj. Poglavlja II Poljoprivreda i ribarstvo, jer se njima ne utiče na trgovinu proizvodima poljoprivrede i ribarstva poreklom iz Zajednice ili iz Srbije.

Nijedan član ovog zakona, osim onih koji nisu u direktnoj vezi sa navedenim odredbama Sporazuma nije u suprotnosti sa članom 97. Sporazuma, jer se ovim zakonom pospešuje dostizanje komunitarnog prava, a naročito članovima Zakona kojima je propisano donošenje podzakonskih akata za sprovođenje Zakona o bezbednosti hrane, kojima će se već doneti podzakonski propisi izmeniti i dopuniti ili doneti novi.

g) Razlozi za delimično ispunjavanje, odnosno neispunjavanja obaveza koje proizlaze iz navedene odredbe Sporazuma:

Nema

d) Veza sa Nacionalnim programom za usvajanje pravnih tekovina Evropske unije:

Nacionalni program za usvajanje pravnih tekovina Evropske unije (NPAA), usvojen na sednici Vlade održanoj 17. januara 2016. godine, Glava III - Sposobnost preuzimanja obaveza iz članstva u EU; Odeljak 3.12. Bezbednost hrane, veterinarska i fitosanitarna politika.

4. Usklađenost propisa sa propisima Evropske unije:

a) Navođenje odredbi primarnih izvora prava Evropske unije i ocene usklađenosti sa njima

Kao i Zakon o bezbednosti hrane („Službeni glasnik RS”, broj 41/09) i Predlog zakona o izmenama i dopunama Zakona o bezbednosti hrane je u načelu usklađen sa Osnivačkim ugovorima (UEZ i UEU), obzirom da se ni jedan član osnivačkih ugovora ne odnosi isključivo na bezbednosti hrane.

Međutim, ovaj zakon se može dovesti u vezu sa Ugovorom o funkcionisanju Evropske unije i to čl. 34, 36, 43, 114, 115, 168. i 169.

Normativna sadržina Zakona nije u suprotnosti sa navedenom odredbama Ugovora o funkcionisanju Evropske unije.

b) Navođenje sekundarnih izvora prava Evropske unije i ocene usklađenosti sa njima

Predlog zakona o izmenama i dopunama Zakona o bezbednosti hrane ne utiče na stepen usklađenosti Zakona o bezbednosti hrane („Službeni glasnik RS”, broj 41/09) jer se ne vrši prenos odredbi sekundarnog izvora prava Evropske unije, već se isključivo vrši primena ili sprovođenje zahteva koji proizilazi iz odredbe sekundarnog izvora prava, kao što su odredbe ovog zakona kojima se propisuje donošenje podzakonskih propisa, kojima će direktno biti preneti pojedini sekundarni izvori prava Evropske unije.

Pojedini sekundarni izvori prava Evropske unije već su i doneti, tako da će se ovim zakonom postojeći nazivi propisa promeniti, kako bi se doveli u vezu sa sekundarnim izvorima prava ili dopuniti, jer određena ovlašćenja za potpuno prenošenje tih sekundarnih izvora prava EU nisu bila potpuna ili pak doneti novi, jer ovlašćenje za njihovo donošenje nije postojalo u Zakonu o bezbednosti hrane, kao što je slučaj sa podzakonskim propisima u oblasti hrane za životinje, a to su:

- Uredba (EZ) br. 767/2009 Evropskog parlamenta i Saveta od 13. jula 2009. o stavljanju na tržište i korišćenju hrane za životinje, izmeni Uredbe (EZ) br. 1831/2003 Evropskog parlamenta i Saveta i stavljanju van snage Direktive Saveta 79/373/EEZ, Direktive Komisije 80/511/EEZ, Direktiva Saveta 82/471/EEZ, 83/228/EEZ, 93/74/EEZ, 93/113/EZ i 96/25/EZ i Odluke Komisije 2004/217/EZ (REGULATION (EC) No 767/2009 OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL of 13 July 2009 on the placing on the market and use of feed, amending European Parliament and Council Regulation (EC) No 1831/2003 and repealing Council Directive 79/373/EEC, Commission Directive 80/511/EEC, Council Directives 82/471/EEC, 83/228/EEC, 93/74/EEC, 93/113/EC and 96/25/EC and Commission Decision 2004/217/EC);

- Direktiva 2002/32/EZ Evropskog parlamenta i Saveta od 7. maja 2002. o nepoželjnim supstancama u hrani za životinje (DIRECTIVE 2002/32/EC OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL of 7 May 2002 on undesirable substances in animal feed).

v) Navođenje ostalih izvora prava Evropske unije i usklađenost sa njima

-

g) Razlozi za delimičnu usklađenost, odnosno neusklađenost

Kako je Zakon o bezbednosti hrane delimično usklađen („Službeni glasnik RS”, broj 41/09) sa odgovarajućim propisima Evropske Unije, predložene izmene suštinski ne menjaju politiku u oblasti bezbednosti hrane koja je definisana u Zakonu o bezbednosti hrane.

Potpuna usklađenost biće postignuta donošenjem podzakonskih propisa za sprovođenje zakona, kao i daljim izmenama i dopunama zakona i podzakonskih propisa.

d) Rok u kojem je predviđeno postizanje potpune usklađenosti propisa sa propisima Evropske unije.

-

5. Ukoliko ne postoje odgovarajuće nadležnosti Evropske unije u materiji koju reguliše propis, i/ili ne postoje odgovarajući sekundarni izvori prava Evropske unije sa kojima je potrebno obezbediti usklađenost, potrebno je obrazložiti

tu činjenicu. U ovom slučaju, nije potrebno popunjavati Tabelu usklađenosti propisa. Tabelu usklađenosti nije potrebno popunjavati i ukoliko se domaćim propisom ne vrši prenos odredbi sekundarnog izvora prava Evropske unije već se isključivo vrši primena ili sprovođenje nekog zahteva koji proizilazi iz odredbe sekundarnog izvora prava (npr. Predlogom odluke o izradi strateške procene uticaja biće sprovedena obaveza iz člana 4. Direktive 2001/42/EZ, ali se ne vrši i prenos te odredbe direktive)

-

6. Da li su prethodno navedeni izvori prava Evropske unije prevedeni na srpski jezik?

-

7. Da li je propis preveden na neki službeni jezik Evropske unije? Propis je preveden na engleski jezik.

8. Saradnja sa Evropskom unijom i Učešće konsultanata u izradi propisa i njihovo mišljenje o usklađenosti

U okviru tvining projekta „Podizanje kapaciteta za unapređenje objekata za proizvodnju hrane i upravljanje sporednim proizvodima životinjskog porekla”, koji je počeo sa sprovođenjem 3. februara 2014. godine, sa ekspertima EU (Holandija, Danska i Litvanija), pažnja je posvećena delu Predloga zakona koji se odnosi na višegodišnje integrisane planove kontrola i organizaciju službenih kontrola.

Sa ekspertima iz Mađarske i Francuske kao deo realizacije tvining projekta „Podizanje kapaciteta nadležnih organa Srbije u oblasti zoonoza, bolesti koje se prenose hranom i antimikrobne rezistence”, predložene su izmene člana koje se odnose na uspostavljanje sistema bezbednosti hrane i hrane za životinje.

Od stupanja na snagu Zakona o bezbednosti hrane, u organizaciji TAIEX sproveden je veliki broj radionica, studijskih poseta i ekspertske misije u oblasti bezbednosti hrane, kao i BTSF (Better Training for Safer Food) treninga u organizaciji Evropske komisije, koji su se ticali određenih delova lanca bezbednosti hrane i hrane za životinje.

Na navedenim edukacijama učestvovao je veliki broj zaposlenih ministarstva nadležnog za poslove poljoprivrede i Ministarstva zdravlja, kao i predstavnika laboratorija koji učestvuju u službenim kontrolama hrane i hrane za životinje. Na njima su dobijeni saveti koji su ugrađeni i u ovaj zakon, ali i u podzakonske propise.

Primeri radi, u 2014, 2015. i 2016. godini održane su sledeće TAIEX obuke:

1) Deklarisanje, označavanje i reklamiranje hrane – radionica (veterinarska, sanitarna i poljoprivredna inspekcija, proizvođači hrane);

2) Materijali koji dolaze u kontakt sa hranom - radionica (sanitarna inspekcija, zavodi za javno zdravlje, poljoprivredni fakulteti, laboratorije, proizvođači hrane);

3) Ispitivanje trihinela u mesu svinja i konja - ekspertska misija i radionica (Uprava za veterinu, laboratorije, instituti, Veterinarska fakultet, veterinarske stanice);

4) Primena Uredbe 999/2001 o iskorenjivanju transmisivnih spongiformnih encefalopatija (Uprava za veterinu, laboratorije, instituti, Veterinarski fakultet BGD);

5) Primena principa NASSR u objektima za hranu, sa fokusom na male proizvođače - ekspertska misija (veterinarska, sanitarna i poljoprivredna inspekcija);

6) Mikrobiološki kriterijumi u sitnom voću (sa akcentom na viruse) – ekspertska misija (poljoprivredna i fitosanitarna inspekcija, laboratorije);

7) Unapređenje sistema kontrole sirovog mleka – ekspertska misija i radionica (Uprava za veterinu, Sektor za poljoprivrednu politiku, DNRL, laboratorije, poljoprivredni fakulteti, Veterinarski fakultet);

8) Primena principa fleksibilnosti u tradicionalnoj proizvodnji hrane životinjskog porekla;

9) Transpozicija EU zakonodavstva u oblasti bezbednosti hrane, veterinarskoj i fitosanitarnoj politici.

U okviru BTSF treninga predstavnici Republike Srbije su učestvovali u treninzima iz sledećih oblasti:

1) Primena NASSR principa – osnovni i napredni nivo (veterinarska i poljoprivredna inspekcija);

2) Primena principa fleksibilnosti u odnosu na Higijenski paket u objektima za proizvodnju hrane (veterinarska i poljoprivredna inspekcija);

3) Kontrola kontaminenata u hrani (Uprava za veterinu, Uprava za zaštitu bilja, poljoprivredna inspekcija, laboratorije);

4) Kontrola sporednih proizvoda životinjskog porekla (Uprava za veterinu);

5) Kontrola hrane za životinje (Uprava za veterinu);

6) Kontrola rezidua veterinarskih medicinskih proizvoda u hrani i hrani za životinje (Uprava za veterinu);

7) Primena Uredbe 999/2001 o iskorenjivanju transmisivnih spongiformnih encefalopatija (Uprava za veterinu, instituti);

8) Implementacija RASFF (Uprava za veterinu i poljoprivredna inspekcija);

9) Bezbednost hrane u primarnoj proizvodnji akvakulture (Uprava za veterinu);

10) Prevare i falsifikati u hrani (Food fraud) (Uprava za veterinu);

11) EU Zakonodavstvo u oblasti hrane za životinje (Feed Hygiene) (Uprava za veterinu).

TABELA USKLADENOSTI**Pravni akt EU:**

1. Uredba (EZ) br. 178/2002 EVROPSKOG PARLAMENTA I SAVETA od 28. januara 2002. godine o utvrđivanju opštih načela i uslova zakona o hrani, osnivanju Evropske agencije za bezbednost hrane i utvrđivanju postupaka u oblastima bezbednosti hrane
2. Uredba (EZ) br. 882/2004 EVROPSKOG PARLAMENTA I SAVETA od 29. aprila 2004. godine o službenim kontrolama koje se sprovode radi provere poštovanja propisa o hrani i hrani za životinje i propisa o zdravlju i dobrobiti životinja
3. Uredba (EZ) br. 852/2004 Evropskog parlamenta i Saveta od 29. aprila 2004. godine o higijeni prehrambenih proizvoda
4. Uredba (EZ) br. 258/97 Evropskog parlamenta i Saveta od 27. januara 1997. godine o novoj hrani i novim sastojcima hrane
5. Uredba (EZ) br. 767/2009 Evropskog parlamenta i Saveta od 13. jula 2009. godine o plasiranju na tržište i korišćenju hrane za životinje, kojom se menja Uredba (EZ) br. 1831/2003 Evropskog parlamenta i Saveta i stavlja van snage Direktiva Saveta 79/373/EEZ, Direktiva Komisije 80/511/EEZ, Direktive Saveta 82/471/EEZ, 83/228/EEZ, 93/74/EEZ, 93/113/EZ i 96/25/EZ i Odluka Komisije 2004/217/EZ
6. Direktiva 2002/32/EZ Evropskog parlamenta i Saveta od 7. maja 2002. godine o nepoželjnim supstancama u hrani za životinje
7. Uredba (EZ) br. 1831/2003 Evropskog parlamenta i Saveta od 22. septembra 2003. godine o aditivima koji se koriste u ishrani životinja
8. Uredba (EZ) br. 1151/2012 Evropskog parlamenta i Saveta od 21. novembra 2012. godine o sistemima kvaliteta za poljoprivredne i prehrambene proizvode

Srpski nacionalni pravni akt:

1. Izmene Zakona o bezbednosti hrane („Službeni glasnik Republike Srbije“, br. 41/2009)

Srpski nacionalni pravni akt Izmene Zakona o bezbednosti hrane („Službeni glasnik Republike Srbije“, br. 41/2009)	Pravni akt EU	Napomene Zemlje korisnice	Napomene EU
--	---------------	---------------------------	-------------

<p style="text-align: center;">Član 4. Definicije</p> <p>„2A) <i>MEĐUNARODNO PRIHVAĆENI STANDARDI, SMERNICE, VODIČI I PREPORUKE SU ONI KOJI SU RAZRAĐENI U OKVIRU ORGANIZACIJE UJEDINJENIH NACIJA ZA HRANU I POLJOPRIVREDU (FAO), SVETSKE ZDRAVSTVENE ORGANIZACIJE (WHO), KOMISIJE CODEX ALIMENTARIUS, MEĐUNARODNE ORGANIZACIJE ZA ZAŠTITU ZDRAVLJA ŽIVOTINJA (OIE), MEĐUNARODNE KONVENCIJE O ZAŠTITI BILJA (IPPC), EVROPSKE I MEDITERANSKE ORGANIZACIJE ZA ZAŠTITU BILJA (EPPO), MEĐUNARODNOG UDRUŽENJA HEMIJSKIH ANALITIČARA (AOAC), MEĐUNARODNOG KOLABORATIVNOG SAVETA ZA ANALIZU PESTICIDA (CIPAC), EVROPSKE ORGANIZACIJE ZA SARADNJU I RAZVOJ (OECD), EVROPSKE AGENCIJE ZA BEZBEDNOST HRANE (EFSA), MEĐUNARODNE ORGANIZACIJE ZA STANDARDIZACIJU (ISO), I DR.</i>“</p>	<p style="text-align: center;">Član 13. Uredbe (EZ) br. 178/2002 Međunarodni standardi</p> <p>Ne dovodeći u pitanje njihova prava i obaveze, Zajednica i države članice:</p> <ul style="list-style-type: none"> (a) doprinose razvoju međunarodnih tehničkih standarda za hranu i hranu za životinje kao i higijenskih i fitosanitarnih standarda; (b) podstiču koordinaciju poslova na standardima za hranu i hranu za životinje koje vrše međunarodne vladine i nevladine organizacije; (v) doprinose, tamo gde je relevantno i odgovarajuće, izradi sporazuma o priznavanju ekvivalentnosti posebnih mera u vezi sa hranom i hranom za životinje; (g) posebnu pažnju posvećuju posebnim razvojnim, finansijskim i trgovinskim potrebama zemalja u razvoju s ciljem da se obezbedi da međunarodni standardi ne stvore nepotrebne prepreke u izvozu iz zemalja u razvoju; (d) podstiču usklađenost između međunarodnih tehničkih standarda i propisa o hrani, pri čemu vode računa da se ne smanji visok nivo zaštite koju je Zajednica usvojila. 		
<p style="text-align: center;">Član 4. Definicije</p> <p>3) <i>Monitoring</i> jeste sprovođenje niza planiranih aktivnosti koje se odnose na praćenje ili merenje kako bi se dobio uvid u pravilnu primenu propisa o hrani i hrani za životinje, kao i propisa iz oblasti zdravlja i dobrobiti životinja i zdravlja bilja;</p>	<p style="text-align: center;">Član 2. tačka 8. Uredbe 882/2004</p> <p>8. „monitoring“ jeste sprovođenje planiranog niza posmatranja ili merenja radi dobijanja pregleda stanja poštovanja propisa o hrani i hrani za životinje, kao i propisa o zdravlju i dobrobiti životinja;</p>		

<p>4) <i>Nova hrana</i> jeste hrana ili sastojci hrane koji se do sada nisu u velikoj meri koristili kao hrana, osim GENETIČKI MODIFIKOVANE HRANE, prehrambenih ADITIVA, AROMA, POMOĆNIH SREDSTAVA U PROIZVODNJI I ENZIMSKIH PREPARATA, KOJI SU ODOBRENI ZA UPOTREBU U HRANI I HRANI ZA ŽIVOTINJE;</p>	<p style="text-align: center;">Član 1. stav 2. Uredbe 258/1997</p> <p>2. Ova Uredba se primenjuje na plasiranje na tržište unutar Zajednice hrane ili sastojaka hrane koji se do sada nisu u značajnijoj meri koristili u ishrani ljudi unutar Zajednice i koji spadaju u sledeće kategorije</p> <p style="text-align: center;">Član 2. Uredbe 258/1997</p> <p>1. Ova Uredba se ne primenjuje na:</p> <p>(a) aditive u hrani koji su obuhvaćeni područjem primene Direktive Saveta 89/107/EEZ od 21. decembra 1988. godine o približavanju pravnih propisa država članica o aditivima u hrani koji su odobreni za upotrebu u prehrambenim proizvodima namenjenim ishrani ljudi;</p> <p>(b) arome koje se koriste u prehrambenim proizvodima koje su obuhvaćene područjem primene Direktive Saveta 88/388/EEZ od 22. juna 1988. godine o približavanju pravnih propisa država članica o aromama koje se koriste u prehrambenim proizvodima i izvornim materijalima koji se koriste za njihovu proizvodnju;</p> <p>(v) rastvarači za ekstrakciju koji se koriste u proizvodnji prehrambenih proizvoda koji su obuhvaćeni područjem primene Direktive Saveta 88/344/EEZ od 13. juna 1988. godine o približavanju pravnih propisa država članica o rastvaračima za ekstrakciju koji se koriste u proizvodnji prehrambenih proizvoda i sastojaka hrane;</p>		
--	--	--	--

<p>Član 4. Definicije</p> <p>12) <i>PRIMARNA PROIZVODNJA</i> JESTE PROIZVODNJA, UZGOJ I GAJENJE PRIMARNIH POLJOPRIVREDNIH PROIZVODA, UKLJUČUJUĆI ŽETVU, BERBU ILI UBIRANJE PLODOVA, MUŽA, UZGOJ ŽIVOTINJA PRE KLANJA, KAO I LOV, RIBOLOV I SAKUPLJANJE SAMONIKLIH PLODOVA</p>	<p>Član 3. tačka 17. Uredbe (EZ) br. 178/2002</p> <p>17. „primarna proizvodnja“ jeste proizvodnja, gajenje ili uzgoj primarnih proizvoda, uključujući žetvu, mužu i proizvodnju gajenih životinja pre klanja. To uključuje i lov i ribolov i sakupljanje divljih plodova i biljaka;</p>		
<p>Član 4. Definicije</p> <p>14) <i>Promet na malo</i> jeste rukovanje hranom, odnosno njena prerada, priprema, skladištenje na mestu prodaje ili isporuke potrošaču, delatnosti pripreme i posluživanje hrane, a naročito u:</p> <p>(1) prodavnicama, supermarketima, megamarketima, (2) objektima kolektivne ishrane (kantine, bolnice, vrtići, škole i sl.), (3) objektima javne ishrane (javne kuhinje), (4) UGOSTITELJSKIM OBJEKTIMA, PEČENJARAMA, OBJEKTIMA BRZE HRANE, POSLASTIČARNICAMA, PEKARAMA, KAO I KETERING USLUGE I USLUGE ISPORUKE GOTOVE HRANE;</p> <p>15) <i>Promet na veliko</i> jeste rukovanje hranom, njena prerada, priprema i skladištenje na mestu prodaje ili isporuke radi dalje prodaje ili prerade (distributivni centri);</p>	<p>Član 3. tačka 7. Uredbe (EZ) br. 178/2002</p> <p>7. „promet na malo“ jeste rukovanje hranom i/ili njena prerada i skladištenje na mestu prodaje ili isporuke krajnjem potrošaču, a uključuje distributivne terminale, katering, fabričke kantine, katering institucija, restorane i druge slične objekte u kojima se poslužuje hrana, prodavnice, supermarketi i mesta veleprodaje;</p>		
<p>Član 4. Definicije</p> <p>21A) <i>SLUŽBENA KONTROLA</i> JESTE BILO KOJI</p>	<p>Član 2. tačka 2. Uredbe (EZ) 882/2004</p> <p>2. „službena kontrola“ jeste svaki oblik kontrole koju</p>	<p>Pravna osnova u Zakonu za izradu Nacionalnog pravilnika o službenoj</p>	

<p>POSTUPAK KONTROLE KOJI NADLEŽNI ORGAN SPROVODI RADI POTVRDE USAGLAŠENOSTI SA PROPISIMA IZ OBLASTI BEZBEDNOSTI HRANE I HRANE ZA ŽIVOTINJE KAO I SA PROPISIMA IZ OBLASTI ZDRAVLJA I DOBROBITI ŽIVOTINJA;</p>	<p>nadležni organ ili Zajednica sprovodi radi provere usaglašenosti sa propisima iz oblasti hrane i hrane za životinje kao i sa propisima iz oblasti zdravlja i dobrobiti životinja;</p>	<p>kontroli usaglašenosti sa propisima iz oblasti bezbednosti hrane i hrane za životinje kao i sa propisima iz oblasti zdravlja i dobrobiti životinja.</p>	
<p>Član 4. Definicije 23A) <i>UPUTSTVA ILI VODIČI</i> SU DOKUMENTA KOJA SE DONOSE OD STRANE SUBJEKATA U POSLOVANJU HRANOM ODNOSNO SUBJEKATA U POSLOVANJU HRANOM ZA ŽIVOTINJE, NJIHOVIH UDRUŽENJA, ODNOSNO NADLEŽNOG ORGANA U CILJU POSTIZANJA EFIKASNOG SISTEMA BEZBEDNOSTI HRANE, ODNOSNO HRANE ZA ŽIVOTINJE</p>	<p>Član 1. stav 1. tačka d) Uredbe (EZ) 852/2004 (d) Vodiči za dobru praksu koristan su instrument koji pomaže subjektima u poslovanju hranom na svim nivoima lanca hrane da posluju u skladu sa propisima o higijeni hrane i primenjuju načela sistema <i>HACCP</i>;</p> <p>Član 4. tačka 6. stav 6. Uredbe (EZ) 852/2004 5. Subjekti u poslovanju hranom mogu koristiti vodiče predviđene u čl. 7., 8. i 9. kao pomoć u ispunjavanju obaveza iz ove Uredbe.</p>		

<p style="text-align: center;">Član 4. Definicije</p> <p>25) <i>Hrana</i> jeste svaka supstanca ili proizvod, prerađena, delimično prerađena ili neprerađena, a namenjena je za ishranu ljudi ili se opravdano može očekivati da će se koristiti za ljudsku upotrebu, osim:</p> <p>(1) hrane za životinje koje ne služe za proizvodnju hrane;</p> <p>(2) živih životinja, ako nisu pripremljene za stavljanje u promet radi ishrane ljudi;</p> <p>(3) biljaka pre žetve, berbe ili ubiranja plodova;</p> <p>(4) medicinskih proizvoda;</p> <p>(5) kozmetičkih proizvoda;</p> <p>(6) duvana i duvanskih proizvoda;</p> <p>(7) PSIHOAKTIVNO KONTROLISANIH SUPSTANCI I PREKURSORA;</p> <p>(8) ostataka (rezidua) i kontaminenata.</p> <p>Hrana jeste i piće, guma za žvakanje, kao i bilo koja supstanca namenski dodata hrani tokom pripreme, obrade ili proizvodnje.</p> <p>Hrana jeste i voda za piće, uključujući vodu u originalnoj ambalaži (stona voda, mineralna voda i izvorska voda), kao i voda koja se upotrebljava, odnosno dodaje tokom pripreme, obrade ili proizvodnje hrane.</p> <p>Voda za piće jeste voda u originalnoj ambalaži i voda za javno snabdevanje stanovništva.</p>	<p style="text-align: center;">Član 2. Uredbe (EZ) 178/2002 Definicija „hrane“</p> <p>Za potrebe ove Uredbe, „hrana“ (ili „prehrambeni proizvod“) jeste svaka supstanca ili proizvod, prerađena, delimično prerađena ili neprerađena, a namenjena je za ishranu ljudi ili se opravdano može očekivati da će se koristiti za ljudsku upotrebu.</p> <p>„Hrana“ uključuje piće, gumu za žvakanje, kao i bilo koju drugu supstancu, uključujući vodu koja se namenski dodaje hrani tokom proizvodnje, pripreme ili obrade. Pojam hrane uključuje i vodu nakon tačke usklađivanja određene u članu 6. Direktive 98/83/EZ i ne dovodeći u pitanje zahteve iz Direktiva 80/778/EEZ i 98/83/EZ.</p> <p>„Hrana“ ne uključuje:</p> <p>(a) hranu za životinje;</p> <p>(b) žive životinje, ako nisu pripremljene za stavljanje u promet radi ishrane ljudi;</p> <p>(v) biljaka pre žetve ili berbe;</p> <p>(g) medicinske proizvode u smislu Direktiva Saveta 65/65/EEZ(21) i 92/73/EEZ(22);</p> <p>(d) kozmetičke proizvode u smislu Direktive Saveta 76/768/EEZ(23);</p> <p>(đ) duvan i duvanske proizvode u smislu Direktive Saveta 89/622/EEZ(24);</p> <p>(e) narkotike ili psihotropne supstance u smislu Jedinствене konvencije Ujedinjenih nacija o narkoticima iz 1961. godine i Konvencije Ujedinjenih nacija o psihotropnim supstancama iz 1971. godine;</p> <p>(ž) rezidue i kontaminente.</p>		
<p style="text-align: center;">Član 5.</p> <p>Hrana u smislu ovog zakona jeste:</p>	<p style="text-align: center;">Član 2. stav 1. Uredbe (EZ) 178/2002</p> <p style="text-align: center;">Definicija „hrane“</p>		

<p>1) hrana životinjskog porekla; 2) hrana biljnog porekla; 3) mešovita hrana koja sadrži sastojke biljnog i životinjskog porekla; 4) hrana ni biljnog ni životinjskog porekla (mineralne materije, so); 5) nova hrana; 6) genetički modificirana hrana i genetički modificirana hrana za životinje, kao i hrana i hrana za životinje dobijena od genetički modificiranih organizama u skladu sa posebnim propisom.</p>	<p>Za potrebe ove Uredbe, „hrana“ (ili „prehrambeni proizvod“) jeste svaka supstanca ili proizvod, prerađena, delimično prerađena ili neprerađena, a namenjena je za ishranu ljudi ili se opravdano može očekivati da će se koristiti za ljudsku upotrebu. „Hrana“ uključuje piće, gumu za žvakanje, kao i bilo koju drugu supstancu, uključujući vodu koja se namenski dodaje hrani tokom proizvodnje, pripreme ili obrade. Pojam hrane uključuje i vodu nakon tačke usklađivanja određene u članu 6. Direktive 98/83/EZ i ne dovodeći u pitanje zahteve iz Direktiva 80/778/EEZ i 98/83/EZ.</p>		
<p style="text-align: center;">Član 12.</p> <p>Službene kontrole u smislu ovog zakona, u oblasti bezbednosti hrane sprovode nadležna ministarstva i to:</p> <p>1) ministarstvo preko nadležnih inspekcija: (1) u svim fazama proizvodnje, prerade, prometa na veliko, uključujući uvoz i izvoz hrane biljnog i životinjskog porekla, bezalkoholnih pića i mešovite hrane, (2) u svim fazama proizvodnje, prerade, prometa hrane za životinje (biljnog i životinjskog porekla), mešovite hrane uključujući uvoz i izvoz, (3) u fazi prometa na malo hrane životinjskog porekla u objektima registrovanim, odnosno odobrenim od strane ministarstva, kao i u prometu na malo svežeg mesa, mleka, jaja, meda, ribe i divljači u specijalizovanim objektima (kasapnice, ribarnice i sl.), vina i alkoholnih pića; 2) ministarstvo nadležno za poslove zdravlja preko nadležne sanitarne inspekcije:</p>	<p style="text-align: center;">Uredba (EZ) 882/2004: tačka 6., opšta odredba</p> <p>Države članice treba da sprovedu propise o hrani i hrani za životinje, propise o zdravlju i dobrobiti životinja, te da prate i proveravaju da li subjekti u poslovanju hranom ispunjavaju uslove tih propisa u svim fazama proizvodnje, prerade i distribucije. U tu svrhu treba organizovati službene kontrole.</p>	<p>Nacionalni propisi Podela zadataka između Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede i Ministarstva zdravlja na osnovu vrste hrane i faze proizvodnje i prometa</p>	

<p>(1) u svim fazama proizvodnje, pripreme i prometa (promet na veliko, promet na malo, uvoz na mestima carinjenja i izvoz) i to: nove hrane, hrane za specifične populacione grupe (hrana za odojčad i malu decu, hrana za posebne medicinske namene, zamene za kompletnu dnevnu ishranu za osobe na dijeti za mršavljenje), , dijetetskih suplemenata (dodataka ishrani), hrane sa izmenjenim nutritivnim sastavom, , hrana za osobe intolerantne na gluten, zamene za so za ljudsku ishranu, hrana obogaćena vitaminima, mineralima i drugim supstancama i sl.), soli za ishranu ljudi i proizvodnju prehrambenih proizvoda, prehrambenih aditiva , arome, prehrambenih enzima , pomoćnih sredstava u proizvodnji hrane, vode za piće koja se potrošačima isporučuje preko javnog vodovodnog sistema ili u originalnoj ambalaži (prirodna mineralna, izvorska i stona voda), materijala i predmeta namenjenih da dođu u kontakt sa hranom.</p> <p>(2) u fazi prometa na malo sve hrane, osim hrane navedene u tački 1) podtačka (3) ovog člana.</p> <p>Ministar bliže propisuje koja inspekcija u sastavu Ministarstva sprovodi službenu kontrolu u odnosu na određenu vrstu hrane, kao i način vršenja službene kontrole. Ministar bliže propisuje listu mešovite hrane i način vršenja kontrole te hrane a ministar nadležan za poslove zdravlja bliže propisuje uslove za proizvodnju i promet nove hrane, kao i način vršenja kontrole te hrane.</p>			
---	--	--	--

<p style="text-align: center;">Član 13.</p> <p>Subjekti u poslovanju hranom i hranom za životinje su u svim fazama proizvodnje, prerade i prometa , u okviru delatnosti koju obavljaju, dužni su da obezbede da hrana i hrana za životinje ispunjava sve uslove propisane ovim zakonom i propisima donetim na osnovu njega.</p> <p>Nadležni organi sprovode odredbe ovog zakona i propisa donetih na osnovu njega i vrše službenu kontrolu da li subjekti u poslovanju hranom i hranom za životinje ispunjavaju sve uslove propisane ovim zakonom propisima donetim na osnovu njega.</p>	<p style="text-align: center;">Član 19. stav 2. Uredbe (EZ) 178/2002</p> <p>Obaveze u pogledu hrane: subjekti u poslovanju hranom</p> <p>2. Subjekt u poslovanju hranom koji je odgovoran za maloprodajne i distributivne aktivnosti koje ne utiču na pakovanje, obeležavanje, bezbednost ili celovitost hrane, u granicama svojih odnosnih aktivnosti, pokreće postupak povlačenja sa tržišta proizvoda koji ne ispunjavaju zahteve bezbednosti hrane i učestvuje u doprinosu bezbednosti hrane tako što prosleđuje relevantne informacije koje su neophodne za praćenje hrane i saraduje u preduzimanju radnji zajedno sa proizvođačima, prerađivačima i/ili nadležnim organima.</p> <p style="text-align: center;">Član 17. stav 2. Uredbe (EZ) 178/2002</p> <p style="text-align: center;">Obaveze</p> <p>2. Države članice sprovode propise o hrani, prate i proveravaju da li subjekti u poslovanju hranom i hranom za životinje ispunjavaju odgovarajuće zahteve propisa o hrani u svim fazama proizvodnje, prerade i distribucije. One s tim ciljem održavaju sistem službenih kontrola i druge aktivnosti u skladu sa okolnostima, uključujući obaveštavanje javnosti o bezbednosti i riziku hrane i hrane za životinje, nadzoru bezbednosti hrane i hrane za životinje i ostalim aktivnostima monitoringa koje pokrivaju sve faze proizvodnje, prerade i distribucije.</p>		
<p style="text-align: center;">Član 14.</p> <p>Međunarodne obaveze u oblasti bezbednosti hrane izvršavaju se u skladu sa STANDARDIMA, SMERNICAMA, VODIČIMA i preporukama</p>	<p style="text-align: center;">Član 5. Uredbe (EZ) 178/2002</p> <p style="text-align: center;">Opšti ciljevi</p> <p>1. Propisi o hrani ostvaruju jedan ili više opštih ciljeva visokog nivoa zaštite života i zdravlja ljudi i zaštite interesa potrošača, uključujući dobru praksu u trgovini</p>		

<p>relevantnih međunarodnih organizacija, UKLJUČUJUĆI KOMISIJU CODEX ALIMENTARIUS, Sporazumom o primeni sanitarnih i fitosanitarnih mera STO (SPS sporazum), međunarodnim konvencijama i drugim odgovarajućim međunarodnim sporazumima i razmenjuju se informacije sa drugim nacionalnim organizacijama odgovornim za bezbednost hrane.</p> <p>Vlada bliže propisuje način pružanja informacija i postupak obaveštavanja u skladu sa obavezama preuzetim Sporazumom STO o sanitarnim i fitosanitarnim merama.</p> <p>VLADA PROPISUJE NAČIN USPOSTAVLJANJA I ORGANIZACIJE SISTEMA U OBLASTI BEZBEDNOSTI I KVALITETA HRANE, PRUŽANJA INFORMACIJA I OBAVEŠTAVANJA O STANDARDIMA, SMERNICAMA I PREPORUKAMA, U SKLADU SA CODEX ALIMENTARIUS.</p>	<p>hranom, uzimajući u obzir, gde je to moguće, zaštitu zdravlja i dobrobiti životinja, zdravlje biljaka i životnu sredinu.</p> <p>2. Cilj propisa o hrani je postići slobodno kretanje hrane i hrane za životinje u Zajednici proizvedene ili plasirane na tržište u skladu sa opštim načelima i zahtevima iz ovog poglavlja.</p> <p>3. Tamo gde postoje međunarodni standardi ili je neminovno njihovo sprovođenje, potrebno ih je uzeti u obzir prilikom izrade ili prilagođavanja propisa o hrani, osim u slučaju gde bi takvi standardi ili njihovi delovi bili neefikasni ili neodgovarajući za ispunjavanje opravdanih ciljeva propisa o hrani, ili gde je naučno opravdano, ili gde bi doveli do drugačijeg nivoa zaštite od onog koji je određen kao odgovarajući u Zajednici.</p>	<p>Pravna osnova za fomriranje Nacionalne komisije za Codex Alimentarius</p>	
<p>Član 18.</p> <p>Za poslove laboratorijskog ispitivanja i njima povezane stručne poslove u lancu hrane osniva se Direkcija za nacionalne referentne laboratorije kao organ uprave u sastavu Ministarstva.</p> <p>Direkcija za nacionalne referentne laboratorije iz stava 1. ovog člana ima svojstvo pravnog lica.</p> <p>Direkcija za nacionalne referentne laboratorije mora da bude akreditovana u skladu sa standardom SRPS</p>	<p>Član 33. stav 1. Uredbe (EZ) 882/2004</p> <p>Države članice donose mere za određivanje jedne ili više nacionalnih referentnih laboratorija za svaku referentnu laboratoriju Zajednice iz člana 32.</p> <p>Član 12. st. 1. i 2. tačka a) Uredbe 882/2004</p> <p>Službene laboratorije</p> <p>1. Nadležan organ određuje laboratorije koje mogu vršiti analizu uzoraka koji su uzeti tokom službenih kontrola.</p> <p>2. Međutim, nadležni organi mogu odrediti samo laboratorije koje posluju, koje su ocenjene</p>		

<p><i>ISO/IEC 17025</i> - „Opšti zahtevi za kompetentnost laboratorija za ispitivanje i laboratorija za etaloniranje“.</p>	<p>i akreditovane u skladu sa sledećim evropskim standardima: (a) <i>EN ISO/IEC 17025</i> „Opšti zahtevi za kompetentnost laboratorija za ispitivanje i laboratorija za etaloniranje“;</p> <p style="text-align: center;">Član 33. stav 3. Uredbe 882/2004</p> <p>3. Član 12. st. 2. i 3. primenjuju se na nacionalne referentne laboratorije.</p>		
<p style="text-align: center;">Član 19.</p> <p>Direkcija za nacionalne referentne laboratorije (u daljem tekstu: Nacionalna referentna laboratorija) obavlja poslove u oblasti bezbednosti hrane, kontrole kvaliteta i bezbednosti mleka i ispitivanje zabranjenih, nedozvoljenih, štetnih i nepoželjnih supstanci u hrani i hrani za životinje, zdravlja bilja, semena i sadnog materijala i banke biljnih gena. U okviru nacionalne referentne laboratorije obavljaju se sledeći poslovi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) saradnja sa referentnim laboratorijama drugih zemalja; 2) staranje o uspostavljanju jedinstvenih kriterijuma i metoda i sprovođenje standarda za rad ovlašćenih laboratorija; 3) organizovanje po potrebi uporednih testova između zvaničnih nacionalnih laboratorija i vršenje odgovarajućeg monitoringa takvog uporednog testiranja; 4) razmena informacija dobijenih od nacionalnih laboratorija drugih zemalja Ministarstvu i ovlašćenim laboratorijama; 	<p style="text-align: center;">Član 33. st. 2. i 5. Uredbe 882/2004</p> <p>2. Ove nacionalne referentne laboratorije:</p> <ol style="list-style-type: none"> (a) saraduju sa referentnom laboratorijom Zajednice u svojoj oblasti nadležnosti; (b) koordiniraju, za svoju oblast nadležnosti, aktivnosti službenih laboratorija odgovornih za analizu uzoraka u skladu sa članom 11.; (v) po potrebi organizuju uporedne testove između službenih nacionalnih laboratorija i osiguravaju potrebne dalje aktivnosti posle takvih uporednih testiranja; (g) osiguravaju da se informacije koje daje referentna laboratorija Zajednice dostavljaju nadležnom organu i službenim nacionalnim laboratorijama; (d) pružaju naučnu i tehničku pomoć nadležnom organu u sprovođenju planova koordinisane kontrole usvojenih u skladu sa članom 53.; (đ) odgovorne su za obavljanje drugih posebnih dužnosti predviđenih u skladu sa postupkom iz člana 62. stav 3., ne dovodeći u pitanje ostale dodatne nacionalne dužnosti. 		

<p>5) obezbeđivanje stručne i tehničke pomoći Ministarstvu za primenu koordinisanih planova kontrole;</p> <p>6) implementacija, odnosno razvijanje metode testiranja u skladu sa međunarodnim standardima uz obaveznu validaciju;</p> <p>7) vršenje usluga potvrde analize i superanalize ako je to relevantno za potrebe ovlašćenih laboratorija;</p> <p>8) obezbeđivanje i primenjivanje preko ovlašćenih laboratorija statistički kreirane kontrole i monitoringa rezultata;</p> <p>9) organizovanje uporednih testova - za ovlašćene laboratorije u cilju jedinstvene primene metoda koje primenjuju;</p> <p>10) pružanje usluga iz oblasti statistike i informacionih sistema ovlašćenim laboratorijama;</p> <p>11) obučavanje osoblja u ovlašćenim laboratorijama;</p> <p>12) priprema nacionalnih smernica za uzorkovanje i rukovanje uzorcima radi sprovođenja pouzdane dijagnoze;</p> <p>13) priprema, održavanje i distribucija referentnog materijala;</p> <p>14) učešće u međunarodnim uporednim testovima;</p> <p>15) i drugi poslovi.</p> <p>Pored poslova iz stava 2. ovog člana, Nacionalna referentna laboratorija obavlja i laboratorijska ispitivanja u oblasti bezbednosti hrane i hrane za životinje, kao i ispitivanja kvaliteta mleka i ispitivanja mleka za potrebe monitoringa i unapređenja proizvodnih sposobnosti muznih grla. Laboratorijski i sa njima povezani stručni poslovi iz</p>	<p>5. Države članice koje imaju više od jedne nacionalne referentne laboratorije za jednu referentnu laboratoriju Zajednice moraju se pobrinuti da te laboratorije blisko saraduju kako bi se osigurala efikasna saradnja između njih, sa ostalim nacionalnim laboratorijama i sa referentnom laboratorijom Zajednice.</p>		
--	--	--	--

<p>oblasti zdravlja bilja , semena i sadnog materijala koji se obavljaju u okviru Nacionalne referentne laboratorije uređuju se propisima kojima se uređuje zdravlje bilja , seme i sadni materijal.</p> <p>Pored poslova iz st. 2., 3. i 4. ovog člana, Nacionalna referentna laboratorija obavlja i poslove banke biljnih gena i to:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) čuvanje kolekcije semena i sadnog materijala; 2) registraciju uzoraka i njihovo čišćenje, sušenje, pakovanje, skladištenje i održavanje; 3) umnožavanje i regeneraciju uzoraka; 4) skladištenje duplikata uzoraka; 5) organizovanje održavanja odnosno održavanje kolekcije sadnog materijala; 6) razmenu uzoraka sa drugim bankama gena u svetu; <p>Pored poslova iz st. 2., 3., 4. i 5. ovog člana, Nacionalna referentna laboratorija obavlja i:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) poslove investicionog održavanja objekata i prateće infrastrukture svojih laboratorija; 2) iniciranje, planiranje, pripremu, programiranje, sprovođenje i praćenje realizacije projekata nacionalnih referentnih laboratorija; 3) inicira i koordinira stručnu saradnju između referentnih laboratorija. <p>Poslovi iz stava 2. ovog člana ne mogu da se ustupe drugim laboratorijama izabranim putem konkursa.</p>			
<p style="text-align: center;">Član 19a</p> <p style="text-align: center;">Referentna laboratorija</p> <p>Poslovi iz člana 19. st. 3., 4. i 5. ovog zakona mogu da se ustupe laboratorijama izabranim putem konkursa, koje postaju referentne laboratorije. Laboratorije iz stava 1. ovog člana moraju da budu</p>	<p style="text-align: center;">Član 33. stav 1. Uredbe 882/2004</p> <p>Države članice donose mere za određivanje jedne ili više nacionalnih referentnih laboratorija za svaku referentnu laboratoriju Zajednice iz člana 32.</p>	<p>Nacionalni propisi o određivanju nacionalnih referentnih laboratorija</p>	

<p>akreditovane u skladu sa standardom <i>SRPS ISO/IEC 17025</i> - „Opšti zahtevi za kompetentnost laboratorija za ispitivanje i laboratorija za etaloniranje“.</p> <p>Za poslove iz člana 19. st. 3. i 4. ovog zakona iz oblasti veterinarstva, zdravlja bilja i sredstava za zaštitu bilja, konkurs iz stava 1. ovog člana raspisuje se u skladu sa propisom KOJIM SE UREĐUJE VETERINARSTVO, ODNOSNO PROPISOM KOJIM SE UREĐUJE ZDRAVLJE BILJA, ODNOSNO PROPISOM KOJIM SE UREĐUJU SREDSTVA ZA ZAŠTITU BILJA..</p> <p>Konkurs iz stava 1. ovog člana raspisuje ministarstvo, odnosno ministarstvo nadležno za poslove zdravlja u skladu sa svojim nadležnostima i objavljuje se u „Službenom glasniku Republike Srbije“.</p> <p>Konkurs iz stava 1. ovog člana naročito sadrži:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) poslove za koje se konkurs raspisuje; 2) period na koji se obavljaju poslovi; 3) dokaz koji se odnosi na obim akreditacije; 3) kriterijume za izbor; 4) rok za donošenje i objavljivanje odluke o izboru; 5) način obaveštavanja o rezultatima konkursa. <p>Konkurs iz stava 1. ovog člana sprovodi komisija koju obrazuje ministar , odnosno ministar nadležan a poslove zdravlja.</p> <p>Odluku o izboru referentne laboratorije donosi ministar , odnosno ministar nadležan za poslove zdravlja.</p> <p>Sa laboratorijom izabranom na konkursu ministar , odnosno ministar nadležan za poslove zdravlja zaključuju ugovor.</p>			
--	--	--	--

<p>Ugovor iz stava 8. ovog člana naročito sadrži:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) poslove laboratorijskih ispitivanja koji su predmet ugovora; 2) odgovorno lice koje će obavljati određene poslove koji su predmet ugovora; 3) metode, način i postupak obavljanja poslova laboratorijskih ispitivanja; 4) međusobna prava, obaveze i odgovornosti; 5) vreme za koje se zaključuje ugovor; 6) način finansiranja poslova; 7) uslove za raskid ugovora; <p>Spisak referentnih laboratorija objavljuje se u „Službenom glasniku Republike Srbije“.</p> <p>Ako u Republici Srbiji ne postoji referentna laboratorija koja ispunjava propisane uslove ministar , odnosno ministar nadležan za poslove zdravlja može za pojedine vrste ispitivanja da odredi referentnu laboratoriju sa teritorije druge države za tražena ispitivanja.</p> <p>Jedna referentna laboratorija može biti referentna za više ispitivanja.</p> <p>Na sprovođenje konkursa iz stava 1. ovog člana ne primenjuju se odredbe zakona kojim se uređuju javne nabavke.</p> <p>Sredstva za obavljanje poslova iz ovog člana obezbeđuju se u budžetu Republike Srbije.</p>	<p>Član 33. stav 1. Uredbe 882/2004</p> <p>Država članica može odrediti neku laboratoriju u drugoj državi članici ili u članici Evropskog udruženja za slobodnu trgovinu (<i>EFTA</i>), a jedna laboratorija može biti nacionalna referentna laboratorija za više država članica.</p>		
<p>Član 20.</p> <p>Laboratorijska ispitivanja u oblasti hrane i hrane za životinje u postupku službene kontrole mogu da se</p>	<p>Član 12. st. 1. i 2. tačka a) Uredbe 882/2004</p> <p>Službene laboratorije</p>		

<p>ustupe laboratorijama (u daljem tekstu: službene laboratorije) putem konkursa koji raspisuje ministarstvo, odnosno ministarstvo nadležno za poslove zdravlja i objavljuje u „Službenom glasniku Republike Srbije“.</p> <p>Laboratorijska ispitivanja u oblasti hrane i hrane za životinje u postupku službene kontrole ne mogu da se ustupe internim laboratorijama subjekata u poslovanju hranom i hranom za životinje.</p> <p>Interne laboratorije iz stava 2. ovog člana moraju vršiti validaciju metoda ispitivanja i učestvovati u eksternim proverama kvaliteta.</p> <p>Ministar, odnosno ministar nadležan za poslove zdravlja bliže propisuje uslove koje moraju da ispune laboratorije za laboratorijska ispitivanja u oblasti bezbednosti hrane, u skladu sa nadležnostima iz člana 12. ovog zakona.</p> <p>Za poslove laboratorijskih ispitivanja u oblasti hrane i hrane za životinje iz stava 1. ovog člana konkurs se raspisuje na period od najmanje pet godina.</p> <p>Konkurs iz stava 1. ovog člana sadrži:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) vrste laboratorijskih analiza, monitoringa u oblasti bezbednosti hrane i hrane za životinje za koje se konkurs raspisuje; 2) period na koji se dodeljuju poslovi laboratorijskih analiza; 3) dokaz o ispunjenosti standarda SRPS <i>ISO/IEC 17025</i> - „Opšti zahtevi za kompetentnost laboratorija za ispitivanje i laboratorija za etaloniranje“; 4) dokaz o ispunjenosti uslova u pogledu iskustva, rezultata i blagovremenosti u dosadašnjem obavljanju poslova laboratorijskih ispitivanja; 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Nadležan organ određuje laboratorije koje mogu vršiti analizu uzoraka koji su uzeti tokom službenih kontrola. 2. Međutim, nadležni organi mogu odrediti samo laboratorije koje posluju, koje su ocenjene i akreditovane u skladu sa sledećim evropskim standardima: (a) <i>EN ISO/IEC 17025</i> „Opšti zahtevi za kompetentnost laboratorija za ispitivanje i laboratorija za etaloniranje“; 		
--	--	--	--

<p>5) rok za donošenje i objavljivanje odluke o izboru; 6) način obaveštavanja o rezultatima konkursa. Konkurs iz stava 1. ovog člana sprovodi Komisija koju obrazuje ministar, odnosno ministar nadležan za poslove zdravlja. Odluku o izboru laboratorije za obavljanje poslova laboratorijskih ispitivanja donosi ministar, odnosno ministar nadležan za poslove zdravlja. Rezultati konkursa objavljuju se u „Službenom glasniku Republike Srbije“.</p>			
<p>Član 21. Na osnovu odluke o izboru ministarstvo, odnosno ministarstvo nadležno za poslove zdravlja sa laboratorijom kojoj je dodeljeno obavljanje poslova zaključuje ugovor kojim se utvrđuju: 1) poslovi laboratorijskih ispitivanja koji su predmet ugovora; 2) odgovorno lice koje će obavljati određene poslove koji su predmet ugovora; 3) metode, način i postupak obavljanja poslova laboratorijskih ispitivanja; 4) međusobna prava, obaveze i odgovornosti; 5) vreme za koje se zaključuje ugovor; 6) način finansiranja poslova za koje se zaključuje ugovor.</p>	<p>Član 12. stav 1. Uredbe 882/2004 Službene laboratorije 1. Nadležan organ određuje laboratorije koje mogu vršiti analizu uzoraka koji su uzeti tokom službenih kontrola.</p>	<p>Nacionalni propisi o određivanju službenih laboratorija</p>	
<p>Član 22. Nacionalna referentna laboratorija organizuje i uspostavlja primenu jedinstvenih metoda, kriterijume i smernice za obavljanje poslova laboratorijskih ispitivanja na području Republike Srbije koje</p>	<p>Član 33. stav 2. tačka b) i v) Uredbe 882/2004 2. Ove nacionalne referentne laboratorije: (b) koordiniraju, za svoju oblast nadležnosti, aktivnosti službenih laboratorija odgovornih za analizu uzoraka u</p>		

<p>obavljaju laboratorije kojima su ustupljeni poslovi. Laboratorije iz stava 1. ovog člana dužne su da poslove laboratorijskih ispitivanja obavljaju u skladu sa jedinstvenim metodama, kriterijumima i smernicama nacionalnih referentnih laboratorija.</p>	<p>skladu sa članom 11.;</p> <p>(v) po potrebi organizuju uporedne testove između službenih nacionalnih laboratorija i osiguravaju potrebne dalje aktivnosti posle takvih uporednih testiranja;</p>		
<p style="text-align: center;">Član 25.</p> <p>Zabranjeno je stavljanje na tržište hrane koja nije bezbedna.</p> <p>Hrana nije bezbedna ako je štetna po zdravlje ljudi i ako nije pogodna za ishranu ljudi.</p> <p>HRANA NIJE BEZBEDNA UKOLIKO SADRŽI:</p> <p>1) SREDSTVA ZA ZAŠTITU BILJA, BIOCIDNE ILI KONTAMINANTE ILI NJIHOVE METABOLITE ILI PROIZVODE RAZGRADNJE IZNAD MAKSIMALNO DOZVOLJENIH KONCENTRACIJA;</p> <p>2) SREDSTVA ZA ZAŠTITU BILJA, ODNOSNO BIOCIDNE ČIJA UPOTREBA NIJE ODOBRENA ILI DOZVOLJENA;</p> <p>3) SUPSTANCE SA FARMAKOLOŠKIM DEJSTVOM ILI NJIHOVE METABOLITE KOJI SE NE SMEJU DAVATI ŽIVOTINJAMA KOJE SLUŽE ZA PROIZVODNJU HRANE ILI PREKORAČUJU MAKSIMALNO DOZVOLJENE KOLIČINE OSTATAKA ILI NISU ODOBRENI ILI REGISTROVANI ZA PRIMENU NA ŽIVOTINJAMA KOJE SLUŽE ZA PROIZVODNJU HRANE ILI NISU ODOBRENI KAO ADITIVI U HRANI ZA ŽIVOTINJE KOJE SLUŽE ZA</p>	<p style="text-align: center;">Član 14. Uredbe (EZ) 178/2002</p> <p style="text-align: center;">Uslovi za utvrđivanje bezbednosti hrane</p> <p>1. Nebezbednu hranu nije dozvoljeno stavljanje na tržište.</p> <p>2. Hrana je nebezbedna ako je:</p> <p>(a) štetna po zdravlje;</p> <p>(b) neuslovna za ishranu ljudi.</p> <p>3. Pri odlučivanju da li je neka hrana nebezbedna, uzimaju se u obzir:</p> <p>(a) normalni uslovi u kojima potrošač koristi tu hranu i sve faze proizvodnje, prerade i distribucije; i</p> <p>(b) informacije koje su date potrošaču, uključujući podatke na deklaraciji i druge informacije dostupne potrošaču u pogledu izbegavanja specifičnih štetnih uticaja neke određene hrane ili kategorije hrane na zdravlje ljudi.</p> <p>4. Pri odlučivanju da li je neka hrana štetna po zdravlje ljudi, uzimaju se u obzir:</p> <p>(a) ne samo mogući neposredni i/ili kratkoročni i/ili dugoročni uticaji te hrane na zdravlje osobe koja je konzumira, već i na buduće generacije;</p> <p>(b) moguća kumulativna toksična dejstva;</p> <p>(v) posebna zdravstvena osetljivost određene kategorije potrošača u slučaju kada je hrana namenjena toj kategoriji potrošača.</p> <p>5. Prilikom određivanja da li je neka hrana neprikladna za ishranu ljudi uzima se u obzir da li je ta hrana</p>		

<p>PROIZVODNjU HRANE;</p> <p>4) SUPSTANCE SA FARMAKOLOŠKIM DEJSTVOM ILI NjIHOVE METOBILITE KOD LEČENIH ŽIVOTINjA, A DA NIJE ISPOŠTOVAN PROPISANI PERIOD KARENCE;</p> <p>5) MIKROORGANIZME, VIRUSE, PARAZITE I NjIHOVE RAZVOJNE OBLIKE KOJI PREDSTAVLjAJU OPASNOST ZA ZDRAVLjE LjUDI;</p> <p>6) MATERIJE (FIZIČKE, HEMIJSKE, RADIOAKTIVNE) KOJE SAME ILI ZAJEDNO SA DRUGIM SUPSTANCAMA PRELAZE MAKSIMALNO DOZVOLjENE VREDNOSTI I PREDSTAVLjAJU OPASNOST PO ZDRAVLjE LjUDI.</p>	<p>neprihvatljiva za ishranu ljudi prema svojoj predviđenoj upotrebi zbog njenog zagađenja spoljnim uzročnikom ili na neki drugi način, ili zbog truljenja, kvarenja ili raspadanja.</p> <p>6. Ako je nebezbedna hrana deo jedne serije, proizvodne partije ili pošiljke hrane iste klase ili istog opisa, smatra se da je sva hrana iz te serije, proizvodne partije ili pošiljke takođe nebezbedna, osim ako se detaljnom procenom ne utvrdi da nema dokaza da je ostatak serije, partije ili pošiljke nebezbedan.</p> <p>7. Hrana koja je u skladu sa posebnim odredbama Zajednice kojima se uređuje bezbednost hrane, smatra se bezbednom s obzirom na aspekte koji su pokriveni tim posebnim odredbama Zajednice.</p> <p>8. Usklađenost hrane sa posebnim odredbama koje se na nju primenjuju ne sprečava nadležne organe da preduzmu odgovarajuće mere kako bi ograničili plasiranje te hrane na tržište ili zatražili njeno povlačenje sa tržišta u slučaju kada postoje razlozi za sumnju u bezbednost te hrane, bez obzira na njenu usklađenost.</p> <p>9. U slučaju kada Zajednica ne utvrdi posebne odredbe, hrana se smatra bezbednom ako je u skladu sa posebnim odredbama nacionalnih propisa o hrani države članice na čijem se području hrana stavlja na tržište, čije su odredbe sastavljene i primenjuju se ne dovodeći u pitanje Ugovor, a posebno njegove članove 28. i 30.</p>		
<p>Član 26.</p> <p>Bezbednost hrane utvrđuje se na osnovu:</p> <p>1) uslova u svakoj fazi proizvodnje, prerade i prometa hrane, kao i pripreme i načina konzumiranja hrane od strane potrošača, u skladu sa njenom namenom;</p>	<p>Član 8. Uredbe (EZ) 178/2002</p> <p>Zaštita interesa potrošača</p> <p>1. Cilj propisa o hrani je zaštita interesa potrošača i pružanje osnove na kojoj će potrošači moći da donesu merodavne izbore u vezi sa hranom koju konzumiraju. Cilj je prevencija:</p>		

<p>2) informacije koje su dostupne potrošaču, uključujući i međunarodne potvrde (sertifikate) i ostala dokumenta koja prate hranu u prometu, kao i podatke na deklaraciji, a koje se odnose na sprečavanje specifičnih štetnih delovanja pojedinih vrsta ili kategorija hrane na zdravlje ljudi.</p> <p>Štetnost hrane po zdravlje ljudi se utvrđuje na osnovu:</p> <p>1) mogućih neposrednih ili posrednih, kratkoročnih ili dugoročnih štetnih uticaja te hrane po zdravlje potrošača, kao i mogućih uticaja na zdravlje budućih generacija;</p> <p>2) mogućih kumulativnih toksičnih delovanja;</p> <p>3) posebne zdravstvene osetljivosti posebne kategorije potrošača kada je hrana namenjena toj kategoriji potrošača.</p> <p>Hrana nije pogodna za ishranu ljudi ako je ta hrana neprihvatljiva za upotrebu kojoj je namenjena, zbog kontaminacije spoljnim ili drugim faktorima, kao i zbog truljenja, kvarenja ili raspadanja i isteklog roka trajanja.</p> <p>Ministar, uz saglasnost ministra nadležnog za poslove zdravlja, bliže propisuje opšte uslove higijene hrane, posebne uslove higijene hrane životinjskog porekla i mikrobiološke kriterijume hrane.</p> <p>Ministar, uz saglasnost ministra nadležnog za poslove zdravlja, bliže propisuje maksimalne</p>	<p>(a) prevara ili obmanjujućih postupaka;</p> <p>(b) falsifikovanje hrane; i</p> <p>(v) svih drugih postupaka koji mogu potrošača dovesti u zabludu.</p> <p>Član 14. ~~tačka 5.~~ stav 5. Uredbe (EZ) 178/2002</p> <p>Prilikom određivanja da li je neka hrana neuslovna za ishranu ljudi uzima se u obzir da li je ta hrana neprihvatljiva za ishranu ljudi prema svojoj predviđenoj upotrebi zbog kontaminacije spoljnim uzročnikom ili na neki drugi način, ili zbog truljenja, kvarenja ili raspadanja.</p> <p>Pravna osnova za usvajanje potpuno transponovane:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Uredbe (EZ) 852/2004 - Uredbe (EZ) 853/2004 - Uredbe (EZ) 2073/2005 		
--	--	--	--

<p>koncentracije određenih kontaminanata u hrani, kao i metode uzorkovanja i ispitivanja hrane radi utvrđivanja prisustva i nivoa određenih kontaminanata u hrani.</p> <p>Ministar nadležan za poslove zdravlja, uz saglasnost ministra, bliže propisuje:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) zdravstvenu ispravnost vode za piće; 2) zdravstvenu ispravnost i kvalitet prirodne mineralne, izvorske i stonje vode u originalnoj ambalaži; 3) postupak i način priznavanja prirodnih mineralnih i prirodnih izvorskih voda; 4) hranu za SPECIFIČNE POPULACIONE GRUPE (hrana za odojčad i malu decu, hrana za posebne medicinske namene, zamena za kompletnu dnevnu ishranu osoba na dijeti za mršavljenje); 5) dodatke ishrani (dijetetski suplementi); 6) zdravstvenu ispravnost i kvalitet soli za ishranu ljudi i proizvodnju hrane; 7) zdravstvenu ispravnost i bezbednost materijala i predmeta namenjenih da dođu u kontakt sa hranom; 8) prehrambene aditive; 9) arome; 10) enzimske preparate; 11) pomoćna sredstva u proizvodnji hrane; 12) nutritivne i zdravstvene izjave koje 	<ul style="list-style-type: none"> - Uredbe (EZ) 37/2010 - Uredbe EZ 396/2005 		
---	--	--	--

<p>se navode na deklaraciji hrane;</p> <p>13) hranu sa izmenjenim nutritivnim sastavom (hrana za osobe intolerantne na gluten, zamena za so za ljudsku ishranu, hrana obogaćena vitaminima, mineralima i određenim drugim supstancama i dr.);</p> <p>14) novu hranu;</p> <p>Ministar nadležan za poslove zdravlja, uz saglasnost ministra, bliže propisuje metode ispitivanja, dozvoljene nivoe radioaktivnosti, načine vođenja evidencije i način izveštavanja, uslove i način formiranja stručnih tela u vezi sa rešavanjem konkretnih pitanja koja mogu nastati prilikom primene propisa o hrani iz stava 6. tač. 4) do 14) ovog člana</p> <p>Ministar, odnosno ministar nadležan za poslove zdravlja bliže propisuje način i postupak izdavanja međunarodne potvrde (sertifikata) o bezbednosti hrane koja se izvozi, izgled obrasca međunarodne potvrde, kao i evidenciju o izdatim potvrdama.</p> <p>Međunarodnu potvrdu (sertifikat) o bezbednosti hrane iz stava 8. ovog člana koja se izvozi izdaje inspektor u skladu sa podelom nadležnosti iz člana 12. ovog zakona.</p>	<p style="text-align: center;">Član 2. tačka 12. Uredbe (EZ) 882/2004</p> <p>12. „službena sertifikacija“ jeste postupak kojim nadležan organ ili kontrolna tela, ovlašćena da deluju u tom svojstvu, izdaju pisanu, elektronsku ili ekvivalentnu potvrdu u vezi sa poštovanjem uslova.</p>		
--	--	--	--

	<p style="text-align: center;">Član 30. Uredbe (EZ) 882/2004 Službena sertifikacija</p> <p>Ne dovodeći u pitanje zahteve u vezi sa službenom sertifikacijom usvojene u vezi sa zdravljem ili dobrobiti životinja, Komisija može usvojiti zahteve u vezi sa:</p> <p>(a) okolnostima u kojima se zahteva službena sertifikacija;</p> <p>(b) modelom sertifikata;</p> <p>(v) stručnošću lica koje izdaje sertifikate;</p> <p>(g) načelima koja se moraju poštovati kako bi se osigurala pouzdana sertifikacija, uključujući elektronsko izdavanje sertifikata;</p> <p>(d) postupcima koji se preduzimaju u slučaju povlačenja sertifikata i izdavanja zamenskih sertifikata;</p> <p>(đ) pošiljaka koje su podeljene u više manjih isporuka ili su pomešane s drugim pošiljkama;</p> <p>(e) dokumentima koji moraju pratiti robu nakon obavljenih službenih kontrola.</p> <p>Mere iz tačke a), namenjene izmeni nesusštinskih elemenata ove Uredbe njihovim dopunjavanjem, usvajaju se u skladu sa regulatornim postupkom nadzora iz člana 62. stav 4.</p> <p>Mere iz tač. b) do e) usvajaju se u skladu sa regulatornim postupkom iz člana 62. stav 3.</p> <p>2. Kada se zahteva službena sertifikacija, mora se osigurati da:</p> <p>stoji povezanost između sertifikata i pošiljke;</p> <p>podaci u sertifikatu tačni i verodostojni.</p> <p>3. Jedinstveni model sertifikata, po potrebi, objedinjuje zahteve u vezi sa službenom sertifikacijom hrane i hrane za životinje i druge zahteve za službenom sertifikacijom.</p>		
--	---	--	--

--	--	--	--

<p style="text-align: center;">Član 45.</p> <p>Ministar, uz saglasnost ministra nadležnog za poslove zdravlja, bliže propisuje način i metode sprovođenja službene kontrole, sistem odobravanja i sertifikacije, načine pregleda, način uzimanja uzoraka, kriterijume za određivanje rokova za sprovođenje službene kontrole, kao i izveštavanje o sprovedenim službenim kontrolama.</p>	<p style="text-align: center;">Član 1. Uredbe 882/2004 Predmet i područje primene</p> <p>1. Ovom Uredbom se utvrđuju opšta pravila sprovođenja službenih kontrola kojima se proverava poštovanje propisa koji su posebno usmereni na:</p> <p>(a) sprečavanje, uklanjanje ili smanjivanje na prihvatljiv nivo rizika za zdravlje ljudi i životinja, neposredno ili preko životne sredine;</p> <p>(b) osiguranje dobrih poslovnih praksi u trgovini hranom i hranom za životinje kao i zaštiti interesa potrošača, uključujući obeležavanje hrane i hrane za životinje i ostalih oblika informisanja potrošača.</p> <p>2. Ova Uredba se ne primenjuje na službene kontrole za proveru poštovanja propisa u organizacijama zajedničkog tržišta poljoprivrednih proizvoda.</p> <p>3. Ova Uredba ne dovodi u pitanje posebne propise Zajednice u vezi sa službenim kontrolama.</p>		
---	--	--	--

	<p>4. Vršenje službene kontrole shodno ovoj Uredbi ne dovodi u pitanje primarnu pravnu odgovornost subjekta u poslovanju hranom i hranom za životinje da se brine o bezbednosti hrane i hrane za životinje, kako je predviđeno Uredbom (EZ) br. 178/2002, i svaku građansko-pravnu ili kazneno-pravnu odgovornost koja proizilazi iz povrede njihovih obaveza.</p>		
<p>Član 49. Izuzetno od odredaba čl. 45. i 47. ovog zakona propisani uslovi u vezi sa higijenom hrane ne odnose se na direktno snabdevanje potrošača primarnim proizvodima u malim količinama.</p> <p>Ministar, odnosno ministar nadležan za poslove zdravlja bliže propisuje isključenja, prilagođavanje ili odstupanja od zahteva o higijeni hrane iz čl. 45. i 47. ovog zakona za proizvodnju i promet hrane životinjskog porekla, odnosno za hranu biljnog porekla, i to za :</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) objekte u kojima se proizvode male količine hrane; 2) objekte u kojima se primenjuju tradicionalne metode u određenim fazama proizvodnje, prerade i prometa hrane (stari zanati i sl.); 3) objekte u kojima se posluje hranom sa tradicionalnim karakteristikama; 4) objekte koji se nalaze u područjima u kojima postoje posebna geografska ograničenja. <p>Isključenja, prilagođavanja ili odstupanja iz stava 2.</p>	<p>Član 13. Uredbe 852/2004 Izmene i prilagođavanje aneksa I i II</p> <p>Komisija može prilagoditi ili ažurirati anekse I i II uzimajući u obzir:</p> <ol style="list-style-type: none"> (a) potrebu da se revidiraju preporuke navedene u aneksu I. deo B, stav 2.; (b) iskustvo stečeno u primeni sistema zasnovanog na načelima <i>HACCP</i> u skladu sa članom 5.; (v) tehnološki razvoj i njegove praktične posledice i očekivanja potrošača vezano za sastav hrane; (g) naučna mišljenja, posebno nove procene rizika; (d) mikrobiološke kriterijume i kriterijume vezane za temperaturu prehrambenih proizvoda. <p>Te mere, namenjene izmeni nesusštinskih elemenata ove Uredbe između ostalog njihovim dopunjavanjem, usvajaju se u skladu sa regulatornim postupkom nadzora iz člana 14. stav 3.</p> <p>2. Komisija može odobriti odstupanja od aneksa I i II, posebno kako bi se malim preduzećima olakšalo sprovođenje člana 5. uzimajući u obzir relevantne faktore rizika, pod uslovom da takva odstupanja ne utiču na ostvarivanje ciljeva ove Uredbe. Te mere, namenjene izmeni nesusštinskih elemenata ove Uredbe njihovim</p>		

<p>ovog člana mogu da se odnose na izgradnju, uređenje i opremanje objekata u poslovanju hranom, kao i na olakšice u u primeni sistema samokontrole u objektima u kojima se proizvode male količine hrane, uzimajući u obzir odgovarajuće faktore rizika i ako takva odstupanja ne utiču na ostvarivanje ciljeva ovog zakona.</p> <p>Ministar , odnosno ministar nadležan za poslove zdravlja bliže propisuje uslove za stavljanje u promet malih količina hrane koje se količine hrane smatraju malim količinama, vrstu hrane, mesto odnosno područje na kome male količine hrane mogu da se stave u promet, kao i obrazac potvrde u zavisnosti od vrste hrane koja se stavlja u promet i sadržinu evidencije</p>	<p>dopunjavanjem, usvajaju se u skladu sa regulatornim postupkom sa kontrolom iz člana 14. stav 3.</p> <p>3. Države članice mogu, u skladu sa st. 4. do 7. ovog člana i ne dovodeći u pitanje ostvarivanje ciljeva ove Uredbe, doneti nacionalne mere za prilagođavanje zahtevima utvrđenim u aneksu II.</p> <p>4.</p> <p>(a) Cilj nacionalnih mera iz stava 3.:</p> <p>(i) omogućiti nastavak primene tradicionalnih metoda u svakoj fazi proizvodnje, prerade ili distribucije hrane; ili</p> <p>(ii) odgovoriti na potrebe subjekata u poslovanju hranom koji se nalaze u područjima u kojima postoje posebna geografska ograničenja.</p> <p>(b) U ostalim slučajevima one se primenjuju jedino na izgradnju, tlocrt i opremanje objekata.</p> <p>5. Svaka država članica koja želi da donese nacionalne mere iz stava 3. o tome obaveštava Komisiju i druge države članice. U obaveštenju se:</p> <p>(a) detaljno opisuju zahtevi koje po mišljenju odnosne države članice treba prilagoditi i navodi se vrsta traženog prilagođavanja;</p> <p>(b) opisuje odnosna hrana i objekti;</p> <p>(v) objašnjavaju razlozi za prilagođavanje, uključujući, gde je to relevantno, davanje sažetka izvršene analize opasnosti i svih mera koje treba preduzeti kako bi se osiguralo da usklađivanje ne dovede u pitanje ciljeve ove Uredbe;</p> <p>(g) navode svi ostali relevantni podaci.</p>		
<p style="text-align: center;">Član 50.</p> <p>Subjekti u poslovanju hranom za životinje dužni su</p>	<p>Član 5. tačka stav 2. Uredbe (EZ) br. 1831/2003</p> <p>2. Aditiv u hrani za životinje ne sme:</p>		

<p>da obezbede da su u svim fazama proizvodnje, prerade i prometa hrane za životinje koje su pod njihovom kontrolom, ispunjeni propisani uslovi u vezi sa higijenom hrane za životinje, u skladu sa ovim zakonom i drugim propisima.</p> <p>Proizvodi, aditivi i dodaci namenjeni za hranu za životinje ne smeju da sadrže nepoželjne supstance koje mogu ugroziti zdravlje životinja ili, zbog njihovog prisustva u hrani životinjskog porekla, zdravlje ljudi ili životnu sredinu.</p> <p>Izuzetno od stava 2. ovog člana, proizvodi, aditivi i dodaci (suplementi) namenjeni za hranu za životinje mogu da sadrže nepoželjne supstance pod propisanim uslovima u skladu sa ovim zakonom.</p> <p>Ministar bliže propisuje uslove pod kojima proizvodi i aditivi namenjeni za hranu za životinje mogu da sadrže nepoželjne supstance. Ministar bliže propisuje uslove za proizvodnju, odobravanje, upotrebu, deklarisanje, označavanje, pakovanje i promet, aditiva namenjenih za hranu za životinje.</p> <p>Ministar bliže propisuje uslove za deklarisanje, označavanje, predstavljanje, pakovanje, promet, upotrebu i oglašavanje hrane za životinje.</p> <p>Ministar bliže propisuje uslove za proizvodnju.</p>	<p>(a) imati štetan uticaj na zdravlje životinja, zdravlje ljudi ili životnu sredinu,</p> <p>(b) biti predstavljen na takav način da može dovesti potrošača u zabludu,</p> <p>(v) štetiti potrošaču zbog narušavanja prepoznatljivih obeležja proizvoda životinjskog porekla ili dovesti potrošača u zabludu u vezi sa prepoznatljivim obeležjima proizvoda životinjskog porekla.</p> <p style="text-align: center;">Član 2. tačka 1. Direktive 2002/32/EZ</p> <p>(a) „nepoželjna supstanca“ jeste svaka supstanca ili proizvod, s izuzetkom patogenih agensa koja je prisutna u proizvodu i/ili na proizvodu koji je namenjen hrani za životinje i koja predstavlja moguću opasnost za zdravlje životinja ili ljudi ili za životnu sredinu ili može štetno uticati na stočarsku proizvodnju.</p> <p style="text-align: center;">Član 1. Uredbe (EZ) 767/2009</p> <p>Cilj ove Uredbe je, u skladu sa opštim načelima utvrđenim u Uredbi (EZ) br. 178/2002, uskladiti uslove za stavljanje na tržište i korišćenje hrane za životinje radi osiguranja visokog nivoa bezbednosti hrane za životinje i javnog zdravlja, kao i pružanja odgovarajućih informacija korisnicima i potrošačima i jačanje efikasnog delovanja unutrašnjeg tržišta.</p>		
--	--	--	--

<p>deklarisanje, označavanje, predstavljanje, pakovanje, promet, upotrebu i oglašavanje dodataka hrani za životinje.</p>			
<p style="text-align: center;">Član 55.</p> <p>Subjekti u poslovanju hranom dužni su da obezbede u svim fazama proizvodnje, prerade i prometa koje su pod njihovom kontrolom, ispunjenost propisanih uslova za kvalitet, a za hranu za koju nisu propisani uslovi za kvalitet, ispunjenost uslova u pogledu bezbednosti hrane.</p> <p>Ministar, odnosno ministar nadležan za poslove zdravlja u skladu sa podelom nadležnosti iz člana 12. ovog zakona bliže propisuje uslove u pogledu kvaliteta hrane i to za:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) klasifikaciju, kategorizaciju i naziv proizvoda; 2) fizička, hemijska, fizičko-hemijska i senzorska svojstva, kao i sastav hrane; 3) fizička, hemijska, fizičko-hemijska i senzorska svojstva sirovina kao i vrstu i količinu sirovina, dodataka i drugih supstanci koje se upotrebljavaju u proizvodnji i preradi hrane; 4) metode uzimanja uzoraka i ispitivanje kvaliteta hrane; 5) izdavanje ovlašćenja ocenjivačima senzorskih svojstava hrane za određene proizvode; 6) elemente bitnih tehnoloških postupaka koji se primenjuju u proizvodnji i preradi hrane; 7) pakovanje i deklarisanje; 8) dodatne zahteve za označavanje hrane. 	-	<p>Nacionalni propisi za utvrđivanje standarda kvaliteta za hranu (tehnički standardi)</p>	

<p>Ministar, odnosno ministar nadležan za poslove zdravlja u skladu sa podelom nadležnosti iz člana 12. ovog zakona bliže propisuje uslove i način proizvodnje i stavljanje u promet hrane za koju nisu propisani uslovi u pogledu kvaliteta.</p>			
<p style="text-align: center;">Član 58.</p> <p>Nova hrana jeste hrana koja se do sada nije koristila u značajnim količinama u ishrani ljudi, a pripada jednoj od sledećih kategorija:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) hrana sa novom ili namerno izmenjenom primarnom molekulskom strukturom; 2) hrana koja se sastoji ili je izolovana iz mikroorganizama, gljiva ili algi; 3) hrana koja je proizvedena ili se sastoji od supstanci mineralnog porekla ili je iz njih izolovana; 4) hrana koja sadrži ili se proizvodi iz biljaka i životinja, ili njihovih delova ili je izolovana iz biljaka ili životinja, osim hrane dobijene tradicionalnim načinima razmnožavanja ili uzgoja za koju je poznato da se može bezbedno konzumirati; 5) hrana dobijena proizvodnim postupkom koji se trenutno ne koristi, a koji izaziva značajne promene u sastavu ili strukturi hrane ili sastojaka hrane, što utiče na njihovu prehrambenu vrednost, metabolizam ili nivo neprihvatljivih supstanci za ishranu ljudi; 6) hrana koja sadrži ili je dobijena iz ćelija kultura ili tkiva životinja, biljaka, mikroorganizama, gljiva ili algi ili je iz njih izolovana; 7) hrana koja sadrži sintetizovane nanomaterije; 8) vitamini, minerali i druge supstance koje se upotrebljavaju u skladu sa propisima koji uređuju 	<p style="text-align: center;">Član 1, stav 2. Uredbe 258/1997</p> <p>2. Ova Uredba se primenjuje na plasiranje na tržište unutar Zajednice hrane ili sastojaka hrane koji se do sada nisu u značajnijoj meri koristili u ishrani ljudi unutar Zajednice i koji spadaju u sledeće kategorije:</p> <ol style="list-style-type: none"> (v) hrana i sastojci hrane s novom ili namerno izmenjenom primarnom molekulskom strukturom; (g) hrana i sastojci hrane koji se sastoje ili su izolovani iz mikroorganizama, gljivi ili algi; (d) hrana i sastojci hrane koji se sastoje ili su izolovani iz biljaka i sastojci hrane koji su izolovani iz životinja, osim hrane i sastojaka hrane dobijenih tradicionalnim načinima razmnožavanja ili uzgoja za koje je poznato da se mogu bezbedno konzumirati; (đ) hrana i sastojci hrane dobijeni proizvodnim postupkom koji se trenutno ne koristi, pri čemu taj postupak izaziva značajne promene u sastavu ili strukturi hrane ili sastojaka hrane, što utiče na njihovu prehrambenu vrednost, metabolizam ili nivo neprihvatljivih supstanci. 		

<p>oblasti dodataka ishrani , dodavanja vitamina, minerala i drugih supstanci hrani, hrane za odojčad i malu decu, hrane za posebne medicinske namene i hrane namenjene zameni za celodnevnu ishranu osoba na dijeti za mršavljenje ukoliko su dobijeni proizvodnim postupkom koji se do sada nije koristio, a izaziva značajne promene u sastavu ili strukturi hrane što utiče na njenu prehrambenu vrednost, metabolizam ili nivo nepoželjnih supstanci ili sadrže sintetizovane nanomaterije ili se od njih sastoje.</p> <p>Nova hrana iz stava 1. ovog člana ne sme da:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) predstavlja opasnost po zdravlje potrošača; 2) dovodi potrošače u zabludu; 3) se razlikuje od hrane koju bi po svojoj nameni trebalo da zameni, u meri u kojoj dovodi u pitanje njenu prehrambenu vrednost. <p>Nova hrana ne uključuje prehrambene aditive , arome, enzimske preparate, pomoćna sredstva u proizvodnji (rastvarači za ekstrakciju) hrane i genetički modifikovanu hranu, koji su odobreni za upotrebu u hrani i hrani za životinje, u skladu sa posebnim propisima.</p>	<p style="text-align: center;">Član 3. Uredbe 258/1997</p> <p>1. Hrana i sastojci hrane obuhvaćeni područjem primene Uredbe ne smeju:</p> <ul style="list-style-type: none"> - predstavljati opasnost za potrošača, - dovoditi potrošača u zabludu, - razlikovati od hrane ili sastojaka hrane koje bi po svojoj nameni trebalo zameniti u tolikoj meri da bi njihova redovna potrošnja u prehrambenom smislu bila nepovoljna za potrošača. <p style="text-align: center;">Član 2. Uredbe 258/1997</p> <p>1. Ova Uredba se ne primenjuje na:</p> <ol style="list-style-type: none"> (a) aditive u hrani obuhvaćene područjem primene 		
--	--	--	--

	<p>Direktive Saveta 89/107/EEZ od 21. decembra 1988. godine o približavanju pravnih propisa država članica o aditivima u hrani koji se koriste u prehrambenim proizvodima koji su namenjeni ishrani ljudi;</p> <p>(b) arome koje se koriste u prehrambenim proizvodima koje su obuhvaćene područjem primene Direktive Saveta 88/388/EEZ od 22. juna 1988. godine o približavanju pravnih propisa država članica o aromama koje se koriste u prehrambenim proizvodima i izvornim materijalima koji se koriste za njihovu proizvodnju;</p> <p>(v) rastvarače za ekstrakciju koji se koriste u proizvodnji prehrambenih proizvoda koji su obuhvaćeni područjem primene Direktive Saveta 88/344/EEZ od 13. juna 1988. godine o približavanju pravnih propisa država članica o rastvaračima za ekstrakciju koji se koriste u proizvodnji prehrambenih proizvoda i sastojaka hrane.</p> <p>(g) prehrambene enzime koji su obuhvaćeni područjem primene Uredbe (EZ) br. 1332/2008 Evropskog parlamenta i Saveta od 16. decembra 2008. godine o prehrambenim enzimima.</p>		
<p>Član 64.</p> <p>Hrana može da nosi oznaku: tradicionalnog naziva, imena porekla, geografskog porekla kao i naziv „proizvod starog zanata“, KAO I DRUGE NACIONALNE ŠEME KVALITETA, ako ispunjava uslove u skladu sa posebnim propisima.</p> <p>Član 65.</p> <p>Hrana koja nosi oznaku tradicionalnog naziva, imena porekla, geografskog porekla kao i naziv „proizvod starog zanata“, KAO I DRUGE NACIONALNE</p>	<p>Član 1. stav 2. Uredbe (EU) br. 1151/2012</p> <p>Ova Uredba uspostavlja šeme kvaliteta koji služe kao osnova za identifikovanje i, po potrebi, zaštitu naziva i izraza koji posebno navode ili opisuju poljoprivredne proizvode sa:</p> <p>(a) karakteristikama proizvoda sa dodatnom vrednošću; ili</p> <p>(b) osobinama sa dodatom vrednošću koja je posledica poljoprivrednih metoda ili metoda prerade koje se koriste</p>		

<p>ŠEME KVALITETA, pored opštih zahteva za deklarisanje i označavanje iz člana 30. ovog zakona, mora da sadrži i dodatne podatke iz člana 64. ovog zakona.</p> <p>Odredbe iz člana 64. i stava 1. ovog člana ne odnose se na jaka alkoholna pića, aromatizirana pića i vina.</p> <p>Ministar propisuje oblik i sadržaj oznake tradicionalnog naziva, imena porekla i geografskog porekla.</p> <p>VLADA PROPISUJE USLOVE, NAČIN I POSTUPAK označavanja POLjOPRIVREDNIH I PREHRAMBENIH PROIZVODA nacionalnom oznakom VIŠEG KVALITETA „SRPSKI KVALITET“, KONTROLU usaglašenosti KVALITETA I POSEBNIH svojstava PROIZVODA U POSTUPKU OZNAČAVANJA nacionalnom oznakom VIŠEG KVALITETA „SRPSKI KVALITET“, IZGLED NACIONALNE OZNAKE VIŠEG KVALITETA „SRPSKI KVALITET“, KAO I NAČIN vođenja evidencije O OZNAČAVANJU PROIZVODA NACIONALNOM OZNAKOM VIŠEG KVALITETA „SRPKSI KVALITET“ I pravu korišćenja te OZNAKE.</p>	<p>prilikom njihove proizvodnje ili mesta njihove proizvodnje ili plasiranja na tržište.</p>		
<p>Član 69.</p> <p>Radi zaštite bezbednosti hrane i hrane za životinje, ministar, odnosno ministar nadležan za poslove zdravlja donosi planski dokument koji sadrži strukturu i organizaciju sistema kontrole hrane i hrane za životinje, ciljeve, prioritete kontrola, način, rokove i sredstva za sprovođenje službenih kontrola,</p>	<p>Član 17. Uredbe (EZ) 178/2002</p> <p>1. Subjekti u poslovanju hranom i hranom za životinje u svim fazama proizvodnje, prerade i distribucije unutar poslovanja kojim upravljaju moraju osigurati da hrana ili hrana za životinje ispunjava zahteve propisa o hrani koji su relevantni za njihove aktivnosti i moraju proveriti jesu li ti zahtevi ispunjeni.</p> <p>2. Države članice izvršavaju propise o hrani, prate i</p>		

<p>koordinaciju između nadležnih organa odgovornih za vršenje službenih kontrola u oblasti bezbednosti hrane i hrane za životinje.</p> <p>Ministar, odnosno ministar nadležan za poslove zdravlja donosi program monitoringa monitoringa bezbednosti hrane, odnosno hrane za životinje, kao i način i postupak službene kontrole, u skladu sa podelom nadležnosti iz člana 12. ovog zakona.</p> <p>Program monitoringa iz stava 2. ovog člana sadrži naročito: potrebna sredstva za finansiranje programa, mere koje će se preduzeti u slučaju prisustva mikrobioloških, hemijskih i bioloških kontaminenata, strukturu organa i organizacija za sprovođenje programa i druge parametre od značaja za sprovođenje programa.</p> <p>Program monitoringa iz stava 2. ovog člana donosi se do kraja tekuće za narednu godinu.</p> <p>Sredstva za sprovođenje programa obezbeđuju se u budžetu Republike Srbije.</p>	<p>proveravaju da li subjekti u poslovanju hranom i hranom za životinje ispunjavaju relevantne zahteve propisa o hrani u svim fazama proizvodnje, prerade i distribucije.</p> <p>One s tim ciljem održavaju sistem službene kontrole i druge aktivnosti u skladu sa okolnostima, uključujući obaveštavanje javnosti o bezbednosti i riziku hrane i hrane za životinje, nadzoru bezbednosti hrane i hrane za životinje i ostalim aktivnostima monitoringa koje pokrivaju sve faze proizvodnje, prerade i distribucije.</p> <p>ANEKS II, Poglavlje II, tač. 1. do 6. Uredbe 882/2004</p> <p>1. Organizacija nadležnih organa i odnos između centralnih nadležnih organa i organa kojima su oni delegirali zadatke u vezi sa sprovođenjem službenih kontrola.</p> <p>2. Odnos između nadležnih organa i kontrolnih organa kojima su oni delegirali zadatke u vezi sa sprovođenjem službenih kontrola.</p> <p>3. Izjava o ciljevima koje treba postići.</p> <p>4. Zadaci, odgovornosti i dužnosti lica.</p> <p>5. Postupak uzorkovanja, metode i tehnike kontrole, tumačenje rezultata i odluke koje iz njih proizilaze.</p> <p>6. Programi monitoringa i nadzora.</p>		
<p>Član 70.</p> <p>Uzorkovanje i ispitivanje</p> <p>Prilikom uzimanja uzoraka hrane ili hrane za životinje subjekt u poslovanju hranom ili hranom za životinje dužan je da nadležnom inspektoru stavi besplatno na raspolaganje potrebne količine uzoraka radi laboratorijskog ispitivanja.</p>			

<p>Subjekti u poslovanju hranom ili hranom za životinje čiji su proizvodi predmet uzorkovanja i ispitivanja moraju da imaju pravo na dodatno stručno mišljenje (superanalizu) koje ne odlaže preduzimanje hitnih mera u slučaju iznenadne opasnosti.</p> <p>Ministar, odnosno ministar nadležan za poslove zdravlja u skladu sa podelom nadležnosti iz člana 12. ovog zakona bliže propisuje metode uzorkovanja i ispitivanja hrane i hrane za životinje u postupku službene kontrole.</p>	<p style="text-align: center;">Član 11. st. 5. i 6. Uredbe 882/2004 Metode uzorkovanja i analize</p> <p>5. Nadležni organi razrađuju odgovarajuće postupke kojima se garantuje pravo subjekata u poslovanju hranom i hranom za životinje, a čiji su proizvodi predmet uzorkovanja i analize, da zatraže dodatno stručno mišljenje, ne dovodeći u pitanje obaveze nadležnih organa da preduzmu hitne mere u slučaju opasnosti.</p> <p>6. One posebno osiguravaju da subjekti u poslovanju hranom i hranom za životinje dobiju dovoljan broj uzoraka za dodatno stručno mišljenje, osim ako je to nemoguće u slučaju jako kvarljivih proizvoda ili vrlo malih količina raspoloživih supstrata.</p> <p>Pravna osnova za usvajanje potpuno transponovanog člana 11. st. 1., 2. i 3.</p>		
<p style="text-align: center;">Član 71. Takse</p> <p>Subjekti u poslovanju hranom i hranom za životinje plaćaju taksu za izvršene službene kontrole u skladu sa ovim zakonom i posebnim propisima.</p>	<p style="text-align: center;">Član 27. stav 1. Uredbe 882/2004 Takse ili naknade</p> <p>1. Države članice mogu naplaćivati takse ili naknade za pokrivanje troškova službenih kontrola.</p>		

<p>Izuzetno od stava 1. ovog člana, taksa za izvršenu službenu kontrolu se ne naplaćuje ako se službena kontrola sprovodi kod subjekata u poslovanju hranom po zahtevu trećeg lica.</p> <p>Sredstva ostvarena od takse iz stava 1. ovog člana uplaćuju se na odgovarajući račun za uplatu javnih prihoda budžeta Republike Srbije.</p> <p>Visinu takse iz stava 1. ovog člana utvrđuje Vlada.</p>	<p>Pravna osnova za usvajanje potpuno transponovanog člana 27. st. 2. do 12. i člana 28.</p>		
<p>Član 73. Prava i dužnosti nadležnog inspektora</p> <p>U sprovođenju službenih kontrola, nadležni inspektor ministarstva ima pravo i dužnost da:</p> <p>1) kontroliše da li svi subjekti u poslovanju hranom i organi na koje se zakon odnosi preduzimaju mere u oblasti bezbednosti hrane i hrane za životinje u skladu sa ovim zakonom;</p> <p>2) proverava da li su subjekti u poslovanju hranom u oblasti bezbednosti hrane i hrane za životinje upisani u centralni registar objekata iz člana 15. stav 1. ovog zakona;</p> <p>3) proverava da li je pravno lice, preduzetnik, odnosno fizičko lice otpočelo da obavlja</p>	<p>Član 4. st. 1. i 2. tačka d) Uredbe 882/2004 Imenovanje nadležnih organa i operativni kriterijumi</p> <p>1. Države članice imenuju nadležne organe koji su odgovorni za svrhe i službene kontrole predviđene u ovoj Uredbi.</p> <p>2. Nadležni organi obezbeđuju:</p> <p>(d) da imaju zakonska ovlašćenja za sprovođenje službenih kontrola i preduzimanje mera koje su predviđene u ovoj Uredbi;</p>		

<p>delatnost pre upisa u centralni registar, odnosno u registar utvrđen posebnim propisom iz člana 15. stav 8. ovog zakona;</p> <p>4) proverava da li su laboratorije i nacionalne laboratorije akreditovane i ovlašćene u skladu sa čl. 18. 19a. i 20. ovog zakona;</p> <p>5) kontroliše bezbednost hrane u prometu iz člana 25. stav 1. ovog zakona;</p> <p>6) kontroliše uslove u svakoj fazi proizvodnje, prerade i distribucije hrane, kao i pripreme hrane u skladu sa njenom namenom (član 26. stav 1. tačka 1));</p> <p>7) kontroliše dostupnost informacija potrošaču, uključujući međunarodne potvrde (sertifikate) i ostala dokumenta koja prate hranu u prometu, kao i informacije na deklaraciji koji se odnose na sprečavanje specifičnih štetnih delovanja pojedinih vrsta ili kategorija hrane na zdravlje ljudi (član 26. stav 1. tačka 2));</p> <p>8) kontroliše preduzimanje naređenih mera u slučaju osnovane sumnje, ograničenja ili zabrane i povlačenje te hrane iz prometa do otklanjanja sumnje na njenu bezbednost (član 27. stav 1.);</p> <p>9) kontroliše preduzimanje naređenih mera u slučaju kada se utvrdi da hrana nije bezbedna, ograničenja ili zabrane i povlačenje te hrane iz prometa u skladu sa zakonom (član 27. stav 2.);</p> <p>10) kontroliše bezbednost hrane za životinje u prometu iz člana 28. stav 1. ovog zakona;</p> <p>11) kontroliše bezbednost hrane za životinje</p>			
---	--	--	--

<p>kojom se hrane životinje koje služe za proizvodnju hrane (član 28. stav 2.);</p> <p>12) kontroliše uslove za bezbednost hrane za životinje u skladu sa ovim zakonom i posebnim propisom o hrani za životinje (član 28. stav 4.);</p> <p>13) kontroliše preduzimanje naređenih mera u slučaju osnovane sumnje, ograničenja ili zabrane i povlačenja hrane za životinje iz prometa do otklanjanja sumnje na njenu bezbednost (član 29. stav 1.);</p> <p>14) kontroliše preduzimanje naređenih mera u slučaju kada se utvrdi da hrana za životinje nije bezbedna, ograničenja ili zabrane i povlačenja hrane iz prometa u skladu sa ovim zakonom i drugim posebnim propisima (član 29. stav 2.);</p> <p>15) kontroliše preduzimanje mera u skladu sa članom 29. stav 3. ovog zakona;</p> <p>16) kontroliše da li je hrana i hrana za životinje koja se stavlja u promet označena, deklarirana, oglašena i izložena u skladu sa ovim zakonom i drugim posebnim propisima (član 30. stav 1.);</p> <p>17) kontroliše da li je označavanje, deklarisanje, oglašavanje i izlaganje hrane ili hrane za životinje izvršeno u skladu sa ovim zakonom i na način koji ne dovodi potrošača u zabludu (član 30. stav 2.);</p> <p>18) kontroliše da li je subjekt u poslovanju hranom obezbedio uslove u svim fazama proizvodnje i prometa hrane i hrane za životinje</p>			
---	--	--	--

<p>u skladu sa ovim zakonom i drugim posebnim propisima (član 31.)</p> <p>19) kontroliše da li je subjekt u poslovanju hranom ili hranom za životinje u svim fazama proizvodnje, prerade i prometa obezbedio sledljivost (član 32. stav 1.);</p> <p>20) kontroliše da li je subjekt u poslovanju hranom ili hranom za životinje uspostavio kontrolne sisteme za identifikaciju svakog subjekta od kog nabavlja i koga snabdeva hranom, hranom za životinje, životinjama koje služe za proizvodnju hrane ili bilo koju supstancu koja se ugrađuje ili se očekuje da će biti ugrađena u tu hranu ili hranu za životinje (član 32. stav 2.);</p> <p>21) kontroliše da li subjekt u poslovanju hranom ili hranom za životinje ima uspostavljen sistem i procedure koje obezbeđuju dostupnost podataka o sledljivosti (član 32. stav 3.);</p> <p>22) kontroliše da li je subjekt u poslovanju hranom pokrenuo postupak za povlačenje hrane iz prometa za koje se osnovano sumnja ili utvrdi da je u bilo kojoj fazi proizvodnje ili prometa nastala povreda propisanih uslova bezbednosti hrane, odnosno da li je o tome obavestio ministarstvo nadležno za poslove zdravlja (član 33. stav 1.);</p> <p>23) kontroliše da li je subjekt u poslovanju hranom koja je došla do potrošača na efikasan i precizan način informisao potrošače o razlogu</p>			
---	--	--	--

povlačenja hrane i da li je ako je neophodno zahtevao od potrošača povraćaj hrane koja im je isporučena (član 33. stav 2.);

24) kontroliše da li je subjekt u poslovanju hranom odgovoran za promet na malo i distribuciju hrane pokrenuo postupak za povlačenje hrane iz prometa na osnovu informacija o povredama propisanih uslova (član 33. stav 3.);

25) kontroliše da li je subjekt u poslovanju hranom pružio informacije o sledljivosti hrane i da li saraduje u aktivnostima koje preduzimaju subjekti u proizvodnji i prometu kao i ministarstvo, odnosno ministarstvo nadležno za poslove zdravlja (član 33. stav 4.);

26) kontroliše da li je subjekt u poslovanju hranom postupio u skladu sa članom 33. stav 5. ovog zakona i o tome obavestio ministarstvo, odnosno ministarstvo nadležno za poslove zdravlja;

27) kontroliše da li je subjekt u poslovanju hranom za životinje pokrenuo postupak za povlačenje hrane za životinje iz prometa za koju se osnovano sumnja ili utvrdi da je u bilo kojoj fazi proizvodnje ili prometa nastala povreda propisanih uslova bezbednosti hrane za životinje, odnosno da li je o tome obavestio ministarstvo (član 34. stav 1.);

28) kontroliše da li je serija, proizvodna partija ili pošiljka hrane za životinje koja ne

<p>zadovoljava uslove bezbednosti hrane za životinje uništena, odnosno da li je sa tom hranom za životinje postupljeno u skladu sa članom 34. stav 2. ovog zakona;</p> <p>29) kontroliše da li je subjekt u poslovanju hranom za životinje koja je došla od vlasnika ili držaoca životinje na efikasan i precizan način informisao vlasnika ili držaoca životinja o razlogu povlačenja hrane za životinje i da li je ako je to neophodno zahtevao od vlasnika ili držaoca životinja povraćaj hrane za životinje koja mu je isporučena (član 34. stav 3.);</p> <p>30) kontroliše da li je subjekt u poslovanju hranom za životinje odgovoran za promet na malo i distribuciju hrane za životinje pokrenuo postupak za povlačenje odnosne hrane za životinje iz prometa na osnovu informacija o povredama propisanih uslova (član 34. stav 4.);</p> <p>31) kontroliše da li je subjekt u poslovanju hranom za životinje pružio informacije o sledljivosti hrane za životinje i da li saraduje u aktivnostima koje preduzimaju subjekti u proizvodnji i prometu, kao i ministarstvo (član 34. stav 5.);</p> <p>32) kontroliše da li je subjekt u poslovanju hranom za životinje postupio u skladu sa članom 34. stav 6. ovog zakona i o tome obavestio ministarstvo;</p> <p>33) kontroliše da li su propisane mere za bezbednost hrane i hrane za životinje</p>			
--	--	--	--

<p>prilagođene specifičnim područjima koja mogu da utiču na bezbednost hrane i hrane za životinje, odnosno da li postupa u skladu sa članom 36. stav 2. ovog zakona;</p> <p>34) kontroliše da li hrana ili hrana za životinje koja se uvozi radi stavljanja u promet u Republiku Srbiju ispunjava uslove u skladu sa propisima o hrani ili uslove koje je Republika Srbija priznala kao istovetne (član 37. stav 1.);</p> <p>35) kontroliše da li su podaci koji se odnose na rizik po zdravlje čiji su uzrok hrana ili hrana za životinje dostupni svim učesnicima u sistemu brzog obaveštavanja i uzbunjivanja, kao i javnosti (član 40.);</p> <p>36) kontroliše da li su svi učesnici u sistemu brzog obaveštavanja i uzbunjivanja u okviru svoje nadležnosti obavestili ministarstvo, odnosno ministarstvo nadležno za poslove zdravlja o pojavi rizika (član 41. stav 2.);</p> <p>37) kontroliše da li je subjekt u poslovanju hranom obezbedio u svim fazama proizvodnje i prometa hrane ispunjenost propisanih uslova u vezi sa higijenom hrane (član 45. stav 1.);</p> <p>38) kontroliše da li lica na radnim mestima u proizvodnji ili prometu hrane koja rukuju ili dolaze u dodir sa hranom imaju osnovna znanja o higijeni i o ličnoj higijeni, odnosno da li nose radnu odeću i obuću (član 45. stav 2.);</p> <p>39) kontroliše da li su subjekti u poslovanju hranom uspostavili sistem za osiguranje</p>			
---	--	--	--

<p>bezbednosti hrane u svim fazama proizvodnje, prerade i distribucije hrane, osim na nivou primarne proizvodnje u skladu sa načelima dobre proizvođačke i higijenske prakse i sistemom <i>HACCP</i> (član 47. stav 1.);</p> <p>40) kontroliše da li subjekt u poslovanju hranom koristi uputstvo za dobru proizvođačku i higijensku praksu i primenu sistema <i>HACCP</i> (član 48. stav 1.);</p> <p>41) kontroliše da li je subjekt u poslovanju hranom ima u stalnom radnom odnosu odgovorno lice za sprovođenje dobre proizvođačke i higijenske prakse i primenu sistema <i>HACCP</i> (član 48. stav 2.);</p> <p>42) kontroliše da li je subjekt u poslovanju hranom za životinje obezbedio u svim fazama proizvodnje, prerade i prometa hrane za životinje ispunjenost propisanih uslova u vezi sa higijenom hrane za životinje (član 50.);</p> <p>43) kontroliše da li je subjekt u poslovanju hranom za životinje uspostavio sistem za osiguranje bezbednosti hrane za životinje u svim fazama proizvodnje, prerade i prometa hrane za životinje, osim na nivou primarne proizvodnje i prevoza u skladu sa načelima dobre proizvođačke i higijenske prakse i sistemom <i>HACCP</i> (član 52. stav 1.);</p> <p>44) kontroliše da li subjekt u poslovanju hranom za životinje koristi uputstvo za dobru proizvođačku i higijensku praksu i primenu</p>			
---	--	--	--

<p>sistema <i>HACCP</i> (član 53. stav 1.);</p> <p>45) proverava da li subjekt u poslovanju hranom za životinje ima u stalnom radnom odnosu odgovorno lice za sprovođenje dobre proizvođačke i higijenske prakse i primenu sistema <i>HACCP</i> (član 53. stav 2.);</p> <p>46) kontroliše da li je subjekt u poslovanju hranom obezbedio u svim fazama proizvodnje, prerade i prometa ispunjenost uslova za kvalitet, a za hranu za koju nisu propisani uslovi za kvalitet da li ispunjava uslove o bezbednosti hrane (član 55. stav 1.);</p> <p>47) kontroliše da li je subjekt u poslovanju hranom za životinje obezbedio u svim fazama proizvodnje, prerade i prometa ispunjenost uslova za kvalitet, a za hranu za životinje za koju nisu propisani uslovi za kvalitet da li ispunjava uslove o bezbednosti hrane (član 56. stav 1.);</p> <p>48) kontroliše da li hrana za životinje kojom se hrane životinje zadovoljava propisane uslove za kvalitet (član 57. stav 1.);</p> <p>49) kontroliše da li hrana koja nosi oznaku tradicionalnog naziva, imena porekla, geografskog porekla i naziv „proizvod starog zanata“ kao i druge nacionalne šeme kvaliteta ispunjava uslove u skladu sa posebnim propisima (član 64.);</p> <p>50) kontroliše da li hrana koja nosi oznaku tradicionalnog naziva, imena porekla, geografskog porekla i naziv „proizvod starog</p>			
--	--	--	--

zanata“ kao i druge nacionalne šeme kvaliteta pored opštih zahteva za deklarisanje i označavanje iz člana 30. ovog zakona sadrži i dodatne podatke iz člana 64. ovog zakona (član 65. stav 1.);

51) kontroliše izvršavanje mera po ovom zakonu.

U vršenju poslova inspeksijskog nadzora sanitarni inspektor, pored ovlašćenja utvrđenih zakonom kojim je uređen inspeksijski nadzor sanitarnog inspektora, ima pravo i dužnost da:

1) kontroliše da li su svi subjekti u poslovanju hranom i organi na koje se zakon odnosi preduzimaju mere u oblasti bezbednosti hrane u skladu sa ovim zakonom;

2) proverava da li laboratorije i nacionalne laboratorije akreditovane i odobrene u skladu sa čl. 18., 19a. i 20. ovog zakona;

3) kontroliše bezbednost hrane shodno članu 25. stav 1. ovog zakona;

4) kontroliše uslove u svakoj fazi proizvodnje, prerade i distribucije hrane, kao i pripreme hrane u skladu sa njenom namenom (član 26. stav 1. tačka 1));

5) kontroliše dostupnost informacija potrošaču, uključujući međunarodne potvrde (sertifikate) i ostala dokumenta koja prate hranu u prometu, kao i podatke na deklaraciji koje se odnose na sprečavanje specifičnih štetnih

<p>delovanja pojedinih vrsta ili kategorija hrane na zdravlje ljudi (član 26. stav 1. tačka 2));</p> <p>6) kontroliše preduzimanje naređenih mera u slučaju osnovane sumnje, ograničenja ili zabrane i povlačenja te hrane iz prometa do otklanjanja sumnje na njenu bezbednost (član 27. stav 1.);</p> <p>7) kontroliše preduzimanje naređenih mera u slučaju kada se utvrdi da hrana nije bezbedna, ograničenja ili zabrane i povlačenja te hrane iz prometa u skladu sa zakonom (član 27. stav 2.);</p> <p>8) kontroliše da li je hrana koja se stavlja u promet označena, deklarirana, oglašena i izložena u skladu sa ovim zakonom i drugim posebnim propisima (član 30. stav 1.);</p> <p>9) kontroliše da li je označavanje, deklarisanje, oglašavanje i izlaganje hrane izvršeno u skladu sa ovim zakonom i na način koji ne dovodi potrošača u zabludu (član 30. stav 2.);</p> <p>10) kontroliše da li je subjekt u poslovanju hranom obezbedio uslove u svim fazama proizvodnje, prerade i distribucije hrane u skladu sa ovim zakonom i drugim posebnim propisima (član 31.);</p> <p>11) kontroliše da li je subjekt u poslovanju hranom u fazi proizvodnje, prerade i distribucije obezbedio sledljivost (član 32. stav 1.);</p> <p>12) kontroliše da li je subjekt u poslovanju hranom uspostavio kontrolne sisteme za</p>			
--	--	--	--

<p>identifikaciju snabdevanja hranom ili bilo koju supstancu koja se ugrađuje ili se očekuje da će biti ugrađena u tu hranu (član 32. stav 2.);</p> <p>13) kontroliše da li je subjekt u poslovanju hranom ima uspostavljen sistem i procedure koje obezbeđuju dostupnost podataka o sledljivosti (član 32. stav 3.);</p> <p>14) kontroliše da li je subjekt u poslovanju hranom pokrenuo postupak za povlačenje hrane iz prometa za koju se osnovano sumnja ili utvrdi da je u bilo kojoj fazi proizvodnje, prerade ili prometa nastala povreda propisanih uslova bezbednosti hrane, odnosno da li je o tome obavestio ministarstvo, odnosno ministarstvo nadležno za poslove zdravlja (član 33. stav 1.);</p> <p>15) kontroliše da li je subjekt u poslovanju hranom koja je došla do potrošača na efikasan i precizan način informisao potrošača o razlogu povlačenja hrane i da li je ako je to neophodno zahtevao od potrošača povraćaj hrane koja im je isporučena (član 33. stav 2.);</p> <p>16) kontroliše da li je subjekt u poslovanju hranom odgovoran za promet na malo i distribuciju hrane pokrenuo postupak povlačenja predmetne hrane iz prometa na osnovu informacije o povredi propisanih uslova (član 33, stav 3.);</p> <p>17) kontroliše da li je subjekt u poslovanju hranom pružio informacije o sledljivosti hrane i da li saraduje u aktivnostima koje preduzimaju</p>			
--	--	--	--

<p>subjekti u proizvodnji i prometu kao i ministarstvo, odnosno ministarstvo nadležno za poslove zdravlja (član 33. stav 4.);</p> <p>18) kontroliše da li je subjekt u poslovanju hranom postupio u skladu sa članom 33. stav 5. ovog zakona i o tome obavestio ministarstvo, odnosno ministarstvo nadležno za poslove zdravlja;</p> <p>19) kontroliše da li su propisane mere za bezbednost hrane prilagođene karakterističnim područjima koje mogu da utiču na bezbednost hrane, odnosno da li postupa u skladu sa članom 36. stav 2. ovog zakona;</p> <p>20) kontroliše da li su podaci koji se odnose na rizik po zdravlje čiji su uzrok hrana, dostupni svim učesnicima u sistemu brzog obaveštavanja i uzbunjivanja, kao i javnosti (član 40. stav 1.);</p> <p>21) kontroliše da li su svi učesnici u sistemu brzog obaveštavanja i uzbunjivanja u okviru svoje nadležnosti obavestili ministarstvo, odnosno ministarstvo nadležno za poslove zdravlja o pojavi rizika (član 41. stav 2.);</p> <p>22) kontroliše da li je subjekt u poslovanju hranom obezbedio u svim fazama proizvodnje i prometa hrane ispunjenost propisanih uslova u vezi sa higijenom hrane (član 45. stav 1.);</p> <p>23) kontroliše da li lica na radnim mestima u proizvodnji ili prometu hrane koja rukuju i dolaze u dodir sa hranom imaju osnovna znanja o higijeni hrane i o ličnoj higijeni, odnosno da li</p>			
--	--	--	--

<p>nose radnu odeću i obuću (član 45. stav 2.);</p> <p>24) kontroliše da li su subjekti u poslovanju hranom uspostavili sistem za osiguranje bezbednosti hrane u svim fazama proizvodnje i prometa hrane, osim na nivou primarne proizvodnje, u skladu sa načelima dobre proizvođačke i higijenske prakse i <i>HACCP</i> (član 47. stav 1.);</p> <p>25) kontroliše da li subjekt u poslovanju hranom koristi uputstvo za dobru proizvođačku i higijensku praksu i primenu <i>HACCP</i> (član 48. stav 1.);</p> <p>26) kontroliše da li subjekt u poslovanju hranom ima u stalnom radnom odnosu odgovorno lice za sprovođenje dobre proizvođačke i higijenske prakse i primenu <i>HACCP</i> (član 48. stav 2.);</p> <p>27) kontroliše da li je subjekt u poslovanju hranom obezbedio u svim fazama proizvodnje i prometa ispunjenost uslova, a za hranu za koju nisu propisani uslovi za kvalitet da li ispunjava uslove o bezbednosti hrane (član 55. stav 1.);</p> <p>28) kontroliše da li subjekt u poslovanju novom hranom koji prvi put stavlja tu hranu u promet ima odgovarajuću dozvolu (član 61. stav 1.);</p> <p>29) kontroliše da li hrana koja nosi oznaku tradicionalnog naziva, imena porekla, geografskog porekla i naziv „proizvod starog zanata“ kao i druge nacionalne šeme kvaliteta</p>			
--	--	--	--

<p>ispunjava uslove u skladu sa posebnim propisima (član 64.);</p> <p>30) kontroliše da li hrana koja nosi oznaku tradicionalnog naziva, imena porekla, geografskog porekla i naziv „proizvod starog zanata“ kao i druge nacionalne šeme kvaliteta pored opštih zahteva za deklarisanje i označavanje iz člana 30. ovog zakona sadrži i dodatne podatke iz člana 64. ovog zakona (član 65. stav 1.);</p> <p>31) kontroliše izvršavanje mera po ovom zakonu.</p>			
<p style="text-align: center;">Član 74.</p> <p>Mere koje nalaže nadležan inspektor ministarstva U vršenju poslova iz člana 73. ovog zakona nadležni inspektor ministarstva je ovlašćen i dužan da:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) naredi povlačenje iz prometa hrane i hrane za životinje koja nije bezbedna za upotrebu; 2) naredi ograničenje ili zabrani promet hrane i hrane za životinje, odnosno povlačenje hrane i hrane za životinje iz prometa do uklanjanja opasnosti, odnosno sumnji u njenu bezbednost; 3) naredi uništavanje hrane i hrane za životinje koja nije bezbedna na propisan način; 4) naredi obradu, odnosno osposobljavanje hrane i hrane za životinje na propisan način; 5) zabrani reklamiranje i označavanje hrane i hrane za životinje na način koji može da dovede potrošače u zabludu; 	<p style="text-align: center;">Član 4. st. 1. i 2. tačka d) Uredbe 882/2004</p> <p>Imenovanje nadležnih organa i operativni kriterijumi</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Države članice imenuju nadležne organe koji su odgovorni za svrhe i službene kontrole predviđene u ovoj Uredbi. 2. Nadležni organi obezbeđuju: <ul style="list-style-type: none"> (d) da imaju zakonska ovlašćenja za sprovođenje službenih kontrola i preduzimanje mera koje su predviđene u ovoj Uredbi; 		

<p>6) zabrani upotrebu objekata, prostorija, opreme i prevoznih sredstava kada ne ispunjavaju propisane zahteve;</p> <p>7) zabrani upotrebu materijala, ambalaže i predmeta koji dolaze u kontakt sa hranom i hranom za životinje koji bi mogli da ugroze zdravlje ljudi i životinja i dovedu do neprihvatljivih promena u sastavu hrane i hrane za životinje ili do promena senzornih svojstava pod uobičajenim i predviđenim uslovima upotrebe;</p> <p>8) zabrani rad licima koja rukuju hranom i dolaze u kontakt sa hranom a koja ne poseduju propisane dokaze o zdravstvenim pregledima i o tome bez odlaganja obavesti mesno nadležnog sanitarnog inspektora;</p> <p>9) naredi ograničenje ili zabranu prometa do otklanjanja nedostataka, ako hrana i hrana za životinje nije označena, deklarirana, oglašena i izložena u skladu sa ovim zakonom i drugim posebnim propisima;</p> <p>10) naredi ograničenje ili zabranu prometa do otklanjanja nedostataka ako subjekt u poslovanju hranom postupi suprotno odredbama člana 55. stav 1. ovog zakona;</p> <p>11) podnosi zahtev za pokretanje prekršajnog postupka zbog kršenja odredbi ovog zakona i pripisa donetih na osnovu njega;</p> <p>12) naredi druge mere i preduzme druge radnje u skladu sa ovim zakonom.</p>			
--	--	--	--

<p>Mere iz stava 1. tač. od 1) do 10) i tačka 12) ovog člana nalažu se rešenjem nadležnog inspektora.</p> <p>Pored upravnih mera i radnji iz stava 1. ovog člana nadležan granični inspektor koji vrši službenu kontrolu na graničnom prelazu ili u carinskom skladištu obavezan je da preduzima i sledeće upravne mere i radnje:</p> <p>1) zabrani uvoz, izvoz ili provoz pošiljki životinja, hrane i hrane za životinje ako:</p> <p>(1) pošiljka ili prevozno sredstvo ne ispunjava propisane uslove;</p> <p>(2) pošiljka hrane i hrane za životinje nije bezbedna;</p> <p>(3) pošiljku ne prati propisana dokumentacija i sertifikat na osnovu kojeg se može utvrditi identitet pošiljke;</p> <p>2) privremeno zabrani uvoz, izvoz ili provoz pošiljke životinja, hrane i hrane za životinje ako treba otkloniti nedostatke na pošiljci i u pratećoj dokumentaciji ili ako posumnja u bezbednost pošiljke, u skladu sa analizom rizika;</p> <p>3) zabrani upotrebu i korišćenje objekata za skladištenje hrane i hrane za životinje na graničnim prelazima i na mestima carinjenja, ako ne ispunjavaju propisane uslove;</p> <p>4) zabrani upotrebu hrane i hrane za životinje ako ne ispunjava propisane uslove u pogledu bezbednosti;</p> <p>5) zabrani upotrebu prevoznih sredstava za</p>			
--	--	--	--

<p>prevoz pošiljki životinja, hrane i hrane za životinje ako ne ispunjavaju propisane uslove;</p> <p>6) naredi uništavanje pošiljke hrane i hrane za životinje za koju se utvrdi da nije bezbedna, odnosno naredi vraćanje pošiljke isporučiocu na zahtev uvoznika;</p> <p>7) podnosi zahtev za pokretanje prekršajnog postupka i prijavu za privredni prestup zbog kršenja odredbi ovog zakona i propisa donetih na osnovu njega;</p> <p>8) naredi preduzimanje i drugih mera u skladu sa ovim zakonom i obavezama po međunarodnim ugovorima o bezbednosti hrane. Mere iz stava 3. tač. od 1) do 6) i tačka 8) ovog člana nalažu se rešenjem nadležnog graničnog inspektora.</p> <p>Troškovi nastali sprovođenjem mere uništavanja, odnosno vraćanja nebezbedne pošiljke hrane i hrane za životinje padaju na teret stranke, odnosno uvoznika.</p>			
<p>XV. KAZNE NE ODREDBE</p> <p>Čl. 79 do 84.</p>	<p>NACIONALNI PROPIS</p> <p>EU: Opseg i iznos novca za svaku kompaniju ili drugo pravno lice koje ne poštuje pravila utvrđena Zakonom o bezbednosti hrane ili ugrožavaju bezbednost hrane i hrane za životinje definisani su u Ministarstvu pravde.</p>		